

Journal of Roi Kaensarn Academi

ISSN 2697-5033 (Online)

ปีที่ 7 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม 2565

Vol. 7 No. 5 May 2022

Journal of Roi Kaensarn Acadami

ISSN 2697-5033 (Online)

ปีที่ 7 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนพฤษภาคม 2565

วัตถุประสงค์

Journal of Roi Kaensarn Acadami เป็นวารสารวิชาการ ราย 1 เดือน (ปีละ 12 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม, ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 3 มีนาคม, ฉบับที่ 4 เมษายน, ฉบับที่ 5 พฤษภาคม, ฉบับที่ 6 มิถุนายน, ฉบับที่ 7 กรกฎาคม, ฉบับที่ 8 สิงหาคม, ฉบับที่ 9 กันยายน, ฉบับที่ 10 ตุลาคม, ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน, และ ฉบับที่ 12 ธันวาคม) มีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ Journal of Roi Kaensarn Acadami ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 12 ฉบับ เริ่มตั้งแต่ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 เป็นต้นไป

- ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
- ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
- ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
- ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
- ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
- ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
- ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
- ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
- ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
- ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
- ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
- ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทรัพย์สินและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือทรัพย์สินความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

เจ้าของ

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

บรรณาธิการ

ดร.ธีรดนัย กัปโก

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา

ผศ.ดร.อุทัย สติมัน

ผศ.ดร.ภูมิภควัชร ภูมิพงศ์คชศร

ผศ.ดร.วินิจ ผาเจริญ

ผศ.ดร.ญาณกร โท้ประยูร

ผศ.ดร.โยตะ ชัยวรรณกุล

พระปลัดสมชาย ปโยโค, ดร.

พระมหาพิสิฐ วิสิษฐบุญโญ, ดร.

ดร.จิตาภา เริงมีศรีสุข

ดร.สมพงษ์ เกษานุช

ดร.รุ่งโรจน์ สรงสระบุญ

ดร.ธันยนันท์ จันทรทรงพล

ดร.จันทนา อุดม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

มหาวิทยาลัยสยาม

สถาบันรัชต์ภาคย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

รศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

รศ.ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

รศ.ดร.ศิวัช ศรีโกคางกุล

รศ.ดร.พรชัย เจดามาน

รศ.ดร.โชติ บดีรัฐ

ผศ.ดร.กุลจิรา รักษนคร

ผศ.ดร.วิเชียร แสนมี

ผศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง

ผศ.ดร.อภิญวัณน์ โพธิ์सान

ผศ.ดร.สมศักดิ์ จันทรผ่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา
ผศ.ดร.ภูมิภควัธน์ ภูมิพงศ์คชสร
พระปลัดสมชาย ปโยโค,ดร.
พระมหาพิสิฐ วิสิฐฐปญโญ,ดร.
ดร.เกษสุตา โภคานิตย์
ดร.สมพงษ์ เกษานุช
ดร.สมควร นามสีฐาน
ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย
ดร.ภาณุวัฒน์ กิตติกรวรรณธ์ รัตนพิมลพลแสน
ดร.ลักขณา อินทร์บึง
ดร.ปรัชญา มีโนนทองมหาศาล
ดร.รัชดา ภัคดียิ่ง
ดร.กิตติพงษ์ พิพิธกุล
ดร.สาคร มหาหิงค์
ดร.อดิสร หนันคำจร

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นักวิชาการอิสระ
วิทยาลัยพิษณุพนธ์
นักวิชาการอิสระ

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวนิรารรณ บุตรจันทร์

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

สารบัญ

บทความวิจัย

- ➔ **English Speaking Problems of Engineering Students: A Case Study of** 1
Rajamangala University of Technology Thanyaburi
Thitapa Sinturat, Krishna Kosashunhanan, Aram Iamlaor, Kongkiat Khunasathitchai, Nikorn Teptong
- ➔ **การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์ บน** 10
Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่องระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ธีรยุทธ แก้วดำรงชัย และ อัมพร วิจารณ์ะ
- ➔ **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอหนองแสง** 25
จังหวัดอุดรธานี
วิชญ์พงศ์ อ่อนศิริ และ ชาญยุทธ หาญชนะ
- ➔ **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย** 40
เทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
เสาวลักษณ์ ชาวบ้านกร่าง
- ➔ **โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อ การ** 53
วางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง
ปฐมพร อินทรางกูร ณ อยุธยา, ปุญญา หีดจันทร์, สุภัทรรค์ดี คำสามารถ และ สมชัย ขวลิตราดา
- ➔ **การศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด** 68
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
ชุติพนธ์ ไชยเวช
- ➔ **การกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ** 78
สัตตา ดาเวียง และ พิชัยรัฐ หมั่นด้วง
- ➔ **การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วน ตำบลหนอง** 90
บัวใต้ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู
ผกาวัลย์ พงษ์สระพัง และ ชาญยุทธ หาญชนะ
- ➔ **การศึกษาการบริหารและแนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียน** 104
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
กลุ่ม 6
ชนันพร วานิชสวัสดิ์ และ สาลินี มีเจริญ

- ➔การศึกษาสภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต 119
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
กนกวรรณ พรหมมา และ ณิรดา เวชญาลักษณ์
- ➔การศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้า ส่วนภูมิภาค 140
เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี
สันติ ไชยสิทธิ์ และ ธรรมวิมล สุขเสริม
- ➔คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย 156
ยศพนธ์ เจตีย์ และ ชาญยุท หาดูชนะ
- ➔การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียน มัธยมศึกษา ที่ 170
เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ
แก้วกัลยาณี ใจสมัคร และ ณิรดา เวชญาลักษณ์
- ➔การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของ 184
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับ
เด็กกับการสอนแบบปกติ
กฤษณี นานิล และ กรวิภา สรรพกิจจำนง
- ➔การเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดประสบการณ์ โดย 196
ใช้นิทาน AR ชุดน้องปูไทยผู้มีวินัย กับการจัดประสบการณ์ตามปกติ
อิสราภา เล็งเจริญ และ กรวิภา สรรพกิจจำนง
- ➔ การใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่ม อำเภอ 210
เมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
ปภาวรินทร์ โยธะยัง และ พิชัยรัฐ หมั่นด้วง
- ➔การให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนาเยีย จังหวัด 223
อุดรธานี
จักรพันธ์ สมบูรณ์ธรรม และ บุญเหลือ บุปผามาลา
- ➔การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้น 237
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอน
แบบปกติ
วราภรณ์ ทรายทอง และ สิริพัชร์ เกษภูวโรจน์

- ➔ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศ ที่ใช้ใน 248
ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิทยา ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึก
ทักษะกับการสอนแบบปกติ

พรรณทิวา บรรพต และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

- ➔ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียน 259
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีวิทยา ที่สอนโดยใช้หนังสือ แบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ

ศัลยา เขมะไชยเวช และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

- ➔ การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกัน 270
โรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิทยา

ณัฐสุดา สุวรรณมา และ อภิชา แดงจำรูญ

- ➔ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยเรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้น 281
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอน
แบบปกติ

ณัฐญา นิลลออ และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

- ➔ การพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิต 292
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

บัวลักษณ์ เพชรงาม

- ➔ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 305
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

อดิพงษ์ ฝะเตียงฉันท และ นันทิยา น้อยจันทร์

- ➔ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้น ตัวแปร 322
เดียวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระบือขัย พัฒนาพิทยาคม ที่สอนโดยใช้หนังสือ
แบบฝึกทักษะ กับการสอนแบบปกติ

อนัญญา ทองทิพย์ และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

- ➔ การศึกษาปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร 336
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

วันดี เกตุแก้ว และ ทศนะ ศรีปัดดา

- ➔ การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต 346
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ธิดิพล โทแก้ว และ กาญจน์ เรืองมนตรี

- ➔ รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียน 358
วิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์
ศักดิ์ รุ่งแสง
- ➔ ความต้องการของผู้นำชุมชนในอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ที่มีต่อการ 377
พัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต
ปรีชา พันธสิดา
- ➔ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร 387
สุวรรณ สุโน และ ชาญยุทธ หาญชนะ
- ➔ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือก 399
ซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่น
ธินิดา บัณฑิตวรรณ

บทความวิชาการ

- ➔ นโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย 416
สิริลักษณ์ วงศ์ประสิทธิ์, ดำรงค์ ทองศรี, สุกัลยา ประจิตร และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์

ภาคผนวก

431

English Speaking Problems of Engineering Students: A Case Study of Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Thitapa Sinturat, Krishna Kosashunhanan,
Aram Iamlaor, Kongkiat Khunasathitchai and Nikorn Teptong
Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Thailand
Corresponding Author, E-mail: krishna_k@rmutt.ac.th

Abstracts

This study aimed to investigate the problems of English speaking of the first-year engineering students at Rajamangala University of Technology Thanyaburi (RMUTT). The sample group consisted of 250 first-year students studying in the faculty of Engineering in the first semester of 2020 academic year. They studied in different majors: electrical, electronics and telecommunication, industrial, materials, and mechanical engineering. Regarding sampling, they were selected through a simple random sampling method. The instrument used in the research was online questionnaire containing 5 parts and 22 items. The statistics used for data analysis were percentage (%), mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.). The reliability measured using Cronbach's Alpha was .93. The questionnaire showed a high level ($\bar{X} = 2.76$, S.D. = 0.33) of students' attitude towards speaking problems. The findings indicated that the overall problems occurring with the engineering students at RMUTT were at the high level. The most speaking problems the students faced were both concerned with knowledge like vocabulary limitation and applying grammar when forming utterances, and perception like being nervous or anxious and shy when speaking English.

Keywords: English Speaking Problems; Engineering Students; Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Introduction

English is a global lingua franca and the first language for the majority of the population in several countries, including the United States, the United Kingdom, Ireland, Australia, Canada, a few Caribbean nations and New Zealand. Also, English is the acknowledgement as an international language of business, science, technology, and diplomacy. English has approximately 375 million native speakers, born in the United Kingdom, the United States, Canada, Australia and other countries and it has been estimated that there are over a billion non-native speakers of English (Gohil, 2013 : 1-7). Consequently, people in many countries speak English to communicate with people around the world. In communication, it is important to have a refined understanding of the nature and structure of English and how people communicate with each other so that they can form effective and productive working relationships. An understanding of the various dimensions of language and communication gives people the ability to communicate more effectively in this complex. Therefore, effective internal and external communication are essential to the success of any business. There are four skills of English, that is, listening, speaking, reading and writing. Speaking is the skill that is very essential since speaking plays an important role in making social interactions with other

people to gain information. Therefore, it is necessary for people to have a good speaking skill (Febriyanti, 2012 : Online).

In Thailand, the sole official language is Thai, which is, a native language in Central (including the Bangkok Metropolitan Region), Southwestern and eastern Thailand. In schools, teaching and learning the English language in Thailand has developed continually. Although English has been taught in Thailand for many years, the problems of the English instruction are still recurring. English is taught as a compulsory foreign language subject across the nation starting in primary education. Many students have been learning English since the early stage of kindergarten until university; however, they could not use English skills effectively, especially listening and speaking. According to the speaking problems in Thailand, English grammar and writing skills are the main ones. Moreover, many Thai teachers speak Thai in English classrooms. Therefore, students do not have opportunities to use English in communication and lack of practicing in different situations as well. Although they can pass many tests on vocabulary, grammar, and pronunciation tests, they still cannot speak English effectively. As for other factors related, they lack confidence to speak English with their teacher and classmates because of the effect from their mother tongue, particular in pronunciation. They also lack opportunity to use English in their daily lives Ratanapinyowong (2007 : 6). Moreover, students may not be recognized for the importance of language and still focus on grammar and structure in order to pass exams provided by schools and universities. Richards and Renandya (2002 : 4) proposed that Thai's English language aptitudes are concerned with age or maturational oblige, aural medium, socio-cultural factor and full of feeling factor. Vacav (2009:44) and Panthito (2018 : 185-195) added that the characteristics such memory, age, gender, aptitude, background biases, motivation, confidence level and anxiety-producing experiences are related to speaking in any foreign language. Thus, the understanding of the problems in English speaking skills is useful to develop students' English communication skills so that this can really help them to have efficient and accurate to speak English with foreigners and gaining better opportunities in their future careers. As mentioned by Sasum and Weeks (2018 : online), English skills will be more competitive for a job; it is a good opportunity for candidates who have good English skills comparing with the ones who cannot speak English.

According to RMUTT's policies, one of the main objectives is to enhance and develop English speaking skills of undergraduate students, especially engineering students who have less opportunities when applying for a job because of their less proficiency in English speaking. In this research, six major problems related to speaking English were studied for engineering students at RMUTT. First, is the importance of English speaking, second is the problems of grammar, third is the problem of vocabulary when speaking English, fourth is the problem of English pronunciation, fifth is the problem of speaking English during conversation, and the last one is the problems of characteristics in speaking English.

Thus, the findings answering the objective of this study that was to investigate the problems of English speaking of the first-year engineering students at RMUTT can be useful information for teachers to recognize the problems and to find out how to conduct effective English-speaking skills in order to improve the students' English proficiency in speaking. In addition, the fruitful information can be provided for the program to be developed for efficient curriculum in the future.

Research Objectives

1) To investigate the problems of English speaking of the first-year engineering students at RMUTT.

2) To find out how to conduct effective English-speaking skills in order to improve the students' English proficiency in speaking.

Research Methodology

Participants

The participants of this study were 250 from 672 students who were studying in the first year of engineering program, Faculty of Engineering at Rajamangala University of Technology Thanyaburi in the first semester of academic year 2020. The sample group was selected by using Krejcie and Morgan's table (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610). The sample size required to be representative of the opinions of 672 engineering students was 245; however, the researcher collected data from 250 participants to conduct the study. The majority of the participants were 152 males (76%) and 98 females (24%). Most of them were 19-20 years old with 62% while more than 23 up was the least (4.4%).

Instrument

The tool used in this study was questionnaire to investigate the problems of English speaking of the first-year engineering students. The questionnaire is a tool commonly used in collecting the data to get reactions, attitudes, or beliefs when a variety of different issues is shown. In this study, questionnaires were divided into 5 parts of 22 items using 4 Likert scales: highest, high, low, lowest. The reliability and construct validity of the scale are supported by Tasnimi, M. (2009 : 117-124). Moreover, the Index of Item-Objective Congruence (IOC) was used to find the content validity. During the process, the questionnaire was checked by three English teachers who are experts in a field of training and development. The Item-Objective Congruence (IOC) was applied to evaluate the items of the questionnaire based on the score range from -1 to +1 (Congruent = +1, Questionable = 0, and Incongruent = -1). The items that had scores lower than .5 were revised. The questionnaire was determined to certain that the responses collected were reliable and consistent. Then, the reliability value was calculated by using Cronbach's alpha if there was internal consistency within the items. The value of Coefficient Cronbach's Alpha was .93 meaning excellent. Therefore, the questionnaire was highly reliable.

Data Collection

After the validity and reliability of questionnaires had been checked thoroughly, the questionnaires using quantitative method were distributed to 250 first-year engineering students studying at RMUTT. Then they were collected back to analyzed and interpret the data.

Data Analysis

Descriptive statistics including frequency, mean and standard deviation were appropriate statistics for analyzing the quantitative data. After getting the questionnaires from the students, Statistical Program for Social Sciences (SPSS) was used to analyze and interpret the data obtained. To interpret the mean score for students' attitude towards speaking problems, the researcher adopted the interpreting criteria (Chang, 1994 : 6) as shown in Table 1.

Table 1 The interpretation of mean score of attitudes towards English speaking problems

Scale	Agreement	Level	Score Range
4	strongly agree	highest	3.26-4.00
3	Agree	high	2.51-3.25
2	Disagree	low	1.76-2.50
1	strongly disagree	lowest	1.00-1.75

The rating scale for each item indicated the level of students' attitude towards English speaking problems; the higher score indicated that students faced much trouble, while the lower score indicated less trouble.

Research Conceptual Framework

The present study is focused in examining the engineering students' problems when they speak English in classroom and also in their daily life. The diagram in Figure 1 shows the notion of the study as follows:

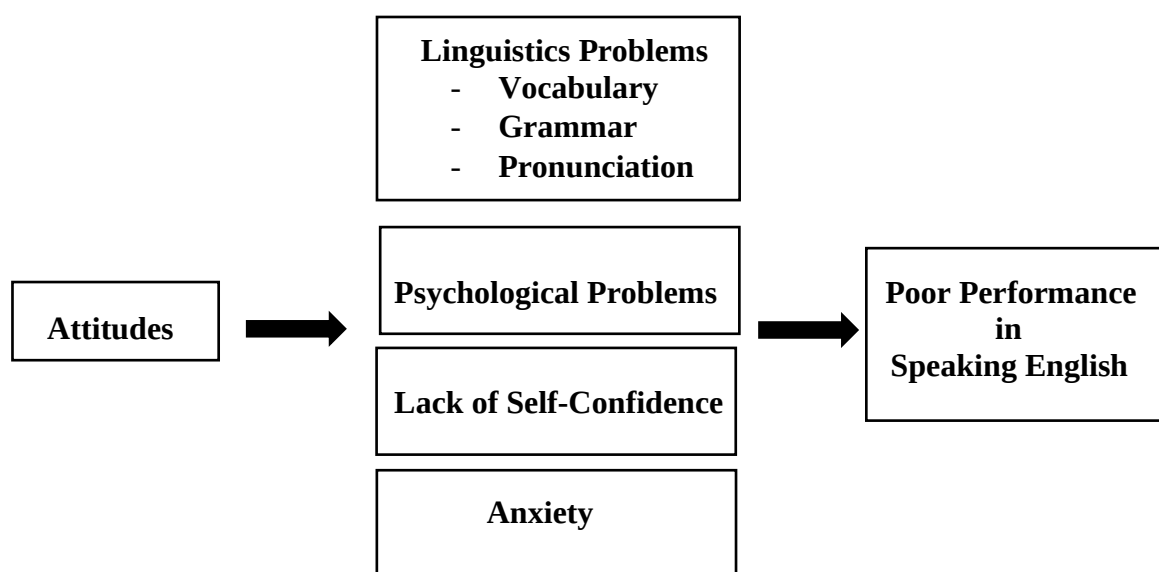

Figure 1. Conceptual Framework

Results

The results of the study presented the background information of the participants, including gender, age, and major field of study. Most of them (36.4%) were from the faculty of Electrical Engineering and the least number of students (2%) were from the faculty of Textile Engineering. The speaking problems were divided into 5 parts and their results were presented in the following tables.

Table 2 The level of attitudes on vocabulary's problems in speaking English

No	Vocabulary	$\bar{X}$	S.D.	Interpretation
1	I have limited vocabulary words.	3.27	0.75	Highest
2	I do not understand what I hear in English because of vocabulary which I have never heard before.	3.18	0.78	High
3	I cannot think of appropriate words to complete my thoughts while speaking.	3.12	0.84	High
4	I can communicate with people what I think	2.65	0.84	High
Total		3.05	0.55	High

Table 2 showed that the overall average level of students' problems towards the problem of vocabulary in speaking English was at a high level ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.55). The problem of vocabulary limitation had the highest mean average ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 0.75).

Table 3 The level of attitudes on grammar's problems in speaking English

No	Grammar	$\bar{X}$	S.D.	Interpretation
1	I give the importance on grammatical rules when I speak English.	3.07	0.90	High
2	I feel confused about English grammar.	3.03	0.87	High
3	I usually think in Thai before speaking English.	3.00	0.79	High
4	I can make sentences while speaking English.	2.33	0.85	Low
Total		2.92	0.51	High

From Table 3, it was found that the mean score of overall English grammar's problems was at a high level ($\bar{X} = 2.92$, S.D. = 0.51). The most problem that the students found was the importance of English grammar with a mean score of 3.07 (S.D. = 0.90).

Table 4 The level of attitudes on pronunciation's problems in speaking English

No.	Pronunciation	$\bar{X}$	S.D.	Interpretation
1	English words are difficult to pronounce.	2.72	0.83	High
2	It is difficult to set the right tone in English.	2.65	0.80	High
3	I like to practice English pronunciation.	2.56	0.92	High
4	I can pronounce English words correctly.	2.44	0.85	Low
5	I can stress the right syllables in English.	2.33	0.84	Low
Total		2.54	0.56	High

Table 4 presented that the mean score of overall English pronunciation's problems was at a high level ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.56). The most problem that the students found was difficulties in English pronunciation with a mean score of 2.72 (S.D. = 0.83).

Table 5 The level of attitudes on perception's problems in speaking English

No.	Perception	$\bar{X}$	S.D.	Interpretation
1	I feel nervous when I talk with foreigners.	3.19	0.79	High
2	I feel worried about my English-speaking ability.	2.96	0.85	High
3	I feel shy to speak English.	2.87	0.86	High
4	I feel confident to speak English.	2.43	0.85	Low
5	I can speak English fluently.	2.24	0.91	Low
Total		2.74	0.46	High

The results shown in Table 5 revealed that the mean score of overall English perception's problems was at a high level ($\bar{X} = 2.74$, S.D. = 0.46). The most problem that the students found was the feeling of nervousness when they talk with foreigners with a mean score of 3.19 (S.D. = 0.79).

Table 6 The level of attitudes on problems in speaking English during conversations

No	During conversations	$\bar{X}$	S.D.	Interpretation
1	I don't understand the content during conversation.	3.00	0.84	High
2	I think interaction speed makes me miscommunicate.	2.96	0.77	High
3	I make eye contact while making conversation.	2.45	0.87	Low
4	Speakers understand what I converse.	2.35	0.80	Low
Total		2.78	0.52	High

According to Table 6, it was found that the mean score of overall problems in speaking English during conversations was at a high level ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 0.52). The most problem found was the students did not understand the content while conversing with a mean score of 3.00 (S.D. = 0.84).

All in all, regarding the five parts of speaking problems, the mean score for the engineering students' attitudes was at the high level ($\bar{X} = 2.76$, S.D. = 0.33).

Discussion

Based on the research objective, the two main areas of problem about English speaking of the first-year engineering students at RMUTT were presented as follows:

Problem of knowledge

Among all the problems found in the study, the students ranked the problem of limitation of vocabulary words as the most difficult, followed by unfamiliar vocabulary and getting stuck of words, respectively. These three problems were all related to vocabulary. In consistent with previous studies reported by Ritthirat and Chiramanee (2014 : 9), the speaking problem was students' anxiety in vocabulary learning. For the study of Akkakoson (2016 : 63-82), limited vocabulary was viewed as the most important reason for speaking anxiety. When students do not know word meanings, this interrupts them from being able to communicate, hence uncommunicative. The result in this study also asserted that students did not understand the content while conversing in English. Students do not understand vocabulary; therefore, this makes them stumble over words or think of the right word to use in a sentence while speaking. Moreover, students cannot understand others and express their own ideas without sufficient vocabulary. Hence, vocabulary learning helps them master English for their purposes; vocabulary helps them understand and communicate with others.

Besides vocabulary, grammar problem was mentioned as the second part occurring most in this study. The students gave the importance on grammar or language accuracy while speaking. This is similar to a study of Öztürk and Gürbüz (2014 : 1–17) which showed that inaccurate use of language was considered as a frequent factor of producing English utterances. Similarly, Khamprated (2012 : 6) conducted a study on the problems with the English speaking and listening of Thai students and found that a limited understanding of grammar is another significant problem for Thai students. They place lots of emphasis on producing grammatically correct speech. Moreover, they are sometimes unable to convey messages to others because of grammatical errors: tenses, subject-verb agreement, modifiers, and the active and the passive voice. Thus, this can be considered one of major barriers to efficient communication. Furthermore, Thai and English language have structural grammar differences. It is most obvious that the tense in English is changed over time. This is the reason why many Thai people communicate in English incorrectly. They confuse or are not familiar with English grammar that is different from Thai. Zaigham (2011 : 26-27) insisted that spoken form of a language should be taught first in order to employ its grammatical structure.

Problem of emotion

In this study, the three major problems occurring were nervousness while talking with foreigners, followed by a worry about their English speaking ability, and shyness to speak English. The participants were excited when speaking to foreigners. This is consistent with Brown's study in 1994 stating that agitation is a type of anxiety that may make students forget what they are studying. This has a big impact on their speaking skills. Hoonnoi (2018 : online)

studied and found that when speaking to foreigners, students feel nervous, shy or embarrassed. These kinds of feeling are caused by the inability to speak aloud or have accent like a westerner or native speaker. If words are pronounced or spoken incorrectly, they may be blamed or make fun of embarrassment. Consequently, most Thai people lack the courage and confidence to speak English or may feel uncomfortable when having to talk with foreigners. This is similar to the studies conducted by Chinpakdee (2015 : 61-90) and Panthito (2018 : 185-195) supported that teachers should play a role of a facilitator to help students feel supportive and comfortable to speak English. Teachers should become more extroverted by trying to get students involved activities that students can use English in real context inside and outside the classroom, providing information sources for them so that they have more confidence and opportunity in practicing speaking skills. Since Thailand is a monolingual country, students have less exposure to communicate in English; therefore, they are likely to be nervous and shy when having oral production in English.

Conclusion

The results in the study revealed variations in problems of English speaking. Among attitudes on problems in speaking English, vocabulary limitation was the biggest problem. This happens because students have limitation of English vocabulary; therefore, they are unable to communicate in English since words are the currency of communication and without sufficient vocabulary, students cannot understand others or express their own ideas. According to the problem related to emotion, the feeling of nervousness when talking with foreigners was found the most. This can happen when students learn a new foreign language as they feel worried and anxious of making mistakes. Thus, the results of this study will be useful for students to improve their speaking skills since they recognize the causes occurring. Having more opportunities in practicing English speaking via daily conversations and finding ways or techniques to help motivate them in speaking are recommended so that they become more capable and proficient in English speaking.

References

- Akkakoson, S. (2016). Speaking Anxiety in English Conversation Classrooms among Thai Students. *Malaysian Journal of Learning and Instruction*, 13, 63-82.
- Bashir et al. (2016). Factor Effecting Students' English Speaking Skills. *British Journal of Arts and Social Sciences*. Online. Retrieved January 3 2021 from <http://www.bjournal.co.uk/BJASS.aspx>
- Chang, L. (1994). *Quantitative Attitudes Questionnaire: Instrument Development and Validation*. Manuscript submitted for publication.
- Chinpakdee, M. (2015). Thai EFL University Students' Perspectives on Foreign Language Anxiety. *Silpakorn University Journal of Social Sciences, Humanities, and Arts*, 15 (3), 61-90.
- Gohil, P.P. (2013). English as a Global Language. *International Journal for Research in Education*, 2 (2), 1-7.
- Hayriye, K. (2006). *Teaching Speaking: Activities to Promote Speaking in a Second Language*. Nevada: University of Nevada.
- Huyen, N. T. (2003). Learning Vocabulary through Games: The Effectiveness of Learning Vocabulary Through Game. *EFL Asian Journal*, 5 (4), 49.

- Hinkel, E. (2001). Building Awareness and Practical Skills for Cross-Cultural Communication in ESL/EFL. In M. Celce-Murcia (Ed.), *Teaching English as a second or foreign language* (3rd ed.). Boston: Heinle & Heinle, 443–458.
- Hoonnoi, N. (2018). Problems and English Speaking Abilities of Thai Employee: A Case Study of Business. *Online*. Retrieved October 22, 2020 from <https://scholar.google.com/>
- Khamprated, N. (2012). *The Problems with the English Listening and Speaking of Students Studying at a Private Vocational School in Bangkok, Thailand*. A Master's Project at Arts in Teaching English as a Foreign Language, Srinakharinwirot University.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Febriyanti, N.Y. (2012). The use of Multimedia Teaching AIDS to Improve the Quality of the Speaking Teaching and Learning Process at the English Grade Class of SMP N6 Yogyakarta in the Academic Year of 2011/2012. *Online*. Retrieved January 2, 2020 from <http://eprints.ac.id/9431/2>
- Öztürk, G., & Gürbüz, N. (2014). Speaking Anxiety among Turkish EFL Learners: The case at a state university. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 10 (1), 1–17.
- Panthito, B. (2018). A Study of the Problems of English Speaking Skills of the First Year Students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University. *Journal of MCU Humanities Review*, 4 (2), 185-195.
- Ratanapinyowong, P. (2007). *Problems and Solutions in Teaching and Assessing English Skills in Thai Higher Education and the Need for Professional Development*. Voices of Asia 2007 Symposium, MARA University of Technology (UiTM), Malaysia.
- Richards, J. C. & Renandya, W. A. (2002). *Methodology in Language Teaching: An Anthology of Current Practice*. New York: Cambridge University Press.
- Richards, J. C. (2009). Teaching Listening and Speaking: From Theory to Practice. *Online*. Retrieved November 8, 2020, from <https://scholar.google.com/>
- Ritthirat, N. & Chiramanee, T. (2014). *Problems and Obstacles to Developing English Speaking Skill of Thai University Students*. Thesis, Prince of Songkla University, Faculty of Liberal Arts
- Sasum, S. & Weeks, B. (2018). Why Some Thai Students Cannot Speak English Fluently? In Proceedings of RSU International Research Conference. *Online*. Retrieved May 4, 2018 from <https://rsucon.rsu.ac.th/files/proceedings/inter2018/G4-IN18-021.pdf>
- Tasmini, M. (2009). Affective factors: Anxiety. *Journal of Pan-Pacific Association of Applied Linguistics*, 13 (2), 117-124.
- Vacav, H. (2009). *Low Speaking Performance in Learners of English*. Masaryk University Brno. Faculty of Education Department of English Language and Literature.
- Zaigham, M. S. (2011). Language Starts with the Ear. *The Fiat Pointer*, 1 (4), 26-27.

การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์
บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่องระบบนิเวศ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

**A Study on the Result of Inquiry-Based Learning (5E) by Online Learning
on Google Sites Together with the Game Vonder go on Ecosystem of
the Third Year Class For Secondary Level**

ธีรยุทธ แก้วดำรงชัย และ อัมพร วัจนะ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Teerayut Kaewdamrongchai and Umporn Wutchana

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : teeraeen@gamil.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง ระบบนิเวศ ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่อง ระบบนิเวศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 50 คน จำนวน 1 ห้อง ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) บทเรียนออนไลน์บน Google Sites 2) เกมวัน เดอ โก 3) แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า (1) บทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่อง ระบบนิเวศ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.26/80.11 และ (2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่อง ระบบนิเวศ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{x} = 23.66$, S.D. = 2.08) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 15.90$, S.D. = 1.71) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ: 14 ธันวาคม 2564; วันแก้ไขบทความ 25 มกราคม 2565; วันตอบรับบทความ: 26 มกราคม 2565

Received: December 14, 2021; Revised: January 25, 2022; Accepted: January 26, 2022

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้; การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้; บทเรียนออนไลน์; เกมวัน เดอ โก; ระบบนิเวศ

Abstracts

The aims of this study were: (1) to find out the efficiency of A Study on The Result of Inquiry-Based Learning (5E) by Online Learning on Google Sites Together With The Game Vonder Go on Ecosystem of The Third Year Class For Secondary Level. (80/80), and (2) to compare learning achievement with pre-test and post-test. 50 Debsirin students, were selected for research sample using cluster random sampling. Research tools were composted of online learning, van der go game, inquiry based lesson plan, and learning achievmente examination. To compare the learning outcome, pre-test and post-test were used to analyze and interpret by t-test dependent sample. The conclusion of the study showed that the effectives of A Study on

The Result of (1) Inquiry-Based Learning (5E) by Online Learning on Google Sites Together With The Game Vonder Go on Ecosystem of The Third Year Class For Secondary Level. (E_1/E_2) was 80.26/80.11. (2) The post-test learning achievement ($\bar{x} = 23.66$, S.D. = 2.08) were significantly higher than pre-test ($\bar{x} = 15.90$, S.D. = 1.71) (0.05).

Keywords: Learning Management; Inquiry-based Learning; Online lessons; Van der go game; Ecosystem

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จะต้องมีทักษะการคิด วิเคราะห์และประเมิน สอดคล้องของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตรวจสอบจากพยานหลักฐาน โดยใช้ความรู้และหลักการทางวิทยาศาสตร์ในการแปลความหมายและลงข้อสรุปและสื่อสารความคิด ความรู้จากผลการสำรวจตรวจสอบ หลากหลายรูปแบบ หรือใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 7) ครูผู้สอนจึงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนอง และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามที่หลักสูตรกำหนด รูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ที่เน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ โดยการแสวงหาและศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ของตนเอง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คือการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ซึ่งประกอบด้วย การสร้างความสนใจ (Engagement) การสำรวจและค้นหา (Exploration) การอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) การขยายความรู้ (Elaboration) การประเมินผล (Evaluation) โดยมีครูผู้สอนคอยอำนวยความสะดวกและสนับสนุน ทำให้ผู้เรียนสามารถค้นพบความรู้หรือแนวทางแก้ปัญหาได้ตัวเอง และสามารถนำความรู้มาใช้ในการชีวิตประจำวันได้ โดยนำความรู้ หลักการ แนวคิดหรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ไปเชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาที่ผู้เรียนสนใจศึกษา ค้นคว้า และลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเอง ตามความสามารถและความถนัดของ

ตนเองอย่างเป็นอิสระนับได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (นรรชต์ ฝิ่นเชียร, 2563 : ออนไลน์)

วิชาวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับข้อเท็จจริง การหาเหตุและผล โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การคิด วิเคราะห์และสังเคราะห์ ดังนั้นครูจึงต้องมีเทคนิควิธีการ ตลอดจนสื่อในการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ จนกระทั่งนักเรียนเกิดความรู้รอบตัวอย่างถูกต้อง ซึ่งการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมุ่งพัฒนาทักษะทางวิทยาศาสตร์ การเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์จึงต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูวิทยาศาสตร์ สามารถจัดการเรียนการสอนได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และเกิดความคงทนในการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) เป็นสถานการณ์ที่รุนแรง ทำให้มีมาตรการที่สำคัญคือ การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) งดกิจกรรมนอกที่พำนักหรือที่พักอาศัย หยุดงาน หยุดเรียน งดไปในสถานที่ชุมนุม งดใช้ขนส่งสาธารณะ (กรมควบคุมโรค, 2563 : ออนไลน์) และปิดสถานที่สำคัญ เช่น ห้างสรรพสินค้า ตลาดร้านอาหาร สถานประกอบการต่าง ๆ รวมถึงสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนถือเป็นสถานที่ที่มีการรวมตัวกันของนักเรียนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อให้การเรียนรู้ยังคงดำเนินต่อไปได้ สถานศึกษาจึงต้องจัดการเรียนการสอนด้วยการไม่ต้องเข้าชั้นเรียน โดยปรับการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563 : ออนไลน์) ถือได้ว่าสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้กระบวนการทศน์ของการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป

โดยสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาไปมาก โดยเฉพาะบทเรียนออนไลน์ Google Site เป็นสื่อการเรียนรู้หนึ่งที่จะทำให้นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ เนื่องจากบทเรียนออนไลน์ Google Site เป็นบทเรียนที่จัดทำและแสดงผลในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ ที่สามารถอ่านผ่านทางหน้าจคอมพิวเตอร์ทั้งในระบบออฟไลน์และออนไลน์ สามารถเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ต่าง ๆ นอกจากนั้นบทเรียนออนไลน์ Google Site สามารถแทรกภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว แบบทดสอบ และสามารถสั่งพิมพ์เอกสารที่ต้องการออกทางเครื่องพิมพ์ได้ อีกประการหนึ่งที่สำคัญก็คือ นักเรียนสามารถเข้าไปศึกษาบทเรียนออนไลน์ Google Site ได้ตลอดเวลา

และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ Inquiry cycles (5E) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ (constructivism) ซึ่งกล่าวไว้ว่าเป็นกระบวนการที่นักเรียนจะต้องสืบค้นเสาะหา สำนวจตรวจสอบ และค้นคว้าด้วยวิธีการต่างๆ จนทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และเกิดการรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมาย แล้วสร้างเป็นองค์ความรู้ของนักเรียนเอง และเก็บเป็นข้อมูลไว้ในสมอง ตลอดจนสามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีสถานการณ์ใด ๆ มาเผชิญหน้า อีกทั้งเป็นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นทักษะสำคัญใน

ศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต เรียนรู้อย่างไร้ขีดจำกัด และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้การเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์เช่น บทเรียนออนไลน์ เป็นการนำเสนอเนื้อหาผ่านทางคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา ทำให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 30 มากกว่าการเรียนรู้ผ่านการฟังบรรยายในห้องเรียน หรือจากการอ่านหนังสือและทำ ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้นถึงร้อยละ 60 ของการเรียนรู้แบบดั้งเดิม (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2559 : ออนไลน์)

จากปัญหาที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสร้างบทเรียนออนไลน์ Google Site ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับบทเรียนออนไลน์บน Google Site ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Site เรื่อง ระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Site มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ที่ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัยขั้นพื้นฐานแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน (One-Group Pretest-Posttest Design)

ทดสอบก่อนทดลอง	การทดลอง	ทดสอบหลังทดลอง
T ₁	X ₁	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T1 แทน การทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ระบบนิเวศ ของกลุ่มทดลอง

T2 แทน การทดสอบหลังเรียน เรื่อง ระบบนิเวศ ของกลุ่มทดลอง

X1 แทน การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Site ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่อง ระบบนิเวศ

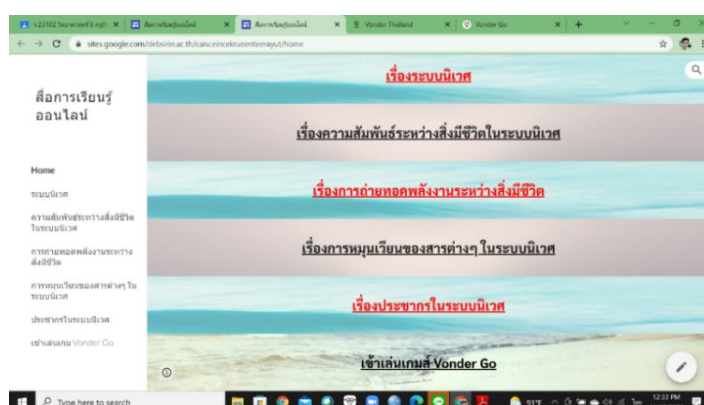
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 12 ห้องเรียน 540 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/9 โรงเรียนเทพศิรินทร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน 50 คน ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาโดยใช้สุ่มตัวอย่าง การสุ่มแบบกลุ่ม

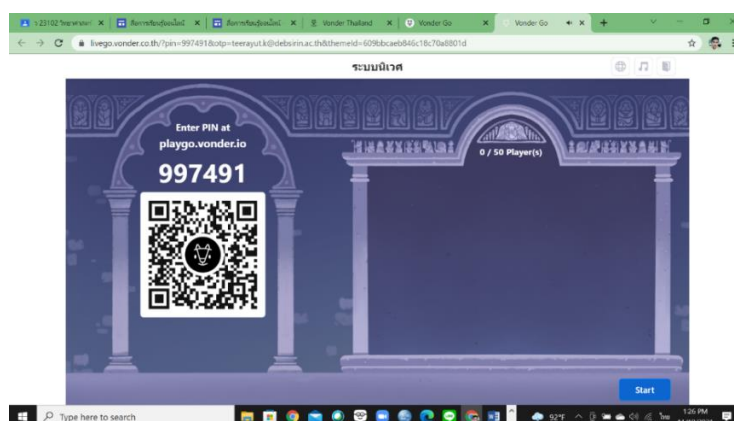
เครื่องมือการวิจัย

1. บทเรียนออนไลน์บน Google Site เรื่อง ระบบนิเวศ ซึ่งออกแบบโดยประยุกต์ใช้พื้นฐานแนวคิดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ (1) ขั้นสร้างความสนใจ (2) ขั้นสำรวจและค้นหา (3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (4) ขั้นขยายความรู้ (5) ขั้นประเมิน จำนวน 5 บทเรียน ตรวจสอบคุณภาพโดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านองค์ประกอบของบทเรียนออนไลน์บน Google Site และด้านการวัดและประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยทดสอบประสิทธิภาพถึง 3 ครั้ง คือ แบบรายบุคคลทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 จำนวน 6 คน แบบกลุ่มย่อยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 จำนวน 9 คน และแบบภาคสนามทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 จำนวน 30 คน ผลปรากฏว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.26/80.11 ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ภาพที่ 1 ตัวอย่างหน้าเว็บไซต์ของบทเรียนออนไลน์บน Google Site เรื่อง ระบบนิเวศ

2. เกมวัน เดอ โก สร้างขึ้นโดยมีข้อคำถามที่เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาในแต่ละหน่วย โดยนักเรียน เข้าร่วมเล่นเกมตอบคำถามหลังจากเรียนจบในแต่ละหน่วย เพื่อวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบความเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ภาพที่ 2 ตัวอย่างเกมวัน เดอ โก

3. แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง ระบบนิเวศ จำนวน 5 แผน ระยะเวลา 10 ชั่วโมง ดังนี้

แผนที่ 1 เรื่อง ระบบนิเวศ	จำนวน 2 ชั่วโมง
แผนที่ 2 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ	จำนวน 2 ชั่วโมง
แผนที่ 3 เรื่อง การถ่ายทอดพลังงานระหว่างสิ่งมีชีวิต	จำนวน 2 ชั่วโมง
แผนที่ 4 เรื่อง การหมุนเวียนของสารต่างๆ ในระบบนิเวศ	จำนวน 2 ชั่วโมง
แผนที่ 5 เรื่อง ประชากรในระบบนิเวศ	จำนวน 2 ชั่วโมง

ตรวจสอบคุณภาพโดยพิจารณาความเหมาะสมของสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ด้วยแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน-หลังเรียน เรื่องระบบนิเวศ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 อำนาจจำแนก (R) อยู่ระหว่าง 0.20 – 1.00 และผ่านการวิเคราะห์ ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson: KR-20 เท่ากับ 0.89

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. บทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นำแบบประเมินคุณภาพบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก ให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหา พบว่าทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 จากนั้นนำบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก ไปทดลองกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเทพศิรินทร์ เพื่อหา ประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ทดลองใช้กับนักเรียนรายบุคคลจำนวน 6 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับ เก่ง กลาง และอ่อน (2:2:2) เพื่อหาข้อบกพร่องของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเกมวัน เดอ โก โดยใช้ การสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล

ครั้งที่ 2 ทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มย่อยจำนวน 9 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับ เก่ง กลาง และอ่อน (3:3:3) เพื่อหาข้อบกพร่องของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเกมวัน เดอ โก โดยใช้การสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล

ครั้งที่ 3 ทดสอบภาคสนามกับนักเรียนจำนวน 35 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับ เก่ง กลาง และอ่อน (10:10:10) โดยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเกมวัน เดอ โก ที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.26/80.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556) ที่กำหนดไว้

2. แผนการจัดการเรียนรู้ ในหน่วยการเรียนรู้เรื่องระบบนิเวศ รายวิชาวิทยาศาสตร์ 6 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโดยใช้แบบประเมินความ เหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่าทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำแบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหาของข้อคำถามและองค์ประกอบของเนื้อหา โดยใช้ สูตร IOC จากนั้นนำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลอง (Try out) และวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่า มีค่าดัชนีความยากง่ายอยู่ในช่วง 0.15 – 1.00 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในช่วง -0.10 – 0.60 โดยมีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ จากนั้นคัดเลือก ข้อสอบไว้จำนวน 20 ข้อ และนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับโดยคำนวณจากสูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/9 ด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม
2. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบ

นิเวศ

3. ดำเนินการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านทาง Google Meet ในคาบเรียนวิชา วิทยาศาสตร์จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างศึกษาเนื้อหาผ่านบทเรียนออนไลน์บน Google Sites เรื่อง ระบบ นิเวศ ตามขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ดังนี้

1. ขั้นสร้างความสนใจ - ให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอ/ตอบคำถามนำเข้าสู่บทเรียน
2. ขั้นสำรวจค้นหา - ศึกษาใบความรู้/คลิปวิดีโอจากบทเรียนออนไลน์บน Google Sites
3. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป - ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย หาข้อสรุป ของเนื้อหาแต่ละ

บทเรียน โดยการนำเสนอผ่าน Google Meet

4. ขั้นขยายความรู้ - นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากใบความรู้ / คลิปวิดีโอจากบทเรียนออนไลน์

บน Google Sites

5. ขั้นประเมิน - ตรวจสอบความรู้ของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมเล่นเกมตอบคำถามผ่านเกมวัน เดอ โก ตามเนื้อหาของบทเรียน นักเรียนจะรู้ผลคะแนนหลังจากการเล่นเกมนตอบคำถามในแต่ละบทเรียน ครูผู้สอนสามารถดูผลคะแนน และการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนจากการตอบคำถาม ในแต่ละบทเรียน

4. เมื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้ครบตามที่กำหนดแล้ว ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทดสอบความรู้หลังเรียน ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบนิเวศ (ข้อสอบชุดเดิมแต่สลับตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ)

5. ตรวจสอบคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบนิเวศ แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยการทดสอบค่าที (t-test dependent) เพื่อตรวจสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาตามแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Sites ซึ่งจะเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการวิจัย ดังนี้

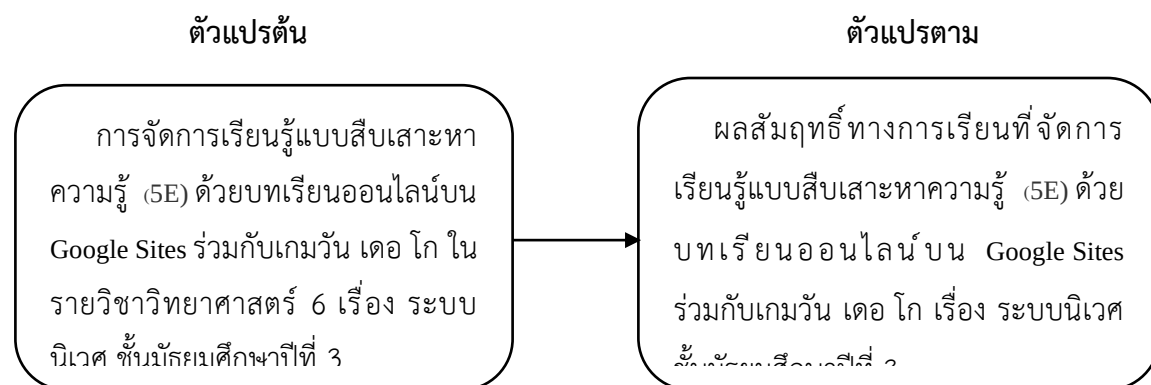
การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการสร้างความรู้สนใจเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือเรื่องที่น่าสนใจซึ่งเกิดขึ้นจากความสงสัย หรืออาจเริ่มจากความสนใจของตัวนักเรียนเองหรือเกิดจากการอภิปรายภายในกลุ่ม ขั้นการสำรวจและค้นหาคำตอบโดยมีการวางแผนกำหนดแนวทางสำหรับการตรวจสอบตั้งสมมติฐาน กำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ ลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ขั้นการอธิบายและลงข้อสรุป คือการนำข้อมูลข้อสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ แปลผล สรุปผลและนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่างๆ ขั้นการขยายความรู้โดยการนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือความคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติมหรือนำแบบจำลองหรือข้อสรุปที่ได้ไปใช้อธิบายสถานการณ์หรือเหตุการณ์อื่นๆ และขั้นการประเมินผล ซึ่งจะมีวิธีการประเมินการเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยกระบวนการต่าง ๆ ว่านักเรียนมีความรู้อะไรบ้าง อย่างไร และมากน้อยเพียงใด จากขั้นนี้จะนำไปสู่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในเรื่องอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

การเรียนการสอนออนไลน์ (Online learning) จัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีเรียนในรูปแบบเดิมๆ ให้เป็นการเรียนใหม่ ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำการสอน จะเป็นเรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยอยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ เป็นการใช้นวัตกรรมสมัยใหม่ บวกเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สร้างการศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์คุณภาพสูง โดยไม่จำเป็นต้องเดินทาง เกิดความสะดวกและเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ทุกสถานที่ ทุกเวลา

โดยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Sites อาทิเช่น ปริญญญา อินทรา (2556 : 125) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Sites เรื่องสมมูลเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Sites ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Sites และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Sites โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Sites เรื่อง สมมูลเคมี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.25/83.50 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Sites มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมี

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Sites อยู่ในระดับมาก

และเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกม วัน เดอ โก เรื่อง ระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การหาประสิทธิภาพ	จำนวนนักเรียน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ		ประสิทธิภาพของผลลัพท์	
		คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ E ₁	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ E ₂
แบบรายบุคคล	6	31.67	63.33	20.33	67.78
แบบกลุ่มย่อย	9	39.11	78.22	23.44	78.15
แบบภาคสนาม	30	40.13	80.26	24.03	80.11

จากตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพแบบรายบุคคล จำนวน 6 คน ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 63.33/67.78 หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Sites ร่วมกับเกม วัน เดอ โก เรื่อง ระบบนิเวศ มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม

จำนวน 9 คน ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 78.22/78.15 และได้นำไปทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.26/80.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียนที่จัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่องระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่องระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการทดสอบ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า t	Sig.
ก่อนเรียน	50	15.90	1.71	-18.63*	0.000
หลังเรียน	50	23.66	2.08		

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่องระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 23.66 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่องระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.26/80.11 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ตามเกณฑ์ 80/80 เนื่องจากบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นผ่านกระบวนการวางแผน ออกแบบ สร้างอย่างมีระบบ มีขั้นตอน และผ่านการตรวจสอบหาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานและความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับ วิจารย์ พานิช (2556 : 4) กล่าวว่า “ผู้เรียนต้องเน้นสร้างความรู้ขึ้นภายในตนเองเป็นความรู้ที่องกามภายในตนเอง จากการลงมือทำกิจกรรมแล้วเกิดความรู้ แล้วเน้นให้เกิดทักษะ จากการสัมผัสของตนเอง ไม่ใช่รับถ่ายทอดความรู้สำเร็จรูปจากครูหรือตำรา และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ซึ่งนอกจากจะให้ความรู้แก่นักเรียนในช่วงเวลาเรียนแล้ว นักเรียน

ยังสามารถนำบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ไปใช้ศึกษานอกเวลาเรียน ทำให้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนที่เรียนช้า เร็วต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์ คือสติปัญญาของมนุษย์มีหลายด้านที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับว่าใครจะโดดเด่นในด้านไหนบ้าง แล้วแต่ละด้านผสมผสานกัน แสดงออกมาเป็นความสามารถในเรื่องใด เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคนไปอีกทั้งยังผ่านกระบวนการดำเนินการทดลองถึง 3 ครั้ง คือ แบบรายบุคคลจะทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 จำนวน 6 คน ได้ผลการประเมินประสิทธิภาพเท่ากับ 68.67/66.11 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ พบว่ายังมีข้อปรับปรุงคือข้อคำถามของแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และมีข้อเสนอแนะจากนักเรียนทั้ง 6 คนคือ ขนาดของตัวอักษรเล็กเกินไป และปุ่มกดตัวเลือกคำตอบระหว่างบทเรียนยกเลิกเพื่อเลือกคำตอบใหม่ไม่ได้ จึงทำให้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยจึงได้นำไปปรับปรุงแก้ไข ในส่วนที่บกพร่อง จากนั้นจึงนำไปทดลองแบบกลุ่มย่อยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 จำนวน 9 คน ผลปรากฏว่า บทเรียนออนไลน์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.22/78.15 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าการทดลองใน ครั้งแรก แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาบทเรียนออนไลน์บน Google Sites นั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และยังต้องการปรับปรุงแก้ไขบทเรียนออนไลน์บน Google Sites บางประการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของนักเรียนทั้ง 9 คนคือ เสียงบรรยายกับเสียงดนตรีประกอบดังเกินไป ทำให้นักเรียนฟังไม่ชัดเจน นักเรียนกดเล่นวิดีโอประกอบไม่ได้ และไม่มีผลคะแนนระหว่างเรียนมาปรับปรุง เพื่อนำไปใช้ในการทดลองครั้งที่ 3 แบบภาคสนามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 จำนวน 30 คน ผลปรากฏว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.26/80.11 ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 รวมทั้งบทเรียนออนไลน์ บน Google Sites ได้นำเสนอเนื้อหา รูปภาพ วิดีโอประกอบกันทั้งบทเรียน จึงทำให้บทเรียนออนไลน์บน Google Sites มีประสิทธิภาพและดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ (ปริญญา อินทรา, 2556).

2. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่จัดการเรียนรู้ด้วยการพัฒนาของบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก ที่พัฒนาขึ้นนี้ได้นำขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ประกอบด้วย ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นสำรวจค้นหา ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป ขั้นขยายความรู้และขั้นประเมินมาใช้เป็นขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ของบทเรียนออนไลน์ให้นักเรียนศึกษาตามลำดับขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการนำเสนอการสอนที่มีหลากหลายรูปแบบ เช่น วิดีโออธิบายเนื้อหาของบทเรียน ใบความรู้ แบบฝึกทักษะที่อยู่ในรูปแบบเกมตอบคำถาม เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาของบทเรียนมากขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาวิ จำเนียร (2561 : 113-121) ที่กล่าวว่า สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์อย่างมากในการใช้ประกอบการเรียนการจัดการเรียนรู้ ทั้งผู้สอนและผู้เรียน ครูผู้สอนจะสร้างบทเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนนอกเหนือจากในโรงเรียน มีแบบฝึกหัด แบบทดสอบ เอกสารออนไลน์ ผู้เรียนจะได้รับสื่อที่หลากหลายสามารถ

เลือกศึกษาได้เหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา การใช้สื่อออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก ผู้เรียนจะมีความสนใจในความแปลกใหม่ และยังช่วยในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การจัดการเรียนรู้ร่วมกับสื่อออนไลน์จึงเป็นการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาแก่ผู้เรียน ฝึกทักษะการสื่อสารเป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจฝึกความกล้าคิดกล้าแสดงออก เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นของผู้เรียน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวรรณ ศรีนิม (2557 : 3) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บ ด้วยโปรแกรม Google Sites ตามแนวทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ โดยศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บด้วยโปรแกรม Google Sites เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรม Google Sites โดยทดลองกับนักเรียนจำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บ ด้วยโปรแกรม Google Sites ตามแนวทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.13/87.83 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บ ด้วยโปรแกรม Google Sites ตามแนวทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของนางสาวพิชญาภา ทองเนตร์ (2563 : ออนไลน์) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนออนไลน์ เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ ในระบบสุริยะและเทคโนโลยีอวกาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ในระบบสุริยะและเทคโนโลยีอวกาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ในระบบสุริยะและเทคโนโลยีอวกาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ในระบบสุริยะและเทคโนโลยีอวกาศ โดยทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน ผลการวิจัย บทเรียนออนไลน์ เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ในระบบสุริยะและเทคโนโลยีอวกาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพร้อยละ 95.87 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ในระบบสุริยะและเทคโนโลยีอวกาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ในระบบสุริยะและเทคโนโลยีอวกาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะที่คาดว่าจะ成为ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในส่วนของการสร้างบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรออกแบบโดยใช้สีของอักษรที่ทำให้ชัดเจน ขนาดของข้อความให้มีความเหมาะสมกับขนาดของจอภาพ และระดับของผู้เรียน แต่ละเนื้อหาจะต้องสัมพันธ์กัน เข้าใจง่ายและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

1.2 การจัดการเรียนการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก ผู้สอนต้องมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนด้วยเช่นกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และเปิดโอกาสให้นักเรียนไปซักถามข้อสงสัย กับครูผู้สอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนจากบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและได้สื่อที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เพื่อทราบข้อคิดเห็นของนักเรียนและนำไปปรับปรุงพัฒนาสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. (2563). สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการสาธารณสุข และปัญหาอุปสรรคการป้องกันควบคุมโรคในผู้เดินทาง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://ddc.moph.go.th/uploads/files/2017420210820025238.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). รว.ศธ.คิกออฟเปิดห้องเรียนออนไลน์ “โรงเรียนหยุดได้ แต่การเรียนรู้ หยุดไม่ได้”. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <http://www.obec.go.th/archives/252307>
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2559). อนาคตใหม่ของการศึกษาไทยในยุค Thailand 4.0. ออนไลน์. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2560. แหล่งที่มา: <http://www.li.mahidol.ac.th/conference2016/thailand4.pdf>.
- นรรีชต์ ฝันเชียร. (2563). การเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5 E's of Inquiry-Based Learning). ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2564. แหล่งที่มา <https://www.trueplookpanya.com/blog/content/82385/-blog-teamet->
- วิจารณ์ พานิช. (2556). ครูเพื่อศิษย์ สร้างห้องเรียนกลับทาง. กรุงเทพมหานคร: เอสอาร์พรินติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด
- เมธาวิ จำเนียร (2561). ประโยชน์ ปัญหา และแนวทางแก้ไขการใช้สื่อออนไลน์ ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ในจังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารราชพฤกษ์. 16 (3), 113-121.
- ปริญญา อินทรา. (2556). การสร้างและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วงจรอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ลัดดาวรรณ ศรีนิม (2557) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บ ด้วยโปรแกรม Google Sites ตามแนวทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ เรื่อง หลักการทำโครงงานคอมพิวเตอร์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 10 (1), 129-144.
- พิชญาภา ทองเนตร์. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนออนไลน์ เรื่อง บัญชีสัมพันธ์ในระบบสุริยะและเทคโนโลยีอวกาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2564. แหล่งที่มา: https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=179486

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี
**Administration According to the Principles of Good Governance of Local
Government Organizations in Nong Saeng District
Udon Thani Province**

ชิตนุพงษ์ อ่อนศิริ และ ชานยุต หาญชนะ

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

Chitsanuphong Onsiri and Chanyut Hanchana

Pitchayabundit College, Thailand

Corresponding Author, E-mail : Chitsanuphong180624@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ประชากร จำนวน 472 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอหนองแสง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T - test และ F - test สำหรับการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่ง

ผลการวิจัย พบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D.= 0.36) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.62) รองลงมาคือด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.21$, S.D.= 0.26) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่งที่

แตกต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะทางเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ควรประชาสัมพันธ์ข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง

คำสำคัญ : การบริหารงาน; หลักธรรมาภิบาล; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstracts

The main objectives of this research were to study the good governance of local administrative organizations in Nong Saeng District. Udon Thani Province, population of 472 people, and the samples used in this research were administrators, council members, civil servants, full-time employees and employers working in local government organizations in Nong Saeng District. using the formula of 217 people Taro Yamane. The instrument used to collect the data. It is a questionnaire consisting of 3 parts: statistics used in data analysis. are descriptive statistics, i.e. number, percentage, mean, and standard deviation for the general data of the sample. Inferential statistics, including T - test and F - test for comparing the administration according to the good governance of local administrative organizations in Nong Saeng District. Udon Thani Province classified by gender, educational background, work experience and position level.

The results of the research revealed that the administration according to the good governance of local administrative organizations in Nong Saeng District. Udon Thani Province Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 3.64$, S.D.= 0.36) and when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was the responsibility principle ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.62), followed by the cost-effectiveness aspect. ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.50) and the aspect with the least mean was the principle of participation ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 0.26). light Udon Thani Province classified by gender, educational background, work experience and position level Overall, it was found that Employees who work with gender, educational background, work experience and different position levels It is managed in accordance with the good governance of local government organizations in Nong Saeng District. Udon Thani Province no different Proposal of guidelines for enhancing administration according to good governance of local government organizations in Nong Saeng District Udon Thani Province should publicize the regulations and laws related to the rights and duties of the people to the public thoroughly.

Keywords : Administration; Good Governance; Local Administrative Organizations

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นการจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบการกระจายอำนาจ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 78 กำหนดว่า “รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” นอกจากนี้ในการดำเนินการปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ยังได้ระบุไว้ในหมวด 9 รวมทั้งหมด 9 มาตรา อันเริ่มตั้งแต่มาตราที่ 282 ถึงมาตรา 290 ซึ่งโดยรวมแล้วพบว่ามาตราทั้งหมดกล่าวถึงการที่รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะโดยรัฐบาลเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมายเท่านั้น เนื่องจากการกระจายอำนาจของรัฐสู่ท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยเป็นผู้ดูแลตนเองทั้งในด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารงาน เป็นการลดภาระของรัฐบาลในการจัดทำบริการสาธารณะ การจัดการด้านสาธารณูปโภคเอง โดยรัฐทำหน้าที่กำกับดูแลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐบาลต้องดำเนินการเอง และรัฐมอบหมายให้ท้องถิ่นเป็นหลักในการปกครองตนเอง และตอบสนองเจตนารมณ์ของประชาชน ทั้งนี้เพราะท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด สามารถรับรู้ปัญหาและแก้ไขปัญหาได้รวดเร็วทันต่อความต้องการของประชาชน หน่วยงานของรัฐหลายภาคส่วนมีการนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงาน และการกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ ต่อประชาชน เช่นเดียวกับการให้ประชาชนมีหน้าที่ต่อรัฐ การวางกลไกป้องกัน ตรวจสอบ และจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด เพื่อมิให้ผู้บริหารที่ปราศจากคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลเข้ามามีอำนาจในการปกครองบ้านเมืองหรือใช้อำนาจตามอำเภอใจ และการกำหนด มาตรการป้องกันและบริหารจัดการวิกฤติการณ์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนได้กำหนดกลไกอื่น ๆ ซึ่งเป็นการยืนยันว่า ถึงแม้จะมีรัฐธรรมนูญที่ไม่ว่าจะกี่ฉบับ หลักธรรมาภิบาลยังคงปรากฏให้เห็น จึงถือได้ว่าหลักธรรมาภิบาล เป็นหลักสำคัญที่จะนำไปใช้ในการบริหารงานภาครัฐ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเพิ่มบทบาท ในการเข้าบริหารจัดการและดูแลพื้นที่มากขึ้น ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการปรับ การกิจให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงต้องมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อการบริหารงาน ผู้วิจัยจึงมีความคิดที่อยากเห็นท้องถิ่น เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ทุกคนในท้องถิ่นได้ร่วมคิด ร่วมทำ และมีส่วนร่วมในการสร้างความเจริญให้กับชุมชนของตนเอง ตลอดจนการขับเคลื่อนท้องถิ่นอย่างมีวิสัยทัศน์

(strategy focused organization) เน้นการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (continuous improvement) ดังนั้น ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะช่วยให้เกิดผลดีต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิด การทำการวางแผนชุมชน ตลอดจนการตรวจสอบการทำงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างยั่งยืนในอนาคต การจัดข้อบกพร่องและการหย่อนประสิทธิภาพ ของกลไกด้านการบริหารจัดการในระดับท้องถิ่น ทำให้ต้องมีมาตรการในการควบคุม ตรวจสอบ การดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน สิ่งนั้นก็คือการสร้างธรรมาภิบาล เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งก็คือหลักธรรมาภิบาล

ดังนั้น ธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารการปกครองที่มุ่งประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประเทศชาติโดยยึดหลักเหตุผลและความเป็นธรรม กล่าวอีกแง่หนึ่ง ธรรมาภิบาลเป็นทั้งหลักการ (principles) และแนวทาง(guidelines) สำหรับการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการที่กำหนด สาเหตุสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคหรือภาครัฐ คือ ปัญหาของการพัฒนาประเทศที่วาระสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ 609 ทำให้ไม่สามารถเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้เกิดจากการคอร์รัปชันของผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่รัฐ การไม่ยึดกฎหมายเป็นหลักในการปกครอง การขาดประสิทธิภาพในการบริหารงานการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน (ปธาน สุวรรณมงคล, 2558 : 3)

ทรัพยากรมนุษย์จะเป็นผู้สร้างสรรค์งานบริการและเป็นผู้ให้บริการด้านสุขภาพ ที่เน้นคุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย และคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งการที่จะได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ การพัฒนา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ให้ทำงานให้กับองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องยึดหลักธรรมาภิบาลตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตลอดจนการออกจากองค์กรไปด้วยดีถ้าทรัพยากรบุคคลคนภายในยึดหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล จะทำให้องค์กรเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือจากบุคคลภายนอก จึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องนี้ ผลการวิจัยจะมีประโยชน์ในหลายมิติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่ง
3. เพื่อเสนอแนวทางเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ คณะผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลแสงสว่าง เทศบาลตำบลนาดี องค์การบริหารส่วนตำบลแสงสว่าง องค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง รวมถึงผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ ฯลฯ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ทั้งหมด 217 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยด้วยการใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1967 : 7) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบบเป็นสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น คณะผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี จากนั้นคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากหน่วยงาน ตามสัดส่วนของประชากรให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามเกณฑ์ที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย ระเบียบ เอกสารงานทางวิชาการเพื่อนำมาเป็นการวิเคราะห์ และข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกเป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีเครื่องมือดังนี้

1. แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามมี 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) ประกอบด้วยเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีระดับการบริหารงานมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีระดับการบริหารงานมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีระดับการบริหารงานปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีระดับการบริหารงานน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีระดับการบริหารงานน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนที่ได้ กำหนดค่าน้ำหนักของ การให้คะแนนสำหรับคำตอบจากแบบสอบถามไว้ 5 ระดับ โดยระดับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงผลได้ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.20 -5.00 หมายถึง มีระดับการบริหารงานมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.40 -4.19 หมายถึง มีระดับการบริหารงานมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.60 -3.39 หมายถึง มีระดับการบริหารงานปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.80 -2.59 หมายถึง มีระดับการบริหารงานน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 -1.79 หมายถึง มีระดับการบริหารงานน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะทางเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดกรอบเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม
2. จัดทำแบบสอบถามที่ประกอบด้วยคำถามที่ต้องการเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ให้ครบถ้วนและครอบคลุมเนื้อหา
3. ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบเครื่องมืออีกครั้งหนึ่งในขั้นตอนนี้ตรวจสอบความ ครบคลุมของเนื้อหา ความเข้าใจของภาษา ความเข้าใจตรงกันของคำถาม
4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน และนำเครื่องมือที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยคำนวณหาค่า IOC โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 เป็นต้นไป เป็นข้อที่นำไปใช้ได้
6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try out) กับกับผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน

7. วิเคราะห์แบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.750
8. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี จำนวนทั้งหมด 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ตอบแบบสอบถาม ตามวันและเวลาที่นัดหมาย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งได้จัดเตรียมไว้แล้วนำไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามที่ได้นัดหมายไว้แล้ว เพื่อแนะนำตัวพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัย ขออนุญาตเก็บข้อมูล แจกแบบสอบถามการวิจัยและขอรับกลับในวันเดียวกันด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และลงรหัสเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. สถิติพรรณนา ได้แก่
 - 1.1 จำนวน (n)
 - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
 - 1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

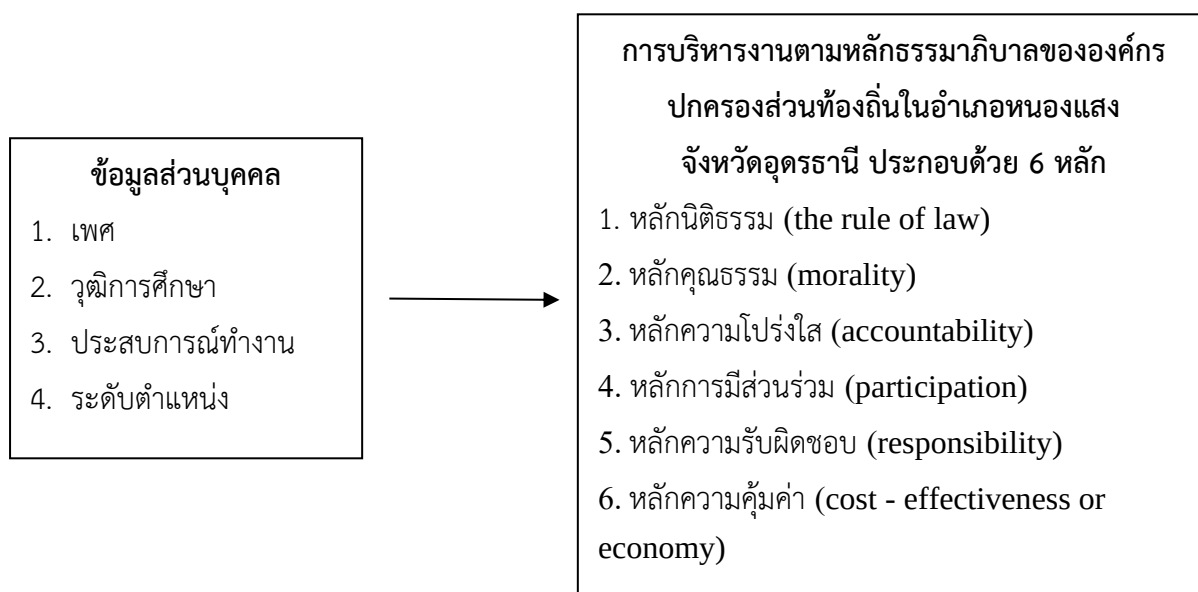
สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วยเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่งและแสดงสรุปจำนวน เป็นประเด็นสำคัญสำหรับข้อเสนอแนะทางเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

2.1 สถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 ตัวแปร สำหรับการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ

2.2 สถิติ F-test โดยการทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และหากพบว่ามีความแตกต่างรายคู่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาต้องทำการทดสอบต่อไปว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน และแตกต่างกันอย่างไร ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method) สำหรับการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 61.29 และเป็นเพศหญิง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 38.71 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 57.60 รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 31.34 และวุฒิการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 11.06 มีประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 43.78 รองลงมาคือน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 31.34 และน้อยที่สุดคือมากกว่า 10 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 24.88 และส่วนใหญ่มีระดับตำแหน่งพนักงานจ้าง จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 52.07 รองลงมาคือข้าราชการ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 23.04 และน้อยที่สุดคือผู้นำชุมชน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.83

ตารางที่ 1 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.47	0.84	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.38	0.98	ปานกลาง
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.82	0.55	มาก
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.21	0.26	ปานกลาง
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.14	0.62	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.98	0.50	มาก
รวม	3.64	0.36	มาก

2. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D.= 0.36) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.62) รองลงมาคือด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.21$, S.D.= 0.26) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$, S.D.= 0.84) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านใช้อำนาจในการบังคับใช้ข้อบังคับ รวมทั้งกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดเป็นกรณีพิเศษเพื่อความเป็นธรรม ($\bar{X} = 3.58$, S.D.= 0.99) รองลงมาคือ ข้อ 5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านพัฒนาบุคลากรทั้งพนักงานและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.49$, S.D.= 1.01) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางในการออกข้อบังคับ และเป็นที่ยอมรับของชุมชน ($\bar{X} = 3.38$, S.D.= 1.14)

2.2 ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D.= 0.98) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6. ข้าราชการ พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคถูกต้อง ($\bar{X} = 3.53$, S.D.= 1.18) รองลงมาคือ ข้อ 7. สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านตระหนักในหน้าที่ของตน มุ่งรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม มาประชุมอย่างสม่ำเสมอ และพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในสภาอย่างมีเหตุผลตรงไปตรงมา ($\bar{X} = 3.46$, S.D.= 1.05) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 8. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีคุณธรรมในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา อนุมัติเบิกจ่ายงบประมาณโดยยึดหลักความถูกต้องเป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด และจัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกชุมชน ($\bar{X} = 3.25$, S.D.= 1.07)

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D.= 0.55) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 15. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านได้สรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน / โครงการต่าง ๆ และเสนอให้ประชาชนทราบ เพื่อจะได้ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานได้ ($\bar{X} = 4.59$, S.D.= 0.49) รองลงมาคือ ข้อ 17. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านเปิดเผยข้อมูลด้านการเงิน - การคลัง เป็นระยะว่ามีรายรับรายจ่ายเท่าใด ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 11. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านปิดประกาศวาระการประชุมของสภาให้ประชาชนทราบล่วงหน้า และเปิดโอกาสให้ประชาชนที่สนใจเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมสภา ($\bar{X} = 3.38$, S.D.= 1.14)

2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, S.D.= 0.26) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 18. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟังการประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่าน และร่วมสังเกตการณ์ประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่าน ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.60) รองลงมาคือ ข้อ 19. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่ม หรือองค์กรชุมชน หรือสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.66) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 20. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนา โดยร่วมเสนอปัญหาความต้องการและร่วมเสนอโครงการ / กิจกรรมเพื่อการพัฒนาในรูปแบบกระบวนการประชาคม ($\bar{X} = 2.63$, S.D.= 0.53)

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.62) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 26. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึงทั้งในและนอกสถานที่ ให้ประชาชนเป็นที่พึ่งได้เมื่อเกิดความเดือดร้อน ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.84) รองลงมาคือ ข้อ 28. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีความจริงจังในการนำโครงการ / กิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน / ประชาคมนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.84) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 29. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านนำเอาโครงการ / กิจกรรม ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบังคับงบประมาณเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน หากทำไม่ได้ก็แจ้งให้ประชาชนทราบ ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.74)

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.50) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 34. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดทำทะเบียนคุณครุภัณฑ์ต่าง ๆ อย่างชัดเจน เป็นปัจจุบันและควบคุมการใช้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และประโยชน์ต่อส่วนรวม ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.77) รองลงมาคือ ข้อ 31. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านต่อรองราคากับผู้รับจ้างในการจัดซื้อ - จัดจ้าง ให้ได้ราคาที่ต่ำกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ เพื่อให้มีงบประมาณเหลือไปดำเนินการในโครงการอื่นเพิ่มขึ้น และทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มากขึ้น ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 33. สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านจัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณไม่ให้รั่วไหลสูญเปล่า ($\bar{X} = 3.88$, S.D.= 0.71)

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่งที่ต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะทางเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ได้แก่

ด้านหลักนิติธรรม

- มีมาตรการที่ชัดเจนในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น การอบรมด้านจริยธรรม การให้รางวัลแก่ผู้ประพฤติดี และลงโทษผู้ที่กระทำการทุจริต เป็นต้น

ด้านหลักคุณธรรม

- ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่ององค์กรมีการกำหนดแผนปฏิบัติงานตามความสำคัญเร่งด่วนในการพัฒนาหน่วยงานและปฏิบัติงานตามแผนงาน

ด้านหลักความโปร่งใส

- ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงาน และควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้กับประชาชนได้เข้าถึงง่ายที่สุด

ด้านหลักการมีส่วนร่วม

- ผู้ที่ดำรงตำแหน่งในหน่วยงาน ทุกระดับมีกระบวนการสรรหาหรือเลือกสรร โดยให้บุคลากร และประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ด้านหลักความรับผิดชอบ

- ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องผู้บริหารมีการมอบอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานอย่างเหมาะสมและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

ด้านหลักความคุ้มค่า

- กำหนดนโยบายจัดสรรงบประมาณพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้าน มากขึ้น โดยเฉพาะโครงการที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง ควรมีการต่อรองราคาที่ต่ำกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ได้ให้ลดได้น้อยที่สุด ซึ่งจะทำให้มีงบประมาณเหลือและสามารถนำไปดำเนินโครงการอื่น ๆ เพิ่มขึ้นได้อีก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D.= 0.36) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.62) รองลงมาคือด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.21$, S.D.= 0.26) อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี มีความสามารถในการบริหารงานยึดหลักธรรมาภิบาลได้ครบถ้วนทุกด้าน ประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบมองเห็นผลลัพธ์การพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ผลงานการบริหารมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีผลงานเป็นตัวชี้วัดที่ดี ย่อมส่งผลต่อความ

เจริญก้าวหน้าของท้องถิ่นและประชาชนทำให้ชุมชนอยู่ดีมีสุขและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Fukflang, 2014 : 6) ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจในการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วน ตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลท่าทอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ทั้ง 6 ด้านได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความ รับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ (Wongsriwong, 2015 : 45) ได้วิจัยเรื่องการนำ หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานองค์การบริหาร ส่วนตำบลลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Meungpratup Phra, 2011 : 7) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน อันดับที่ 1 คือ หลักนิติธรรม รองลงมา หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า พบว่าโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ ในระดับมาก ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลท่า นางงามมีค่าประกาศให้บุคลากรในองค์การรับทราบเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับสวัสดิการต่าง ๆ และระดับการ บริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นไปอย่างเปิดเผยต่อสาธารณชน ตรวจสอบได้ มีการ ประชาสัมพันธ์/ปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่มีความถูกต้องชัดเจนตรง ประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Chokchutchawankul, 2013 : 53) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิ บาลขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีสึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักความ โปร่งใส รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความ รับผิดชอบ และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม มีปฏิบัติตามข้อกำหนดและนโยบายที่ได้ ประกาศต่อประชาชนในชุมชนอย่าง ครบถ้วนอีกทั้งบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ มีขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงานและผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Srivaranon, 2015 : 74) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลจอมทอง ตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่า เฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า ด้านนิติ ธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้าน คุณธรรม และด้านความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก อาจเป็นเพราะในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม มีการรณรงค์ให้ประชาชน ประหยัดทรัพยากรธรรมชาติและยึดแนว พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน/หมู่บ้าน และการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล บลมีประสิทธิภาพ คำ นี้ถึง

การหมุนเวียนสิ่งแวดล้อมของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Singsai, 2013 : 53) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า และ ด้านหลักความโปร่งใส

ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่งที่แตกต่าง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

- 1.1 ควรมีมาตรการที่ชัดเจนในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น การอบรมด้านจริยธรรม การให้รางวัลแก่ผู้ประพฤติดี และลงโทษผู้ที่กระทำการทุจริต เป็นต้น
- 1.2 ควรมีการวางแผนการฝึกอบรมทั้งในระยะสั้น และระยะยาว และส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้เข้ารับการฝึกอบรมในทุกระดับด้วยความเสมอภาค และเป็นธรรม
- 1.3 ควรจัดให้มีภาคประชาชน เป็นอาสาสมัครในการตรวจสอบ เพื่อช่วยเหลือภารกิจในการตรวจสอบขององค์กรต่าง ๆ
- 1.4 ควรมีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรและประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วม
- 1.5 ควรกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการเพื่อเป็นแนวทางในการนำหลักธรรมาภิบาลที่ดีไปปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จสูงสุด
- 1.6 ควรกำหนดนโยบายจัดสรรงบประมาณพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้าน มากขึ้น โดยเฉพาะโครงการที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง ควรมีการต่อรองราคาที่ดีกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ได้ให้ลดได้น้อยที่สุด ซึ่งจะช่วยให้มีงบประมาณเหลือและสามารถนำไปดำเนินโครงการอื่น ๆ เพิ่มขึ้นได้อีก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

- ปธาน สุวรรณมงคล, (2547). *การปกครองท้องถิ่นไทย ในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิราช.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2540). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก, 11 ตุลาคม 2540, 1-99.
- Chokchutchawankul, A. (2013). *The management according to good governance at the sub-district administrative organization: case study of NongYa Sai District area, Suphanburi Province*. Thesis of Master of Education. Thongsook College. (in Thai).
- Fukflang, S. (2014). *Staff understands on management according good governance at Thahong Meungpratup Phra*. (2011). *The administration of sub-district organization according to good governance Bangkrauy District Nonthaburi*. Graduate School Master of Arts Thesis. Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (in Thai).
- Singsai, M. (2013). *Staff's understanding on good governance at Thai Chana Suek Sub-district Administrative Organization, ThungSaliam District, Sukhothai*. Thesis of Master of Public Administration. Thongsook College. (in Thai).
- Srivaranon, S. (2015). *Management according to good governance at Chom Thong Sub-district Administrative Organization Mueang Phitsanulok Province*. Thesis of Master of Education. Thongsook College. (in Thai)
- Taro Yamane(1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rdEd). New York. Harper and Row Publications.
- Wongsriwong, P. (2015). *Adaptation of good governance into management at LanKrabue Sub-district Administrative Organization LanKrabue District Kamphaeng Phet*. Thesis of Master of Public Administration. Thongsook College. (in Thai).

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
**The Development of Research Management Model of the Faculty of
Industrial Education Rajamangala University of
Technology Suvarnabhumi**

เสาวลักษณ์ ขวบ้านกร่าง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
Saowalak Chaopankrang
Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Thailand
E-mail: saowalak.c@rmutsb.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และระยะที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของคณะฯ กลยุทธ์การบริหารงานวิจัย การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัย การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และความสัมพันธ์และเครือข่ายด้านความร่วมมือด้านงานวิจัย, 2) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับสูง เมื่อจัดลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของคณะฯ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัย กลยุทธ์การบริหารงานวิจัยและความสัมพันธ์และเครือข่ายด้านความร่วมมือด้านงานวิจัย ตามลำดับ

คำสำคัญ: รูปแบบ; การพัฒนา; บริหารงานวิจัย

Abstracts

The purposes of this study were to develop and examine the suitability of research management model. The study was divided into 2 phases. The first phase was the study of relevant concepts and theories, the synthesis of relevant articles and researches, and the inquiry of 5 experts' opinions, selected by purposive sampling. The second phase was the study of administrators and lectures under Faculty of Industrial Education Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi in the academic year B.E. 2564, totally 65, selected by multi-stage random sampling. The instrument used in data collection was a 5-level rating scale questionnaire with IOC at 1.00 and reliability value at 0.95. Statistics implemented in data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results showed that: 1) The research management model comprised of 5 elements, namely (1) Policy and research strategy, (2) Administration strategy, (3) Potential of research personnel, (4) Advantage of research, and (5) Relationships and Networks, 2) Examine the suitability of the research management model according to administrators lectures and staff both in an overall and in each element, was at the high level, each element could be ranked from the highest to the lowest mean value as advantage of research, policy and research strategy, potential of research personnel, administration strategy, and relationships and networks

Keywords: Model; Development; Research Management

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานาน ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 นับเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560 : 1)

จากยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) โดยมีทิศทางการปรับเปลี่ยนระบบวิจัยและนวัตกรรม ของประเทศใน 5 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ปรับเปลี่ยนจากการวิจัยและนวัตกรรมที่มาจากอุปทานที่ตอบโจทย์ของผู้วิจัยไปสู่การวิจัยและนวัตกรรมที่มาจากอุปสงค์เพื่อตอบโจทย์ประเทศ ภาคเศรษฐกิจและภาคสังคม 2) ปรับแนวทางการจัดสรรทุนวิจัยจากหัวข้อวิจัยรายโครงการซึ่งเป็นวาระการวิจัยที่เป็นโครงการขนาดใหญ่ มีเป้าหมายชัดเจนที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ 3) ปรับแนวทางการวิจัยและพัฒนาที่กระจายไปทุกสาขาเป็นการวิจัยและพัฒนาที่มีจุดเน้นเพื่อสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะ 4) ต้องมีการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความเป็นเลิศทางเทคโนโลยีและการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับประเทศและ 5) ปรับกระบวนการดำเนินงานจากหน่วยงานเดียวซึ่งทำให้เกิดการทับซ้อนระหว่างหน่วยงานเป็นการดำเนินงานในรูปแบบที่เกิดการสร้างเครือข่ายการพัฒนาการวิจัยและนวัตกรรมอย่างเป็นระบบและเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามทิศทางการปรับเปลี่ยนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ (สภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2560 : ออนไลน์)

การบริหารงานวิจัยเป็นการนำหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับระบบบริหารจัดการมาใช้เพื่อให้เกิดกลไกในการขับเคลื่อนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องยั่งยืนและให้มีความสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันทางการศึกษานั้น ประกอบกับการส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์และบุคลากรในการสร้างสรรค์งานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ รวมทั้งมีการนำองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการวิจัยไปถ่ายทอดเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่อง กรูณา วงษ์เทียนหลาย (2562 : 83-98) ได้ระบุว่า การบริหารงานวิจัย (research management) ถือเป็นพันธกิจหลักของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเชื่อมโยงกับคุณภาพการศึกษา แม้ว่านักวิจัยจะมีความรู้ความสามารถในวิธีวิทยางานวิจัยมากเพียงใดก็ตามแต่หากไม่มีหน่วยสนับสนุน เช่น การให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากร ด้านการเผยแพร่ หรือการขึ้นทะเบียนลิขสิทธิ์ทางปัญญาแล้ว งานวิจัยย่อมเกิดขึ้นไม่ได้เพราะในปัจจุบันงานวิจัยมีความซับซ้อนและไม่อาจใช้แต่เพียงศักยภาพของนักวิจัยเพียงฝ่ายเดียว สำหรับหน่วยงานที่ต้องสร้างงานวิจัยจำนวนมาก เช่น สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จะมีพันธกิจเกี่ยวกับงานวิจัยโดยตรงจะมีหน่วยงานเช่นสถาบันวิจัยหรือหน่วยบริหารงานวิจัยทั้งในระดับคณะหรือในระดับสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะมีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการบริหารและจัดการระบบงานวิจัยทั้งหมดของสถาบัน และบุศรา สารเกษ (2555 : 5) ได้ระบุว่า การบริหารงานวิจัยเป็นการจัดการระบบกลไกกระบวนการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ด้านการวิจัยที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมฯ ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิจัยให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายและวางแผนการบริหารงานวิจัยของคณะฯ และ

ยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิที่เกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมสร้างความเข้มแข็งให้มหาวิทยาลัย ชุมชน สังคม และประเทศ อีกทั้งการนำไปสู่การปฏิบัติและดำเนินการให้เกิดผลตามเป้าหมายของการบริหารงานวิจัยที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ จำนวนทั้งสิ้น 80 คน (ที่มากองบริหารบุคคล ปีการศึกษา 2564, 2564 : ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ โดย ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด 2553 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 66 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับการตรวจสอบความเหมาะสมเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งสอบถามความเหมาะสมจากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ สถานภาพตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิจัยของ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีลักษณะเป็นข้อคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และ กำหนดค่าคะแนนความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน ความเหมาะสมระดับมากที่สุด

4 คะแนน ความเหมาะสมระดับมาก

3 คะแนน ความเหมาะสมระดับปานกลาง

2 คะแนน ความเหมาะสมระดับน้อย

1 คะแนน ความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหาร งานวิจัยของคณะฯ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

2. นำมายกร่างรูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ประกอบด้วย 1) นโยบาย และยุทธศาสตร์การวิจัยของคณะฯ 2) กลยุทธ์การบริหารงานวิจัย 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการ วิจัย 4) การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และ 5) ความสัมพันธ์และเครือข่ายด้านความร่วมมือด้านงานวิจัย

3. นำร่างรูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาจำนวน 5 ท่าน จากนั้นทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความสอดคล้องระหว่างข้อ คำถามกับความมุ่งหมายที่ต้องการวัดแล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับความมุ่งหมายโดย ใช้สูตร IOC ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมา ปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ คุณภาพ คือ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

5. นำผลการวิเคราะห์มาพิจารณาเพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างต่อไป และเกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนโดยใช้เกณฑ์ประเมินของ ชูศรี วงศ์ รัตน์ (2550 : 69-70) ดังนี้

4.50 - 5.00 คะแนน หมายถึง ความเหมาะสมระดับสูงมาก

3.50 - 4.49 คะแนน หมายถึง ความเหมาะสมระดับสูง

2.50 - 3.49 คะแนน หมายถึง ความเหมาะสมระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 คะแนน หมายถึง ความเหมาะสมระดับต่ำ

1.00- 1.49 คะแนน หมายถึง ความเหมาะสมระดับต่ำมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

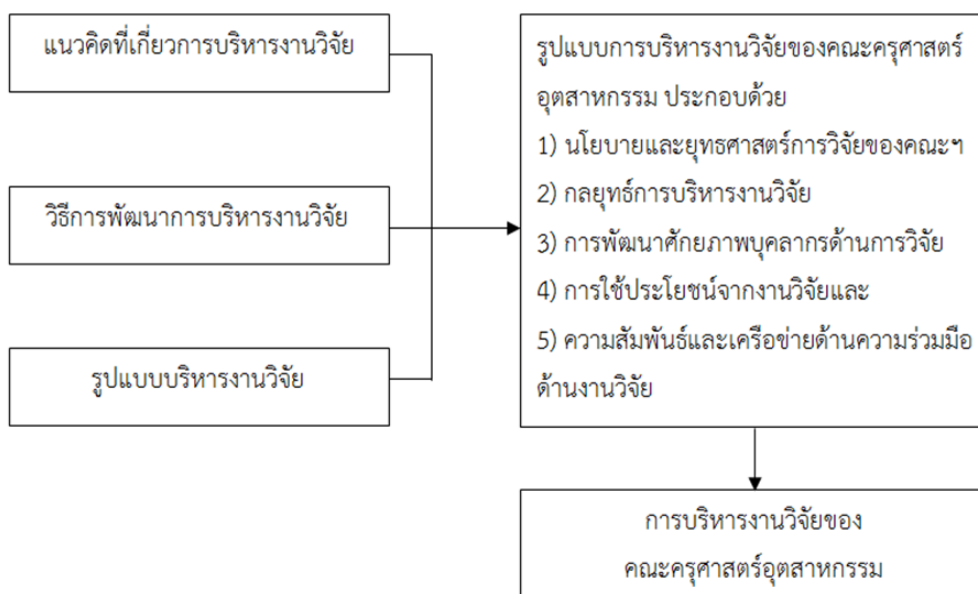
การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 66 คน และรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้ศึกษาวิจัยภายในระยะเวลา 7 วัน จำนวน 66 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติขั้นพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรูปแบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยของ ดวงเดือน ภูทยานันท์ และคณะ (2554 : 367-376) ที่นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยที่ประกอบด้วย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ พบว่า

1.1 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของคณะฯ ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างงานด้านวิจัยของคณะฯ ทิศทางการดำเนินงานวิจัยภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) กรอบการดำเนินงานวิจัยภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย และบทบาทหน้าที่และความสำคัญของการบริหารงานวิจัย

1.2 กลยุทธ์การบริหารงานวิจัย ประกอบด้วย การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้ปฏิบัติงานวิจัย การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย การสร้างกลไกการติดตามและสนับสนุนการวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ และการเผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านระบบคลังข้อมูลงานวิจัย

1.3 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัย ประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิจัยเพื่อดำเนินการและวางแผนร่วมกันของคณะฯ การกำหนดขั้นตอนและหลักเกณฑ์การขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยจากแหล่งภายในและภายนอก แนวปฏิบัติการขอรับทุนสนับสนุนการวิจัย และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัย

1.4 การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ประกอบด้วย กลไกการส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ กลไกการสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปประโยชน์ การจัดระบบและกลไกการยกย่องและประกาศเกียรติคุณผู้มีผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ดีเด่น การสร้างระบบการจัดการเพื่อช่วยในการคุ้มครองสิทธิงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ การสร้างระบบเพื่อการสนับสนุนการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคม และการสร้างระบบรายชื่อวารสารที่ได้รับการยอมรับจาก ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด

1.5 ความสัมพันธ์และเครือข่ายด้านความร่วมมือด้านงานวิจัย ประกอบด้วย เครือข่ายระดับอุดมศึกษา เครือข่ายของกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (9 ราชมงคล) เครือข่ายมหกรรมวิจัยแห่งชาติ และเครือข่ายที่ประชุมวิชาการบุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุน

2. ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของคณะฯ	3.87	0.59	ระดับสูง
2	กลยุทธ์การบริหารงานวิจัย	3.66	0.47	ระดับสูง
3	การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัย	3.86	0.62	ระดับสูง
4	การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย	3.91	0.41	ระดับสูง
5	ความสัมพันธ์และเครือข่ายด้านความร่วมมือด้านงานวิจัย	3.58	0.49	ระดับสูง
รวม		3.76	0.54	ระดับสูง

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 พิจารณาตามประเด็นในแต่ละด้าน คือ การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.91 รองลงมาคือ นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของคณะฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 กลยุทธ์การบริหารงานวิจัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และความสัมพันธ์และเครือข่ายด้านความร่วมมือด้านงานวิจัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

1.1 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของคณะฯ คือ คณะผู้บริหารมีการวางแผนและกำหนดเป็นนโยบายรวมถึงการสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมให้มีความสอดคล้องกับนโยบายแผนยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยฯ อีกทั้งส่งเสริมการทำวิจัยของบุคลากรของคณะฯ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายวิจัยและเผยแพร่ผลงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างงานด้านวิจัยของคณะฯ ทิศทางการดำเนินงานวิจัยภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) กรอบการดำเนินงานวิจัยภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย บทบาทหน้าที่และความสำคัญของการบริหารงานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมลักษณ์ บำรุงญาติ (2554 :

56) ได้รายงานการสังเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รายงานที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอโยบายการพัฒนาศักยภาพการวิจัยที่สอดคล้องกับ พันธกิจและยุทธศาสตร์การวิจัยของคณะฯ ได้แก่ การวิจัยและพัฒนาที่สร้างองค์ความรู้ให้เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน และการสร้างความร่วมมือทางวิชาการด้านการวิจัยระดับนานาชาติ และสินธะวาคามดิษฐ์ และคณะ(2555 : 91-108) การนำเสนอโยบายการส่งเสริมการวิจัยใน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรดำเนินการให้มั่นนโยบายด้านการ ส่งเสริมการวิจัยที่ชัดเจนและสถาบันควร นำปัญหาที่เกิดจากการทำวิจัยในอดีตมาเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นนโยบาย และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมนโยบายควรสอดคล้องกับความต้องการของคณาจารย์ ให้ความสำคัญต่อบทบาทด้านการวิจัยในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษา และการจัดระบบและกลไกในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพกระจายอำนาจและภารกิจไปยังคณะวิชาและมืองค์กรหรือหน่วยงานหลักในการประสานงานและขับเคลื่อนนโยบายตลอดจนทำหน้าที่กำกับ ติดตาม และประเมินผลนโยบาย

1.2 กลยุทธ์การบริหารงานวิจัย คือ การบริหารงานวิจัยได้วางระบบรวมถึงการวิเคราะห์หลัก ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องแหล่งทุนวิจัยเพื่อให้การสนับสนุนบุคลากรให้ปฏิบัติงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารได้มีระบบติดตามเกี่ยวงานวิจัยที่อยู่ในรูปแบบของการประชุมติดตามอย่างสม่ำเสมอ จัดทำเป็น ข้อมูลสารสนเทศเพื่อหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมสนับสนุน บุคลากรให้ปฏิบัติงานวิจัย แนวทางการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย การสร้างกลไกการติดตามและสนับสนุน การวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ และการเผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านระบบคลังข้อมูลงานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรุณา วงษ์เทียนหลาย (2562 : 83-98) ได้ศึกษาการบริหารงานวิจัยสู่ความเป็นเลิศในคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า การส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้นวัตกรรม ผู้บริหารและบุคลากรสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องตระหนักในความสำคัญในการบริหารงานวิจัยเพื่อให้ บุคลากรนั้นมีความกระตือรือร้นและมีความต้องการมีส่วนร่วมในการทำงานวิจัย ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่เห็น ความสำคัญเนื่องจากงานวิจัยถือเป็นภาระงานที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น กลยุทธ์การบริหารงานวิจัยทั้งในส่วนของการ บริหารงานแบบต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ จึงมีส่วนสำคัญทำให้เกิดการบรรลุเป้าหมายความต้องการในการ ทำงานวิจัยของสถาบันในอุดมศึกษาให้มีจำนวนมากขึ้นและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และ บุศรา สารเกษ (2555 : 83) แนวทางการพัฒนาระบบกลไก การบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า อาจารย์ต้องสร้างผลงานผลิตงานวิจัยให้ได้ตามเกณฑ์ภาระงานที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีความสอดคล้องกับ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2554 : 65) และสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554 : 64) ที่วัดคุณภาพการศึกษาจาก ผลงานวิจัยและระบบกลไกสนับสนุนทำให้เมื่อมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานมากจึงมีความ

ต้องการให้พัฒนาระบบกลไก การบริหารจัดการงานวิจัยมากขึ้นเพื่อสนับสนุนช่วยเหลืออาจารย์ให้สามารถดำเนินการวิจัยได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัย คือ การบริหารจัดการงานวิจัยของคณะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิจัยซึ่งจะทำหน้าที่ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์งานวิจัย การจัดทำแนวทางการพัฒนานักวิจัยให้เกิดความเข้าใจและมีการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการเขียนโครงการวิจัยที่สามารถขอทุนจากแหล่งภายนอกรวมถึงการจัดการความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดทำระบบการแจ้งข่าวความคืบหน้าและระยะเวลาของการส่งโครงการเป็นระยะ ๆ ให้นักวิจัยทราบ ซึ่งประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานและวางแผนร่วมกันของคณะฯ การกำหนดขั้นตอนและหลักเกณฑ์การขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยจากแหล่งภายในและภายนอก หาแนวปฏิบัติการขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ชาวบ้านกร่าง และคณะ (2564 : 110) ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมชุมชน กรณีศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ พบว่า นวัตกรรมสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนหรือรายงานการวิจัยหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัยหรือหลังการเสร็จสิ้นสามารถป้อนกลับเป็นข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจัยสนับสนุน การวิจัยของส่วนงานเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมชุมชน

1.4 การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย คือ การบริหารงานวิจัยของคณะมีการมุ่งเน้นให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ได้มีการกำหนดระบบและกลไกการบริหารงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์และส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์และนักวิจัยของคณะฯ ได้ผลิตผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพรวมทั้งสามารถนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยฯ ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งประกอบด้วย กลไกการส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ กลไกการสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ การจัดระบบและกลไกการยกย่องและประกาศเกียรติคุณผู้มีผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ดีเด่น ระบบการจัดการเพื่อช่วยในการคุ้มครองสิทธิงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ระบบเพื่อการสนับสนุนการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคม และระบบรายชื่อวารสารที่ได้รับการยอมรับจากตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิรา เจียมอมรรัตน์ และคณะ (2555 : 74) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบและกลไกการส่งเสริมการผลิตผลงานวิจัยของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก พบว่า แนวทางการพัฒนาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) มีนโยบายและแผนกลยุทธ์ในการผลิตเผยแพร่และนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ 2) มีมาตรการให้อาจารย์ผลิตและเผยแพร่ผลงานวิจัย 3) มีระบบการสร้างเสริมแรงจูงใจในการผลิตและเผยแพร่ผลงานวิจัย และ 4) มีการบริหารจัดการงานวิจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยใน

วิทยาลัยและการดำเนินการในการส่งเสริมการผลิตผลงานวิจัยของวิทยาลัยควรมีความสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

1.5 ความสัมพันธ์และเครือข่ายด้านความร่วมมือด้านงานวิจัย คือ การบริหารงานวิจัยได้มีวางระบบการบริหารจัดการที่จะก่อเกิดการพัฒนากระบวนการทำงานและการพัฒนาศักยภาพการวางแผนและนโยบายของการบริหารเพื่อผลจากการวิจัยสามารถรับรองการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและนำไปสู่การพัฒนางานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าของคณะฯ ซึ่งประกอบด้วย การสร้างเครือข่ายระดับอุดมศึกษา เครือข่ายของกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (9 ราชมงคล) เครือข่ายมหาวิทยาลัยแห่งชาติ และเครือข่ายที่ประชุมวิชาการบุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกื้อกนก เอื้อวงศ์ (2560 : 190-207) ได้ศึกษากลยุทธ์การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพื่อพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กลยุทธ์การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และพัฒนางานวิจัยให้มีคุณภาพ เป็นกลยุทธ์ที่ส่งเสริม การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้งานวิจัย และใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในสถานศึกษา โดยการจัดกิจกรรมทำวิจัยหรือนำความรู้จากการวิจัยมาใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือการสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษาเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ทั้งหน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนรวมทั้งผลักดัน ให้เกิดเครือข่ายในระดับต่าง ๆ รวมทั้งเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันอุดมศึกษาการมีเครือข่ายการวิจัยจะส่งผลต่อการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

2. ผลตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิจัยของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการบริหารงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิจัยและได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะจนเป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจนมีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ ปุริรัตน์ และคณะ (2560 : 120) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเริ่มจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการและนำไปตรวจสอบหาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผล และดวงเดือน ภูตยานันท์ และคณะ (2554 : 367-376) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยการจัดประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรูปแบบที่นำเสนอประกอบด้วย 2 ส่วน คือ แนวคิดรูปแบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยและองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยผู้บริหารของคณะฯ ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อกำหนดเป็นเชิงนโยบายและให้มีความสอดคล้องกับงานด้านประกันคุณภาพทางการศึกษา

1.2 ควรนำรูปแบบการบริหารงานวิจัยนำไปสู่การประยุกต์ออกแบบการพัฒนาคู่มือในการปฏิบัติงานเป็นเชิงประจักษ์และเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ดีของคณะฯ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารหรือการจัดการความเสี่ยงของงานด้านการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานให้อยู่ในกรอบของตัวชี้วัดของคณะฯ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานของคณะฯ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบริหารงานวิจัยรวมถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจที่ส่งผลกระทบต่อบริหารงานวิจัยของคณะฯ เพื่อเป็นการนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานให้เหมาะสมกับปฏิบัติงานตามระเบียบและมีประสิทธิยิ่งขึ้นและต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

กรรณา วงษ์เทียนหลาย. (2562). การบริหารงานวิจัยสู่ความเป็นเลิศในคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.

วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา, 2 (3), 83-98.

กองบริหารบุคคล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. (2564). ออนไลน์ สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม

2564 แหล่งที่มา <https://personnel.rmutsb.ac.th/>

เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2560). กลยุทธ์การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพื่อพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 10 (2), 190-207.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์

ดวงเดือน ภูทยานันท์, อีรวิทย์ บุญยโสภณ, วิเชียร เกตุสิงห์ และ ไพโรจน์ สติรยากร. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 21 (2), 367-376.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุศรา สารเกษ. (2555). แนวทางการพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ.

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

รุจิรา เจียมอมรรรัตน์ และอรชร อินทองปาน. (2555). การพัฒนาระบบและกลไกการส่งเสริมการผลิตผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 22 (1), 68-75

- วิไลวรรณ ปุริรัตน์, วันเพ็ญ นันทศรี, บุญมี ก่อบุญ.(2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 4. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 14 (65), 119-130.
- สถานนโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (2560). (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579). *ออนไลน์* สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.nrct.go.th/Portals/0/Document/strategy60-79completecompressed.pdf>
- สินธะวา ความดีษฐ์, กานดา สกฤษณะศักดิ์ มัวร์ และ วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์. (2555). การนำเสนอนโยบายการส่งเสริมการวิจัยใน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 26 (79), 91-108.
- เสาวลักษณ์ ชาวบ้านกร่าง, ปณตพร ตีมากร, และกนกวรรณ นาสมปอง. (2564). การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมชุมชน กรณีศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). *คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). *คู่มือประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- อุดมลักษณ์ บำรุงญาติ. (2554). *การพัฒนาศักยภาพการวิจัยของคณะมนุษย์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. รายงานการวิเคราะห์ของคณะมนุษย์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-610.

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อ
การวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง
**A Causal Relationship Model of 21st Century Management Skills Affecting
Strategic Planning of Private University Administrators**

ปฐมพร อินทรากูร ณ อยุธยา, ปุณญา หิตจันท์,
สุภัทรศักดิ์ คำสามารถ และ สมชัย ชวลิตธาดา

มหาวิทยาลัยธนบุรี

**Pathomporn Intarangrun na Ayuttaya, Punya Heedjun,
Supattarasak Khumsamart and Somchai Chavalitthada**
Thonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : punya.jaae26@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง 2. เพื่อศึกษาระดับการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง 3. เพื่อวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลางและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 30 แห่ง จำนวนทั้งหมด 12,303 คน ของมหาวิทยาลัยเอกชน ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลางและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้สถิติโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง พบว่าระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลางโดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

* วันที่รับบทความ: 20 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 2 กุมภาพันธ์ 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 3 กุมภาพันธ์ 2565

Received: December 20, 2021; Revised: February 2, 2022; Accepted: February 3, 2022

3. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัย กลุ่มภาคกลาง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไคกำลังสอง (χ^2) เท่ากับ 74.011 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 60 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p -value) เท่ากับ 0.096

จากการศึกษาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่ายังต้องมีการพัฒนาในด้านการสื่อสาร เนื่องจากกลุ่มบุคคลให้ความสนใจที่แตกต่างกันออกไป อีกทั้งบุคลากรยังไม่สามารถใช้สื่อในการศึกษาค้นคว้าอย่างเต็มที่ นอกจากนี้จากการศึกษาในครั้งนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลยังเสนอแนะข้อของเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในทุก ๆ ภาคส่วนควรมีกระบวนการสื่อสารที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดศักยภาพในกระบวนการทำงานทางศึกษามากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : โมเดลเชิงสาเหตุ; ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21; การวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง

Abstracts

Research article titled A causal relationship model of 21st century management skills affecting strategic planning of private university administrators in the central region. It is aimed at 1. To study the level of management skills in the 21st century of executives of private university administrators in the central region 2. To study the level of strategic planning of private university administrators in the central region 3. To analyze the causal relationship model of administrative skills in the 21st century that affects the strategic planning of private university administrators in the central region The population and samples used in the research were private university administrators. Central region group and personnel involved in 30 places, totaling 12,303 people of private universities. Therefore, the researcher used a total of 400 samples. The sample group used in this research was collected from the sample group of private university administrators. The central group and related personnel by the researcher selected a specific sample group (Purposive Sampling) using statistical structural equation modeling (Structural Equation Modeling).

The results showed that

1. The level of practice of administrative skills in the 21st century of private universities in the central region found that the level of practice of administrative skills in the 21st century in private universities The central region as a whole found that There is a high level of opinion.

2. Information about the opinions on the level of opinions about the strategic planning of the executives. Private universities in the central region, as a whole, found that their opinions were at a high level.

3. The causal relationship model of administrative skills affecting strategic planning of central group university administrators was consistent with empirical data based on chi squared value () of 74.011, degree of freedom (df) of 60 The statistical significance (p -value) was 0.096.

From the study of those involved Found that there still needs to be developed in the field of communication. Because groups of people have different interests. In addition, the personnel have not been able to use the media to study and research fully. In addition, from this study, the informant group also suggested that educational technologies and innovations in

all sectors should have clear communication processes in order to increase the potential of educational work processes.

Keywords: Causal Model; 21st Century Administrative Skills; Strategic Planning of Private University Administrators; Central Region

บทนำ

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 (ระหว่าง ค.ศ. 2001 - 2100) มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร และพลเมืองโลกหลายด้านได้แก่ ความผันผวนทางเศรษฐกิจการเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว การปรวนแปรของสภาพภูมิอากาศความเสี่ยงโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลกมีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้นและผลกระทบ อื่นๆอีกมากมาย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558 : 6) ทำให้องค์การทั้งภาครัฐ และเอกชนต่างได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้อยู่รอด และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรจำเป็นต้องปฏิรูปตนเอง และการเปลี่ยนแปลงองค์กรครั้งใหญ่เพื่อนำพาไปสู่ ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการ ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และความสมดุลเพื่อให้อำนวยการศึกษาบรรลุผลสำเร็จผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบ การศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่าน มีความเห็นตรงกันว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่งดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้าน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

ในปัจจุบันทักษะแห่งศตวรรษที่21 (21st Century skills) ได้กลายเป็นแนวคิดและข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการศึกษาที่ถูกผลิต พัฒนา สนับสนุน และเผยแพร่ โดยองค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชนหลายแห่งทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นวาระทางการศึกษาที่สำคัญในปัจจุบัน โดยที่แนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตั้งอยู่บนฐานคิดที่เชื่อว่า รูปแบบการศึกษาแบบดั้งเดิมในช่วงศตวรรษที่20 ซึ่งเน้นย้ำแต่การเรียนและท่องจำเนื้อหาในสาระวิชาหลักไม่เพียงพออีกต่อไปแล้วในการดำรงชีวิตและการทำงานในโลกศตวรรษใหม่ภายใต้ความท้าทายใหม่สำหรับแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นั้น จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ (Learning outcomes) ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่21 โดยให้ความสำคัญกับการปลูกฝัง “ทักษะ” (Skills) ที่จำเป็นในศตวรรษที่21 เช่น ทักษะในการคิดขั้นสูง ทักษะใน การเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ควบคู่กับ “เนื้อหา” (Contents) ในสาระวิชาหลักและความรู้อื่นที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เช่น ความรู้เรื่องโลก ความรู้ด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจและการเป็น

ผู้ประกอบการ ความรู้ด้านพลเมือง ความรู้ ด้านสุขภาพ และความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านหลักสูตรที่มีลักษณะ กระชับ (Lean curriculum) ช่างคิด (Thinking curriculum) และบูรณาการ (Interdisciplinary curriculum) เพื่อสร้างนักเรียนที่มี “คุณลักษณะ” (Characters) อันพึงปรารถนาของโลกศตวรรษที่ 21 ได้นั้นคือ รู้จักคิด รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต ด้วยเหตุนี้การเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่21จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับการเรียนรู้ร่วมกันของทั้งผู้บริหารการศึกษา ครูและผู้เรียน บนฐานคิด“กระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้”และ“กระบวนการหาคำตอบสำคัญกว่าคำตอบ”โดยใช้ฐานคิด“ทักษะแห่งศตวรรษ ที่21” (21st Century skills) เพื่อรองรับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 โดยมีโจทย์ที่มีความเร่งด่วนอย่างการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN community) ในปีพ.ศ. 2558 เป็นเป้าหมายแรกในการทดสอบศักยภาพของฐานคิด และยุทธศาสตร์การใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่21ดังกล่าวในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และส่งเสริมการผลิตกำลังคนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีเศรษฐกิจโลกในศตวรรษ ที่21โดยอยู่บนพื้นฐานความเป็นไทยและฐานคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เข้าใจตัวตน ความเป็นไทยอย่างเข้มแข็ง ก่อนเข้าสู่เวทีประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน สิ่งที่จะทำให้ผลผลิต หรือผู้เรียนมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายกล่าวคือ มีคุณลักษณะของคนในศตวรรษที่ 21 ได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับต่าง ๆ การจัดการศึกษาจะไม่บรรลุผลสำเร็จได้เลยหากขาดการจัดการเรียนรู้เป็นวิถีทาง (Path/ Means/ Way) ที่จะนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ หากขาดซึ่งการจัดการเรียนรู้เสียแล้ว การคาดหวัง ความสำเร็จของการจัดการศึกษาย่อมเป็นไปไม่ได้ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาทำให้บุคคลมีคุณลักษณะของคนในยุคศตวรรษที่ 21 จึงเป็นเรื่องของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21

จากที่กล่าวมานั้น ผู้ทำวิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า มหาวิทยาลัยจึงควรมีผู้บริหารที่มีทักษะความสามารถ มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้สามารถเชื่อมโยงไปยังการวางแผนดำเนินการในการบริหารที่เรียกว่า “การวางแผนกลยุทธ์” ควบคู่กันไปพร้อมกับทักษะการบริหารของผู้บริหารด้วย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัตินั้นต้องอาศัยความต่อเนื่อง การมีผู้รับผิดชอบต่อการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ เพื่อให้เกิดการมองภาพรวมหรือการเชื่อมโยงทั้งหมดในการขับเคลื่อน ความยืดหยุ่นและมุ่งมั่นนวัตกรรม คือ ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน การทำงานเป็นทีมในการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ การแบ่งปันความรู้ของบุคลากรภายในเพื่อช่วยกันปฏิบัติการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับศาสตร์ทางการบริหาร เนื่องจากเป็นความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านที่เรียกว่าวิชาชีพทางการบริหาร

จึงจะเป็นผู้นำทางการบริหารและสามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้องค์กรเจริญเติบโตก้าวหน้าไปด้วยดีและมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง
2. เพื่อศึกษาระดับการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง
3. เพื่อวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง

ระเบียบวิธีวิจัย

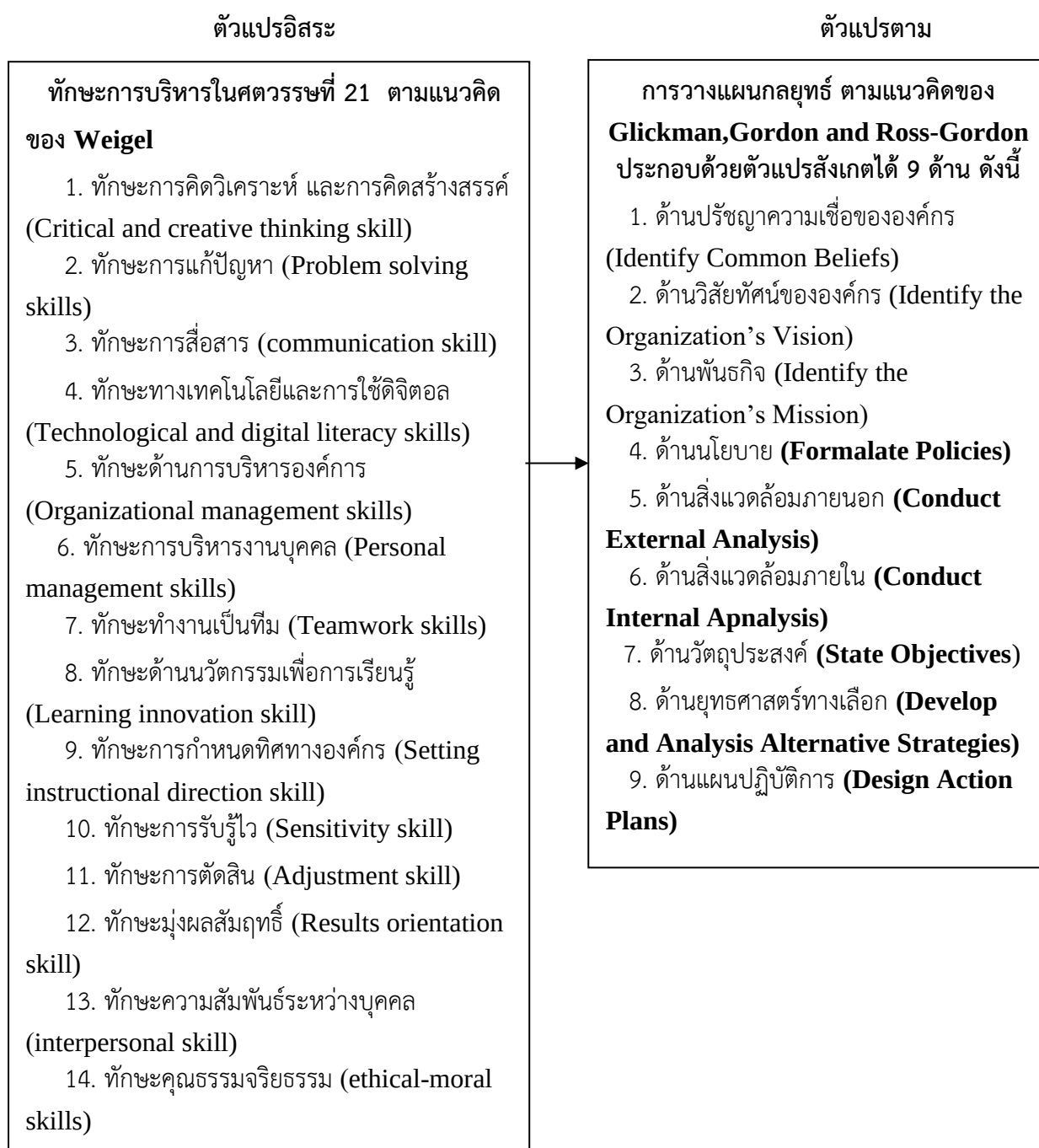
ขั้นที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 30 แห่ง จำนวนทั้งหมด 12,303 คน ของมหาวิทยาลัยเอกชน และกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 387.40 ตัวอย่าง เพื่อลดความคลาดเคลื่อนและเพื่อความเหมาะสมในการทำการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลางและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง ครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย จึงมีการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนั้นการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) และผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและมีการแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) จำนวน 30 ราย แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความน่าเชื่อถือ (Reliability) ด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach) แบบสอบถามต้องมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ไม่ต่ำกว่า 0.80 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อถือได้ นอกจากนี้การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการ

บริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัย กลุ่มภาคกลาง โดยใช้สถิติโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับหลักการแนวคิดและทฤษฎี หนังสือและตำรา เพื่อประกอบการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง โดยภาพรวม

ระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and creative thinking skill)	4.09	0.41	มาก	4
2. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving skills)	3.87	0.61	ปานกลาง	9
3. ทักษะการสื่อสาร (communication skill)	3.40	0.66	ปานกลาง	14
4. ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (Technological and digital literacy skills)	3.83	0.72	ปานกลาง	10
5. ทักษะด้านการบริหารองค์การ (Organizational management skills)	4.07	0.55	มาก	5
6. ทักษะการบริหารงานบุคคล (Personal management skills)	4.32	0.37	มาก	1
7. ทักษะทำงานเป็นทีม (Teamwork skills)	3.48	0.63	ปานกลาง	13
8. ทักษะด้านนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ (Learning innovation skill)	3.92	0.59	ปานกลาง	8
9. ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร (Setting instructional direction skill)	4.28	0.37	มาก	2
10. ทักษะการรับรู้ (Sensitivity skill)	3.98	0.43	มาก	7
11. ทักษะการตัดสินใจ (Adjustment skill)	3.76	0.61	ปานกลาง	11
12. ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results orientation skill)	3.99	3.54	มาก	6
13. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skill)	3.66	0.65	ปานกลาง	12
14. ทักษะคุณธรรมจริยธรรม (ethical-moral skills)	4.21	0.39	มาก	3

รวม	4.02	0.56	มาก	

จากตารางที่ 1 ระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลางโดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, $SD. = 0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ทักษะการบริหารงานบุคคล (Personal management skills) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, $SD. = 0.37$) และทักษะการสื่อสารน้อยที่สุด (communication skill) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, $SD. = 0.66$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง โดยภาพรวม

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1.ด้านปรัชญาความเชื่อขององค์กร (Identify Common Beliefs)	4.50	0.51	มาก	2
2.ด้านวิสัยทัศน์ขององค์กร (Identify the Organization's Vision)	4.54	0.43	มาก	1
3.ด้านพันธกิจ (Identify the Organization's Mission)	4.12	0.69	มาก	4
4.ด้านนโยบาย (Formulate Policies)	3.99	0.72	มาก	5
5.ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (Conduct External Analysis)	3.81	0.87	ปานกลาง	7
6.ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน (Conduct Internal Analysis)	3.65	0.94	ปานกลาง	8
7.ด้านวัตถุประสงค์ (State Objectives)	4.48	0.65	มาก	3
8.ด้านยุทธศาสตร์ทางเลือก (Develop and Analysis Alternative Strategies)	3.92	0.63	ปานกลาง	9
9.ด้านแผนปฏิบัติการ (Design Action Plans)	3.86	0.77	ปานกลาง	6
รวม	3.98	0.82	มาก	

จากตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.98$, $SD.=0.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ขององค์กร (Identify the Organization's Vision) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.54$, $SD.=0.43$) และด้านยุทธศาสตร์ทางเลือกน้อยที่สุด (Develop and Analysis Alternative Strategies) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.92$, $SD.=0.63$) ตามลำดับ

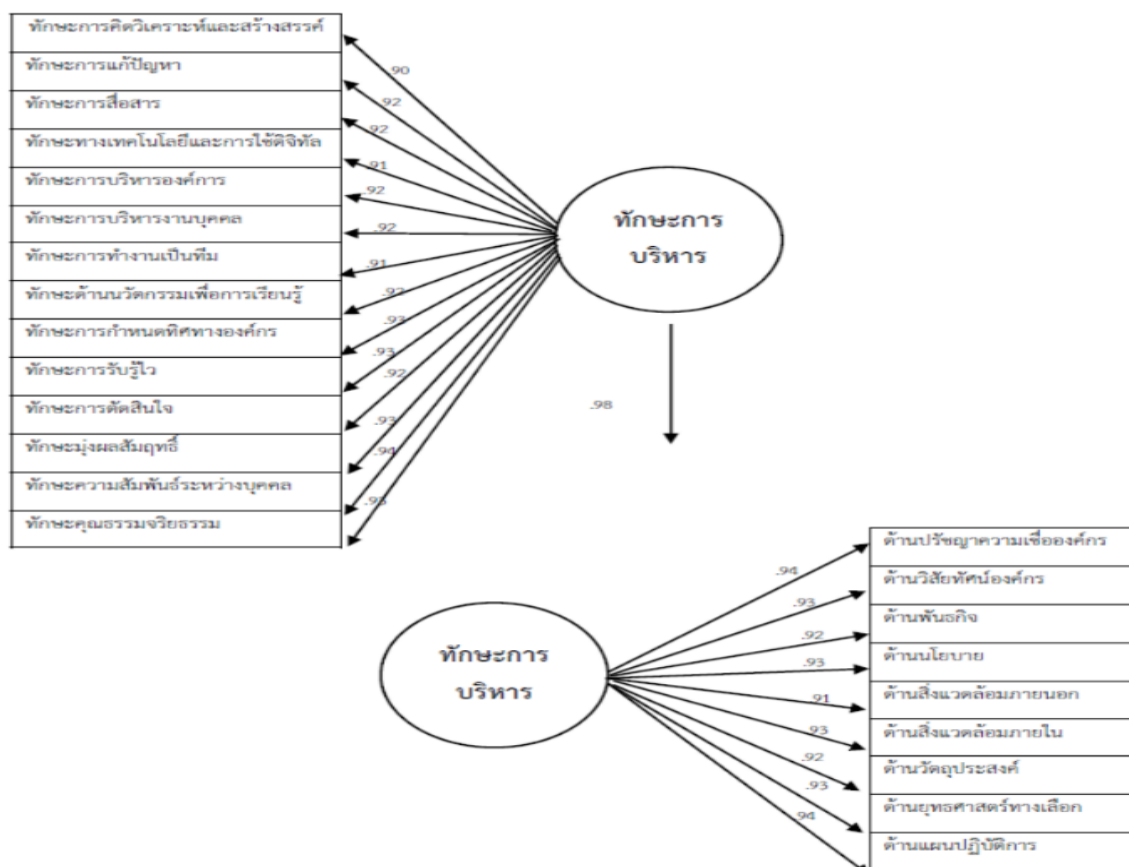
วิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัย กลุ่มภาคกลาง โดยใช้สถิติโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้

ตัวแปร	EMS	IS	RO	AS	SS	SID	LI	TS	PMS	OS	TDS	CCS	PS	CS	CB	CV	OM	FP	CEA	CIA	SO	AS	AP
EMS	1.00																						
IS	.89**	1.00																					
RO	.88**	.87**	1.00																				
AS	.87**	.86**	.85**	1.00																			
SS	.87**	.87**	.87**	.90**	1.00																		
SID	.88**	.88**	.87**	.88**	.86**	1.00																	
LI	.86**	.86**	.86**	.87**	.87**	.87**	1.00																
TS	.87**	.87**	.85**	.85**	.88**	.85**	.89**	1.00															
PMS	.87**	.85**	.87**	.87**	.87**	.87**	.90**	.89**	1.00														
OS	.88**	.87**	.87**	.87**	.88**	.87**	.89**	.90**	.87**	1.00													
TDS	.87**	.87**	.86**	.86**	.88**	.86**	.87**	.89**	.88**	.88**	1.00												
CCS	.87**	.86**	.87**	.89**	.85**	.87**	.87**	.87**	.86**	.85**	.87**	1.00											
PS	.88**	.90**	.88**	.87**	.84**	.88**	.86**	.89**	.87**	.84**	.88**	.86**	1.00										
CS	.85**	.88**	.86**	.86**	.87**	.84**	.87**	.88**	.88**	.87**	.87**	.87**	.84**	1.00									
CB	.87**	.87**	.87**	.85**	.86**	.87**	.86**	.87**	.85**	.86**	.87**	.88**	.87**	.86**	1.00								
CV	.87**	.85**	.87**	.85**	.86**	.88**	.86**	.87**	.85**	.86**	.88**	.86**	.86**	.87**	.86**	1.00							
OM	.86**	.87**	.88**	.84**	.87**	.87**	.87**	.88**	.87**	.87**	.85**	.87**	.86**	.85**	.87**	.83**	1.00						
FP	.87**	.87**	.85**	.87**	.88**	.87**	.85**	.86**	.87**	.85**	.87**	.87**	.87**	.88**	.85**	.84**	.85**	1.00					
CEA	.86**	.86**	.87**	.86**	.86**	.88**	.87**	.88**	.86**	.88**	.87**	.88**	.88**	.85**	.87**	.87**	.84**	.88**	1.00				
CIA	.87**	.89**	.87**	.85**	.87**	.85**	.87**	.85**	.85**	.85**	.86**	.89**	.89**	.84**	.87**	.86**	.87**	.85**	.87**	1.00			
SO	.88**	.87**	.86**	.88**	.87**	.87**	.86**	.85**	.84**	.87**	.86**	.90**	.90**	.87**	.86**	.86**	.86**	.84**	.88**	.89**	1.00		
AS	.87**	.86**	.89**	.88**	.88**	.87**	.87**	.84**	.85**	.88**	.87**	.89**	.89**	.86**	.87**	.87**	.85**	.87**	.85**	.90**	.90**	1.00	
AP	.88**	.85**	.88**	.86**	.89**	.86**	.86**	.88**	.86**	.86**	.85**	.84**	.91**	.87**	.88**	.88**	.86**	.88**	.89**	.91**	.93**	.93**	1.00

* หมายถึง $p < .05$ และ ** หมายถึง $p < .01$

จากตารางที่ 3 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลทั้ง 23 ตัวแปร พบว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ และค่าสหสัมพันธ์ทุกคู่มีค่าเป็นบวก อยู่ระหว่าง .83 ถึง .93 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเป็นค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 คู่ด้วยกันคือ ระหว่างตัวแปรทักษะการบริหารด้านเทคนิค (TS) กับตัวแปรการวางแผนกลยุทธ์ด้านนโยบาย และระหว่างตัวแปรการวางแผนกลยุทธ์ด้านวิสัยทัศน์ขององค์กร (OV) กับ ตัวแปรการวางแผนกลยุทธ์ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (CEA) ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเป็นค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวางแผนกลยุทธ์ด้านแผนปฏิบัติการ (AP) กับ ตัวแปรการวางแผนกลยุทธ์ด้านยุทธศาสตร์ทางเลือก (AS)

ภาพประกอบที่ 1 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัย กลุ่มภาคกลาง

จากภาพประกอบที่ 1 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัย กลุ่มภาคกลาง เมื่อพิจารณาน้ำหนักของความสัมพัธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับด้านต่างๆ พบว่า ทักษะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์มากที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ .94 รองลงมาคือ ทักษะการกำหนดทิศทางและทักษะการรับรู้ มีน้ำหนักของความสัมพัธ์เท่ากับ .93 ทักษะ

การแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบริหารองค์การ ทักษะการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านนวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ และทักษะการตัดสินใจ มีน้ำหนักของความสัมพันธ์เท่ากับ .92 ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะการทำงานเป็นทีม มีน้ำหนักของความสัมพันธ์เท่ากับ .91 ทักษะการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ มีน้ำหนักของความสัมพันธ์เท่ากับ .90 และเมื่อพิจารณาน้ำหนักของความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์ กับด้านต่างๆ พบว่า การวางแผนกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับด้านปรัชญาความเชื่อองค์กรด้านแผนปฏิบัติการ ทางเลือกมากที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ .94 รองลงมาคือ ด้านวิสัยทัศน์องค์กร ด้านนโยบาย ด้านสิ่งแวดล้อม ภายใน ด้านยุทธศาสตร์ทางเลือก มีน้ำหนักเท่ากับ .93 ด้านพันธกิจ ด้านวัตถุประสงค์ มีน้ำหนักเท่ากับ .93 และน้อยที่สุดคือ ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก มีน้ำหนักเท่ากับ .91

ตารางที่ 4 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย

	ดัชนีตรวจสอบความสอดคล้อง								
	GFI	AGFI	CFI	TLI	NFI	RMR	RMSEA	p-value	χ^2 /df
เกณฑ์การพิจารณา	>.95	>.95	>.95	>.95	>.95	<.05	<.05	>.05	<2
ค่าที่ได้	.965	.957	.978	.996	.994	.006	.035	.096	1.27
$\chi^2 = 74.011, df=60$									

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4 พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัย กลุ่มภาคกลาง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไคกำลังสอง (χ^2) เท่ากับ 74.011 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 60 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p-value) เท่ากับ 0.096

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้บริหารจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ เพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-40 ปี ศึกษาในระดับปริญญาโท ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน เป็นอาจารย์หรือบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของแผนงาน และมีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง

ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง พบว่า ระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, $SD. = 0.56$) ได้แก่ ทักษะการบริหารงานบุคคล (Personal management skills) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, $SD. = 0.37$) และทักษะการสื่อสาร (communication skill) น้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, $SD. = 0.66$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหาร

ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, $SD. = 0.82$) ด้านวิสัยทัศน์ขององค์กร (Identify the Organization's Vision) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.54$, $SD. = 0.43$) มากที่สุด และด้านยุทธศาสตร์ทางเลือก (Develop and Analysis Alternative Strategies) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, $SD. = 0.63$) น้อยที่สุดตามลำดับ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัย กลุ่มภาคกลาง โดยใช้สถิติโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling)

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัย กลุ่มภาคกลาง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไคกำลังสอง (χ^2) เท่ากับ 74.011 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 60 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p-value) เท่ากับ 0.096 นั้นหมายถึง ค่าไคกำลังสองไม่นัยสำคัญทางสถิติ ค่าไคกำลังสองสัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.27 ส่วนค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.965 มีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.957 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.978 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis (TLI) เท่ากับ 0.996 ดัชนีวัดความเป็นปกติ (NFI) เท่ากับ 0.994 ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.006 และดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ

มาตรฐาน (RMSEA) เท่ากับ 0.035 ซึ่งค่าสถิติเหล่านี้ล้วนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งให้เห็นว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

1) ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง ประกอบด้วย 14 ทักษะ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรฝึกการเรียนรู้กับเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดในการเรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีการนำเสนอความคิดในการทำงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย และผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมประชุมอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Drake and Roe ผลการวิจัยพบว่า การที่ผู้บริหารจะสามารถบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยทักษะในการบริหารงาน

2) ระดับการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง ประกอบด้วย 9 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญลักษณ์ เหล่าจันทร์ (2551 : 156) พบว่ากระบวนการวางแผนกลยุทธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการวางแผนกลยุทธ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์กร ผู้บริหารจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่างๆ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุดเมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยของการวางแผนกลยุทธ์คือ ด้านแผนปฏิบัติการ รองลงมาคือ ด้านวิสัยทัศน์ขององค์กร ด้านปรัชญาความเชื่อขององค์กร ด้านพันธกิจ ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน ด้านวัตถุประสงค์ ด้านยุทธศาสตร์ทางเลือก และการวางแผนกลยุทธ์ด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3) ความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัย กลุ่มภาคกลาง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไคกำลังสอง (χ^2) เท่ากับ 74.011 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 60 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p-value) เท่ากับ 0.096

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มภาคกลาง พบว่า ระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, $SD. = 0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ทักษะการบริหารงานบุคคล (Personal management skills) มีความ

คิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, $SD. = 0.37$) และทักษะการสื่อสาร (communication skill) น้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, $SD. = 0.66$) ตามลำดับ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่ายังต้องมีการพัฒนาในด้านการสื่อสาร เนื่องจากกลุ่มบุคคลให้ความสนใจที่แตกต่างกันออกไป อีกทั้งบุคลากรยังไม่สามารถใช้อุปกรณ์ในการศึกษาค้นคว้าอย่างเต็มที่ นอกจากนี้จากการศึกษาในครั้งนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลยังเสนอแนะข้อของเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในทุก ๆ ภาคส่วนควรมีกระบวนการสื่อสารที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดศักยภาพในกระบวนการทำงานทางศึกษามากยิ่งขึ้น

2. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มภาคกลาง โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, $SD. = 0.82$) ด้านวิสัยทัศน์ขององค์กร (Identify the Organization's Vision) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.54$, $SD. = 0.43$) มากที่สุด และด้านยุทธศาสตร์ทางเลือก (Develop and Analysis Alternative Strategies) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, $SD. = 0.63$) น้อยที่สุดตามลำดับ ทั้งนี้จากการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย ยังได้ข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างได้ชี้แจงในด้านองค์การทางเลือกหรือยุทธศาสตร์ทางเลือกที่ควรเพิ่มทักษะการพัฒนาให้มีกลยุทธ์หรือช่องที่ทันสมัย ง่าย กะทัดรัด และสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้กับบุคลากรภายในองค์การทางการศึกษา ทั้งนี้ยังสามารถนำวิสัยทัศน์ทางการศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ทำให้ทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารทั้งเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูล โดยการจัดกลุ่มสนทนา การสัมภาษณ์ ซึ่งจะได้ข้อมูลเชิงลึกเพื่อนำไปพัฒนาในการวางแผนกลยุทธ์ต่อไป

3. สำหรับการนำโมเดลไปใช้ควรปรับให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เนื่องจากมีความแตกต่างกันระหว่างทักษะการบริหารและการวางแผนกลยุทธ์ระหว่างผู้บริหารของแต่ละสถาบันการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ธัญญลักษณ์ เหล่าจันทร์. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้นำทางการศึกษากับกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564). รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2558 ณ ศูนย์แสดงการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี.

การศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
**A Study on Causes and Behavior of Conflict Management for Schools
Administrators under the Secondary Educational Service
Area Office Phitsanulok Uttaradit**

ชุตินันท์ ไชยเวช

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Chutipon Chaiyawech

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

E-mail: Chutipon.chem@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้ง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 52 คน และ ครูกลุ่มงานบุคคล จำนวน 52 คน รวมทั้งหมด 104 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.945 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุความขัดแย้งในสถานศึกษา ในด้านองค์ประกอบส่วนบุคคล คือบุคลากรมีวิธีการทำงานที่แตกต่างกัน ในด้านปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน คือ เพื่อนร่วมงานไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเมื่อไม่เข้าใจในการสื่อสาร และในด้านสภาพองค์กร คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมากเกินไป โดยพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งที่ผู้บริหารเลือกใช้กับสาเหตุความขัดแย้งทั้ง 3 ด้านคือการร่วมมือ

คำสำคัญ : การบริหารความขัดแย้ง; ผู้บริหารสถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

Abstracts

The purpose of this research was to study of Conflict causes and behavior of conflict management of school administrator under secondary educational area office Phitsanulok Uttaradit . The sample consist of 52 school administrators and 52 personal department teachers. The instrument used in this research was questionnaire. The data were analyzed using mean, standard deviation and Percentage.

The results revealed that : The causes in schools by differences in method of work of conflicts in the personal element factors, personal don't search for knowledge when they don't understand the content of conflicts in the working interaction factors, The director give too important to specific groups of conflicts in the office elements factors, and collaborating strategies were behavior of conflict management.

Keywords : The Conflict Managemant; Schools Administrators; The Secondary Educational Service Area Office Phitsanulok Uttaradit.

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ ในปัจจุบันมนุษย์จึงต้องหันมาปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น แต่สิ่งที่ยากลำบากในการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดของมนุษย์ก็คือเรื่องของความขัดแย้ง เนื่องจากมนุษย์ทุกคนต่างมาจากสถาบันที่แตกต่างกัน มีขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน เมื่อมนุษย์มีการทำงานร่วมกัน ต่างคนต่างมีความคิดความต้องการและมีเป้าหมายที่แตกต่างกันดังนั้นมนุษย์ทุกคนก็จะพยายามทำในสิ่งที่ทำให้ตนเองสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตนเองวางไว้ ปัญหาความขัดแย้งดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้ตั้งแต่สิ่งเล็กๆ ไปจนถึงสิ่งใหญ่ ๆ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เป้าหมาย บุคคล หรือ กลุ่มบุคคลของความขัดแย้งนั้น

ความขัดแย้งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อต้องมีส่วนร่วมของกลุ่มบุคคล ต้องทำงานร่วมกัน เมื่อมีการทำงานร่วมกันสิ่งที้อาจเกิดขึ้นคือมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันซึ่งความคิดเห็นไม่ไปในทิศทางเดียวกันจะทำให้เกิดความคับข้องใจกันเกิดขึ้น ทำให้อีกฝ่ายสามารถสกัดกั้นไม่ให้อีกฝ่ายหนึ่งบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นจากตัวบุคคล ระหว่างบุคคล หรือภายในทั่วทั้งองค์กรที่ทำงานอยู่ แต่ในช่วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันอาจเห็นได้ว่าความขัดแย้งในลักษณะดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นในองค์กรหลายแห่งและอาจเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องไปจนถึงอนาคต

ปัญหาความขัดแย้งขององค์กรเป็นธรรมชาติของคนทำงาน จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าการบริหารกิจการใด ๆ ก็ตาม หรือแม้แต่การดำรงชีวิตที่ดี ย่อมจะมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นอยู่ไม่ได้ขาด บางปัญหาก็แก้สำเร็จลงได้ในช่วงเริ่มต้นเท่านั้นแต่พอผ่านไประยะหนึ่ง ปัญหานั้นก็เกิดขึ้นซ้ำอีก และบางปัญหาสุดวิสัยที่จะแก้ได้ ปัญหาต่าง ๆ ในองค์กรมีอยู่มากมายสุดจะพรรณนา ปัญหาความขัดแย้งในการทำงานแต่ละวันนั้นเป็นสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นเสมอ และเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ปัญหาต่าง ๆ อาจมีสาเหตุมาจากหลาย ๆ สาเหตุ

ปัญหาที่เกิดขึ้นมีความสำคัญมากหรือน้อย ย่อมขึ้นอยู่กับสาเหตุแห่งตัวปัญหาว่ามีความเบี่ยงเบนไปจากวัตถุประสงค์ในการทำงานที่ทันต้องการมากน้อยเพียงใด (กัลยารัตน์ อธิระชนชัยกุล, 2562 : 201)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี อุดรดิตถ์ มีสถานศึกษาในสังกัด เป็นสถานศึกษาระดับมัธยมทั้งหมด 57 แห่ง โดยตั้งอยู่ในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดอุดรดิตถ์ มีการพัฒนาระบบการบริหารของสำนักงานตลอดหลายช่วงปีที่ผ่านมา สังเกตได้จากวิสัยทัศน์ ค่านิยม พันธกิจที่จัดทำขึ้นทุก ๆ ปี ให้ทันกับยุคปัจจุบัน มากไปกว่านั้นมีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารระหว่างสำนักงานและสำนักงานกับสถานศึกษาทำให้สะดวกในการติดต่อสื่อสารและรวดเร็วกว่าในอดีตที่ผ่านมา

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี อุดรดิตถ์มี การบริหารจัดการโครงสร้างงานของแต่ละสถานศึกษาแตกต่างกัน แต่สิ่งที่เป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาแต่ละแห่งคือการบริหารจัดการให้ครูจัดการเรียนการสอนให้เน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นหลัก หน้าที่รองคือการทำงานครูหรืองานกลุ่มบริหารต่าง ๆ และงานอบรมสั่งสอนผู้เรียน ซึ่งจากการทำงานครูของสถานศึกษาบางแห่ง ครูต้องทำงานมากเนื่องจากการขาดงบประมาณในการจัดจ้างพนักงานธุรการ สถานศึกษาบางแห่งมีครูมากมีการกระจายงานอย่างทั่วถึงและมีงบประมาณที่เพียงพอก็สามารถจัดจ้างพนักงานธุรการได้ แต่ไม่ว่าจะสถานศึกษาแห่งใด การทำงานล้วนต้องมีการปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน และเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ไม่เป็นไปตามตนเองตั้งเป้าหมายไว้ เนื่องจากบุคคลมีภูมิหลัง ลักษณะนิสัย ค่านิยม ความรู้ ประสบการณ์ วุฒิภาวะทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน เมื่อมีการทำงานร่วมกันจึงมักเกิดเรื่องความขัดแย้งทางความคิดเกิดขึ้น ซึ่งไปสอดคล้องกับผลวิจัยของ สกกลริต วรรณสวาท (2563 : 3-4) ที่ได้กล่าวว่า บุคคลทำงานในโรงเรียนเป็นคนแต่ละพื้นที่ มีค่านิยม ความเชื่อ ความคิด ประเพณี วัฒนธรรม ทักษะที่แตกต่างกัน ประสิทธิภาพในการสื่อสาร ทรัพยากรที่มีจำกัด กฎเกณฑ์ที่เข้มงวด การไม่ได้รับความเป็นธรรม มีการละเว้นหรือการให้อิสระต่อคนบางคนหรือบางกลุ่มจึงมีข้อขัดแย้งมากในการทำงานร่วมกัน

สำหรับการบริหารสถานศึกษา เมื่อเกิดสถานการณ์ความขัดแย้งต่าง ๆ ในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างมากที่จะบริหารจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น มีหลายวิธีการหรือแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ซึ่งความขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ บางครั้งอาจเป็นผลทางบวกหรือทางลบต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีของแต่ละบุคคลในการบริหารจัดการถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

จากความเป็นมาความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี อุดรดิตถ์ เพื่อทราบถึงสาเหตุของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและทราบถึงวิธีการหรือแนวทางที่ผู้บริหารเลือกใช้บริหารความขัดแย้งเพื่อที่จะนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาและเป็นแนวทางในการการบริหารงานเมื่อเกิดความขัดแย้งในสถานศึกษา และส่งผลถึงการบริหารจัดการระบบในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 57 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 52 แห่ง โดยดำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและเมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 43) ทำการสุ่มโดยวิธีแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามอำเภอ และกำหนดสัดส่วนแล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่าย โดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 52 คน และครูกลุ่มงานบุคคล จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น 104 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นจากการประมวลผลแนวคิด และผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการสอบถามความความคิดเห็นตามวัตถุประสงค์ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสาเหตุและพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสาเหตุและพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 34 ข้อ

ทั้งนี้ได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.945

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อทำหนังสือนำเสนอแบบสอบถาม ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก

อุตรดิตถ์ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูกลุ่มงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ ให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ของผู้วิจัย ได้จำหน่ายซองถึงผู้วิจัยพร้อมติดแสตมป์ไว้เรียบร้อยแล้ว และแบบสอบถามส่วนหนึ่งผู้วิจัยไปส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาและติดต่อขอรับคืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างตามสถานศึกษาด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ จำนวน 89 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.58

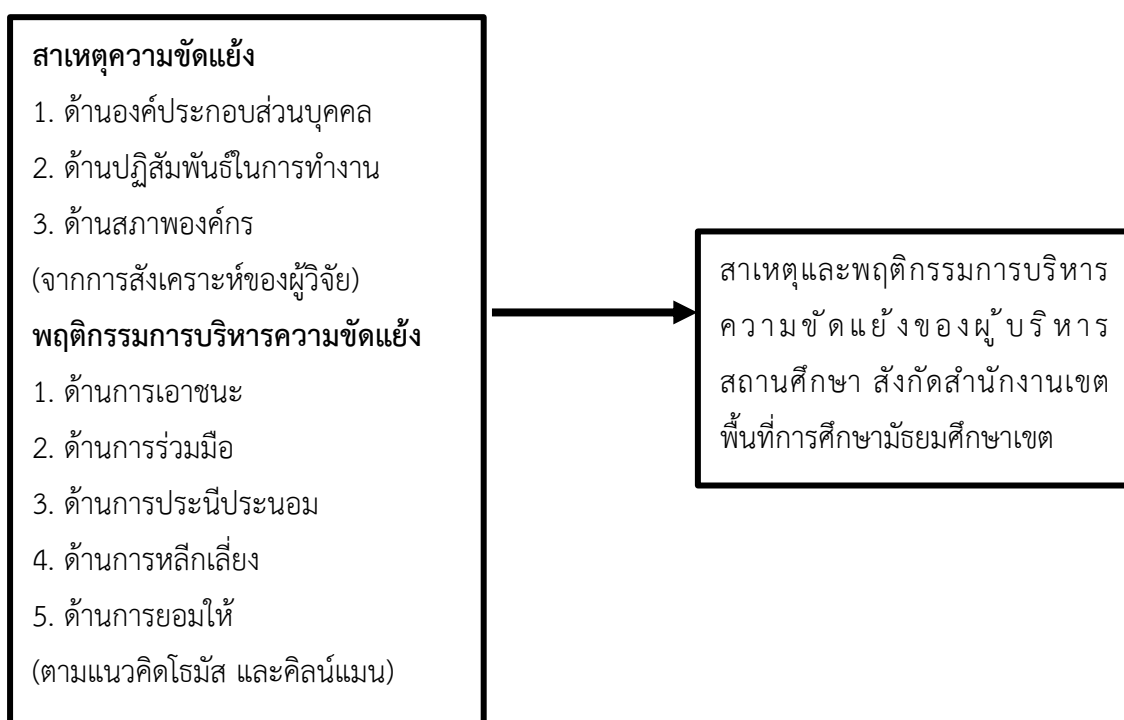
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ โดยได้รับแบบสอบถามทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์สาเหตุความขัดแย้งในสถานศึกษาโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโดยหาค่าร้อยละ (%)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุและพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้ง โดยมีกรอบแนวคิด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์มาแสดงดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	กลุ่มตัวอย่าง (n)	ผู้ตอบแบบสอบถาม (n)	ร้อยละ (%)
ผู้บริหารสถานศึกษา	52	44	42.31
ครูกลุ่มงานบุคคล	52	45	43.27
รวม	104	89	85.58

จากตาราง 1 พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 89 คน คิดเป็นร้อยละ 85.58 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 44 คน คิดเป็นร้อยละ 42.31 และเป็นครูกลุ่มงานบุคคล จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 43.27

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสาเหตุความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวม

ด้าน	สาเหตุความขัดแย้งในสถานศึกษา	n = 89		ระดับสาเหตุ	ลำดับ
		($\bar{X}$)	S.D.		
1	องค์ประกอบส่วนบุคคล	3.07	0.44	ปานกลาง	1
2	ปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน	2.70	0.52	ปานกลาง	3
3	สภาพองค์กร	3.06	0.50	ปานกลาง	2
รวม		2.94	0.40	ปานกลาง	

จากตาราง 2 พบว่า สาเหตุความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบส่วนบุคคล ($\bar{X} = 3.07$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ สภาพองค์กร ($\bar{X} = 3.06$) อยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน ($\bar{X} = 2.70$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าถามสาเหตุความขัดแย้งในสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด แลพฤติกรรมกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ด้านสาเหตุความขัดแย้ง	ข้อคำถาม	สาเหตุความขัดแย้ง			พฤติกรรมกรรมการบริหารความขัดแย้ง	
		($\bar{X}$)	S.D.	ระดับสาเหตุ	พฤติกรรม	ร้อยละ
องค์ประกอบส่วนบุคคล	บุคลากรมีวิธีการทำงานที่แตกต่างกัน	4.09	0.83	มาก	ร่วมมือ	84.30
ปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน	การที่เพื่อนร่วมงานไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเมื่อไม่เข้าใจในการสื่อสาร	3.06	0.86	ปานกลาง	ร่วมมือ	61.80
สภาพองค์กร	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมากเกินไป	3.58	0.90	มาก	ร่วมมือ	59.60

จากตาราง 3 พบว่า สาเหตุความขัดแย้งในสถานศึกษาด้านองค์ประกอบส่วนบุคคล ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บุคลากรมีวิธีการทำงานที่แตกต่างกัน ($\bar{X} = 4.09$) ผู้บริหารเลือกใช้พฤติกรรมร่วมมือในการบริหารความขัดแย้งร้อยละ 84.30 ด้านปฏิสัมพันธ์ในการทำงานข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การที่เพื่อนร่วมงานไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเมื่อไม่เข้าใจในการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.06$) ผู้บริหารเลือกใช้พฤติกรรมร่วมมือในการบริหารความขัดแย้งร้อยละ 61.80 และด้านสภาพองค์กร ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมากเกินไป ($\bar{X} = 3.58$) ผู้บริหารเลือกใช้พฤติกรรมร่วมมือในการบริหารความขัดแย้งร้อยละ 59.60

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสาเหตุและพฤติกรรมกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวมสาเหตุของความขัดแย้งเมื่อพิจารณา พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านองค์ประกอบส่วนบุคคล สอดคล้องกับ นัยนา ดรชัย (2556 : 8) ได้ทำการศึกษาการบริหารความขัดแย้งในองค์กรภาครัฐศึกษากรณีการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ในกลุ่ม “ร้อยละสามสิบ” พบว่า ด้านสาเหตุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านองค์ประกอบส่วนบุคคล สอดคล้องกับ

สกลกริต วรรณสวาท (2563 : 4) ได้ทำการศึกษาสาเหตุและแนวทางการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ด้านสาเหตุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านองค์ประกอบส่วนบุคคล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านองค์ประกอบส่วนบุคคล พบว่าสาเหตุความขัดแย้งรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรมีวิธีการทำงานแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาเป็นแหล่งการทำงานที่ต้องพบปะกันทำงานร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน เมื่อการทำงานร่วมกันสิ่งนี้อาจเกิดขึ้นคือมีความคิดเห็น วิธีการที่ต่างกันไป ซึ่งความคิดเห็น วิธีการไม่ไปในทิศทางเดียวกันจะทำให้เกิดความคับข้องใจกันเกิดขึ้น อาจส่งผลทำให้เกิดความขัดแย้งในที่สุด สอดคล้องกับ เบญจวรรณ จันทร์โต (2559 : 76) ได้ทำการศึกษาศึกษาสาเหตุความขัดแย้งในการทำงานของพนักงานในโครงการก่อสร้าง กรณีศึกษา บริษัทเอกชนที่ประกอบธุรกิจก่อสร้าง พบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วิธีการทำงานของแต่ละบุคคล

ผู้บริหารใช้พฤติกรรมร่วมมือ ในสาเหตุบุคลากรมีวิธีการทำงานแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก เมื่อเกิดความขัดแย้งที่มีสาเหตุมาจากวิธีการทำงานที่ต่างกันอาจให้ร่วมมือร่วมใจทำงาน เสมือนให้ความสำคัญกับทุกฝ่าย ดีกว่าทำงานฝ่ายเดียวเนื่องจากการทำงานร่วมมือย่อมมีผลลัพธ์ที่ดีกว่า สอดคล้องกับ กัมพล ภิมาลย์ (2553 : 4-7) ได้ศึกษาการบริหารความขัดแย้งของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 พบว่า วิธีบริหารความขัดแย้งของบริหารสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การร่วมมือ

2. ด้านปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน พบว่าสาเหตุความขัดแย้งรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การที่เพื่อนร่วมงานไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเมื่อไม่เข้าใจในการสื่อสาร อาจเนื่องมาจาก การเข้าใจในการสื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่ถูกต้องลดข้อผิดพลาดให้เหลือน้อยที่สุด ดังนั้นการรับสารหรือข้อมูลจากเพื่อนร่วมงานที่ยังไม่ชัดเจนเมื่อไม่หาข้อมูลเพิ่มเติมย่อมส่งผลต่อการเข้าใจคลาดเคลื่อนส่งผลต่อความผิดพลาดในการทำงาน เมื่อทำงานผิดพลาดและทำงานไม่ตรงตามเป้าหมายของเพื่อนร่วมงานย่อมส่งผลต่อความขัดแย้งในที่สุด สอดคล้องกับ อมรรัตน์ ไกรฤกษ์ (2557 : 76) ได้ศึกษาสาเหตุความขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรกของสาเหตุความขัดแย้งในส่วนของด้านข้อมูล คือ เพื่อนร่วมงานได้รับข้อมูลปฏิบัติงานไม่ครบถ้วน และส่งต่อข้อมูลคลาดเคลื่อน

ผู้บริหารใช้พฤติกรรมร่วมมือ ในสาเหตุการที่เพื่อนร่วมงานไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเมื่อไม่เข้าใจในการสื่อสาร อาจเนื่องมาจาก เมื่อเกิดความขัดแย้งที่มีสาเหตุจากการที่เพื่อนร่วมงานไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมไม่เข้าใจในการสื่อสาร ผู้บริหารให้การร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อไม่เข้าใจในสารหรือข้อมูลที่ได้รับ จนเกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ สุภัญญา โตะเส้น (2563 : 76) ได้ทำการศึกษาการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอสะเดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิธีการร่วมมือ

3. ด้านสภาพองค์กร พบว่าสาเหตุความขัดแย้งรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมากเกินไป อาจเนื่องมาจาก บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสถานศึกษามีความคิด วิธีการ ความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้นการประเมินความสำคัญของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลย่อมมีมาตรฐานที่แตกต่างกัน ดังนั้นหากไม่เป็นไปตามที่ตนเองคาดหวังตามมาตรฐานของตนเอง ย่อมเกิดความขัดแย้งได้มากที่สุด สอดคล้องกับ กัมพล ภิมาลย์ (2553 : 4-7) ได้ศึกษาการบริหารความขัดแย้งของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 พบว่า สาเหตุด้านสภาพองค์กรข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ประเด็นจัดสรรผลประโยชน์ไม่ยุติธรรม

ผู้บริหารใช้พฤติกรรมร่วมมือ ในสาเหตุผู้บริหารให้ความสำคัญกับเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมากเกินไป อาจเนื่องมาจากการให้เห็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้รู้จักกัน เห็นความสำคัญของเพื่อนร่วมงานมากขึ้น และการทำงานร่วมกันทุกคนเป็นเจ้าของงาน ทำให้รักสามัคคีเพื่อนร่วมงานมากกว่าทำงานแบบเพียงลำพัง สอดคล้องกับ บุญเลิศ เนียมจันทร์ (2553 : 9) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของพนักงานครูสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมที่ผู้บริหารใช้ในการบริหารความขัดแย้ง คือวิธีการร่วมมือ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านองค์ประกอบส่วนบุคคล ผู้บริหารควรเข้าใจในวิธีการทำงานที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล และใช้วิธีการร่วมมือในการบริหารความขัดแย้ง

1.2 ด้านปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน ในการทำงานร่วมกันในสถานศึกษาผู้บริหารควรตั้งระเบียบการสื่อสารให้ชัดเจนและสื่อสารความหมายอย่างเข้าใจอาจมีการทบทวนความเข้าใจของผู้รับสารอีกครั้งเพื่อความชัดเจนของข้อมูล และเมื่อเกิดความขัดแย้งควรใช้วิธีการร่วมมือในการแก้ปัญหา

1.3 ด้านสภาพองค์กร ผู้บริหารควรกำหนดวิธีการแนวทางในการดำเนินงานให้ชัดเจนและเกณฑ์ในการตัดสินที่เป็นมาตรฐานและแจ้งให้บุคลากรทุกฝ่ายรับทราบเพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และสามารถใช่วิธีการร่วมมือในการบริหารความขัดแย้ง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิธีการทำงานของแต่ละบุคคล และหาพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อเกิดความขัดแย้งในแต่ละวิธีการทำงาน

2.2 ควรศึกษาพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละแบบส่งผลอย่างไร

2.3 ควรศึกษาพฤติกรรมด้านอื่นๆ ในการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กัมพล พิมาลัย (2553). *การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา น่าน เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- กัลยารัตน์ ชีระธนชัยกุล. (2562). *การจัดการการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพมหานคร: วี.พรินท์
- นัยนา ดรชัย. (2556). *การบริหารความขัดแย้งในองค์กรภาครัฐ : ศึกษากรณีการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารมหาวิทยาลัยในกลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขา นโยบายสาธารณะ. คณะบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่9). กรุงเทพมหานคร: บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด
- บุญเลิศ เนียมจันทร์. (2553). *การศึกษาพฤติกรรมความขัดแย้งของผู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของพนักงานครูสังกัดเทศบาล เมืองสวรรคโลก อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย*. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- เบญจวรรณ จันทรโต. (2559). *การศึกษาเหตุของความขัดแย้งในการทำงานของพนักงานในโครงการก่อสร้าง กรณีศึกษา บริษัทเอกชนที่ประกอบธุรกิจก่อสร้าง*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา
- สกลกริต วรรณสวาท. (2563). *การศึกษาสาเหตุและแนวทางการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สุกัญญา โต๊ะเส้น. (2563). *การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาใน อำเภอสะเดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3*. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- อมรรัตน์ ไกรฤกษ์. (2557). *การศึกษาสาเหตุความขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ-พิบูลสงคราม.

การกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

Repeated Offences in Drug Cases of Inmates in Phu Khieo District Prison Chaiyaphum Province

สัตธา ดาเวียง และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง

วิทยาลัยพินทุบัณฑิต

Sattha Daviang and Pichairat Muenduang

Pitchayabundit College, Thailand

Corresponding Author, E-mail : sattha.cpm@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้ต้องขังคดียาเสพติดของเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 303 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T - test และ F - test สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ สถานภาพ อายุ และระดับการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.77$, S.D.= 0.42) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านกฎหมายการลงโทษ ($\bar{X} = 3.34$, S.D.= 0.78) รองลงมาคือด้านค่านิยมของการทำความผิด ($\bar{X} = 3.31$, S.D.= 0.65) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านของสภาพเขตที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 1.89$, S.D.= 0.50) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ สถานภาพ อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิที่มีเพศ สถานภาพ และอายุที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดแตกต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว ได้แก่ ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติและให้โอกาสผู้กระทำผิดหรือผู้ต้องหาได้กลับตัวกลับใจเป็นคนดี

คำสำคัญ: การกระทำผิดซ้ำ; คดียาเสพติด; ผู้ต้องขัง

Abstracts

The main objective of this research was to study the opinions about the recidivism of drug cases among inmates in Phu Khieo District Prison. Chaiyaphum The samples used in this research were drug inmates of Phu Khieo District Prison. Chaiyaphum Province consisted of 303 people. The instrument used for data collection was a questionnaire, statistics used for data analysis. are descriptive statistics, i.e. number, percentage, mean, and standard deviation for the general data of the sample. Inferential statistics were T - test and F - test for comparing opinions on recidivism in drug cases among inmates in Phu Khieo District Prison. Chaiyaphum classified by gender, status, age and educational level.

The results showed that Opinions on Repeated Offenses in Drug Cases of Inmates in Phu Khieo District Prison Chaiyaphum Overall, it was at a moderate level ($\bar{X} = 2.77$, S.D.= 0.42) and when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was the punishment law ($\bar{X} = 3.34$, S.D.= 0.78), followed by the value of offense ($\bar{X} = 3.31$, S.D.= 0.65) and the aspect with the least mean was the residential area condition ($\bar{X} = 1.89$, S.D.= 0.50). in Phu Khiao District Prison Chaiyaphum classified by gender, status, age and educational level Overall, it was found that Inmates in Phu Khiao District Prison Chaiyaphum Province with different gender, status and age There were no different opinions about recidivism in drug cases. As for the inmates in Phu Khieo District Prison Chaiyaphum Province with different levels of education The opinions about recidivism of drug cases differed significantly at the 0.05 level. Recommendations on re-offence of drug cases among inmates in Phu Khieo District Prison were fine. Change your attitude and give the offender or accused a chance to become a good person.

Keywords : Repeat Offences; Drug Cases; Inmates

บทนำ

แต่เดิมา การเรือนจำทั้งหลายในประเทศไทยได้แยกย้ายกันสังกัดอยู่ในกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ มากมายหลายแห่ง เช่นคุก และตารางในมณฑลกรุงเทพฯ ขึ้นอยู่ในสังกัดกระทรวงนครบาล ตารางต่างๆ ในพระนคร สังกัดอยู่ในกระทรวง ทบวง กรมที่บังคับบัญชากิจการนั้น เช่น กรมมหาดไทย กรมพระกลาโหม กรมท่า กรมเมือง กรมวัง กรมนา กรมพระคลังมหาสมบัติ กรมพระธรรมการ กรมพระสุรัสวดี กรมแพ่ง กรมกองตระเวรซ้าย กรมกองตระเวรขวา กรมท่าซ้าย กรมพระคลังสาม กรมพระนครบาล การเรือนจำหัวเมืองชั้นนอก หัวเมืองฝ่ายเหนือขึ้นอยู่ในกระทรวงมหาดไทย หัวเมืองฝ่ายใต้ ขึ้นอยู่ในกระทรวงกลาโหม เป็นต้น

เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พุทธศักราช 2458 ได้มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.6) ให้รวมการคุกคามหันทโฆส และลหุโฆส กับเรือนจำทั้งหลายที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำ ร.ศ. 120 (พ.ศ. 2444) นั้น ขึ้นเป็นกรมหนึ่ง เรียกว่า "กรมราชทัณฑ์" มีอธิบดีผู้หนึ่งบังคับการกรมนี้ ขึ้นอยู่ในกระทรวงนครบาล ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2458 แต่งตั้งมหาอำมาตย์ตรีพระยาชัยวิชิตวิศิษฐ์ธรรมธาดา (ข้า ณ ป้อมเพชร์) เป็นอธิบดีกรมราชทัณฑ์คนแรก และคนสุดท้ายในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช เมื่อพ้นจากตำแหน่งอธิบดีกรมราชทัณฑ์แล้วได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นมหาอำมาตย์เอก

เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2468 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.7) ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยุบเลิกกรมราชทัณฑ์ ให้กองมณฑลโฆสและกองลหุโฆสกับเรือนจำทั้งหลายทั่วราชอาณาจักร เป็นแผนกราชทัณฑ์ สังกัดสำนักปลัด ปลัดบัญชาการ กระทรวงยุติธรรม ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2469 เป็นต้นไป เหตุที่ยุบกรมราชทัณฑ์ ในพระราชปรารภว่า เนื่องจากกรมราชทัณฑ์จัดวางระเบียบและข้อบังคับไว้เรียบร้อยแล้ว จึงยุบเลิกกรมราชทัณฑ์ เพื่อประหยัดรายจ่าย ทั้งนี้เป็นเพราะสมัยนั้นเศรษฐกิจของประเทศกำลังตกต่ำ การเงินปั่นป่วนมาก งบประมาณรายได้ รายจ่ายไม่ได้ดุลยภาพกัน จึงจำเป็นต้องตัดรายจ่ายเท่าที่รัฐบาลในสมัยนั้น เห็นความสำคัญน้อยลงเสีย

เมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดินจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นการปกครองแผ่นดิน ในระบอบประชาธิปไตยในปีพุทธศักราช 2475 แล้ว รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการราชทัณฑ์ว่า เป็นภารกิจของชาติบ้านเมืองอันสำคัญที่ควรจะได้มีการปรับปรุงในวาระเริ่มแรกอย่างหนึ่ง ซึ่งในปี พ.ศ. 2476 ได้ตราพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงมหาดไทย พุทธศักราช 2476 ยกฐานะแผนกราชทัณฑ์จากกรมพลัมภัก ขึ้นเป็นกรมราชทัณฑ์ในกระทรวงมหาดไทยตามเดิมอีกวาระหนึ่ง และให้นายพันเอกพระยาฤทธิอาคเนย์ (สละเอมะศิริ) เป็นอธิบดีกรมราชทัณฑ์ สังกัดกระทรวงมหาดไทย คนแรกในระบอบประชาธิปไตย ปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลในสมัย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี มีนโยบายในการปฏิรูประบบราชการได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพระราชกฤษฎีกา เล่ม 119 ตอนที่ 99 ก. เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2545 เป็นต้นไป มีผลทำให้กรมราชทัณฑ์ต้องย้ายสังกัดจากกระทรวงมหาดไทย ไปสังกัดกระทรวงยุติธรรมตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2545 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119 ตอนที่ 103 ก.เล่มที่ 2 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2545 ในปัจจุบัน กรมราชทัณฑ์มีเรือนจำในสังกัดทั้งหมด 143 แห่ง ทั่วประเทศ ซึ่งแต่ละเรือนจำล้วนเจอปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ โดยผู้ต้องขังส่วนมากเป็นผู้ต้องขังคดีอาชญากรรม และเป็นผู้ต้องขังรายเดิมที่พ้นโทษไปแล้ว กลับมากระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมเหมือนเดิม ซึ่งเรือนจำอำเภอกุฉิเยศวร์ จังหวัดชัยภูมิ ประสบปัญหา

เช่นเดียวกัน คือ มีผู้ต้องขังคดียาเสพติด และเป็นผู้ต้องขังรายเดิมที่พ้นโทษไปแล้ว กลับมากระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดเหมือนเดิม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ อันจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางส่งเสริมพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ เมื่อพ้นโทษออกไปแล้วสามารถที่จะดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ และไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำ ๆ ในคดีเดิมอีกต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ สถานภาพ อายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำอำเภอ ภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1,250 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973 : 125) (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด 2538 : 40) ความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 303 คน สูตรคำนวณ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำอำเภอภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยแบบสอบถามมี 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) ประกอบด้วยเพศ สถานภาพ อายุ และระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำ อำเภอกูเซียว จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านของสภาพครอบครัว ด้านของสภาพเขตที่อยู่อาศัย ด้านกฎหมายการลงโทษ และด้านค่านิยมของการกระทำผิดซ้ำ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอกูเซียว จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Form)

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำ เพื่อกำหนดกรอบเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม
2. จัดทำแบบสอบถามที่ประกอบด้วยคำถามที่ต้องการเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ให้ครบถ้วนและครอบคลุมเนื้อหา
3. ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบเครื่องมืออีกครั้งหนึ่งในขั้นตอนนี้ตรวจสอบความ ครบคลุมของเนื้อหา ความเข้าใจของภาษา ความเข้าใจตรงกันของคำถาม
4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน และนำเครื่องมือที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยคำนวณหาค่า IOC โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 เป็นต้นไป เป็นข้อที่นำไปใช้ได้
6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะที่คล้ายคลึง โดยไปทดลองใช้กับผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอกูเซียว จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน
7. วิเคราะห์แบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.922
8. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือถึงผู้บริหารเรือนจำอำเภอกูเซียว จังหวัดชัยภูมิ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย และความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ตอบแบบสอบถาม ตามวันและเวลาที่นัดหมาย กับผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอกูเซียว อำเภอกูเซียว จังหวัดชัยภูมิ

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งได้จัดเตรียมไว้แล้วนำไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามที่ได้นัดหมายไว้แล้ว เพื่อแนะนำตัวพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัย ขออนุญาตเก็บข้อมูล แจกแบบสอบถามการวิจัยและขอรับกลับในวันเดียวกันด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และลงรหัสเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน (n) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วยเพศ สถานภาพ อายุ และระดับการศึกษา และแสดงสรุปจำนวน เป็นประเด็นสำคัญสำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Form)

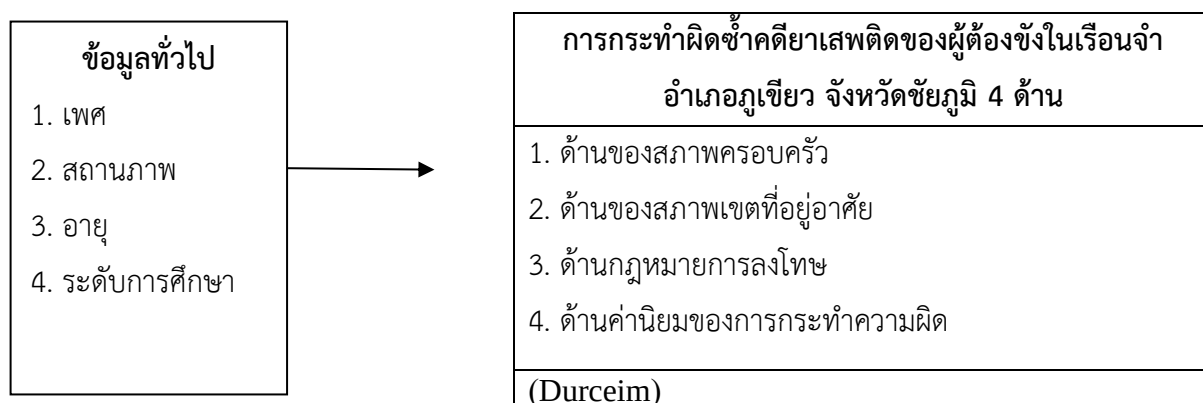
2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

2.1 สถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 ตัวแปร สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ

2.2 สถิติ F-test โดยทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และหากพบที่มีความแตกต่างรายคู่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาต้องทำการทดสอบต่อไปว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน และแตกต่างกันอย่างไร ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามสถานภาพ อายุ และระดับการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยได้จากแนวคิดสาเหตุแห่งอาชญากรรมของ (Durceim) ได้นำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ด้าน และผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้กรอบแนวคิดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 79.21 และเป็นเพศหญิง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 20.79 ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 57.43 รองลงมาคือสมรส จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 25.74 และสถานภาพที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือหม้าย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.94 อายุ 18 – 29 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 44.22 รองลงมาคือ 30 – 39 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 36.30 และน้อยที่สุดคือ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.98 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 89.77 รองลงมาคือปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.59 และน้อยที่สุดคือสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.77$, S.D.= 0.42) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านกฎหมายการลงโทษ ($\bar{X} = 3.34$, S.D.= 0.78) รองลงมาคือด้านค่านิยมของการกระทำผิด ($\bar{X} = 3.31$, S.D.= 0.65) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านของสภาพเขตที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 1.89$, S.D.= 0.50) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านของสภาพครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.53$, S.D.= 0.85) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3. สมาชิกในครอบครัวที่อาศัยด้วยกันมีลักษณะต่างคนต่างอยู่ ($\bar{X} = 2.91$, S.D.= 1.39) รองลงมาคือ 10. บิดามารดามักแสดงอาการรำคาญเมื่อท่านปรึกษาหรือขอคำแนะนำ ($\bar{X} = 2.80$, S.D.= 1.34) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 12. บิดา-มารดาทำร้ายร่างกายกันบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 1.80$, S.D.= 1.01)

2.2 ด้านของสภาพเขตที่อยู่อาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.89$, S.D.= 0.50) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 24. เขตที่อยู่อาศัยมีการประทุษร้ายต่อร่างกายเพศ บ่อย ($\bar{X} = 3.35$, S.D.= 1.16) รองลงมาคือ 23. เขตที่อยู่อาศัยมีการวิ่งราวทรัพย์สิน ลักทรัพย์ ($\bar{X} = 2.18$, S.D.= 0.97) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 20. เขตที่อยู่อาศัยเป็นแหล่งการพนัน ($\bar{X} = 2.11$, S.D.= 0.91)

2.3 ด้านกฎหมายการลงโทษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D.= 0.78) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 27. การรณรงค์เรื่องการปราบปรามของรัฐบาลในด้านยาเสพติดมีน้อย ($\bar{X} = 3.52$, S.D.= 1.05) รองลงมาคือ 29. การประชาสัมพันธ์ในเรื่องกฎหมายยาเสพติดของรัฐบาลมีน้อย ($\bar{X} = 3.47$, S.D.= 1.22) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 36. กฎหมายยาเสพติดไม่มีความรุนแรงเท่าที่ควร ($\bar{X} = 3.22$, S.D.= 1.05)

2.4 ด้านค่านิยมของการกระทำความผิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D.= 0.65) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 45. เพื่อนมีความสำคัญ แม้ทำผิดบ้างก็ต้องช่วยกัน ($\bar{X} = 3.39$, S.D.= 1.00) รองลงมาคือ 44. การจำหน่ายยาเสพติดดีกว่าไปขอยานาเขากิน ($\bar{X} = 3.38$, S.D.= 1.07) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 48. การมีอำนาจเหนือคนอื่นได้ จะต้องกล้าทำ ในสิ่งที่คนอื่น ไม่กล้าทำ ($\bar{X} = 3.17$, S.D.= 0.94)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ สถานภาพ อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิที่มีเพศ สถานภาพ และอายุที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดแตกต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่

1. ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติและให้โอกาสผู้กระทำผิดหรือผู้ต้องหาได้กลับตัวกลับใจเป็นคนดี
2. เปิดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมสาธารณประโยชน์ กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมสังสรรค์รวมถึงการกีฬาต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งการให้โอกาสเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ
3. ควรให้ความสำคัญกับการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง โดยการกวาดล้างแหล่งผลิต ตัดเส้นทางลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่เมืองใหญ่ ตลอดจนแหล่งมั่วสุมที่เป็นที่ระบายยาเสพติด
4. ลงโทษผู้กระทำผิดที่เป็นข้าราชการ นักการเมือง ผู้มีอิทธิพล และนักแสดง นักร้องอย่างจริงจัง โดยที่ไม่ถือพรรค ถือพวก หรือเห็นประโยชน์ของพวกเขาพ้องเป็นหลัก

อภิปรายผลการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอกุฉิวยาง จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.77$, S.D.= 0.42) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านกฎหมายการลงโทษ ($\bar{X} = 3.34$, S.D.= 0.78) รองลงมาคือด้านค่านิยมของการกระทำผิด ($\bar{X} = 3.31$, S.D.= 0.65) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านของสภาพเขตที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 1.89$, S.D.= 0.50) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัศครุ ไชยพงษ์ (2555 : 125-148) วิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำ เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำ เขต 8 มาจากขาดการขัดเกลา และขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ด้านของสภาพครอบครัวส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอกุฉิวยาง จังหวัดชัยภูมิ ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันครอบครัว เป็นสถาบันพื้นฐานแรกที่สุดและมีความสำคัญยิ่งของสังคม เพราะสถาบันที่เป็นจุดเริ่มต้นของ สถาบันทั้งหลายในอดีตก่อนนั้นสถาบันครอบครัว ทำหน้าที่เป็นทั้งสถาบันการศึกษา สถาบันเศรษฐกิจ และสถาบันการปกครอง หรืออธิบาย ได้ว่าสถาบันครอบครัวทำหน้าที่ให้การศึกษาและความรู้ แต่ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาและสถาบันเศรษฐกิจ ได้เข้ามามีบทบาทปฏิบัติหน้าที่แทนสถาบันครอบครัวในด้านการให้การศึกษาก่อเสริมของสังคม และผลิตเครื่องอุปโภคและบริโภคขึ้นจำหน่ายแก่สมาชิกในสังคม บทบาทในด้านดังกล่าวของสถาบันครอบครัวจึงลดลงไป ปัญหการกระทำผิดต่างๆ สถาบันครอบครัวจึงมีเป็นส่วนสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเกิดปัญหานั้นๆ ซึ่งเมื่อประสบปัญหาคนในครอบครัวไม่ช่วยหาแนว ทางแก้ไขปัญหในทางที่ถูกต้อง ไม่เคยให้ความช่วยเหลือกำลังใจ ซึ่งเกิดจากการไม่มีความผูกพันกับครอบครัวและญาติพี่น้อง คนในครอบครัวไม่มีความเข้าใจ สนใจ และเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน จึงทำให้เมื่อจะทำในสิ่งที่ผิดจะไม่เคยนึกถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับคนในครอบครัวเป็นลำดับแรก โดยสิ่งเหล่านี้เกิดจาก

การขัดแย้ง/โต้แย้งกับบิดา-มารดาหรือ ผู้ปกครอง ทำให้มีความรู้สึกขาดความอบอุ่นจากครอบครัว คิดว่าพ่อแม่รักลูกทุกคนไม่เท่ากัน จึงเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ อิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัว ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์ (2561 : 4) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ผลการศึกษพบว่า ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและด้านสภาพทางเศรษฐกิจสังคมมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนายอานนท์ ฉัตรเงิน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโท ดร. เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ (2559 : 76) วิจัยเรื่องลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรมของผู้กระทำผิดซ้ำหญิง ในคดีจำหน่ายยาเสพติด ที่พบว่าลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรมของผู้กระทำผิดซ้ำหญิง ในคดีจำหน่ายยาเสพติด ที่พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านของสภาพครอบครัว ด้านของสภาพเขตที่อยู่อาศัย ด้านการเรียนรู้ทางสังคม ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านกฎหมายการลงโทษ จากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และด้านค่านิยมของการกระทำผิด โดยรวมภาพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ สถานภาพ อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิที่มีเพศ สถานภาพ และอายุที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดแตกต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระชัย เหล่าลงอินทร์ และคณะ (2552 : 7) วิจัยเรื่องการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่าการเปรียบเทียบการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง พบว่า ระดับการศึกษา และจำนวนครั้งที่กระทำความผิดมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ต้องขังที่มี เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาต้องโทษ อาชีพก่อนต้องโทษ ฐานะทางครอบครัว บุคคลที่ดูแลก่อนต้องโทษและสภาพแวดล้อมในชุมชนแตกต่างกันมีการกระทำผิดซ้ำไม่แตกต่าง ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะว่า ระดับการศึกษามีผลต่อการประกอบอาชีพ การมีรายได้ ซึ่งพบว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับต่ำจะเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำมากและจำนวนครั้งในการกระทำความผิดซ้ำเป็นแรงสนับสนุนที่จะเกิดการกระทำความผิดซ้ำอีกซึ่งสาเหตุหลายประการ เช่น การประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ สังคมไม่ยอมรับ ไม่มีงานทำ ไม่มีเงิน ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำอีก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อุษา คงลาย (2538 : 75) ได้วิจัยเรื่อง”ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง,, พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการกระทำความผิดของผู้ต้องขัง อันแรกได้แก่ระดับการศึกษา และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ สุวรรณใจคล่องแคล่ว (2546 :

บทคัดย่อ) ซึ่งวิจัย เรื่อง สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีการกระทำความผิดซ้ำ 2 ครั้ง เนื่องจากการกระทำความผิดครั้งแรกมีระยะเวลาไม่นาน เมื่อพ้นโทษแล้ว สังคมไม่ค่อยยอมรับ ทำให้ว่างงานจึงต้องกระทำความผิดซ้ำ ดังนั้นควรมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมอบรม เพื่อพัฒนาความจิตใจของผู้ต้องขัง จัดให้มีการฝึกอาชีพภายในเรือนจำ เช่น ช่างไม้ ช่างตัดผม ช่างเชื่อม เป็นต้น ที่ตรงตามความต้องการของผู้ต้องขังและสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้จริงหลังพ้นโทษ มีการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงนิสัยและความรู้ และเพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังคิดจะกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกและมีระบบติดตามดูแลและศึกษาปัญหาของนักโทษแต่ละคนและแก้ไขให้ตรงจุด ซึ่งยังสอดคล้องกับการวิจัยของ आयुष्मสินธพพันธ์ (2545:75) ได้กล่าวถึงแนวทางการแก้ปัญหาคriminal recidivism ว่าการที่จะลดปัญหาอาชญากรรมในทางหนึ่งก็คือ การแก้ไขมิให้ผู้กระทำความผิดและถูกนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม พบว่า สังคมภายนอกต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ ในการแก้ไขผู้กระทำความผิดซ้ำ เมื่อพ้นโทษแล้ว สถาบันครอบครัวต้องให้ความอบอุ่นเพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังมีการกระทำความผิดซ้ำ และให้ผู้ต้องขังมีอาชีพหลังพ้นโทษ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

- 1.1 จัดให้มีการฝึกอาชีพภายในเรือนจำที่ตรงตามความต้องการของผู้ต้องขังในแต่ละคน และสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้จริงหลังพ้นโทษ
- 1.2 ควรสนับสนุนหรือส่งเสริมให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการเตือนไม่ให้ผู้ต้องขังกระทำความผิดซ้ำโดยครอบครัวควรให้ความรักความอบอุ่น เมื่อพ้นโทษและสามารถใช้ชีวิตเหมือนคนปกติได้
- 1.3 ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงนิสัย ความรู้ และทัศนคติของผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้น และป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังคิดจะกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก
- 1.4 ควรมีการจัดระบบติดตามดูแล และศึกษาปัญหาของนักโทษแต่ละคน และแก้ไขให้ตรงกับปัญหา
- 1.5 ควรแยกขังผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำออกจากผู้ต้องขังที่ต้อโทษครั้งแรก เพื่อเป็นการป้องกันพฤติกรรมลอกเลียนแบบ และเป็นการง่ายในการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังและควรมีนักจิตวิทยาอย่างน้อย 1 คน เพื่อให้คำปรึกษาและดูแลผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำอย่างใกล้ชิดในระหว่างที่ถูกคุมขังภายในเรือนจำและผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวในระยะแรก
- 1.6 กรมราชทัณฑ์ควรจัดหาแหล่งทุนโดยร่วมกับธนาคารต่าง ๆ ของรัฐสำหรับให้ผู้ต้องขังกู้ยืมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังที่กำลังจะพ้นโทษมีแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพอิสระ สำหรับการเริ่มต้นชีวิตใหม่หลังจากพ้นโทษแล้วและควรมีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ เพื่อได้ข้อมูลเชิงลึกในการศึกษาการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ทำให้สามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริงในเชิงลึกได้มากขึ้น

2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในเรื่องของการสนับสนุนทางสังคมของภาครัฐที่มีต่อผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

เอกสารอ้างอิง

- เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ. (2558). การสำรวจการประเมินแผนปฏิบัติการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี พ.ศ. 2558. รายงานการวิจัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์.(2561). การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด. Saeng Isan Vol 15 No 1 (2018):January-June.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วีระชัย เหล่าลงอินทร์ และคณะ .(2552). การกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ว.มร.ม. 3 (1), 29-38.
- สุวรรณ ใจคลองแคล้ว. (2546). สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุษา คงคล้าย. (2538). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัศกร ไชยพงษ์. (2555). การพัฒนากลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย ในเรือนจำ เขต 8. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 4 (1). 125-148.
- อายุตม์ สินธพพันธุ์. (2545). ตัวแบบเรือนจำที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ป.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Taro Yamane(1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rdEd). New York. Harper and Row Publications.

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วน
ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสว่างวีรกรรม จังหวัดหนองบัวลำภู
**Tourist Attractions Sustainable Development of Cultural of Nong Bua Tai
Subdistrict Administrative Organization Sibunruang District
Nong Bua Lamphu Province**

ผกาวัลย์ พงษ์สระพัง และ ชานยุต หาญชนะ

วิทยาลัยพินิจบัณฑิต

Phakawan Pongsrapang and Chanyut Hanchana
Pitchayabundit College, Thailand
Corresponding Author, E-mail : joycivilnaka@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสว่างวีรกรรม จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือหัวหน้าครัวเรือนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ จำนวน 10 หมู่บ้าน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973 : 125) ได้จำนวน 330 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test สำหรับเปรียบเทียบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D.= 0.81) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการตลาดท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= 0.84) รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 0.91) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการแสวงหาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ($\bar{X} = 3.62$, S.D.= 0.89) ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวม พบว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน

หัวหน้าครัวเรือนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การพัฒนา; แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม; องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstracts

The main objective of this research was to study the development of cultural tourist attractions towards sustainability of Nong Bua Tai Subdistrict Administrative Organization. Sibunruang District Nong Bua Lamphu Province The sample group used in this research was household heads in the area of Nong Bua Tai Subdistrict Administrative Organization of 10 villages using the formula of Taro Yamane (Yamane. 1973: 125) for 330 people. It is a questionnaire consisting of 3 parts: statistics used in data analysis. are descriptive statistics, i.e. number, percentage, mean, and standard deviation for the general data of the sample. The inferential statistics were T-test and F-test for comparing the development of cultural tourist attractions towards sustainability of Nong Bua Tai Subdistrict Administrative Organization. classified by gender, age, educational level and occupation.

The results showed that Development of cultural tourist attractions towards sustainability of Nong Bua Tai Subdistrict Administrative Organization Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 3.69$, S.D.= 0.81) and when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was tourism marketing ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= 0.84), followed by resource management. tourism ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 0.91) and the aspect with the least mean was the aspect of seeking and creating new tourist attractions ($\bar{X} = 3.62$, S.D.= 0.89). Nong Bua Tai Subdistrict Classified by sex, age, education level and occupation. Overall, it was found that the heads of households of different ages had opinions on the development of cultural tourist attractions towards sustainability of Nong Bua Tai Subdistrict Administrative Organization. There was a statistically significant difference at the 0.05 level. education level And different occupations have different opinions on the development of cultural tourist attractions towards sustainability of Nong Bua Tai Subdistrict Administrative Organization. no different.

Keywords : Development; Cultural Tourism; Sub-District Administrative Organization

บทนำ

การท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญ ซึ่งสามารถทำรายได้ให้กับประเทศไทยอย่างมาก ซึ่งการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง ซึ่งแต่ละสถานที่ที่มีความน่าสนใจในรูปแบบที่ต่างกัน ในประเทศไทยมีแบ่งการท่องเที่ยวออกเป็นหลากหลายรูปแบบให้เลือก อาทิการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเฉพาะทาง ซึ่งการท่องเที่ยวแต่ละรูปแบบนั้นมีความโดดเด่นที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวทั้งสิ้นเพราะการท่องเที่ยวแต่ละรูปแบบมีความแตกต่างกันทั้งด้านสถานที่ ด้านเวลาและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่สิ่งที่น่าสนใจได้ จากการท่องเที่ยวคือการประสบการณ์ทางการท่องเที่ยว การเรียนรู้ ความสนุกสนาน และการพักผ่อน

จากนโยบายของรัฐบาล จังหวัดหนองบัวลำภูได้จัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของ จังหวัด พ.ศ. 2555-2559 โดยได้กำหนดนโยบายในการเสริมสร้างเศรษฐกิจให้เข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญา เศรษฐกิจแบบพอเพียงควบคู่ไปกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยการพัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์เพื่อ สนับสนุนการท่องเที่ยวและพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว จากการท่องเที่ยว บนฐานของการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มี คุณภาพอย่างยั่งยืน การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ มาตรฐาน และสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวดังกล่าวมีจุดเน้นร่วมกันคือ การอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) ทั้งนี้ ได้สะท้อนว่าการเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากองค์กรภาครัฐที่ใกล้ชิดชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด รู้จักและเข้าใจพื้นที่เป็นอย่างดี จึงสามารถกำหนดทิศทางและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ดังเช่น บทบาทในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืน ของเทศบาลตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้ ได้มีการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561-2564 เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง ครั้งที่ 1/2563 โดย ตำบลหนองบัวได้ มีสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในอำเภอสรีบุญเรือง คือ สิมไม้โบราณ (อุโบสถ) วัดเจริญทรงธรรม ตั้งอยู่ที่บ้านดอนปอหมูที่ 2 ต.หนองบัวใต้ อ.ศรีบุญเรือง จ.หนองบัวลำภู เป็นสิมไม้แบบที่พื้นบ้านอีสาน สร้างด้วยไม้ ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ.2489 ประกาศขึ้นทะเบียนและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถานในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 118 ตอน 127 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2548 เป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เป็นโบราณสถานซึ่งแสดงถึงศิลปวัฒนธรรมและประเพณี

นอกจากนี้ ในตำบลหนองบัวได้ยังมีสถานที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการท่องเที่ยววิถีชุมชนในเชิงวัฒนธรรม เช่น วัดป่าจันทร์ประสิทธิ์หมู่ที่ 3 บ้านสร้างเสียน ภายในวัดมี บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์หรือบ่อสร้างเสียน คาดว่าบ่อน้ำมีอายุมากกว่า 600 ปี ซึ่งเป็นบ่อน้ำที่ชาวบ้านเคารพศรัทธา , พระพุทธรูปยืนปางสมาธิประทีปสลักรูปหินทราย โดยได้รับความกรุณาจากหม่อมหลวงสรสาลี กิตติยากร เป็นผู้จัดสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2560, หลวงพ่อทันใจ โดยชาวบ้านมีความศรัทธาเลื่อมใส จึงร่วมกันบริจาคทรัพย์ และกำลังแรงงาน เพื่อจัดสร้างขึ้น และสถานที่ใกล้เคียงนี้คือ บึงจั่ว ตั้งอยู่ตรงข้ามกับวัดป่าจันทร์ประสิทธิ์ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มอบโครงการนี้ให้ประชาชน ตำบลหนองบัวได้ เพื่อเป็นสาธารณประโยชน์และช่วยกันบำรุงรักษาบริเวณด้านข้างเป็นลานกว้าง ใช้เป็นลานจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านต่างๆ มากมาย เช่น กิจกรรมกิจกรรมลอยกระทง กิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ กิจกรรมเดินวิ่งเพื่อสุขภาพ เป็นต้น (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561-2564) อีกทั้งยังมีการดำรงชีวิตที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นที่สืบทอดกันมา เช่น การเลี้ยงควายแบบดั้งเดิมคือการเลี้ยงควายในปลัก ให้ควายลงไปเลื้อกกิ่งในโคลนคล้ายร้อน รวมทั้งเลี้ยงควายด้วยคอกธรรมชาติการยกยอขึ้นชื่อ หรือในบางพื้นที่เรียกว่า “แพสะดุ้ง” คือ วิธีการจับปลาอย่างหนึ่ง เป็นวิถีชีวิตของคนในตำบลหนองบัวได้มาอย่างยาวนาน เนื่องจากมีพื้นที่ติดกับลำพะเนียง ซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญของจังหวัดหนองบัวลำภู หรือแม้แต่การสร้างอาชีพจากทรัพยากรในท้องถิ่น ให้ก่อเกิดเป็นงานหัตถกรรมของชุมชน เช่น การจักสานไม้ไผ่ สานกระติบข้าว และผลิตภัณฑ์อื่นอีกมากมาย ควรแก่การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้ให้ดีที่สุด เพื่อให้สามารถสืบทอดถึงอนุชนรุ่นหลัง

จากที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืน และเป็นแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนของตำบลหนองบัวได้ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดหนองบัวลำภู โดยคาดหวังว่าผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการเสริมสร้างศักยภาพของบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืน ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนของตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการตลาดท่องเที่ยว
- 2) ด้านการแสวงหาและสร้างแหล่งท่องเที่ยว
- 3) ด้านการให้บริการท่องเที่ยว
- 4) ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- 5) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ ในการศึกษาครั้งนี้ คือ หัวหน้าครัวเรือนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวนทั้งสิ้น 1,888 คน โดยผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีการใช้สูตรการคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม ตัวอย่างเท่ากับร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของหัวหน้าครัวเรือนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนของตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบด้วย 5 ด้าน

- 1) ด้านการตลาดท่องเที่ยว
- 2) ด้านการแสวงหาและสร้างแหล่งท่องเที่ยว
- 3) ด้านการให้บริการท่องเที่ยว
- 4) ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- 5) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ทำการศึกษาเก็บข้อมูลระหว่าง เดือนกันยายน 2564 ถึง เดือน ตุลาคม 2564

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นหัวหน้าครอบครัว ประกอบไปด้วย 10 หมู่บ้าน ได้แก่ 1. บ้านหนองบัวใต้ 2. บ้านดอนปอ 3. บ้านสร้างเสียน 4. บ้านจอมบึงพัฒนา 5. บ้านบึงแก้ว 6. บ้านหนองสระพัง 7. บ้านหนองโน 8. บ้านนาทับควาย 9. บ้านซิมเบ็ญ และ 10. บ้านโนนอุดมพัฒนา ในเขตพื้นที่ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,888 ครัวเรือน

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ทำการคำนวณเพื่อทำการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาแต่ละหมู่บ้านโดยใช้สูตรดังนี้

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ทำการคำนวณเพื่อทำการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาแต่ละหมู่บ้านโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{กลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน} = \frac{\text{กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ} \times \text{ประชากรแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และแบบสอบถาม ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบไปด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท มีระดับการให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยคำถามครอบคลุม ด้านการตลาดท่องเที่ยว ด้านการแสวงหาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ด้านการให้บริการท่องเที่ยว ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ตามแนวคิดของ

ส่วนที่ 3 แบบข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อสอบถามแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืน ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู มี 5 ด้าน คือด้านการตลาดท่องเที่ยว ด้านการแสวงหาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ด้านการให้บริการท่องเที่ยว ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

การศึกษารั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและทดสอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการลักษณะของการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืน รูปแบบของการท่องเที่ยว และองค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน หลักการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมไปถึงการศึกษาเอกสารวิจัยเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษาเพื่อเป็นฐานความรู้ในการพิจารณาหาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน กำหนดเนื้อหาของคำถามในแบบสอบถาม และนิยามตัวแปรที่ต้องการวัด เพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องที่ศึกษาและมีลักษณะซึ่งทุกคนสามารถตอบข้อเท็จจริงได้

2. เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ในเนื้อหาภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผู้ศึกษาได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (contents validity) เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC โดยเลือกข้อที่มีคะแนน 0.66 ขึ้นไป เป็นแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกันกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 30 คน ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของ Cronbach โดยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.959

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ ผู้นำครอบครัว จำนวน 330 คน ผู้ศึกษาทำการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบลักษณะของแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามตลอดระยะเวลาการทำงาน ผู้ศึกษาได้กำหนดระยะเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามภาคสนามเป็นเวลา 30 วัน ตั้งแต่วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2564 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2564

2. เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ โดยใช้การประมวลผลข้อมูลสถิติด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. สถิติพรรณนา ได้แก่

1.1 จำนวน (n)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของหัวหน้าครอบครัว ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสว่างวีรกรรม จังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบไปด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ และแสดงสรุปจำนวน เป็นประเด็นสำคัญสำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนของตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสว่างวีรกรรม จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

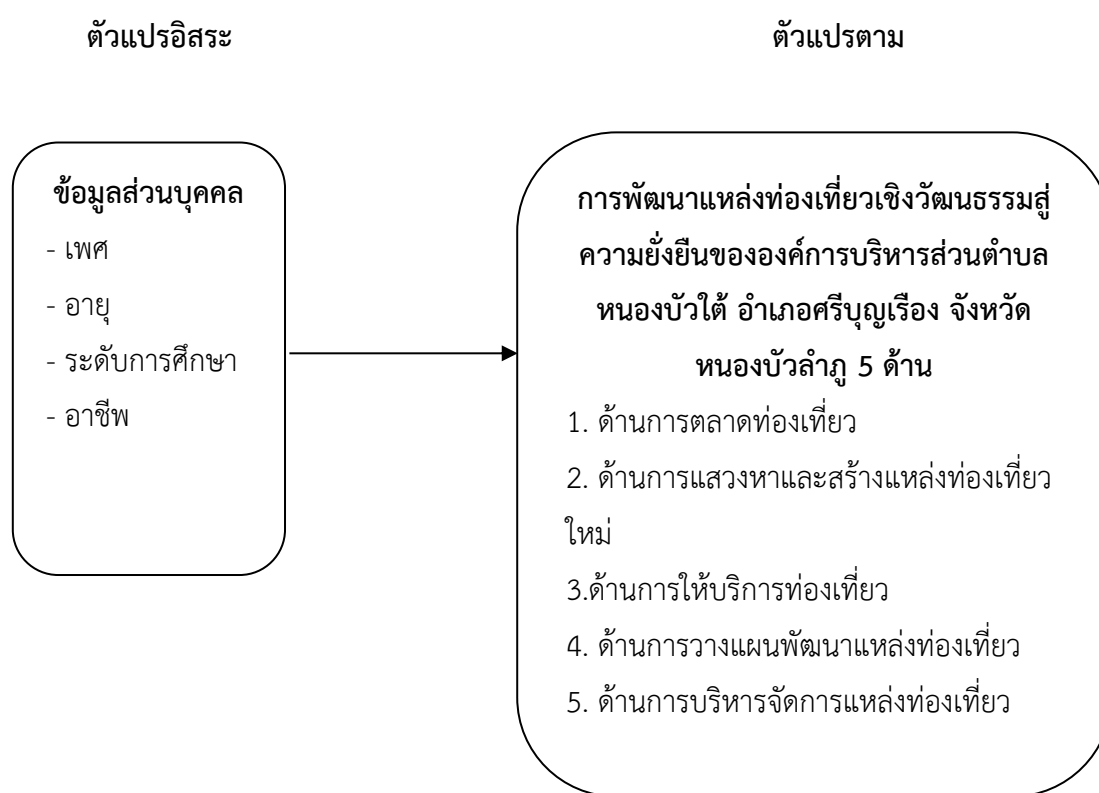
2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

2.1 สถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 ตัวแปร สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสว่างวีรกรรม จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ

2.2 สถิติ F-test โดยการทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และหากพบว่ามีความแตกต่างรายคู่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาต้องทำการทดสอบต่อไปว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน และแตกต่างกันอย่างไร ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสว่างวีรกรรม จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสว่างวีรกรรม จังหวัดหนองบัวลำภู ครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยตามบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมใน 5 ด้าน ประกอบด้วย ได้แก่ ด้านการตลาดท่องเที่ยว ด้านการแสวงหาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ด้านการให้บริการท่องเที่ยว ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแผนภาพที่ 11

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 58.48 และเป็นเพศชาย จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 41.52 อายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 26.36 และช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 61 ปี ขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 14.55 ระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 42.12 และน้อยที่สุดคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.42 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 41.82 รองลงมารับจ้างทั่วไป จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 23.03 และน้อยที่สุดคือ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.36

ตารางที่ 1 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวม

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการตลาดท่องเที่ยว	3.78	0.84	มาก
2. ด้านการแสวงหาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่	3.62	0.89	มาก
3. ด้านการให้บริการท่องเที่ยว	3.66	0.96	มาก
4. ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.67	0.84	มาก
5. ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	3.71	0.91	มาก
รวม	3.69	0.81	มาก

2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D.= 0.81) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการตลาดท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= 0.84) รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 0.91) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการ

แสวงหาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ($\bar{X} = 3.62$, S.D.= 0.89) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการตลาดท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= 0.84) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4. มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้คนมาเที่ยว มาร่วมกิจกรรมในประเพณีต่างๆ เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีทอดเทียนพรรษา การแข่งขันกีฬาประจำท้องถิ่น เป็นต้น ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.97) รองลงมาคือ ข้อ 1. มีการปรับปรุงข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.90$, S.D.= 0.88) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 3. จัดให้มีป้ายชื่อสถานที่ ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทุกแห่ง ($\bar{X} = 3.60$, S.D.= 1.11)

2.2 ด้านการแสวงหาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D.= 0.89) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 10. มีการฟื้นฟูสืบสานและส่งเสริมประเพณีของท้องถิ่น ให้เกิดเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ประจำท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.96) รองลงมาคือ ข้อ 9. ส่งเสริมและพัฒนาวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ให้เกิดเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 0.98) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 7. มีการพัฒนาพื้นที่รกร้างว่างเปล่าให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ($\bar{X} = 3.53$, S.D.= 1.07)

2.3 ด้านการให้บริการท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D.= 0.96) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 11. จัดให้มีการคมนาคมสะดวก สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก มีสถานที่จอดรถเพียงพอ ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 1.02) รองลงมาคือ ข้อ 13. มีการส่งเสริมสนับสนุนมีจุดบริการอาหาร เครื่องดื่ม ที่สะอาดถูกสุขลักษณะ และเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.79$, S.D.= 1.05) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 12. จัดให้มีห้องน้ำที่สะอาดและเพียงพอ ไว้บริการประจำแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.47$, S.D.= 1.21)

2.4 ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.84) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 20. มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.89) รองลงมาคือ ข้อ 19. มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 0.89) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 16. มีการจัดทำแผนพัฒนาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.59$, S.D.= 0.98)

2.5 ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 0.91) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 21. กำหนดให้มีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละฝ่าย มีโครงสร้างขอบเขตงานที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= 0.98) รองลงมาคือ ข้อ 22. สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ได้จัดให้คนรับผิดชอบแต่ละด้าน อย่างชัดเจน

($\bar{X}=3.73$, S.D.= 0.97) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 25. บริหารจัดการรายได้ที่เกิดจากแหล่งท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตนเองต่อไป ($\bar{X}=3.65$, S.D.= 1.04)

3. ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวม พบว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนของตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่

- 1) จัดให้มีตลาดอย่างถาวรเพื่อให้ประชาชนมีพื้นที่ขายอย่างจริงจัง
- 2) จัดประชุมแต่ละหมู่บ้านสอบถามความคิดเห็นของคนในชุมชน
- 3) จัดให้มีหน่วยบริการนำเที่ยว
- 4) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 5) ส่งเสริมให้คนในชุมชนสร้างผลิตภัณฑ์ของตนเพื่อมาขายเป็นของฝาก

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$, S.D.= 0.81) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการตลาดท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.78$, S.D.= 0.84) รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.71$, S.D.= 0.91) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการแสวงหาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ($\bar{X}=3.62$, S.D.= 0.89) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐทิศา โจนประศาสน์ และคณะ (2558 : ออนไลน์) วิจัยเรื่องความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนชายฝั่ง จังหวัดตรัง พบว่าศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชน คือความสามารถของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว ทั้งด้านแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ความพร้อมของบุคลากร ทุนองค์ความรู้ในการจัดการรวมถึงความตระหนักของชุมชน อยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.81 และ 3.92 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น 1) แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00 และ 3.94 ตามลำดับ) 2)

ความพร้อมของบุคลากร (ได้แก่ความรู้ ทักษะ ความชำนาญในการสื่อสาร การบริหารจัดการ การเป็นเจ้าบ้านที่ดี) อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.75 และ 4.03 ตามลำดับ) 3) ความตระหนักของชุมชนเรื่องเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.50 และ 3.92 ตามลำดับ) ดังที่ Goodwin and Santilli (2009 : 5) ได้กล่าวถึงแนวคิดของการท่องเที่ยวโดยชุมชนว่า ชุมชนเป็นเจ้าของ ผลประโยชน์แก่คนในชุมชนชุมชนมีการอนุรักษ์ ผลิตภัณฑ์ของชุมชน และความร่วมมือของคนในชุมชนอย่างกว้างขวาง อีกทั้งการท่องเที่ยวของชุมชนมีความจำเป็นด้านประสบการณ์ทักษะทางธุรกิจ และการจัดการ สอดคล้องกับ Goodwin and Santilli (2009 : 37) ที่กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการเสริมสร้างพลังของท้องถิ่น โดยชุมชนมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของและต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา

ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวม พบว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้โดดเด่นเป็นอัตลักษณ์ของตำบล จัดให้มีพื้นที่เพื่อการขายสินค้าชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีรายได้ เช่นการขายสินค้าโอท็อปของชุมชน และสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ทางออนไลน์อย่างจริงจัง

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ควรจัดให้มีการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวใหม่เกิดขึ้น และพื้นที่ ที่มีแหล่งท่องเที่ยวอยู่แล้วควรสนับสนุนบูรณาการพื้นที่เดิมให้ดีขึ้น และต่อเนื่อง

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ควรมีการอำนวยความสะดวกในทุกๆ บริบท บริการนักท่องเที่ยวให้เกิดความประทับใจ อยากกลับมาอีก เช่น จัดให้มีหน่วยบริการนำเที่ยว ให้มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดีได้มาตรฐาน และมีการประชาสัมพันธ์ที่สม่ำเสมอ

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ควรมีการนำโครงการ/กิจกรรม ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อนำงบประมาณมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความความสวยงามดึงดูดนักท่องเที่ยวมาเที่ยวตลอดทั้งปี

1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ควรกำหนดโครงสร้างของหน่วยงานให้มีการแบ่งสายงานของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนตลอดไป เพราะเป็นแหล่งรายได้สำคัญของประชาชนในชุมชน และควรมีการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อห้ามปฏิบัติในการท่องเที่ยว และปิดประกาศให้นักท่องเที่ยวทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่ออนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืนและเกิดความสะอาด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมปัญหาในแต่ละด้านของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560-2564)*.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

ณัฐทิศา โจนประสาทสัน และคณะ. (2554). สมรรถนะของเครือข่ายชาวประมงพื้นบ้านในการจัดการประมงร่วม. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2564. แหล่งที่มา: www.tcithaijo.org/index.php/NDJ/article/view/3004

Goodwin, H. & Santilli, R. (2009). *Community-based tourism: A success*. Leeds: ICRT Occasional Paper No. 11.

Taro Yamane(1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rdEd). New York. Harper and Row Publications.

การศึกษาการบริหารและแนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของ
นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

**A Study of Administration and Guidelines for the Development of Self-
Discipline Management of Secondary School Students under the
Secondary Educational Service Area Office 1, Group 6**

ชนันพร วานิชสวัสดิ์ และ สาลินี มีเจริญ

วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Chanunporn Wanitsawat and Salinee Mecharoen

Siam Technology College, Thailand

Corresponding Author, E-mail: chanunpornwnw@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหารสถานศึกษา และครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ได้ขนาดตัวอย่าง 265 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ใช้ในการสัมภาษณ์ และครู 260 คน ใช้ในการตอบแบบสอบถามและสุ่มอย่างง่ายเพื่อหาสัดส่วนแต่ละโรงเรียน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลที่ได้ จากการสัมภาษณ์ สรุป และนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 พบว่า โดยรวมนักเรียนมีระดับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านนักเรียนมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนมีระดับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.37$) รองลงมาด้านความ

* วันที่รับบทความ: 19 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 22 มกราคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 23 มกราคม 2565

Received: December 19, 2021; Revised: January 22, 2022; Accepted: January 23, 2022

ซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.31$) ด้านความตั้งใจ ($\bar{X} = 3.28$) ด้านความอดทน ($\bar{X} = 3.24$) ส่วน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.11$)

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ควรวางยุทธศาสตร์การพัฒนาให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ ควรใช้วิธีการบริหารเชิงกลยุทธ์ กำหนดนโยบายผ่านโครงการในรูปกิจกรรมที่เหมาะสม ด้านความตั้งใจ ควรนำวัตรกรรมการบริหาร พลังบวกแห่งความสำเร็จ โดยใช้วงจรการควบคุมคุณภาพ ด้านความซื่อสัตย์ ควรกำหนดแผนงานประจำปีของกลุ่มบริหารงานบุคคล งานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ประกอบด้วย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และด้านความรับผิดชอบ ควรวางแผนโครงการพัฒนาและเผยแพร่ไปยังชุมชนและสถานศึกษาแห่งอื่นสามารถพัฒนาให้นักเรียนมีความรับผิดชอบสูงขึ้น ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ควรกำหนดเป็นโครงการในรูปกิจกรรมที่เหมาะสมและนำวัตรกรรมการบริหารพลังบวกแห่งความสำเร็จ ตลอดจนใช้วงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle) เป็นเครื่องมือควบคุมคุณภาพ การจัดเป็นกิจกรรมทัศนคติเชิงบวก ซึ่งกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งจะให้ความรู้ความสามารถ ในการพัฒนาตนเองร่วมกับสถานศึกษา

คำสำคัญ : ความมีวินัยในตนเอง; ความเชื่อมั่น; ความซื่อสัตย์; ความตั้งใจ; ความอดทน; ความรับผิดชอบ

Abstracts

This Research aims to: 1) To study self-discipline management of secondary school students Under the Bangkok Secondary Education Service Area Office District 1 Group 6. 2) To study the guidelines for the development of self-discipline management of secondary school students Under the Bangkok Secondary Education Service Area Office District 1 Group 6.

This research is a quantitative and qualitative research. Examples used in research are school administrators and teachers . Schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office, District 1, Group 6, 265 students. The simple random sampling to find the proportions for each school The tool for collecting the data was a questionnaire with a confidence value of 0.97. And structured interviews Statistics for data analysis are frequency, percentage, mean, and standard deviation. The information obtained from the interview is presented as a table for the lecture.

According to the research results, it was found that 1) For administration on self-discipline of secondary school students under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1, Group 6, overall self-discipline was at the moderate level ($\bar{x} = 3.32$). When considering each aspect, it was found that all aspects of self-discipline were at the moderate level. The one with the highest mean was self-confidence ($\bar{x} = 3.37$), followed by honesty ($\bar{x} = 3.31$), attention ($\bar{x} = 3.28$), and patience ($\bar{x} = 3.24$). The one with the lowest mean was responsibility ($\bar{x} = 3.11$). 2) For administrative guidelines on self-discipline of secondary school students, it was found as follows. For self-confidence, strategies for self-confidence

development should be set. For honesty, policy administration should be used. Those policies should be set in the form of proper activity projects. For attention, administrative innovations for positive power of success should be used, with PDCA cycle. For honesty, annual plans of HR affairs administration and morality promotion affairs should be set. What to be learned and followed by students should be set in learning standards and indicators, i.e., morality, ethics, and desirable values. For responsibility, development projects should be planned and disseminated to communities as well as other schools. Students can be developed to be more responsible. Therefore, quality development of their self-discipline should be set in the form of proper activities. Administrative innovations for positive power of success should be used, with PDCA cycle as a quality control tool. Those activities should be held to promote positive attitudes. What to be learned and followed by students should be set in learning standards, which will finally lead to student competency of self-development with schools.

Keywords: Self-Discipline; Confidence, Honesty; Attention; Patients; Responsibility

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงสภาวะด้านสังคมของโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยม ให้ความสำคัญกับศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ดิ่งมาลดลง ทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตและความสัมพันธ์กับผู้อื่น มุ่งหารายได้เพื่อสนองความต้องการบริโภค การช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ความมีน้ำใจไม่ตรีน้อยลง แก่งแย่งเอาเปรียบกัน และขาดการยึดถือประโยชน์ส่วนรวม พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและผลิตภาพแรงงานต่ำ ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชากร ปัญหาคุณภาพการศึกษาและระดับสติปัญญาของเด็ก รวมถึงเผชิญปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด และการเพิ่มขึ้นของการพนันโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน การที่จะแก้ปัญหาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะต้องมีการร่วมมือร่วมใจของคนทุกคนในหลาย ๆ ฝ่าย การพัฒนาสังคมพึงประสงค์ มีคุณธรรมโดยเฉพาะการมีวินัย และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน จึงจะสามารถช่วยสังคมให้กลับมาอยู่ร่วมกันอย่างสงบและมีความสุขได้

วินัย เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจริยธรรมคุณธรรมการประพฤติตนที่ดีส่งผลให้ชุมชน สังคม และประเทศชาติมีการพัฒนาไปในทางที่ดี และมีคุณภาพ ชุมชน สังคม และประเทศชาติใดก็ตามที่มีบุคคลที่ไร้ระเบียบวินัย ไม่มีความรับผิดชอบชุมชน สังคม หรือแม้แต่ประเทศชาติก็จะพบกับวิกฤตการณ์และไม่ประสบความสำเร็จถึงวัตถุประสงค์ วินัยเป็นสิ่งที่สำคัญที่เกิดขึ้นได้จากทั้งตนเองและการฝึกฝนปลูกฝัง ควรจะต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็กครอบครัว ชุมชน และวิถีชีวิตในสังคมมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องและมีอิทธิพลที่สำคัญ ในการปลูกฝังและพัฒนาวินัยของเด็ก บิดามารดา และครูบาอาจารย์เป็นบุคคลที่สำคัญที่สร้างให้เด็กเป็นผู้มีวินัยและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การมีระเบียบวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ และความมุ่งมั่นทางการเรียน เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรปลูกฝังให้มีในเด็กและเยาวชน จึงได้มีการกำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยระบุในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็น

มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจ และพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มุ่งมั่นในการทำงาน รับผิดชอบ มีเหตุผล ซื่อสัตย์ และขยันหมั่นเพียร ปัจจุบัน ความเจริญทางจิตใจ กลับเสื่อมลงก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมอย่างมากมายดังที่ปรากฏเป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่ง จะเห็นว่าเยาวชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น หนีเรียนมั่วสุมสิ่งเสพติด ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ขาด ความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ละเมิดระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และของสังคมขาดความ อุดหนุนและความขยันหมั่นเพียร ขาดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ซึ่งการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนั้นถือ เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาผู้มีความสำคัญ ก็คือ ครู เพราะครูเป็นปัจจัยสำคัญ ส่งเสริมให้นักเรียนมี พฤติกรรมที่เชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบและสร้างความสำเร็จให้ตนเองและเป็นแม่บทที่ดีให้นักเรียนได้ เลียนแบบบุคลิกภาพ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนไม่ใช่แค่สถานที่ที่ให้ความรู้ทางวิชาการอย่างมีคุณภาพ และมี มาตรฐานเท่านั้น แต่มีภารกิจที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ เป็นแหล่งเสริมสร้างและส่งเสริมนักเรียน ทั้งในด้าน คุณธรรม จริยธรรม สร้างจิตสำนึกที่ดีด้านการมีวินัยในตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการเรียน เพื่อ มุ่งหวังให้นักเรียนเติบโตไปอย่างมีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ (แดง ชื่นในจิตร, 2561 : 75)

ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน เป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่จะต้องบริหารจัดการให้เป็น กระบวนการที่จะต้องดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทั้งมวลในสถานศึกษาโดย ต้องกำหนดเป็นการบริหารเชิงกลยุทธ์มีนโยบาย และโครงการกิจกรรม เพื่อฝึกฝนพัฒนาตนเองของนักเรียน ให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ ความตั้งใจ ความอดทน และความรับผิดชอบ เพราะจากสภาพปัจจุบัน นักเรียนมีปัญหาขาดความมีวินัย บกพร่อง ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมและตนเอง ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของนักเรียน ทั้งด้านการเรียน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่าง ๆ ผู้วิจัยจึง ได้สนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารและแนวทางการพัฒนาการ บริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหาร ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 เพื่อส่งเสริมทักษะด้านวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 848 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 6 กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563 จำนวน 265 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 6 กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน ซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งข้อมูลแบบสอบถาม ออกเป็น 2 ตอน เพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการในการประมวลผลการวิจัย คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารและแนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 จำนวน 35 ข้อ 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความรับผิดชอบ 2. ด้านความซื่อสัตย์ 3. ด้านความอดทน 4. ด้านความตั้งใจ 5. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของ Likert scale 5 ระดับ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา โดยการสุ่มผู้บริหารแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน จากโรงเรียน 5 โรงเรียน แบบสัมภาษณ์เป็น

คำถามที่ได้จากวิเคราะห์ข้อมูลของการตอบแบบสอบถามของครูจากการวิจัยเชิงปริมาณ 5 ด้านได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความอดทน ด้านความตั้งใจ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งหนังสือและแบบสอบถามให้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้วยตนเอง และให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบผ่าน Google Form ทั้งหมดจำนวน 265 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

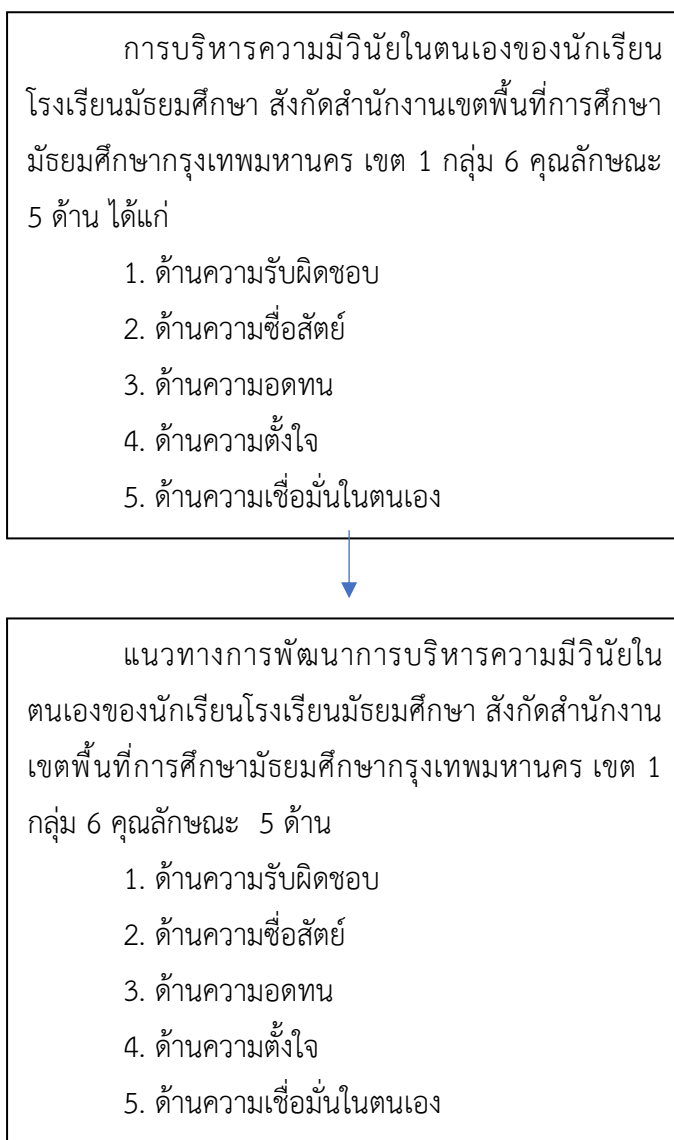
ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) 1. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย 2. สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อธิบายข้อมูล แนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 เป็นรายชื่อและรายด้านนำเสนอเป็นรูปแบบตารางประกอบการบรรยายสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แนวทางการวิเคราะห์แบบเนื้อหา Content analysis และตรวจสอบข้อมูลโดยใช้เทคนิคสามเส้า (Triangulation Technique)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารและแนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของวินัยในตนเองของนักเรียนตามแนวคิด บุญชม ศรีสะอาด (2555 : ออนไลน์) ; อีรเมธ เสาร์ทอง (2561 : 5) ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความอดทน ด้านความตั้งใจ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ดังภาพที่ 1.1

ตัวแปรที่ศึกษา

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้ ผลการวิเคราะห์ การศึกษาการบริหารและแนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การศึกษาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 โดย ภาพรวมและรายด้าน

การศึกษาการบริหารความมีวินัยในตนเอง	มีคุณลักษณะอยู่ในระดับ			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1.ด้านความรับผิดชอบ	3.11	0.96	ปานกลาง	5
2.ด้านความซื่อสัตย์	3.31	0.80	ปานกลาง	2
3.ด้านความอดทน	3.24	0.79	ปานกลาง	4
4.ด้านความตั้งใจ	3.28	0.80	ปานกลาง	3
5.ด้านเชื่อมั่นในตนเอง	3.37	0.84	ปานกลาง	1
รวม	3.32	0.83	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การศึกษาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 โดยภาพรวมทุกด้านมี คุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การศึกษาการบริหารความมี วินัยในตนเองระดับคุณลักษณะปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{x} = 3.37$) รองลงมา ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{x} = 3.31$) ด้านความตั้งใจ ($\bar{x} = 3.28$) ด้านความอดทน ($\bar{x} = 3.24$) ตามลำดับ ส่วน การศึกษาการบริหารความมีวินัยในตนเอง ด้านที่มีระดับคุณลักษณะปานกลาง ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านความ รับผิดชอบ ($\bar{x} = 3.11$)

ผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ปรากฏผลการวิจัย ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

ลำดับ	คุณลักษณะความมีวินัยในตนเอง	แนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเอง
1	ด้านความรับผิดชอบ	กิจกรรมการพัฒนาวินัย เน้นการให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดจากภายใน จนกลายเป็น “แรงผลักดันภายใน” ในการสร้างจิตสำนึกเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยด้วยตนเอง
2	ด้านความซื่อสัตย์	การออกแบบการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การจัดกิจกรรมเพิ่มความเข้าใจของการเรียนรู้แบบค่อยเป็นค่อยไป การให้ข้อมูลย้อนกลับของผลการกระทำเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสรับปรุงพัฒนาตนเอง การสร้างประสบการณ์แห่งความสำเร็จและการจัดกิจกรรมให้มีการกระตุ้นการคิด
3	ด้านความอดทน	กิจกรรมการพัฒนาวินัยนักเรียนโดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร (กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด) เกิดการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และมีทักษะชีวิตในการป้องกันตนเอง เพื่อให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์
4	ด้านความตั้งใจ	กลยุทธ์การพัฒนาวินัยนักเรียน โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนบูรณาการไปกับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการเสริมสร้างและพัฒนาจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้มีพฤติกรรมที่เชิงสร้างสรรค์ มีจิตมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดวินัยในตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูทุกคน
5	ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	ลดความโดดเดี่ยวในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนของครูรายบุคคล โดยอบรมให้ความรู้และทักษะ ทั้งการ

		เผยแพร่ข้อมูลความรู้แก่ครูที่ปรึกษาหรือผู้เกี่ยวข้อง เรื่อง ทักษะการปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เป็นการทำงานร่วมกันผ่าน เป็นลักษณะ ของการสร้างวัฒนธรรมในการทำงานร่วมกัน

จากตารางที่ 2 พบว่า 1.ด้านความรับผิดชอบ แนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา 1. กำหนดนโยบายให้การพัฒนาศักยภาพด้านความรับผิดชอบและมีวินัยใน ตนเองของนักเรียน เป็นนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร มีการประชุมชี้แจงให้ครูและ นักเรียนทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและประโยชน์ กำหนดให้ ครู- นักเรียนทุกคนในโรงเรียน ต้องปฏิบัติร่วมกัน 2. แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการดำเนินการ โดยให้มีการแต่งตั้งเป็นลายลักษณ์ อักษร 3. กำหนดกิจกรรมในการพัฒนาศักยภาพด้านความรับผิดชอบและวินัยในตนเองของนักเรียน โดย โรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 4. ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง พิจารณามอบหมายให้ครูอาจารย์รับผิดชอบการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ 5. ติดตาม ประเมินผลระหว่างดำเนินการ 6. ประเมินและสรุปผลการดำเนินงาน

2. ด้านความซื่อสัตย์ แนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน มัธยมศึกษา คือ เสริมสร้างวินัยนักเรียนโดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาวินัยนักเรียน ประกอบด้วยงานต่างๆ ดังนี้ การวางแผนนโยบาย การอำนวยความสะดวก การส่งเสริมความมีวินัยของ นักเรียน การให้การสนับสนุนงบประมาณ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการ ดำเนินงานด้านการพัฒนาวินัย การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การให้การนิเทศ และการประเมินผล เสริมสร้างกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มี หลักการสำคัญดังนี้

1. การเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ริเริ่มโดย บุคลากรส่วนกลางของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมตามสภาพแวดล้อมและบริบทของ ตนเองโดยอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2. การเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ สอดแทรกความรู้และการฝึกฝนเพื่อการปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตที่มีประสิทธิภาพนั้น ให้เด็กได้ลง มือปฏิบัติด้วยตนเองจริง ซึ่งแนวปฏิบัติที่ส่งผลอย่างยั่งยืนต่อการพัฒนาวินัยของนักเรียน ได้แก่ วิธีการสร้าง วินัยเชิงบวกซึ่งเป็นวิธีการกระตุ้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากด้านในผ่านการครุ่นคิดด้วยตนเอง อย่างมีสติ ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายสงบ

3. การเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตผ่านกิจกรรมที่ดำเนินการโดยความคิดริเริ่มของนักเรียน โดยการสนับสนุนของผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษา เช่น การทำโครงการคุณธรรมการจัดทำค่ายพัฒนาผู้นำด้านความซื่อสัตย์สุจริต การจัดตั้งธนาคารขยะ หรือธนาคารความดี เป็นต้น

3. ด้านความอดทน แนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ โรงเรียนควรมีการสร้างเสริมกิจกรรมต่างๆ ที่ฝึกความอดทนความเข้มแข็งทางด้านร่างกายและจิตใจให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความอดทน รู้จักการพัฒนาตนเองอยู่เสมอและเป็นผู้ที่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ มีสมรรถภาพการเรียนรู้สิ่งต่างๆ มีทักษะชีวิตที่ดีช่วยตนเองได้และสามารถแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองได้ ชุมชนผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการพัฒนามวลประสบการณ์ความรู้ของนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 1. ปลูกฝังค่านิยมเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อให้เขาได้เรียนรู้ถึงเกณฑ์ หรือมาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมนั้นเสียก่อน 2. สนับสนุนให้เด็กต้องพยายามสร้างบุคลิกภาพแห่งความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งได้แก่การควบคุมตนเอง การพึ่งตนเองและความอดทน หากเด็กไม่ได้รับการฝึกในด้านระเบียบวินัย เขาจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความอดทนและพึ่งตนเองได้ยาก 3. ส่งเสริมให้มีความรู้รับผิดชอบชั่วดีทำในสิ่งอันควร และไม่ควรทำในสิ่งไม่ควร 4. การฝึกอบรมเพิ่มเติมโดยครูเป็นผู้ถ่ายทอดวินัยในตนเอง ให้แก่เด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ การให้ความรู้คำแนะนำ การลงโทษ การให้รางวัลในพฤติกรรมต่างๆ อีกทั้งผู้ใหญ่จะต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการเลียนแบบของเด็ก

4. ด้านความตั้งใจ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ 1. ปลูกฝังสร้างเสริมเรื่องระเบียบวินัยด้านความรับผิดชอบอย่างจริงจัง ผู้บริหารคณะครูผู้สอนควรมีการสอดแทรกความมีระเบียบวินัยให้กับนักเรียนในทุกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจนเกิดเป็นอุปนิสัยที่ติดามติดตัว รู้จักบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมตนเองได้โดยไม่ต้องมีผู้มาบังคับ รู้จักการรักษากฎระเบียบแบบแผนของสังคมและไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ตนเอง 2. ผู้บริหารและครูควรมีการยกย่องให้คำชื่นชมและขวัญกำลังใจที่ดีสำหรับคนที่มีความประพฤติดีเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่างๆ ให้กับโรงเรียนและมีความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม ส่งเสริมเรื่องคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจังสอน กระตุ้นให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นรู้จักหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความภาคภูมิใจรักในสถาบันที่ตนเองศึกษาอยู่ รู้จักการติดตามงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ รู้จักการคิดวิเคราะห์แยกแยะสิ่งที่ถูกและผิดได้ ครูประจำชั้นควรมีแบบบันทึกในการวัดผลประเมินผลอย่างเหมาะสมกับผู้เรียน

5. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง แนวทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ดำเนินการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และการบริหารเชิงกลยุทธ์ผ่านโครงการในรูปกิจกรรมที่เหมาะสมและนำนวัตกรรมการบริหาร พลังบวกแห่งความสำเร็จหรือ POSITIVE

MODEL มาเป็นกรอบที่เหมาะสมตลอดทั้ง ใช้วงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle) เป็นเครื่องมือควบคุมคุณภาพ โดยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง คือ ใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เข้ามาบริหารและสร้างวินัยในตัวเอง กล่าวคือ ใช้กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียน 5) การส่งต่อ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา แม้ว่าจะใช้กรอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นเครื่องมือแล้ว ก็ยังใช้เครื่องมือต่างๆในการแก้ไข พัฒนา ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน อาทิ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมดนตรี กีฬา กิจกรรมประกวดแข่งขัน กิจกรรมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำโครงการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง ในสิ่งที่นักเรียนอยากทำ หากเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ควรกล่าวชมเชย หรือให้รางวัล นักเรียนจะได้มั่นใจว่าในสิ่งที่ตัวเองทำถูกต้องดีแล้ว ถ้าเป็นสิ่งที่นักเรียนทำไม่ถูกต้องควรให้เหตุผล และสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน นักเรียนจะได้มีความมั่นใจในการทำสิ่งต่างๆมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการทางการพัฒนาการบริหารความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังต่อไปนี้

2.1 ด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบายการกิจกรรมด้านความรับผิดชอบ อย่างชัดเจน มีการชี้แจงให้ครู บุคลากรและนักเรียนทราบ เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและประโยชน์ เพื่อการมีเป้าหมายเดียวกัน จัดหาสถานที่มอบหมายให้นักเรียนรับผิดชอบ โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ตทั้งภายในและภายนอกสถานการศึกษาเป็นช่องทางร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์

2.2 ด้านความซื่อสัตย์ จัดวางยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และการบริหารเชิงกลยุทธ์ผ่านโครงการในรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมและนำนวัตกรรมการบริหาร พลังบวกแห่งความสำเร็จ มาเป็นกรอบที่เหมาะสม โดยใช้วงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle) เป็นเครื่องมือควบคุมคุณภาพ แผนงานประจำปีของกลุ่มบริหารงานบุคคล งานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมบันทึกความดี ทั้งนี้ ความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ข้อที่ 2 จากทั้งหมด 8 ประการ ประกอบด้วย 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ โดยแนวทางของกิจกรรมดังกล่าว อาศัยทัศนคติเชิงบวกและความไว้วางใจ มีความเชื่อมั่น และมีความเชื่อว่า นักเรียนทุกคนมีความซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งนี้ การออกแบบการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การจัดกิจกรรมเพิ่มความเข้มข้นของการเรียนรู้แบบค่อยเป็นค่อยไป การให้ข้อมูลย้อนกลับของผลการ

กระทำ เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสปรับปรุงพัฒนาตนเอง การสร้างประสบการณ์แห่งความสำเร็จและการจัดกิจกรรมให้มีการกระตุ้นการคิด มีกระบวนการบริหารกิจกรรมบันทึกความดีโดยยึดพลังบวกแห่งความสำเร็จ มั่นคงยิ่งในคุณธรรม มีความซื่อตรง ไม่หลอกลวงทั้งต่อตนเองและผู้อื่น คิดไตร่ตรอง ตั้งมั่นในความถูกต้อง โปร่งใส ไม่มีอคติ ไม่ต้องกังวลว่าสิ่งที่บันทึกมาจะโดนหักคะแนนหรือโดนตำหนิ หรือไม่ได้ตั้งใจ แต่เป็นการวางแผน การฝึกปฏิบัติตนในการบันทึกความดี ด้วยความจริงและความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม ยกย่อง

2.3 ด้านความอดทน ดำเนินการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพของผู้เรียน และการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผ่านโครงการในรูปกิจกรรมที่เหมาะสมและนำนวัตกรรมการบริหารพลังบวกแห่งความสำเร็จ มาเป็นกรอบที่เหมาะสมตลอดทั้ง ใช้วงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle) เป็นเครื่องมือควบคุมคุณภาพ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ กิจกรรมการพัฒนาวินัยนักเรียนโดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร (กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด) เกิดการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และมีทักษะชีวิตในการป้องกันตนเอง เพื่อให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ถือเป็นต้นแบบของความอดทน เป็นแบบอย่างที่ดีของพี่ เพื่อน น้องและสังคมโดยรอบ

2.4 ด้านความตั้งใจ ดำเนินการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพของผู้เรียน กลยุทธ์การพัฒนา วินัยนักเรียน โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนบูรณาการไปกับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการเสริมสร้างและพัฒนาจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้มีพฤติกรรมที่เชิงสร้างสรรค์ มีจิตมุ่งมั่นตั้งใจ ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดวินัยในตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูทุกคน ผ่านโครงการในรูปกิจกรรมที่เหมาะสม และนำนวัตกรรมการบริหาร การเสริมแรงทางบวกให้กับนักเรียน โดยมีการนำสมาธิส่งเสริมเรื่องคุณธรรม จริยธรรม มากระตุ้นให้นักเรียนที่มีความสามารถในด้านต่างๆได้แสดงออกถึงความตั้งใจอย่างแท้จริงและผล จากความตั้งใจ นักเรียนจะได้รับขวัญกำลังใจและการเสริมแรงทางบวกนี้ มุ่งมั่นตั้งใจในการเรียน กระตุ้นให้ นักเรียนมีความภาคภูมิใจรักในสถาบันที่ตนเองศึกษาอยู่ มากระตุ้นให้นักเรียนที่มีความสามารถในด้านต่างๆ ได้แสดงออกถึงความตั้งใจอย่างแท้จริงและผลจากความตั้งใจ นักเรียนจะได้รับขวัญกำลังใจและการเสริมแรง ทางบวกนี้

2.5 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยลดความโดด เดี่ยวในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนของครูรายบุคคล โดยอบรมให้ความรู้และทักษะ ทั้งการเผยแพร่ ข้อมูลความรู้แก่ครูที่ปรึกษาหรือผู้เกี่ยวข้อง เรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เป็นลักษณะของการสร้างวัฒนธรรมในการทำงานร่วมกัน ใช้วงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle) เป็นเครื่องมือควบคุมคุณภาพ ใช้กรอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นเครื่องมือ ใช้ระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน เข้ามาบริหารและสร้างวินัยในตัวเอง กล่าวคือ ตามกระบวนการและขั้นตอนของระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มี

พื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิด พฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้จักข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็น โดยเฉพาะ ด้านความเชื่อมั่นในตนเองครูที่ปรึกษาสามารถตรวจสอบได้เบื้องต้น หรือแบบทดสอบความเชื่อมั่นของนักเรียน หรือการสังเกต เป็นต้น 2. การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน กรณีที่พบว่านักเรียนมีความบกพร่อง หรือสภาพความไม่พร้อมเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตัวเองในระดับที่น่าห่วงใย คุณครูที่ปรึกษาจะประสานงานร่วมกับครูแนะแนวและงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบที่เหมาะสม 3. การป้องกันและแก้ไขปัญหา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียน ขาดความเชื่อมั่นในตนเองจนอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา นั้น ครูจะดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล การเข้ารับการดูแลจากผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น 4. การพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียน เป็นการเสริมแรงและนำสร้างความเชื่อมั่นเชิงบวกที่เหมาะสม ในส่วนของนักเรียนที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองหรือขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะมีกิจกรรมในการปรับปรุงพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารควรวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT เพื่อหาสภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมวินัยนักเรียนต่อไป
2. บุคลากรในสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาวินัยในตนเองที่เกิดขึ้นเพื่อแสดงความจริงใจใส่ใจปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อลดการเกิดปัญหาที่มีผลกระทบต่อการบริหารหรือผลประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด ด้านการส่งเสริมวินัยนักเรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ด้านความรับผิดชอบ มอบหมายสถานที่หรือบริเวณ ให้นักเรียนดูแลรับผิดชอบ โดยแจ้งให้ครู บุคลากรและนักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและประโยชน์ของแนวทางของโครงการกิจกรรมด้านความรับผิดชอบ เพื่อการมีเป้าหมายเดียวกัน ควรมีการประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับความเข้าใจ มีการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ตทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษาในเรื่องของการประเมินพฤติกรรมเชิงบวก เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบของโรงเรียน
2. ด้านความซื่อสัตย์ สร้างความยั่งยืนของการเสริมสร้างวินัย โดยนำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ปรับ เข้ากับกระบวนการภายใน จะเป็นการบูรณาการการดำเนินงานและกลายเป็นความร่วมมือของครูและ ผู้เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีการรายงานกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานพัฒनावินัยของนักเรียนดียิ่งขึ้น

3. ด้านความอดทน มีการจัดวางระบบการบริหารจัดการกิจกรรมการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่มีรูปแบบชัดเจน มีการวางแผน กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การบริหารจัดการบุคลากร การจัดการนำสู่การปฏิบัติเป็นกระบวนการทำงานที่ขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบในรูปแบบ โครงการกิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด

4. ด้านความตั้งใจ กลยุทธ์การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน บูรณาการไปกับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการเสริมสร้างและพัฒนาจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดี มีการปลูกฝังพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ไม่บังคับนักเรียน ควรมีการชื่นชมเสริมสร้างความคิดเชิงบวกให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนได้ด้วยความเต็มใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นลดความโดดเดี่ยวในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนของครูรายบุคคล โดยอบรมให้ความรู้และทักษะ ทั้งการเผยแพร่ข้อมูลความรู้แก่ครูที่ปรึกษาหรือผู้เกี่ยวข้อง เรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เป็นการทำงานร่วมกันผ่าน เป็นลักษณะของการสร้างวัฒนธรรมในการทำงานร่วมกัน

5. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้บริหารและครูควรจัดให้มีนักเรียนแกนนำเกี่ยวกับการรักษาความมีวินัยใน และจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีการรวมกลุ่มเครือข่ายในการพัฒนา ส่งเสริมวินัยนักเรียนให้อยู่ในระดับที่ดีต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- แดง ชื่นในจิตร. (2561). *สภาพการบริหารความมีวินัยในตนเอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธีรเมธ เสาร์ทอง. (2561). *ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2555). *วินัยในตนเองและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemmsu/article/view/149163/109531>

การศึกษาสภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

**A Study of Strategic Plan of Small School under
Sukhothai Primary Education Area office 2**

กนกวรรณ พรหมมา และ นิรดา เวชญาลักษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Kanokwan Phromma and Nirada Wechayaluck

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: kanokwanphromma400@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 109 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอแกน ได้จำนวน 86 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 86 คน และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 86 คน รวมทั้งสิ้น 172 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ใน 4 กลยุทธ์ คือ 1) การพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการ 2) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 3) การสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนขนาดเล็ก 4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์พบว่า กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการ มีการดำเนินการตามแผนมากที่สุด และ กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา มีการดำเนินการตามแผนน้อยที่สุด

คำสำคัญ : การดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก

Abstracts

The purpose of this research was to study of Strategic plan of small school under Sukhothai Primary Education Area office 2. The population was 109 small schools, the samples where derived from the formula “Krejcie and Morgan” were 86 small schools. Informants were 86 school administrators and 86 teachers who are head of academic, totaling 172 people. The research instrument was five-point rating scale questionnaires. The statistics for data analysis were mean ($\bar{x}$), Standard Deviation (S.D.).

Research findings were as follow; the strategic plan of small schools under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2, the four strategies including:1) improving management efficiency, 2) improving educational quality and standards, 3) strengthening small schools, 4) promoting participation from all sectors in education management, overall were at the highest level. When considering each strategy, it was found that the first strategic; improving management efficiency, performed by following plan at the most. And the fourth strategic; promoting participation from all sectors in education management as a whole, performed by following plan at the least.

Keywords : Strategic Plan of Small School

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประชาชนทุกคนในชาติ รัฐจึงต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560 : 14) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งเน้นให้การศึกษาคือกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม และมีกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักที่จะดำเนินการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพจึงปรับโครงสร้างการบริหารราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 39 ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดการดำเนินการทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564 อ้างอิงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557 : 1)

ปัจจุบันโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งมีโรงเรียนขนาดเล็กมากกว่าครึ่งของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดและมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง จากปัญหาการเกิดของประชากรลดลงและการคมนาคมสะดวกขึ้น ทิศนคติของผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนในเมือง และความเชื่อของผู้ปกครองที่จะต้องให้โรงเรียนในหมู่บ้านคือ บวร ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน ยังคงอยู่จึงไม่สามารถที่จะทำให้โรงเรียนขนาดเล็กลดลงและหมดไปได้ และการแก้ไขคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านมานั้นยังไม่ได้ผลดีพอ (ละออ วันจิว, 2562 : 4) จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2558 พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดมีจำนวนมากถึง 15,577 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.55 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด (สภาขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา, 2559 : 2) และในปีการศึกษา 2562 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีโรงเรียนทั้งหมด 29,871 โรงเรียน จำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก 15,158 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.74 คิดอัตราส่วนครูต่อนักเรียน เท่ากับ 1 : 10 จากอดีตจนถึงปัจจุบันพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กยังประสบปัญหาในเรื่องคุณภาพของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ทักษะด้านการคำนวณ และภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากมาจากตัวป้อน ประกอบกับการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีจำนวนบุคลากรในโรงเรียนจำกัดและโรงเรียนมีภาระอื่นๆจำนวนมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2, 2563 : 3) ทำให้มีปัญหาด้านคุณภาพทางการศึกษาค่อนข้างด้อยกว่าสถานศึกษาอื่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในด้านประสิทธิภาพการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กคือ 1) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนหนึ่งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ ทำให้ขาดครูและผู้บริหารสถานศึกษา จึงเปิดรับการบรรจุแต่งตั้งครูและผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ ทำให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ ขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน 2) ปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่ามีครูไม่ครบชั้นเรียนและครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการการสอนหลายชั้นเรียน ครูไม่สามารถสอนเต็มเวลาเต็มความสามารถ เนื่องจากมีภารกิจด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษาเทียบเท่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ รวมทั้งขาดสื่อและเทคโนโลยีเนื่องจากมีงบประมาณจำกัดตามจำนวนนักเรียน เหล่านี้ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดอื่น (สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา, 2559 : 4) ทั้งนี้จึงมีการกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการและเพื่อสามารถติดตามประเมินผลการดำเนินการของโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เป็นหน่วยงานการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบควบคุม กำกับดูแลส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 109 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 67.28 จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด จากการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของ โรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาที่พบคือ การขาดแคลนงบประมาณ ข้อยกจำกัดในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียน การสอน ขาดการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน คุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ต่ำ ขาดแคลนครู ครูไม่ ครบตามรายวิชา ผู้บริหารและครูไม่มีความชำนาญเนื่องจากส่วนใหญ่บรรจุใหม่ ไม่สามารถบริหารงานให้มี ประสิทธิภาพได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2, 2563 : 9)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารและ จัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีการพัฒนาและเกิดประสิทธิภาพต่อ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต 2 จำนวน 109 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต 2 จำนวน 86 แห่ง จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอแกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ผู้วิจัยแบ่งชั้นภูมิตามอำเภอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่กระจายทุกอำเภอ จากนั้น ดำเนินการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยเลือกแบบเจาะจง ได้จำนวน ผู้อำนวยการโรงเรียน 86 คน และครูที่เป็น หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ จำนวน 86 คน รวมทั้งสิ้น 172 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นจากการประมวลผลแนวคิด และผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการสอบถามความคิดเห็นตามวัตถุประสงค์ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์ และมีคำถามจำนวน 45 ข้อ

ทั้งนี้ได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.949

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

2. ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามทาง google form จำนวน 172 ฉบับ พบว่า ผู้วิจัยสามารถเก็บแบบสอบถาม google form ที่ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูฝ่ายวิชาการ ได้รับการตอบกลับ จำนวน 166 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.51

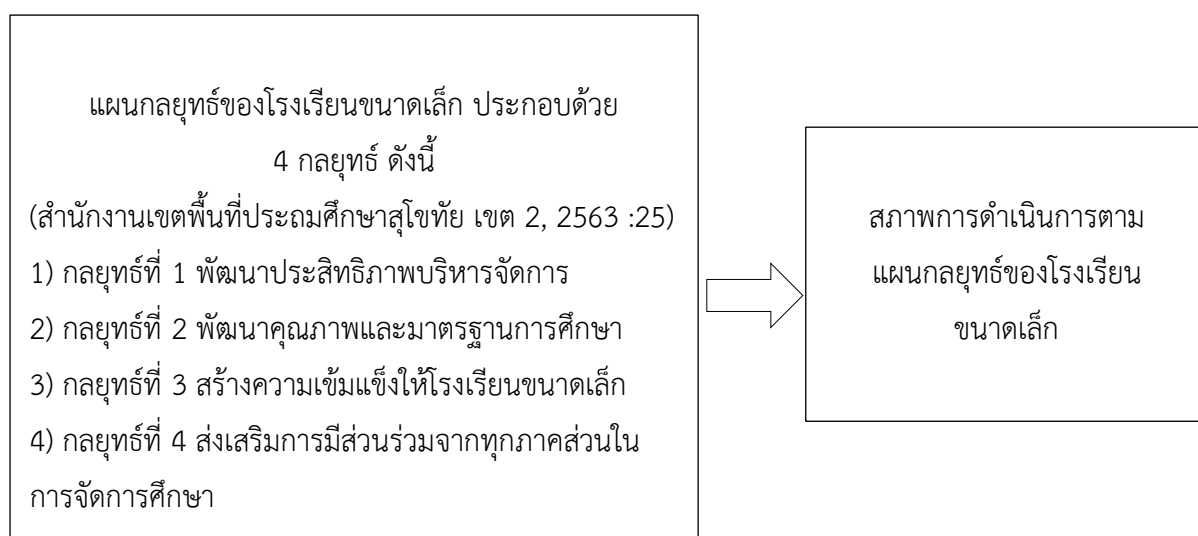
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติ แล้วดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยครั้งต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทำการวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์สภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก จากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ การพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนขนาดเล็ก การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา แสดงแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์มาแสดงดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	จำนวน ผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ (%)
ผู้อำนวยการโรงเรียนครู	86	80	46.51
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	86	86	50.00
รวม	172	166	96.51

จากตาราง 1 พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 166 คน เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 46.51 และ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน สภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวม

กลยุทธ์	การดำเนินการตามแผนกลยุทธ์	n = 86		ระดับ	ลำดับ
		($\bar{x}$)	S.D.		
1	การพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการ	4.79	0.28	มากที่สุด	1
2	การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	4.70	0.30	มากที่สุด	2
3	การสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนขนาดเล็ก	4.61	0.39	มากที่สุด	3
4	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา	4.49	0.44	มาก	4
รวม		4.65	.29	มากที่สุด	

จากตาราง 2 พบว่า สภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.65$) เมื่อพิจารณารายกลยุทธ์พบว่า กลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กลยุทธ์ที่1 การพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.79$) รองลงมาคือ กลยุทธ์ที่2 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$) โดยกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ กลยุทธ์ที่4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$)

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน สภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการ

ข้อ	กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการ	n = 86		ระดับ	ลำดับ
		($\bar{X}$)	S.D.		
1	สถานศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการ	4.81	0.39	มากที่สุด	7
2	สถานศึกษาวางแผนการบริหารจัดการที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.84	0.38	มากที่สุด	5
3	สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนสอดคล้องตามแผนกลยุทธ์ของเขตพื้นที่	4.86	0.35	มากที่สุด	2
4	สถานศึกษากำหนดพันธกิจในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	4.84	0.40	มากที่สุด	4
5	สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการพัฒนาและสภาพความสำเร็จที่ต่อเนื่องอย่างเป็นรูปธรรม	4.84	0.37	มากที่สุด	6
6	สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรตามโครงสร้างการบริหาร	4.84	0.37	มากที่สุด	6
7	สถานศึกษาส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการ	4.86	0.35	มากที่สุด	2
8	สถานศึกษาพัฒนาการบริหารจัดการงาน 4 ฝ่าย มุ่งเน้นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ	4.74	0.45	มากที่สุด	8
9	สถานศึกษาพัฒนาฝ่ายบริหารบุคคลเน้นการวางแผนอัตรากำลัง	4.72	0.45	มากที่สุด	9
10	สถานศึกษาพัฒนาฝ่ายบริหารงบประมาณเน้นการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า	4.85	0.36	มากที่สุด	3
11	สถานศึกษาพัฒนาฝ่ายบริหารทั่วไปเน้นการใช้เทคโนโลยีสื่อICTในการปฏิบัติงาน	4.65	0.52	มากที่สุด	11
12		4.87	0.36	มากที่สุด	1

13	สถานศึกษาพัฒนาฝ่ายบริหารวิชาการเน้นพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและ	4.66	0.50	มากที่สุด	10
14	มาตรฐานการศึกษา	4.63	0.52	มากที่สุด	12
	สถานศึกษาพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ สถานศึกษากับเครือข่ายโรงเรียนใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน				
รวม		4.79	0.28	มากที่สุด	

จากตาราง 3 พบว่า สภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.79$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 12 สถานศึกษาพัฒนาฝ่ายบริหารวิชาการเน้นพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมาคือ ข้อที่ 3 สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนสอดคล้องตามแผนกลยุทธ์ของเขตพื้นที่ และข้อที่ 7 สถานศึกษาส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 14 สถานศึกษากับเครือข่ายโรงเรียนใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$)

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน สภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ข้อ	กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	n = 86		ระดับ	ลำดับ
		($\bar{X}$)	S.D.		
1	สถานศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	4.86	0.36	มากที่สุด	3
2	สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ	4.88	0.36	มากที่สุด	1
3	สถานศึกษาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ DLTV ควบคู่กับสื่อ 60 พรรษาเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครู	4.48	0.72	มาก	6

4	สถานศึกษาจัดทำแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.72	0.49	มากที่สุด	5
5	สถานศึกษาระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อนำมาพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.43	0.64	มาก	8
6	สถานศึกษาสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน	4.45	0.64	มาก	7
7	สถานศึกษามุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเน้นการอ่านออกเขียนได้คิดเลขเป็นของนักเรียน ป.1 –ป.3	4.72	0.45	มากที่สุด	5
8	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.88	0.35	มากที่สุด	2
9	สถานศึกษาวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง	4.86	0.35	มากที่สุด	4
รวม				มากที่สุด	

จากตาราง 4 พบว่า สภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 2 สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ รองลงมาคือ ข้อที่ 8 สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 5 สถานศึกษาระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อนำมาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$)

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน สภาการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในกลยุทธ์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อ	กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนขนาดเล็ก	n = 86		ระดับ	ลำดับ
		($\bar{X}$)	S.D.		
1	สถานศึกษาบริหารจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครุสถานศึกษาจัด	4.42	0.88	มาก	7
2	บรรยากาศห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น	4.42	0.84	มาก	8
3	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.66	0.61	มากที่สุด	6
4	สถานศึกษาระดมทรัพยากรประเภทวัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อเพื่อการจัดการศึกษาจากชุมชน	4.20	0.81	มาก	9
5	สถานศึกษาระดมงบประมาณจากชุมชนเพื่อจัดทำจ้างครูและบุคลากร	4.16	0.87	มาก	10
6	สถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้ภายใต้ข้อจำกัดเรื่องทรัพยากร	4.69	0.49	มากที่สุด	5
7	สถานศึกษาพัฒนากระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.83	0.41	มากที่สุด	4
8	สถานศึกษาส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสภาพแวดล้อมทางสังคมแก่ผู้เรียน	4.84	0.38	มากที่สุด	2
9	สถานศึกษาสนับสนุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนและด้อยโอกาส	4.86	0.37	มากที่สุด	1
10	สถานศึกษากำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.83	0.41	มากที่สุด	4
11	สถานศึกษาส่งเสริมความสามารถพิเศษของผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ	4.83	0.42	มากที่สุด	3

รวม	4.61	0.39	มากที่สุด	

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในกลยุทธ์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.61$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 9 สถานศึกษาสนับสนุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนและด้อยโอกาส อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) รองลงมาคือ ข้อที่ 8 สถานศึกษาส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิตและ สภาพแวดล้อมทางสังคมแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 5 สถานศึกษาระดมงบประมาณจากชุมชนเพื่อจัดหาจ้างครูและบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$)

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน สภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในกลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

ข้อ	กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา	n = 86		ระดับ	ลำดับ
		($\bar{X}$)	S.D.		
1	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.69	0.46	มากที่สุด	2
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกำหนดเป้าหมายแผนพัฒนาสถานศึกษา	4.66	0.48	มากที่สุด	5
3	สถานศึกษาส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการศึกษา	4.64	0.48	มากที่สุด	6
4	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงาน	4.68	0.47	มากที่สุด	3
5	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนร่วมเสนอแนะการจัดการศึกษา	4.67	0.47	มากที่สุด	4
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน	4.48	0.64	มาก	8
7	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนจากชุมชนด้านสื่ออุปกรณ์ทางการศึกษา	4.02	0.85	มาก	10
8			0.82	มาก	11

	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนจากชุมชนด้านการ บริจาคทรัพย์สิน	4.02			
9	สถานศึกษาส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วมในการระดม ทรัพยากรเพื่อพัฒนาอาคารสถานที่	4.27	0.72	มาก	9
10	สถานศึกษาส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วมในการระดม ทรัพยากรเพื่อพัฒนาอาคารสถานที่	4.71	0.52	มากที่สุด	1
11	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้เครือข่ายผู้ปกครองร่วม ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.51	0.57	มากที่สุด	7
รวม		4.49	0.44	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในกลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัด
การศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
คือ ข้อที่ 10 สถานศึกษาส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาอาคารสถานที่ อยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 8 สถานศึกษาได้รับ
การสนับสนุนจากชุมชนด้านการบริจาคทรัพย์สิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จากการศึกษาสภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์
ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด อาจเนื่องมาจากผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก ให้ความสำคัญกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก
เพื่อให้สามารถส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับที่ เอมอร
จันทร์ขุนทด (2559 : 119) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคกาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า การพัฒนาแนวทางในการพัฒนาการ

บริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก นำไปใช้พัฒนาการบริหารจัดการ ของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมุ่งสู่ประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับ อภินันท์ชัย แกระหัน (2562 : 247) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก พบว่าประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและ ประเทศชาติ ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านการสร้าง โอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ญัฐพร ถาหมี (2561 : 41) ได้ศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ สังกัดศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการศึกษาพบว่าการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่ เป็นเลิศ สังกัดศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าปัจจัยแห่ง ความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม โอกาสทางการศึกษา และด้าน คุณภาพทางการศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ของสภาพการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า

1. กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจ เนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีการตระหนัก ถึงการพัฒนาประสิทธิภาพบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพราะการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กนั้น จำเป็นต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นกระบวนการสำคัญที่เป็นขั้นตอน แรกในการระบบบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพด้วยการจัดกลุ่มหรือเครือข่ายการใช้ ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรเดช โสมาบุตร (2560 : 86) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เนื่องจากในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กนั้นให้ความสำคัญในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยมี การวางแผนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและดำเนินการตามแผนการที่วางไว้ตามขั้นตอน

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาพัฒนาฝ่ายบริหารวิชาการเน้นพัฒนา หลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา อาจเนื่องมาจากการหลักสูตรเป็นหัวใจ สำคัญของงานวิชาการส่งผลต่อการศึกษา จึงมีการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้น ซึ่ง

สอดคล้องกับ วิลาสินี กนกไกรทรัพย์ (2558 : 63) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยผลวิจัย พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกปี รองลงมาคือ โรงเรียนนำข้อมูลและปัญหาการดำเนินการมาเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาระบบการวางแผน ติดตาม ประเมินผล และจัดระบบการรายงานให้รวดเร็ว ถูกต้อง ทันสมัย ตามลำดับ

หากพิจารณา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษากับเครือข่ายโรงเรียนใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน อาจเนื่องมาจากทรัพยากรที่มีไม่เพียงพอต่อความต้องการและการบริหารจัดการทรัพยากรในการใช้ร่วมกันยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร สอดคล้องกับ จักรพันธ์ บัวพันธ์ (2560 : 109) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยผลวิจัย พบว่า ด้านวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประสานงานการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนและรักษามาตรฐานของโรงเรียนภายในกลุ่มและกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนมีการจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อประสานการและดำเนินงานกิจกรรมอื่นๆ ตามลำดับ

2. กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการโรงเรียนนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทโดยตรงในการบริหารจัดการเพื่อสร้างโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และระบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กนั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่ามากที่สุด และในการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นจำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและหลากหลายตอบสนองความต้องการและความถนัดของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ ธัญญาภรณ์ (2561 : 175) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยผลการศึกษา พบว่า แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา ประกอบด้วยสถานศึกษามีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ บังเกิดประสิทธิผลตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนด ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการจัด

กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็นและจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญและปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และข้อที่ 8 สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจเนื่องมาจาก การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติที่กำหนดเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตรงตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยครูเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงต้องมีความหลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ งานวิจัย สุรเดช โสมบุตร (2560 : 86) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กคือ 1) ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็กควรส่งเสริมการใช้แหล่งข้อมูลแก่ครูและนักเรียนในการค้นคว้าและจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอย่างเป็นระบบ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนขนาดเล็กควรมีการหมุนเวียนการสอนของครูตามความสามารถและความถนัด ได้แก่ การประชุมหารือสำรวจความรู้ ความสามารถจัดทำตารางสอน และหมุนเวียนการสอน และ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน เพื่อการบริหารจัดการและให้บริการแก่ชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

หากพิจารณา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษาระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อนำมาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อาจเนื่องมาจากทรัพยากรในชุมชนที่สามารถนำมาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไม่มีตรงตามความต้องการหรืออาจมีไม่เพียงพอ รวมถึงขาดการวางแผนในการระดมทรัพยากรจากชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ญัฐพร ถาหมี (2561 : 52) ได้ศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ สังกัดศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในภาพรวมความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ สังกัดศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย ด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารมีส่วนในการทำให้โรงเรียนมีผลสำเร็จเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมจากชุมชนท้องถิ่น องค์กร ภาคเอกชนรวมถึงภาคส่วนอื่นๆ และมีเอกสาร แผนงาน โครงการ บันทึกการประชุม หนังสือเชิญ หรือภาพถ่ายที่เชื่อถือได้ เป็นหลักฐานทางด้านผลสำเร็จที่แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจน ตามลำดับ

3. กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนขนาดเล็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากการสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนขนาดเล็กจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สรคุปต์ บุญเกษม (2560 : 226) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ โดยผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีงบประมาณมีจำกัด ควรมีการพัฒนาด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุและครุภัณฑ์ ปรับปรุงสภาพแวดล้อม สื่อ ห้องสมุดที่เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างเพียงพอและเหมาะสม สนับสนุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนและด้อยโอกาส

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษานับสนับสนุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนและด้อยโอกาส อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดแคลนด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุและครุภัณฑ์ รวมทั้งตั้งอยู่ในพื้นที่กันดารห่างไกล โรงเรียนขนาดเล็กจึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้นักเรียนได้เข้าถึงการศึกษา สอดคล้องกับ ญัฐพร ถาหมี (2561 : 58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ สังกัดศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารเป็นผู้นำและชี้แนะแนวทางในการทำนวัตกรรมที่มี ความหลากหลายที่แสดงให้เห็นถึงการสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม รองลงมาคือ มีผู้บริหารเป็นผู้นำในการจัดทำแผนงานและโครงการเพื่อส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนอย่างชัดเจน และผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนอย่างชัดเจนต่อเนื่อง และผู้บริหารสามารถทำให้นักเรียนเข้ารับการศึกษาในเขตบริการเกิดจากการสร้างโอกาสตามลำดับ

หากพิจารณา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษาระดมงบประมาณจากชุมชนเพื่อจัดหาจ้างครูและบุคลากร อาจเนื่องมาจากการระดมงบประมาณจากชุมชนต้องมีการวางแผนการระดมทรัพยากร เพื่อนำมาช่วยในการพัฒนาการศึกษาในด้านการจัดหาบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับ พรทิภา วงศรี (2563 : 103) ได้ศึกษากลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดชลบุรี พบว่า กลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านเงินทุนหรืองบประมาณ เมื่อพิจารณารายข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดหารายได้หรือทรัพย์สินของโรงเรียนบริการทางวิชาการแก่ชุมชนและหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน โรงเรียนจัดโครงการเพื่อสนับสนุนงบประมาณจากชุมชน องค์กรด้วยวิธีที่หลากหลายและโรงเรียนสร้างเครือข่ายระดมทรัพยากรทางการศึกษา ตามลำดับ

4. กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก ทรัพยากรของโรงเรียนขนาดเล็กมีค่อนข้างจำกัดผู้บริหารจำเป็นต้องมีการวางแผนการในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กควรบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงาน ชุมชน เอกชน ผู้ปกครองนักเรียน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการบริหารการศึกษา โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ระดมความรู้ ความคิด และงบประมาณ เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ไปสู่เป้าประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญา สันฐาน (2563 : 107) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียน

ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่ชนบทเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามจุดเน้นของนักเรียน โดยผลการศึกษาพบว่ากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ชนบท เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามจุดเน้นของนักเรียน ได้แก่ 1) สร้างภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ มีแนวทางในการดำเนินการ คือ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ชุมชน และนักเรียน ประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายภายในและภายนอกโรงเรียน พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญและร่วมมือสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับโรงเรียนอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกัน 2) พัฒนาการบริหารงานงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพ แนวทางในการดำเนินการ คือ การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง การตัดสินใจในการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียน จัดโครงสร้างการบริหารงานที่เปิดโอกาสให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องระดมความคิดเห็น และให้ความเห็นชอบการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาอาคารสถานที่ อาจเนื่องมาจากทรัพยากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีจำกัดตามจำนวนของประชากรในโรงเรียน จึงทำให้ขาดแคลนทรัพยากรในการพัฒนาโรงเรียน ชุมชนจึงมีส่วนสำคัญในการช่วยระดมทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นกำลังคนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก สอดคล้องกับ เกียรติชัย สังข์จันทร์ (2561 : 134) ได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ความเห็นรวมเกี่ยวกับเครือข่ายชุมชนเข้ามาสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนและเครือข่ายชุมชนให้ความร่วมมือในการระดมทรัพยากรของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเครือข่ายชุมชนมีความเห็นแนวเดียวกันในการดำเนินกิจกรรม ตามลำดับ

หากพิจารณา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนจากชุมชนด้านการบริจาคทรัพย์สิน อาจเนื่องมาจากบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยทั่วไปตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและกันดาร ซึ่งสภาพแวดล้อมชุมชนของโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ไม่ติดนักหรือมีฐานะยากจน ดังนั้นการสนับสนุนในด้านสื่ออุปกรณ์ทางการศึกษาและด้านการบริจาคทรัพย์สินจึงไม่สามารถสนับสนุนโรงเรียนได้มากนัก รวมทั้งการขอความร่วมมือและการขอรับสนับสนุนยังไม่เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พรทิภา วงศรี (2563 : 106) ได้ศึกษากลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดชลบุรี พบว่า การระดมทรัพยากรทางการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ โรงเรียนรณรงค์ขอรับบริจาควัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีจากชุมชนทั้งรายปีและเฉพาะกิจ แสดงให้เห็นว่า เรื่องการขอความร่วมมือและการขอรับการสนับสนุนจากชุมชน ขาดการสำรวจ แสวงหา รวบรวม ขอความร่วมมืออย่างทั่วถึงกับชุมชนในการร่วมพัฒนาโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานำไปปรับปรุงการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก

1.1 ควรพัฒนาประสิทธิภาพบริหารและการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพ

1.2 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อร่วมมือกันระดมทรัพยากรใน การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้เกิดความเข้มแข็ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการมีส่วนร่วมและการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การระดมทรัพยากรในด้านงบประมาณบุคคลและวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษา จากทุกภาคส่วนเพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- กัญญา สันฐาน. (2563). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่ชนบท เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามจุดเน้นของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- เกียรติชัย สังข์จันทร์. (2563). การพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- จักรพันธ์ บัวผัน. (2560). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐพร ธานี. (2561). การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศสังกัดศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พรทิภา วงศรี. (2563). กลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

- ละออ วันจิ๋ว. (2562). กลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิลาสินี กนกไกรทรัพย์. (2558). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ศิริวรรณ ัญญากรณ์. (2561). แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สรคุปต์ บุญเกษม. (2560). ปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 11 (1), 217-230.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. (2563). แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก. สุโขทัย : สำนักงาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). การบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กที่จำเป็นต้องดำรงอยู่อย่างมีคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.
- สำนักงานสภานโยบายการปฏิรูปประเทศ. (2559). การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการสภานโยบายการปฏิรูปประเทศ.
- สุรเดช โสมาบุตร. (2560). แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อภินันท์ชัย แกระหัน. (2562). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแผนการศึกษาแห่งชาติ(พ.ศ. 2560 – 2579). ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- เอมอร จันทรขุนทด. (2559). *การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2*. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-610.

การศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้า
ส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี
**The Study of the Performance Efficiency of the Maintenance Unit,
The Provincial Electricity Authority Region 2
(Northeast Region), Ubon Ratchathani Province**

สันติ ไชยสีทา และ ธรรมวิมล สุขเสริม

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Santi Chairitha and Thumwimon Sukserm
Ubon Ratchathani University, Thailand
Corresponding Author, Email: santi.ch.62@ubu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทรัพยากรการบริหาร และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี และ 2) ศึกษาอิทธิพลของทรัพยากรการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ ส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มหน่วยงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ติดต่อประสานงาน และประชาสัมพันธ์ร่วมกับพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยใช้แนวคิดของ Krejcie and Morgan (1970 : 45) อาศัยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประเภทผู้รับบริการ คือ ผู้นำชุมชน ในส่วนระดับความคิดเห็นของทรัพยากรการบริหาร พบว่า ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 0.82$) และด้านการติดตามงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.89$) ส่วนระดับความคิดเห็นของประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน พบว่า ด้านความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.77$) และด้านความเป็นธรรม/เท่าเทียมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.90$) สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทรัพยากรการบริหาร ประกอบด้วย ความรับผิดชอบในหน้าที่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การควบคุมงาน และการติดตามงาน

ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนการบริหารจัดการไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: ทรัพยากรการบริหาร; ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

Abstracts

The objectives of this research study were 1) to study administrative resources and the performance efficiency of the maintenance unit at the Provincial Electricity Authority Region 2 (Northeast Region), Ubon Ratchathani Province and 2) to study the influence of administrative resources affecting the performance efficiency of the maintenance unit at the Provincial Electricity Authority Region 2 (Northeast Region), Ubon Ratchathani Province. The sample groups used in this research were municipality and subdistrict administrative organization personnel, community leaders who involved in the operation, coordination, and public relations involving Provincial Electricity Authority employees using the Krejcie and Morgan (1970 : 45) which uses stratified sampling. The sample size was 375 people by using a questionnaire as a tool for collecting data. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression.

The results revealed that most of the respondents were male ranging in age from 41 to 50 years old with a majority holding a bachelor's degree. Most service recipients were community leaders. The average opinion levels regarding the administrative resources held that the responsibility to duty was most important ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 0.82$) and the job follow-up as least important ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.89$). When averaging opinion levels of the performance efficiency, the maximal level was held as "safety" ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.77$) and the minimal level was to the fairness/equality ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.90$). As for the hypothesis testing results, it was found that administrative resources consisted of responsibilities and duties, length of work, work control and job follow-up significantly affected the performance efficiency of the maintenance department at the Provincial Electricity Authority Region 2, (Northeast Region) Ubon Ratchathani Province at a statistical level of 0.01. Conversely, the management did not affect the performance efficiency of the operation.

Keywords: Administration Resources; Performance Efficiency

บทนำ

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคหรือ กฟภ. เป็นหน่วยงานที่ให้บริการด้านพลังงานไฟฟ้า โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบเป็นการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต จำนวน 12 เขต โดยมีระบบไฟฟ้าพาดผ่านในทุกพื้นที่ มีสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน เช่น ที่ราบ ภูเขา แม่น้ำ พื้นที่ป่า ฯลฯ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีไฟฟ้าใช้ทั่วครัวเรือน อนึ่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีนโยบายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กร และสานต่อนโยบายเดิมเพื่อความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ด้วยการพัฒนาระบบไฟฟ้าและพัฒนางานองค์กรเพื่อให้ธุรกิจหลักของ กฟภ. แข็งแกร่ง สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย KE1: Grid Excellence ยกระดับมาตรฐานและปรับปรุงระบบไฟฟ้าให้มีความมั่นคง ปลอดภัย ครอบคลุมพื้นที่ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงจากบุคคลที่สาม (Third Party Access) KE2: Smart Service พัฒนาระบบงาน เพิ่มความพึงพอใจสร้างความผูกพันของลูกค้า มุ่งเน้นบริการที่เป็นเลิศ รวดเร็ว มีมาตรฐาน โดยมีลูกค้าเป็นศูนย์กลาง ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และสร้างทีมงานมืออาชีพ KE3: Smart Operation เพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงระเบียบหลักเกณฑ์ พัฒนาระบบงานให้ชัดเจน ลดขั้นตอนเพื่อความรวดเร็วในการบริการ และรองรับธุรกิจใหม่ พัฒนางาน บริการลูกค้าโดยนำเทคโนโลยี มาช่วยในการทำงาน KE4: Good Governance ดำเนินธุรกิจตามหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ และส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และยังให้ความสำคัญในงานด้านบำรุงรักษาระบบไฟฟ้าให้มีประสิทธิภาพมั่นคงมากยิ่งขึ้น (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2563 : ออนไลน์)

สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขตแต่ละภูมิภาค มีส่วนงานที่รับผิดชอบด้านงานบำรุงรักษาระบบไฟฟ้า เพื่อให้การจ่ายกระแสไฟฟ้ามีประสิทธิภาพมั่นคงมากยิ่งขึ้น และป้องกันการเกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้องสาเหตุจากจุดเสี่ยงใกล้ระบบไฟฟ้า ซึ่งงานด้านการบำรุงรักษาระบบไฟฟ้า มี 2 แบบ คือ 1) การบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance) เป็นการบำรุงรักษาอุปกรณ์ไฟฟ้า ตามแผนงานบำรุงรักษา/ระยะเวลาที่กำหนด เพื่อป้องกันการเกิดอุปกรณ์ชำรุด ยืดอายุการใช้งานของอุปกรณ์ไฟฟ้าให้มีความพร้อมในการใช้งานปกติ และป้องกันการเกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้อง 2) การบำรุงรักษาเชิงแก้ไข (Corrective Maintenance) เป็นการบำรุงรักษาแก้ไข/เปลี่ยนอุปกรณ์ที่ชำรุด ให้กลับมาใช้งานได้ปกติ ซึ่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี ได้ให้ความสำคัญในงานด้านการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน เช่น งานจ้างเหมาเอกชนตัดลิดรอนต้นไม้ใกล้ระบบไฟฟ้า งานติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันจากสัตว์ งานบำรุงรักษาอุปกรณ์ไฟฟ้า เพื่อลดการเกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้องสาเหตุจากอุปกรณ์ชำรุด ต้นไม้ เถาวัลย์ สัตว์และให้การจ่ายไฟ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 8 จังหวัด คือ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ มุกดาหาร กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และยโสธร

จากแนวทางการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคดังกล่าว กองบำรุงรักษา ได้ให้ความสำคัญในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานด้านงานบำรุงรักษาระบบไฟฟ้าเชิงป้องกันเกี่ยวกับการบำรุงรักษาอุปกรณ์ไฟฟ้า การบริหารจัดการ ต้นไม้ใกล้แนวระบบไฟฟ้า งานติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันระบบไฟฟ้า โดยการจ้างบุคคลภายนอกปฏิบัติงานแทน ซึ่งใช้งบประมาณ 50-70 ล้านบาทต่อปี จากการปฏิบัติงานในปี 2563 ที่ผ่านมา พบว่า มีการเกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้องสาเหตุจากจุดเสี่ยงดังกล่าว และส่งผลกระทบต่อ ทำให้กระบวนการผลิตหรือธุรกิจของผู้ใช้ไฟฟ้าเกิดความเสียหาย อนึ่ง จากสถิติสาเหตุการเกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้อง ในช่วง 7 เดือนแรก ของปี 2563 พบว่า การให้บริการด้านพลังงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี มีสถิติการทำงานของอุปกรณ์ไฟฟ้าโดยมีสาเหตุการเกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้อง คือ สาเหตุจากอุปกรณ์ชำรุด สัตว์ ต้นไม้ และจากพนักงาน กฟภ. จะเห็นได้ว่า จากสาเหตุดังกล่าว เป็นเหตุที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรที่จะต้องมีการตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้า และแก้ไขจุดเสี่ยงในระบบไฟฟ้า เพื่อให้ระบบไฟฟ้ามีความพร้อมใช้งานตลอดเวลา เป็นการสะท้อนถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภายในองค์กรด้วย ถึงแม้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะมีมาตรการและแนวทางในการบำรุงรักษาเพื่อลดการเกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้อง ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้ไฟน้อยที่สุดนั้น หากเกิดเหตุไฟฟ้าขัดข้องเกิดขึ้น ส่งผลให้ส่วนงานด้านบำรุงรักษา (ทีมงานแก้ไขไฟฟ้าขัดข้อง) ทำงานเพิ่มขึ้น เสียเวลา/งบประมาณ ซึ่งในการออกไปปฏิบัติงานแต่ละครั้งจะต้องใช้ทีมงานอย่างน้อยทีมละ 3 คน และยานพาหนะพร้อมอุปกรณ์ในการแก้ไข จำนวน 1 คัน และจากข้อมูลดังกล่าวพบว่า มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแก้ไขไฟฟ้าขัดข้องเกิดขึ้นจำนวน 17 ล้านบาท เหตุการณ์ทั้งหมด จำนวน 24,380 เหตุการณ์ คิดเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานเฉลี่ยประมาณ 700 บาท/ครั้ง นับเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงพอสมควร

จากต้นทุนในการบริหารจัดการดังกล่าว นับว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่สูง ซึ่งหากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี สามารถลดค่าใช้จ่ายส่วนนี้ลงได้ จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และส่งผลต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัย เห็นว่า ประสิทธิภาพในการทำงานในบริบทของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสามารถใช้การบริหารจัดการ ความรับผิดชอบในหน้าที่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การควบคุมงาน การติดตามงานในมุมมองของผู้รับบริการด้านพลังงานไฟฟ้า เป็นตัวชี้วัด/ตัวประเมิน และแนวทางในการปรับปรุงการทำงานด้านบำรุงรักษาได้ ประสิทธิภาพการทำงานมีการกระตุ้นจากสิ่งเร้า เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้แล้วเสร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ทันทตามระยะเวลาที่กำหนด มีความปลอดภัย ลดความสูญเสียของผู้รับบริการที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงการปฏิบัติงานให้บริการด้วยความเป็นธรรม และเท่าเทียมกัน

จากข้อมูลข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษาระบบไฟฟ้า ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อต้องการทราบว่า ผู้รับบริการด้านพลังงานไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษาระบบไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานีอย่างไร รวมไปถึงวิธีการที่เหมาะสมที่จะนำไปพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข ให้ส่วนงานด้านบำรุงรักษา มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมากขึ้นกว่าปัจจุบัน และการวิจัยในครั้งนี้ยังเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของการทำงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขตอื่น ๆ ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทรัพยากรการบริหาร และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของทรัพยากรการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ ส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มผู้รับบริการด้านพลังงานไฟฟ้าที่เป็นกลุ่มหน่วยงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ติดต่อประสานงาน และประชาสัมพันธ์ ร่วมกับพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ในพื้นที่ 8 จังหวัด ประกอบด้วย อุบลราชธานี ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ มุกดาหาร กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และยโสธร ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ โดยศึกษาจากกลุ่มประชากรดังกล่าวข้างต้นซึ่งเป็นผู้รับบริการด้านพลังงานไฟฟ้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ติดต่อประสานงาน และประชาสัมพันธ์ร่วมกับพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 15,631 คน (สำนักบริหารการปกครองท้องที่, 2563 : ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้รับบริการด้านพลังงานไฟฟ้าที่เป็นกลุ่มหน่วยงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ติดต่อประสานงาน และประชาสัมพันธ์ร่วมกับพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยใช้แนวคิดของ Krejcie and Morgan (1970:45) ซึ่งอาศัยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยการแยกประชากรออกเป็นกลุ่มย่อย หรือแบ่งเป็นชั้นภูมิ และหน่วยของประชากรจะต้องมีหน่วยลักษณะเหมือนกัน จัดกลุ่มผู้ใช้บริการด้านพลังงานไฟฟ้าตามพื้นที่รับผิดชอบได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหา เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทผู้รับบริการ (องค์กรหรือผู้นำชุมชน) และรายได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทรัพยากรการบริหารของส่วนงานด้านบำรุงรักษาระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการ ความรับผิดชอบในหน้าที่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การควบคุมงาน และการติดตามงาน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษาระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ความปลอดภัย ความเสียหาย ความเป็นธรรม/เท่าเทียม

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม หรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแนวทางเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษาระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี ให้มีประสิทธิภาพ

แบบสอบถามดังกล่าวนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) โดยค่าที่ยอมรับจะต้องมีค่ามากกว่า 0.50 และ 0.70 ตามลำดับ (พิสนุ พงศ์ศรี, 2552 : 65) ทั้งนี้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence – IOC) โดยมีค่าภาพรวมเท่ากับ 0.853 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีค่าภาพรวมเท่ากับ 0.919 นั้น หมายความว่า แบบสอบถามดังกล่าวนี้ มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ใช้การเก็บแบบสอบถามโดยการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability sampling) ซึ่งอาศัยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยการแยกประชากรออกเป็นกลุ่มย่อย หรือแบ่งเป็นชั้นภูมิ และหน่วยของประชากรจะต้องมีหน่วยลักษณะเหมือนกัน จัดกลุ่มผู้ใช้บริการด้านพลังงานไฟฟ้าตามพื้นที่รับผิดชอบ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี ออกเป็น 8 กลุ่ม คือ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ

มุกดาหาร ภาพสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และยโสธร ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) โดยวิธีใช้ตารางเลขสุ่ม (Random Number Table)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม มีแนวทางในการวิเคราะห์และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติเพื่อประมวลผลข้อมูลเชิงปริมาณ และหาค่าสถิติต่างๆ โดยแบ่งได้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ ซึ่งข้อมูลนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น หากแต่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานแต่อย่างใด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้การวิเคราะห์สมการความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี ดังนั้น จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ซึ่งได้จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวข้องเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กรต่าง ๆ พบว่า ในการศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กรจาก 21 งาน ส่วนใหญ่ใช้แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรการบริหารที่กล่าวถึง คน (Man) การบริหารจัดการ (Management) ที่เกี่ยวเนื่องกับการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การกำหนดระยะเวลาของการทำงาน การควบคุมงาน ตลอดจนการติดตามงาน เป็นต้น โดยกำหนดการวัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเป็นตัวแปรตาม ส่วนตัวแปรต้นพัฒนาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables)

ทรัพยากรการบริหาร

- 1) การบริหารจัดการ
- 2) ความรับผิดชอบในหน้าที่
- 3) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
- 4) การควบคุมงาน
- 5) การติดตามงาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

- 1) ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน
- 2) ความปลอดภัย
- 3) ความเสียหาย
- 4) ความเป็นธรรม/เท่าเทียม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะการการบริหาร และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในงานศึกษานี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ประเภทผู้รับบริการ คือ ผู้นำชุมชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท

ทักษะการการบริหาร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็นรายด้าน พบว่า แต่ละด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.86 $SD=0.75$ โดยสามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย ดังนี้ ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 0.82$) รองลงมาคือ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.82$) การควบคุมงาน ($\bar{X} = 3.86$, $SD = 0.80$) การบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.85$, $SD = 0.80$) และการติดตามงาน ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.89$) ตามลำดับ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็นรายด้านพบว่า แต่ละด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยสามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยได้ ดังนี้ เจ้าหน้าที่มีความเร็วในการปฏิบัติงาน โดยใช้เครื่องมือในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่แจ้งกับผู้รับบริการ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ กฟภ. มีการใส่ใจด้านความปลอดภัย โดยปฏิบัติงานตามขั้นตอน มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายรวมถึงการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ กฟภ. ปฏิบัติงานไม่เกิดความเสียหายต่ออุปกรณ์ไฟฟ้า และทรัพย์สินของผู้รับบริการ เจ้าหน้าที่ กฟภ. ปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม/เท่าเทียม ไม่มีการเรียกรับเงินเพิ่มจากผู้ใช้ไฟฟ้า/ผู้รับบริการเป็นกรณีพิเศษ

2. ผลการศึกษาอิทธิพลของทักษะการการบริหาร ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการศึกษาอิทธิพลของทักษะการการบริหาร ได้แก่ การบริหารจัดการ ความรับผิดชอบในหน้าที่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การควบคุมงาน และการติดตามงาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ทักษะการการบริหาร มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการควบคุม ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน จะมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านการติดตามงาน จะมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตามด้านการบริหารจัดการ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีค่า Sig เท่ากับ 0.06 ซึ่งมีความมากกว่าค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.05 ($\text{Sig} = 0.06 > 0.05$)

ทั้งนี้ ตัวแปรอิสระทั้งห้าตัวสามารถนำไปใช้ในการพยากรณ์ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความเร็วในการปฏิบัติงาน ด้านความปลอดภัย ความเสียหาย ความเป็นธรรม/เท่าเทียม ได้ร้อยละ 71 ส่วนอีกร้อยละ 29 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของทรัพยากรการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี

ทรัพยากรการบริหาร	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	0.74	0.11		6.71	0.00**		
ความรับผิดชอบในหน้าที่	0.29	0.05	0.32	6.31	0.00**	0.30	3.39
การควบคุมงาน	0.21	0.05	0.23	4.01	0.00**	0.24	4.15
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	0.13	0.05	0.15	2.96	0.00**	0.31	3.28
การติดตามงาน	0.11	0.05	0.13	2.40	0.02*	0.25	3.95
การบริหารจัดการ	0.10	0.05	0.11	1.87	0.06	0.24	4.18
R=0.85, Adjusted R ² = 0.71, SEE = 0.40, F= 187.06, Sig.= 0.00*							

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตารางที่ 2 แนวทางการนำผลการศึกษาศึกษาทรัพยากรการบริหารด้านการบริหารจัดการไปใช้ประโยชน์

แนวทางในการปฏิบัติ	สำหรับเจ้าหน้าที่ภายใน กฟภ.	สำหรับเจ้าหน้าที่ภายนอก กฟภ.
การบริหารจัดการ	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคควรกำชับ เน้นย้ำ ขั้นตอนก่อนปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่ กฟภ. ล้อมวงทำกิจกรรมเพื่อวางแผนก่อนขึ้นปฏิบัติงาน โดยให้ผู้ควบคุมงานรายงานผู้บังคับบัญชา หรือส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และก่อนเดินทางไปปฏิบัติงานทุกครั้งให้เช็คความพร้อมของร่างกาย โดยการตรวจวัดแอลกอฮอล์ เจ้าหน้าที่ กฟภ. เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในขณะปฏิบัติงาน	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคควรกำชับ เน้นย้ำผู้ที่รับจ้างงานกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้แจ้งให้ผู้ใช้ไฟ/เจ้าของต้นไม้ทราบล่วงหน้าทุกครั้ง กรณีจะเข้าปฏิบัติงานตัดต้นไม้ใกล้แนวระบบไฟฟ้า และต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของต้นไม้ก่อนดำเนินการตัดแต่งต้นไม้ใกล้แนวสายไฟ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจกับผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานของทีมงานด้านบำรุงรักษา

ทรัพยากรการบริหารด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการควบคุมงาน ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และด้านการติดตามงาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคควรให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบในหน้าที่ การควบคุมงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และการติดตามงาน โดยควรส่งเสริม กำชับหรือเน้นย้ำเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ดังนี้

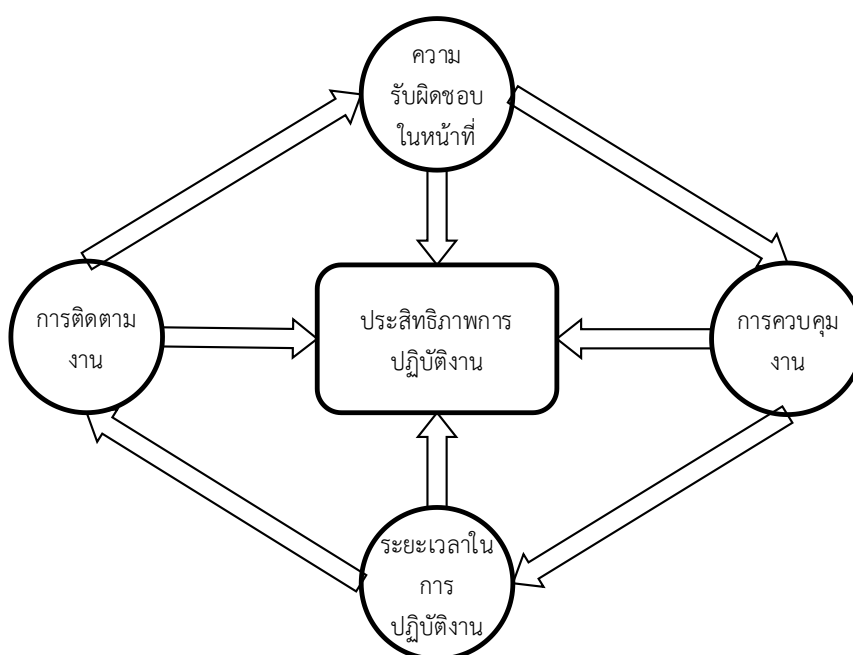
ตารางที่ 3 แนวทางการนำผลการศึกษาศึกษาทรัพยากรการบริหารด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการควบคุมงาน ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงานและด้านการติดตามงานไปใช้ประโยชน์

แนวทางในการปฏิบัติ	สำหรับเจ้าหน้าที่ภายใน กฟภ.	สำหรับเจ้าหน้าที่ภายนอก กฟภ.
(1) ความรับผิดชอบในหน้าที่	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคควรกำชับ เน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่เพิ่มความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ทิ้งงาน และมีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติงานครบทุกคน โดยไม่พบมีเจ้าหน้าที่ กฟภ. นิ่งอยู่เฉย ๆ หรือหยอกล้อ	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคควรกำชับ เน้นย้ำผู้ที่รับจ้างงานกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้เก็บบันทึกภาพก่อนและหลังการตัดต้นไม้ใกล้แนวระบบไฟฟ้า

	กันในขณะที่ปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติแล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่วางแผนไว้	
(2) การควบคุมงาน	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคควรกำชับ เน้นย้ำผู้ควบคุมงานให้สั่งการเจ้าหน้าที่ กฟภ. ปฏิบัติงานด้วยน้ำเสียงหนักแน่น ชัดเจน เสียงดัง ทุกคนได้ยิน รับทราบคำสั่ง และก่อนการจ่ายไฟฟ้าทุกครั้งผู้ควบคุมงานต้องคอยกำกับไม่ให้เจ้าหน้าที่ที่อยู่ในที่อยู่อาศัยของผู้ใช้ไฟ/ผู้รับ บริการ โดยที่ผู้ใช้ไฟ/ผู้รับบริการไม่อยู่ในเหตุการณ์ และหลังจากได้ดำเนินการแก้ไข ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าแล้วเสร็จผู้ควบคุมงานต้องแจ้งรายละเอียดการปฏิบัติงานให้ผู้ใช้ไฟ/ผู้รับบริการทราบและให้ผู้ใช้ไฟ/ผู้รับบริการอยู่ในเหตุการณ์ ทุกครั้ง	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคควรกำชับ เน้นย้ำผู้ที่รับจ้างงานกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคต้องมีผู้ควบคุมงานตัดต้นไม้ใกล้แนวสายไฟฟ้าและสั่งการอยู่ตลอดเวลา การปฏิบัติ งานในพื้นที่นั้น ๆ
(3) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคควรกำชับ เน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่ กฟภ. ควบคุมเวลาในการปฏิบัติงาน เพื่อไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้รับบริการ เช่น สินค้า/สิ่งของในตู้แช่เย็นไม่เสียหาย สัตว์น้ำที่เลี้ยงไม่ตาย เป็นต้น และกำชับให้มีเจ้าหน้าที่ กฟภ. ปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้ใช้ไฟ/ผู้รับบริการสามารถติดต่อใช้บริการ กับ กฟภ. ได้ทุกครั้ง รวมถึงก่อนเข้าปฏิบัติงานให้แจ้งผู้ใช้ไฟ/ผู้รับบริการทราบถึงขอบเขตงานและเวลาในการปฏิบัติ งานทุกครั้ง	-
(4) การติดตามงาน	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคควรกำชับ เน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่ กฟภ. ดำเนิน การเคลียร์พื้นที่ให้อยู่ในสภาพเดิมทุกครั้งหลังจาก	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคควรกำชับ เน้นย้ำผู้ที่รับจ้างงานกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคดำเนินการเคลียร์พื้นที่ที่ตัด

	ปฏิบัติงานแก้ไขไฟฟ้าขัดข้องหรืองานบำรุงรักษา พร้อมทั้งแจ้งสาเหตุไฟฟ้าขัดข้อง และสอบถามผลการแก้ไขไฟฟ้าขัดข้องทุกครั้ง และให้เจ้าหน้าที่ กฟภ. แจ้งข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ กฟภ. การให้บริการต่าง ๆ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผ่านช่องทางออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ	ต้นไม้ และจัดเก็บ ส่วนต่าง ๆ ของกิ่งไม้ให้สะอาดเรียบร้อย ไม่ทิ้งกิ่งไม้ที่ตัดไว้บนต้นไม้ทุกครั้ง

จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถสร้างโมเดลในการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เพื่อส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ดังนี้

ภาพที่ 2 โมเดลการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2
(ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี

จากภาพที่ 2 แสดงโมเดลการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี ที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานจะประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการควบคุมงาน ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

และด้านการติดตามงาน ทั้งนี้ การจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานได้นั้น ในองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน จะมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน หากขาดองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งอาจจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี ได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ทรัพยากรการบริหาร

ทรัพยากรการบริหาร ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ผลการศึกษาพบว่า ความรับผิดชอบในหน้าที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรพงศ์ ตันตระกูล (2550 : 34); ประชัน คเนวัน (2561 : 1-8) ; อัญชลี จอมคำสิงห์ (2561 : 5) ; วรัชญา เตชะนอก (2562 : 85) ที่พบว่า ทรัพยากรบริหารด้านความรับผิดชอบมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งตรงกับที่ผู้ศึกษาคาดหวังไว้ คือ เจ้าหน้าที่ กฟภ. จะต้องมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ทิ้งงาน ทำงานครบทุกคนไม่มีเจ้าหน้าที่ กฟภ. นั่งอยู่เฉย ๆ หรือหยอกล้อกันในขณะที่ปฏิบัติงาน และผู้รับจ้างงานกับ กฟภ. มีการบันทึกภาพก่อนและหลังปฏิบัติงานทุกครั้ง

ทรัพยากรการบริหาร ด้านการควบคุมงาน ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมงานมีอิทธิพลในทางบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรพงศ์ ตันตระกูล (2550 : 34) ; ประชัน คเนวัน (2561 : 1-8) ; เอกชัย ตรีทอง และ อภิชาติ ประสิทธิ์สม (256 : 81) พบว่า ทรัพยากรบริหารด้านการควบคุมงานมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งตรงกับสิ่งที่ผู้ศึกษาคาดหวังไว้ คือ ผู้ควบคุมงานช่างไฟฟ้า มีการสั่งการให้เจ้าหน้าที่ กฟภ. หรือผู้รับจ้างงานกับ กฟภ. ปฏิบัติงานด้วยน้ำเสียงหนักแน่น ชัดเจน เสียงดัง ทุกคนอยู่ในพื้นที่ปฏิบัติงานได้ยินทุกคนเพื่อเฝ้าระวังอันตรายที่จะเกิดขึ้น และผู้ควบคุมงานแจ้งให้ทราบถึงการปฏิบัติงานและให้ผู้ใช้ไฟ/ผู้รับบริการอยู่ในเหตุการณ์ทุกครั้ง

ทรัพยากรการบริหาร ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมีอิทธิพลในทางบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา ด้วงทา (2559 : 6) ; เอกชัย ตรีทอง และอภิชาติ ประสิทธิ์สม (256 : 81) ; เสกมนต์ สัมมาเพ็ชร (2559 : 6) ที่พบว่า ทรัพยากรด้านการบริหารเวลา มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งตรงกับสิ่งที่ผู้ศึกษาคาดหวังไว้ คือ เจ้าหน้าที่ กฟภ. จะต้องควบคุม

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เพื่อไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้รับบริการ เช่น สินค้า/สิ่งของในตู้แช่เย็นไม่เสียหาย สัตว์น้ำที่เลี้ยงไม่ตาย และการแจ้งให้ผู้ใช้ไฟ/ผู้รับบริการทราบถึงขอบเขตงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานทุกครั้ง

ทรัพยากรการบริหาร ด้านการติดตามงาน ผลการศึกษาพบว่า การติดตามงานมีอิทธิพลในทางบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาสกร เหมกรณ์ (2560 : 6) ; ประชัน คเนวัน (2561 : 1-8) ; อัญชลี จอมคำสิงห์ (2561 : 5) ที่พบว่า ทรัพยากรด้านการติดตามงาน การวัดผลการปฏิบัติงานมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งตรงกับสิ่งที่ผู้ศึกษาคาดหวังไว้ คือ ทุกครั้งที่เจ้าหน้าที่ กฟภ. หรือผู้รับจ้างงานกับ กฟภ. ปฏิบัติงานแล้วเสร็จจะต้องเคลียร์พื้นที่ให้อยู่ในสภาพเดิม ไม่มีเศษอุปกรณ์หรือขยะหลงเหลือ และได้มีการแจ้งข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ กฟภ. และการให้บริการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จากช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ

ทรัพยากรการบริหาร ด้านการบริหารจัดการ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศิริ พรหมถัน (2557 : 6) ; เศรษฐพัส ธเนษฐ์ภักศพงษ์ (2563 : 6) ที่พบว่า แนวคิดทฤษฎีการจัดการเชิงพฤติกรรม ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของพนักงาน TOPS supermarket และการบริหารจัดการด้านรูปแบบการบริหารไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของกองบัญชาการตำรวจนครบาล อย่างไรก็ตามการศึกษาในครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามอาจไม่เข้าใจกระบวนการในการทำงานของเจ้าหน้าที่ การใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงานอย่างละเอียด ทำให้มุมมองของผู้ตอบแบบสอบถามไม่เป็นไปตามที่ตั้งไว้ และในกระบวนการทำงานทุกขั้นตอน เจ้าหน้าที่ กฟภ. ไม่ได้เข้าไปชี้แจงให้ผู้ใช้ไฟ/ผู้รับบริการทราบว่า เจ้าหน้าที่ต้องทำอะไรบ้าง อาจทำให้บุคคลเหล่านั้นไม่เข้าใจ และมองไม่เห็นประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในส่วนนี้ เช่น การกลับไปนำเอาเครื่องมือ และอุปกรณ์มาเสริมเพื่อให้การปฏิบัติงานแล้วเสร็จ โดยไม่ได้มีการแจ้งให้ผู้ใช้ไฟ/ผู้รับบริการรับทราบ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

การศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี ทรัพยากรการบริหารด้านการบริหารจัดการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยควรจะมีการพัฒนาและปรับปรุง กำชับหรือเน้นย้ำเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยสามารถใช้ตัวแปรอื่น เช่น ความรู้ความสามารถ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การมีส่วนร่วม ลักษณะงานที่ทำ และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งเป็นตัวแปรที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นำมาศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนงานด้านบำรุงรักษา ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และหากนำมาใช้จะทำให้การพยากรณ์ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเป็นร้อยละ 100
2. ในการศึกษาครั้งต่อไป เพื่อให้การวิจัยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้รับบริการด้านพลังงานไฟฟ้ากลุ่มหน่วยงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน เพื่อประกอบการวิเคราะห์เชิงลึกต่อไป
3. ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบจากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เพื่อนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษาอันจะนำไปสู่การพัฒนาส่วนงานด้านบำรุงรักษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ให้มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง

- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. (2563). แผนการดำเนินงาน ปี 2563, แผนยุทธศาสตร์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) พ.ศ. 2563-2567. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2563. แหล่งที่มา: <https://www.pea.co.th/>.
- กุสุมา ดั่งทา. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพปฏิบัติงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- จิรพงศ์ ต้นตระกูล. (2550). ความรู้และทัศนคติในการปฏิบัติงานที่มีต่อประสิทธิภาพในการซ่อมบำรุงรักษาของพนักงานรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน (BTS). วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ประชัน คนวัน. (2561). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมหาบัณฑิตรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรศิริ พรหมถัน. (2557). กระบวนการบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์การ กรณี TOPS Supermarket (บริษัท เซ็นทรัลฟู๊ดรีเทล จำกัด). การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- พิสนุ พองศรี. (2552). *การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ภาสกร เหมกรณ์. (2560). *การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของคณะกรรมการการอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- วรัชญา เตชะนอก. (2562). *ความสัมพันธ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานประกันสังคม กรณีศึกษา สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ 8*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- เศรษฐพัส ธเนษฐักศพง และสมหมาย จันทรเรือง. (2563). *รายงานวิจัยประสิทธิภาพการบริหารจัดการของกองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ*. มหาวิทยาลัยสยาม.
- เสกมนต์ สัมมาเพ็ชร. (2559). *รายงานวิจัยทรัพยากรการบริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนสถานบำบัดพิเศษกลาง*. มหาวิทยาลัยเกริก.
- สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น. (2563). *ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแยกรายจังหวัด*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2563. แหล่งที่มา: https://multi.dopa.go.th/pab/main/web_index.
- เอกชัย ตรีทอง และอภิชาติ ประสิทธิ์สม. (2561). *การประเมินความเสี่ยงในการดำเนินงานโครงการก่อสร้างภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- อัญชลี จอมคำสิงห์. (2561). *ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรกองการเจ้าหน้าที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities", Educational and Psychological Measurement.

คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย

Quality of Working Life for Administrative Staff in Erawan District, Loei Province

ยศพนธ์ เจริญ และ ชานยุต หาญชนะ

วิทยาลัยพินทุบัณฑิต

Yosapon Chedi and Chanyut Hanchana

Pitchayabundit College, Thailand

Corresponding Author, Email: ttnao@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จำนวน 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของประชากร สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test สำหรับเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.70, \sigma = 0.65$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ($\mu = 3.79, \sigma = 0.77$) รองลงมาคือด้านรายได้และผลตอบแทน ที่ยุติธรรมและเพียงพอ ($\mu = 3.76, \sigma = 0.75$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ($\mu = 3.58, \sigma = 0.96$) ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวม พบว่าพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน of พนักงานฝ่ายปกครอง ได้แก่ ควรมีหลักเกณฑ์การพิจารณาปรับอัตราเงินเดือนและผลตอบแทนให้มีความยุติธรรม

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิตการทำงาน, พนักงานฝ่ายปกครอง, สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

Abstracts

The main objectives of this research were to study the quality of working life of the Erawan District Administrative Officers, Loei Province. The population used in this research were 146 employees of the Erawan District Administrative Office. Part 3 Statistics used in data analysis are descriptive statistics, i.e. number, percentage, mean, and standard deviation for general population data. Inferential statistics were T-test and F-test for comparing quality of working life of administrative staff in Erawan District, Loei Province classified by sex, age, educational level. work experience and average monthly income.

The results showed that Quality of working life of Erawan District Administrative Officers Overall, it was at a high level ($\mu = 3.70$, $\sigma = 0.65$) and when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was safety and good working environment ($\mu = 3.79$, $\sigma = 0.77$). followed by fair and adequate income and returns ($\mu = 3.76$, $\sigma = 0.75$) and the least mean aspect was ownership ($\mu = 3.58$, $\sigma = 0.96$). Comparison of quality of working life of administrative staff in Erawan District, Loei Province classified by sex, age, educational level. work experience and average monthly income. Overall, it was found that administrative staff in Erawan District, Loei Province with different educational The opinions on quality of working life were significantly different at the 0.05 level. As for the Erawan District Administrative Officers, Loei Province, who had sex, age, and work experience. and average monthly income different There are no different opinions on the quality of working life. Recommendations Guidelines for improving the quality of working life of administrative employees include: there should be criteria for adjusting the salary and compensation to be fair.

Keywords : Quality of Work Life; Administrative Staff; Good Working Environment

บทนำ

การทำงานมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างยิ่งอาจกล่าวได้ว่าการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ปฏิบัติมากกว่ากิจกรรมใดๆโดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน่วยงานคาดหวังว่ามนุษย์ได้ใช้เวลาถึงหนึ่งในสามของชีวิตเป็นอย่างน้อยอยู่ในบริษัท และยังเชื่อว่าในอนาคต อันใกล้นี้ มนุษย์จำเป็นต้องใช้เวลาของชีวิตเกี่ยวข้องกับการทำงานเพิ่มขึ้นไปอีกการทำงานเป็นสิ่งที่ให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเป็นโอกาสที่ทำให้เกิดการพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับบุคคลอื่นๆกับสถานที่ กับขั้นตอนและเรื่องราวต่าง ๆ ตลอดจนความคิดเห็นทั้งหลายจากผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้นการทำงานจึงเป็นการเปิดโอกาสให้แสดงออกถึงเขาวี ปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อันจะนำมาซึ่งเกียรติภูมิและความพึงพอใจใน ชีวิตในการบริหารองค์กรให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์กรจะต้องมีการบริหาร จัดการทรัพยากรขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดมีปัจจัยในการบริหาร จัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรทางการบริหารที่ดีมีความสำคัญลำดับต้นขององค์กรดังคำกล่าว คนนั้นเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งขององค์กร ที่สามารถสร้างคุณูปการแก่องค์กรอย่าง

มหาศาล และการที่จะให้ทรัพยากรมนุษย์ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ เต็มความรู้ความสามารถนั้นมีปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยในด้านผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยองค์การและ ปัจจัยภายนอกองค์การของแต่ละผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับปัญหาและหาแนว ทางแก้ไขให้ทรัพยากรมนุษย์สามารถทำงานได้เต็มประสิทธิภาพและสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคลากรในองค์กรมีความพึงพอใจในการทำงานแล้วก็จะเกิดความตั้งใจในการทำงาน เต็มใจที่จะอุทิศเวลาแรงกายความคิด ของตนสนองต่อความต้องการของหน่วยงาน การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงานเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กับการบริหารทรัพยากรขององค์กรต่างๆเป็นอย่างมาก เช่น การบริหารเงินเดือน การพัฒนาโอกาสและความก้าวหน้าในสายงานสวัสดิการและแรงงานสัมพันธ์ ความปลอดภัยในการทำงาน การมีพนักงานที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีไม่เพียงแต่จะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานของพนักงานในองค์กรแต่ยังส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมในการทำงานอีกด้วย ฦๅ๓๓๓๓ (2551 : 109) ได้ให้นิยามว่าคุณภาพชีวิตการทำงาน หมายถึง การประเมินสถานะในลักษณะต่างๆ ของงานซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการสร้างสมดุลระหว่างงานและชีวิตของบุคคลคุณภาพชีวิตการทำงานจะให้ความสำคัญกับผลของงานที่มีต่อบุคคลและประสิทธิภาพขององค์การรวมทั้งความพอใจของบุคลากรกับการแก้ปัญหาและการตัดสินใจขององค์การนอกจากนี้คุณภาพชีวิตการทำงานจะมีผลกระทบต่อบุคคลและองค์การทั้งในระดับมหภาค และจุลภาค

คุณภาพชีวิตการทำงานเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องสร้างให้เกิดขึ้นในองค์การ เพราะถ้าบุคลากรมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีจะทำให้มีความพึงพอใจในการทำงาน ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการทำงาน เกิดการพัฒนาคุณภาพงานในองค์การ เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานและอุทิศตนในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การลดอัตราการโ๓๓๓๓และลาออกจากงาน คุณภาพชีวิตการทำงาน เป็นลักษณะแนวทางการเป็นบุคคล สภาพตัวบุคคลหรือสังคม เรื่องสังคมขององค์กรที่ทำให้งานประสบผลสำเร็จ ผลกระทบจากปัจจัยแวดล้อมต่างๆไม่ว่าจะเป็นโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีสารสนเทศได้เปลี่ยนมุมมองและความคาดหวังของประชาชนในการให้ความหมายขององค์การที่ดี คุณภาพชีวิตในการทำงานและความพึงพอใจในงานกำลังถูกระบุว่าเป็นดัชนีความก้าวหน้าที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความยั่งยืนซึ่งการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับองค์กร เป็นการช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานให้บุคลากรดึงศักยภาพที่มีอยู่มาใช้อย่างเต็มกำลัง ความสามารถส่งผลต่อความสำเร็จตามภารกิจงานขององค์กรได้อย่างเป็นรูปธรรม

พนักงานฝ่ายปกครองเป็นเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ซึ่งรวมถึงพ๓๓๓๓ เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า พนักงานตรวจคนเข้าเมืองและเจ้าพนักงานอื่น ๆ ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปราม ซึ่งนายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ถือเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามความในมาตรา 2(16) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายได้ให้อำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและความมั่นคงของประเทศใน

ตำบล หมู่บ้าน ที่ตนปกครองอยู่ รวมทั้งช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรม จึงเป็นผู้สร้างความอบอุ่นให้แก่ประชาชนในพื้นที่และเป็นหลักประกันในการรับบริการจากรัฐอย่างทั่วถึง

พนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย เป็นข้าราชการก็ได้รับสิทธิสวัสดิการตามที่รัฐบาลกำหนด ค่าตอบแทนที่ได้รับนั้นค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับองค์กรเอกชน เนื่องจากอำเภอเป็นหน่วยงานราชการ ซึ่งมีงบประมาณจำกัดจึงไม่สามารถจัดสวัสดิการด้านอื่น ๆ ให้ได้จากความเป็นมาและเหตุผลข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณภาพชีวิตการทำงาน จึงเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ซึ่งผู้บริหารควรให้ความสำคัญ เพราะพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลยเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดที่จะต้องได้รับการบริหารและใช้อย่างมีคุณค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด หากพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลยมีคุณภาพชีวิตที่ดีย่อมส่งผลต่อการให้บริการประชาชนและการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมายของ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย เมื่อคุณภาพชีวิตของพนักงานปกครองดี จะส่งผลต่อการให้บริการประชาชนหรือไม่ เพราะหน้าที่ของข้าราชการประเด็นสำคัญคือการให้บริการประชาชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ เพื่อจะได้นำมาใช้เป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน of พนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้ต่อเดือน
3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานฝ่ายปกครองในอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย จำนวนทั้งสิ้น 146 คน โดยผู้วิจัยได้เลือกศึกษาจากประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ทัศนคติและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กฎหมายระเบียบ เอกสารงานทางวิชาการเพื่อนำมาเป็นฐานการวิเคราะห์ และข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสอบถามจากประชากร โดยจำแนกเป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิต

การทำงาน และเป็นแนวทางให้ผู้บริหารของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ได้นำไปปรับปรุงคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ประกอบไปด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านรายได้และผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ ด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ด้านการเปิดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของพนักงาน ด้านการสร้างโอกาสในความก้าวหน้าและความมั่นคง ด้านการเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ด้านสิทธิของพนักงาน ด้านขอบเขตของงานและชีวิตส่วนตัว และด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ประกอบไปด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านรายได้และผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ ด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ด้านการเปิดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของพนักงาน ด้านการสร้างโอกาสในความก้าวหน้าและความมั่นคง ด้านการเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ด้านสิทธิของพนักงาน ด้านขอบเขตของงานและชีวิตส่วนตัว และด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย เพื่อกำหนดกรอบเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม
2. จัดทำแบบสอบถามที่ประกอบด้วยคำถามที่ต้องการเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ให้ครบถ้วนและครอบคลุมเนื้อหา
3. ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบเครื่องมืออีกครั้งหนึ่งในขั้นตอนนี้ตรวจสอบความ ครอบคลุมของเนื้อหา ความเข้าใจของภาษา ความเข้าใจตรงกันของคำถาม
4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน และนำเครื่องมือที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยคำนวณหาค่า IOC โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 เป็นต้นไป เป็นข้อที่นำไปใช้ได้

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try out) กับพนักงานฝ่ายปกครองในอำเภอเลย จังหวัดเลย จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับประชากรที่ใช้ในการวิจัย
7. วิเคราะห์แบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.955
8. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือถึงผู้บริหารฝ่ายปกครองในอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย เพื่อขอความอนุเคราะห์กับข้อมูลเพื่อการวิจัย และประชาสัมพันธ์ตอบแบบสอบถาม ตามวันและเวลาที่นัดหมาย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งได้จัดเตรียมไว้แล้ว นำไปส่งให้กับประชากรด้วยตนเองตามที่ได้นัดหมายไว้แล้ว เพื่อแนะนำตัวพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัย ขออนุญาตเก็บข้อมูล แจกแบบสอบถามการวิจัยและขอรับกลับในวันเดียวกันด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และลงรหัสเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. สถิติพรรณนา ได้แก่
 - 1.1 จำนวน (N)
 - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 ค่าเฉลี่ย (μ)
 - 1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของพนักงานฝ่ายปกครองในอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และแสดงสรุปจำนวน เป็นประเด็นสำคัญสำหรับข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

2.1 สถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 ตัวแปร สำหรับการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเราวัณ จังหวัดเลย ที่จำแนกตามเพศ

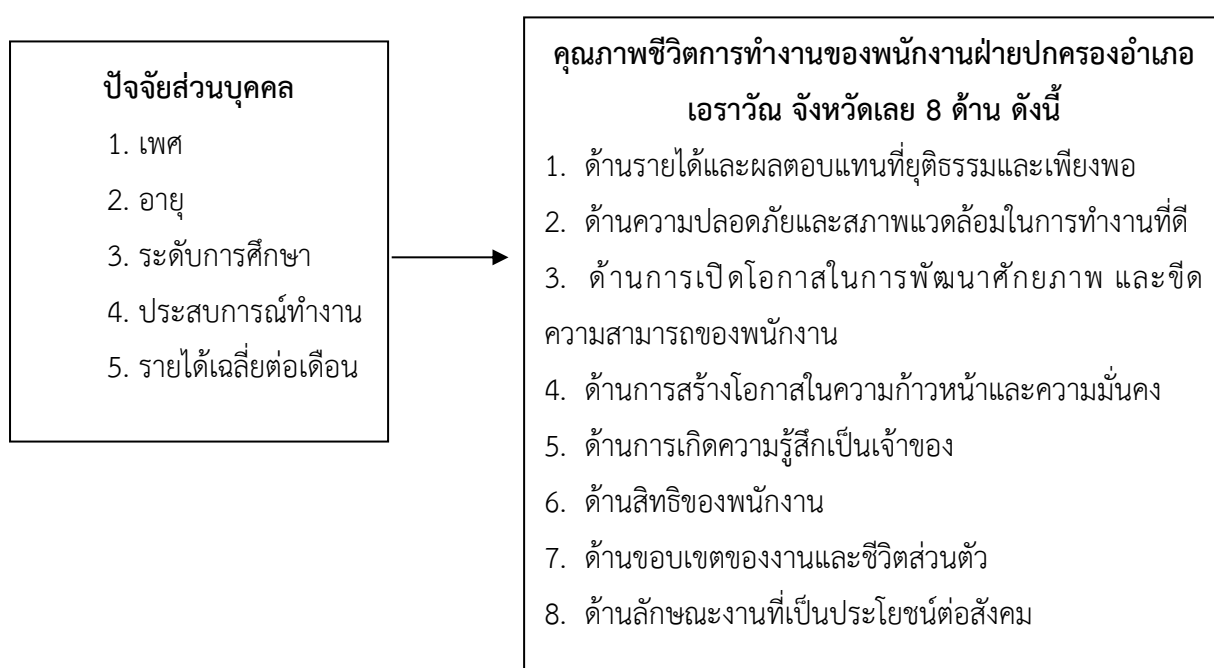
2.2 สถิติ F-test โดยทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และหากพบว่ามีค่าความแตกต่างรายคู่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาต้องทำการทดสอบต่อไปว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน และแตกต่างกันอย่างไร ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) สำหรับการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเราวัณ จังหวัดเลย ที่จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครอง อำเภอเราวัณ จังหวัดเลย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดการเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 76.71 และเป็นเพศหญิง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 23.29 อายุอยู่ระหว่าง 50 – 59 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 56.16 รองลงมาอายุอยู่ระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 28.08 และช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 18 - 29 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.42 มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 39.04 รองลงมามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 35.62 และน้อยที่สุดคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.37 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 30.82 รองลงมาระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 28.08 และน้อยที่สุดคือ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.27 และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 67.12 รองลงมา 10,000 - 15,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 21.23 และน้อยที่สุดคือ 20,001 - 25,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.37

ตารางที่ 1 คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย โดยภาพรวม

คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครอง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย	μ	σ	แปลผล
1. ด้านรายได้และผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ	3.76	0.75	มาก
2. ด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี	3.79	0.77	มาก
3. ด้านการเปิดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ และขีด ความสามารถของพนักงาน	3.68	0.85	มาก
4. ด้านการสร้างโอกาสในความก้าวหน้าและความมั่นคง	3.72	0.84	มาก
5. ด้านการเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ	3.58	0.96	มาก
6. ด้านสิทธิของพนักงาน	3.63	0.80	มาก
7. ด้านขอบเขตของงานและชีวิตส่วนตัว	3.70	0.78	มาก

8. ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	3.72	0.80	มาก
รวม	3.70	0.65	มาก

2. คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.70, \sigma = 0.65$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ($\mu = 3.79, \sigma = 0.77$) รองลงมาคือด้านรายได้และผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ ($\mu = 3.76, \sigma = 0.75$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ($\mu = 3.58, \sigma = 0.96$) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านรายได้และผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.76, \sigma = 0.75$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1. รายได้ของท่านเพียงพอต่อการใช้จ่าย ($\mu = 3.95, \sigma = 0.80$) รองลงมาคือ ข้อ 2. ท่านได้รับค่าตอบแทนที่มีความเหมาะสมและยุติธรรมเมื่อเทียบกับข้าราชการเรือนจำหน่วยอื่นที่มีลักษณะงานที่คล้ายกัน ($\mu = 3.82, \sigma = 0.81$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 3. ค่าตอบแทนที่ท่านได้รับมีความเหมาะสมกับปริมาณของงานที่ท่านได้รับผิดชอบ ($\mu = 3.52, \sigma = 1.01$)

2.2 ด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.79, \sigma = 0.77$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4. สถานที่ทำงานของท่านอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่แออัด เป็นระเบียบเรียบร้อยเอื้อต่อการปฏิบัติงาน ($\mu = 3.92, \sigma = 0.91$) รองลงมาคือ ข้อ 5. สถานที่ทำงานที่ท่านสังกัดมีการกวดขันในเรื่องของการป้องกันความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวดอยู่เสมอ ($\mu = 3.73, \sigma = 0.96$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 6. สถานที่ทำงานที่ท่านสังกัดมีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ดี (เช่น จัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพร่างกาย การตรวจสุขภาพร่างกายประจำปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง) ($\mu = 3.71, \sigma = 0.90$)

2.3 ด้านการเปิดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของพนักงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.68, \sigma = 0.85$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 8. มีการมอบหมายงานใหม่ ๆ หรืองานที่ต้องใช้ทักษะความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นในอนาคต ($\mu = 3.72, \sigma = 0.98$) รองลงมาคือ ข้อ 9. ท่านมีโอกาสในการศึกษาและใช้ความรู้ความสามารถใหม่ ๆ เพื่อการเลื่อนตำแหน่ง การสับเปลี่ยนโยกย้ายหน้าที่ และให้หลักประกันความมั่นคงในงาน ($\mu = 3.71, \sigma = 0.94$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 7. ท่านมีโอกาสที่จะก้าวหน้าในอาชีพ ตำแหน่ง และมีความมั่นคงในอาชีพ ($\mu = 3.62, \sigma = 0.95$)

2.4 ด้านการสร้างโอกาสในความก้าวหน้าและความมั่นคง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.72, \sigma = 0.84$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 11. งานที่ปฏิบัติมีลักษณะเฉพาะตัว และมีความชัดเจนของงาน ($\mu = 3.90, \sigma = 0.99$) รองลงมาคือ ข้อ 10. มีโอกาสพัฒนาขีดความสามารถของตนจากลักษณะงานที่ได้ใช้ทักษะและความสามารถหลากหลาย ($\mu = 3.70, \sigma = 0.90$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 12. มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาความรู้ เช่นการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อในด้านต่าง ๆ ($\mu = 3.56, \sigma = 1.10$)

2.5 ด้านการเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.58, \sigma = 0.96$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 13. ท่านสามารถทำงานร่วมกันกับเพื่อนร่วมงานได้ดี ($\mu = 3.72, \sigma = 1.07$) รองลงมาคือ ข้อ 14. ที่ทำงานของท่านมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ($\mu = 3.56, \sigma = 1.02$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 15. ที่ทำงานของท่านมีความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดีปราศจากอคติในการทำงานร่วมกัน ($\mu = 3.45, \sigma = 1.09$)

2.6 ด้านสิทธิของพนักงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.63, \sigma = 0.80$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 18. ให้โอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย ($\mu = 3.70, \sigma = 0.95$) รองลงมาคือ ข้อ 16. วิถีชีวิตและวัฒนธรรมในองค์กรส่งเสริมให้เกิดการเคารพสิทธิส่วนบุคคล ($\mu = 3.62, \sigma = 0.87$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 17. มีความเป็นธรรมในการพิจารณา การให้ผลตอบแทนและรางวัล ($\mu = 3.56, \sigma = 0.89$)

2.7 ด้านขอบเขตของงานและชีวิตส่วนตัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.70, \sigma = 0.78$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 21. มีช่วงเวลาที่ได้คลายเครียดจากภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ ($\mu = 3.79, \sigma = 0.96$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 20. ท่านมีความสมดุลของการทำงานกับการใช้เวลาว่างและเวลาที่ให้กับครอบครัว ($\mu = 3.56, \sigma = 0.98$)

2.8 ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.72, \sigma = 0.80$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 24. องค์กรของท่านมีการให้ความร่วมมือกับชุมชนตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ในการทำกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ ($\mu = 3.74, \sigma = 0.90$) รองลงมาคือ ข้อ 23. องค์กรของท่านอำนวยความสะดวกและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\mu = 3.72, \sigma = 0.91$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 22. ท่านมีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติงานในองค์กร ($\mu = 3.71, \sigma = 0.90$)

3. ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวม พบว่า พนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน พนักงานฝ่ายปกครองอำเภอ

เอราวัณ จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ได้แก่

- 1) ควรมีหลักเกณฑ์การพิจารณาปรับอัตราเงินเดือนและผลตอบแทนให้มีความยุติธรรม
- 2) ควรมีการปรับปรุงสถานที่ทำงานให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติหน้าที่
- 3) ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถ เช่น การจัดหาทุนการศึกษาสำหรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
- 4) ควรมีการจัดอบรมในหลักสูตรที่สามารถนำมาใช้กับการปฏิบัติงานได้และตรงตามความต้องการของบุคลากร จัดทำแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ
- 5) ในการกำหนดนโยบายที่มีผลกระทบต่อบุคลากรโดยตรง ควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายนั้นด้วย
- 6) ควรมีมาตรการจูงใจ เช่น สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตของบุคลากรดีขึ้น เมื่อคุณภาพชีวิตดี ก็จะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานดีด้วย
- 7) ควรปรับอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ หรือสถานะเศรษฐกิจ ในยุคปัจจุบัน และเงินรางวัลเพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
- 8) ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการศึกษาอบรม เกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ

อภิปรายผลการวิจัย

คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.70, \sigma = 0.65$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ($\mu = 3.79, \sigma = 0.77$) รองลงมาคือด้านรายได้และผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ ($\mu = 3.76, \sigma = 0.75$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ($\mu = 3.58, \sigma = 0.96$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย อุทัยน้อย และเสนาะ กลิ่นงาม (2559 : 6) วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการกรมการปกครองกับข้าราชการกรมส่งเสริมส่วนท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการกรมการปกครองกับข้าราชการส่งเสริมส่วนท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในสูงสุด ได้แก่ ท่านพึงพอใจกับสวัสดิการที่ได้รับ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พักอาศัย ค่าล่วงเวลาและ

คำตอบแทนที่ท่านได้รับสมมูลกับงานที่ท่านทำอยู่ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของบุศรา กายี (2546 : 24) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน หมายถึง ความเป็นอยู่และการทำงานที่ทำให้ชีวิตมีคุณค่าหรือมีชีวิตการทำงานที่สามารถตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานของบุคคลประกอบด้วยตัวชี้วัด 8 ด้าน คือ 1) ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2) สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ 3) โอกาสในความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 4) โอกาสในการพัฒนาและการใช้ความสามารถของตนเอง 5) การทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 6) สิทธิส่วนบุคคล 7) จังหวะชีวิต และ 8) ความเป็นประโยชน์ต่อสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของญาณิศา ลิ้มรัตน์ (2547 : 19) ได้นิยามคุณภาพชีวิตการทำงานว่า หมายถึงการที่บุคลากรได้รับการตอบสนองจากองค์กรให้ได้รับความสุข และความพึงพอใจในการทำงาน ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าตอบแทน และความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การทำงานทำให้บุคลากรปฏิบัติงานในองค์กรด้วยความเต็มใจและเกิดประสิทธิผลต่อองค์กร นอกจากนี้ยังซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิชาญ สุวรรณรัตน์ (2543 : 6) นิยามความหมาย ของคุณภาพชีวิตการทำงาน หมายถึงสภาพการทำงานโดยรวมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของพนักงาน ที่ทำให้พนักงานมีความสุข มีอิสระในการตัดสินใจ มีความมั่นคงและเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลถึงประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเดสเลอร์ (Dessler ,1991 : 4) กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพชีวิตการทำงานไว้ว่า คุณภาพชีวิตการทำงานจะทำให้พนักงานมีความรู้สึกที่ดีต่อองค์กร เกิดวัฒนธรรมองค์กร เกิดขวัญและกำลังใจ เกิดผลดีในทางจิตวิทยา

และสภาพแวดล้อมในการทำงานภายในองค์กร

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวม พบว่าพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน พนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชาติ อินทจักร์ และวิโรจน์ เจริญลักษณ์ (2556:6) วิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานที่ส่งผลต่อศักยภาพในการพัฒนาองค์กรของบริษัท อินเตอร์แอ็ดวันซ์ฟูด จำกัด พบว่าการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานบริษัท อินเตอร์แอ็ดวันซ์ฟูด จำกัด ตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า พนักงานที่มีระดับการศึกษาและตำแหน่งงาน แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานแตกต่างกัน ส่วนพนักงานที่มีลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบศักยภาพในการพัฒนาองค์กรของพนักงานบริษัท อินเตอร์แอ็ดวันซ์ฟูด จำกัด พบว่า พนักงานที่มีลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน และ

ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีศักยภาพในการพัฒนาองค์การไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษานี้ชี้ว่า พนักงานส่วนใหญ่มีความพร้อมที่จะเข้าร่วมในการพัฒนาองค์การ และพนักงานส่วนใหญ่มีศักยภาพในการพัฒนาองค์การไม่แตกต่างกัน จึงเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารที่จะวางแผนทางในการพัฒนาองค์การให้บรรลุเป้าหมายได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1.1 ในการกำหนดนโยบายที่มีผลกระทบต่อบุคลากรโดยตรง ควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

1.2 ควรมีมาตรการจูงใจ เช่น สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตของบุคลากรดีขึ้น เมื่อคุณภาพชีวิตดี ก็จะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานดี

1.3 ควรจัดให้มีบรรยากาศในสถานที่ทำงานที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน

1.4 ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการศึกษาอบรม เกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อสามารถตอบข้อสงสัย ข้อซักถาม และสามารถตอบปัญหาและแก้ไขได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย

2.2 ควรศึกษาปัญหาในแต่ละด้านของคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย เพื่อที่จะได้กำหนดแนวทางในการปรับปรุงแต่ละด้านได้

เอกสารอ้างอิง

ณัฐพันธุ์ เจริญนนท์. (2551). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วี.พี.รินทร์.

ณัฐชาติ อินทจักร์ และวิโรจน์ เจริญลักษณ์. (2556). คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานที่ส่งผลต่อศักยภาพในการพัฒนาองค์การของบริษัท อินเทอร์เน็ตวันซ์ฟูด จำกัด. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*. 6 (3), 830-894.

- ญาณิศา ลิ้มรัตน์. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลบรรยากาศจริยธรรมในงานของกลุ่มการพยาบาลคุณภาพชีวิตการทำงานกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของ พยาบาลวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการพยาบาล. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุศรา กาญ. (2546). วัฒนธรรมองค์การกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลบริหารการพยาบาล. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิชาญ สุวรรณรัตน์. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานปฏิบัติการบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมชาย อุทัยน้อย และ เสนาะ กลิ่นงาม. (2559). คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการกรมการปกครองกับข้าราชการกรมส่งเสริมส่วนท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี. การประชุมวิชาการและ เสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัยใช้องค์ความรู้สู่ ความยั่งยืน. 17 มิถุนายน 2559 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.
- Dessler, G (1991). *Human Resource Management (8th ed)*. New Jersey: Prentice-Hall.

การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียน
มัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ
**A Study of State in Japanese Learning Management in the School
of North of Thailand**

แก้วกัลยาณี ใจสมักร และ นิรดา เวชญาลักษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Keawkalayanee Jaisamak and Nirada Wechayaluck

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: imchom10@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มี จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนวิชาภาษาญี่ปุ่น รวมทั้งสิ้น 133 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ พิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ สนับสนุนการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น 2) ด้านการปรับปรุง แก้ไขกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ พัฒนาครูให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ และ 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลาย เหมาะสม ตรงตามจุดประสงค์ จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้

คำสำคัญ : สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้; วิชาภาษาญี่ปุ่น

Abstracts

The purpose of this research was to study the in Japanese Learning Management of Teacher in the School of Nort of Thailand The group of informants consisted of school administrators and Japanese language teachers in total 133 people. Instrument used in this research was a 5-level estimation questionnaire. The statistics used for data analysis are mean and standard deviation.

The results found that Management of Japanese language learning at secondary schools that offer Japanese language courses in the northern region as a whole was at a high level. 1) Considering the plan of learning management, the item at the highest level was to support the students to access to studying at university in the field of Japanese language. 2) Considering the modification of the teaching process, the item at the highest level was to develop teachers to have professional advancement in teaching. 3) Considering teaching activities, the item at the highest level was the consistent and periodic evaluation in teaching outcome. 4) Considering learning measurement and evaluation, the item at the highest level was to use a various and proper tools with meeting the objective and aim of learning.

Keywords : Learning Management Conditions; Japanese Language

บทนำ

จากการพัฒนาของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) มาสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (เออีซี) ในปี พ.ศ. 2558 โดยมุ่งเน้นที่ความสำคัญของประชากรในอาเซียน และการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรด้านการศึกษาระหว่างสถาบันต่าง ๆ และภาคธุรกิจเอกชนในประเทศสมาชิก ประเทศไทยในฐานะสมาชิกอาเซียนจึงต้องพัฒนาและปรับตัวเพื่อรองรับกับสถานการณ์ครั้งนี้ ดังนั้นการศึกษาทางด้านภาษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อวงการ การศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะการศึกษาทางด้านภาษาที่สาม ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่นเป็นอีกภาษาที่น่าสนใจ จากผลการสำรวจจากเว็บไซต์มติชนออนไลน์ แนวโน้มการลงทุนของบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย ปี 2560 ซึ่งสำรวจเป็นครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 30 พ.ค.- 30 ก.ย. 2560 จำนวน 6,134 บริษัท ได้รับการตรวจสอบยืนยันสถานะทำธุรกิจในไทย 5,444 บริษัท เพิ่มขึ้น 877 บริษัท จากที่ทำสำรวจครั้งก่อนปี 2557 ขึ้น (มติชนออนไลน์, 2564 : ออนไลน์) จากการสำรวจการลงทุนของบริษัทญี่ปุ่นโดยตรงในอาเซียน พบว่าการลงทุนสะสมจากอดีตถึงปีที่ผ่านมาในอาเซียนรวม 1.63 แสนล้านเหรียญสหรัฐ อันดับหนึ่งเป็นไทย มูลค่าลงทุนสะสม 5.35 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ รองลงมาสิงคโปร์ 3.96 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ อินโดนีเซีย 2.66 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ เวียดนาม 1.46 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ ฟิลิปปินส์ 1.36 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ มาเลเซีย 1.26 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ เมื่อพิจารณาเฉพาะในไทย ปีที่ผ่านมาต่างชาติลงทุนโดยตรงในไทยรวม 1.97 แสนล้านเหรียญสหรัฐฯ ชาติที่มาลงทุนในไทยมากที่สุด คือ ญี่ปุ่น คิดเป็นสัดส่วน 36.2 % รองลงมาสิงคโปร์ 14.8 % ยุโรป 14.3 % สหรัฐฯ 7.7% ฮองกง 5.5% จีน 1.8% ซึ่งจะเห็นได้ว่า บริษัทญี่ปุ่นลงทุนในไทยเป็นอันดับแรก และเป็นอันดับ 1 ในอาเซียน เพราะนโยบายส่งเสริมการลงทุนของภาครัฐมีความชัดเจน

ต่อเนื่อง ไทยมีโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการลงทุนดีกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ไทยมีนโยบายการค้าเสรีที่ต่อเนื่อง รวมถึงมีฐานการลงทุนของบริษัทญี่ปุ่นขนาดใหญ่ ทำมาตั้งแต่ 10 ปีที่ผ่านมารองรับอยู่แล้วทำให้การขยายธุรกิจทำได้ง่ายขึ้น (มติชนออนไลน์, 2564 : ออนไลน์) ซึ่งไม่เพียงแต่ภาคอุตสาหกรรมเท่านั้น รวมไปถึงธุรกิจการท่องเที่ยว การโรงแรม การค้าขาย และด้านอื่นๆที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย เมื่อสังเกตจากผลสำรวจสถาบันการศึกษาภาษาญี่ปุ่นในต่างประเทศ ประจำปี 2555 พบว่าในประเทศไทยมีจำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น 78,802 คน ปี 2558 มีจำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น 173,817 คน และในปี 2561 มีจำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น 184,962 คน (Japan Foundation, 2018 : online)

จะเห็นได้ว่ามีคนไทยสนใจเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และสืบเนื่องมาจากในปีพ.ศ. 2524 เริ่มเปิดแผนการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และทำการปรับปรุงแก้ไข หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิชาภาษาญี่ปุ่นในปีพ.ศ. 2544 ให้สามารถก่อตั้ง หลักสูตรภาษาญี่ปุ่นได้ แม้กระทั่งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลังจากนั้นจำนวนผู้เรียน จำนวนครูผู้สอน และจำนวนสถาบันก็เพิ่มขึ้น ในปีพ.ศ. 2551 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานวิชาภาษาญี่ปุ่นระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา จึงถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศจากหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ และในต้นปี พ.ศ. 2553 เกิดนโยบายใหม่จากกระทรวงศึกษาธิการที่เรียกว่า World Class Standard School โดยเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศจึงทำให้วิชาภาษาญี่ปุ่นสามารถเรียนได้ แม้กระทั่งนักเรียนที่เรียนสายคณิต -วิทย์ ดังนั้น จำนวน ผู้เรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นที่โรงเรียนมัธยมศึกษาจึงมีเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปีอย่างรวดเร็ว (Japan Foundation, 2010 อ้างถึง ใน ยุพิน ประทุมมี (2556 : 1) จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสพฐ.จำนวน 2,361 โรงเรียน มีโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นจำนวน 111 โรงเรียน (สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน : 2552 อ้างถึง ใน ยุพิน ประทุมมี (2556 : 1) คิดเป็น 4.7 เปอร์เซ็นต์ของโรงเรียน ที่เปิดการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นมีวัตถุประสงค์การเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจสามารถสื่อสารเป็นรูปประโยคภาษาญี่ปุ่นขั้นพื้นฐานได้และเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

แม้ว่าภาษาญี่ปุ่นมีประโยชน์และมีความจำเป็นดังกล่าวมาแล้วก็ตาม แต่ในสภาพความเป็นจริงการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นใน ระดับมหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐในเขตภาคเหนือ ของประเทศไทยที่จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นด้วยรูปแบบรวมกลุ่ม ของผู้เรียนที่มีระดับความรู้พื้นฐานต่างกันตลอด 4 ปีการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นมา ผู้เรียนมีจำนวนมากการจัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมเสริมในห้องเรียนจึงทำได้ยาก (อัจฉรา อังตระกูล, 2553 : 261) นอกจากนี้การสอนภาษาญี่ปุ่นยังประสบกับปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมาหลายปีแต่ไม่สามารถพูดภาษาญี่ปุ่นได้ หรือสามารถอ่านเขียนภาษาญี่ปุ่นได้ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว อาจเกิดจากครูและตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอนพบว่าบางท่านไม่ได้จบวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยตรง อาจไม่มีความถนัด และผู้สอนบาง ท่านจบวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยตรง แต่ไม่เชี่ยวชาญในวิชานั้น ทำให้ขาดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการสอน ครูผู้สอนขาดเทคนิคการสอนที่จะดึงดูดให้ผู้เรียนตั้งใจและสนใจเรียนภาษาญี่ปุ่นการเรียน การสอนภาษาญี่ปุ่น ในประเทศไทยโดยทั่วไปยังใช้ระบบเก่า

ซึ่งเน้นการท่องจำ อ่าน คัด เขียนไม่เกิดแรงจูงใจในการที่จะนำไปใช้ในชีวิตจริง ด้านนักเรียน ก็ยังพบปัญหาต่าง ๆ อีกมากมาย บังคับให้เรียนโดยเรียงลำดับตามผลการเรียน บางคนไม่มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาญี่ปุ่น ประสิทธิภาพการเรียนต่ำ ผู้เรียนจำนวนมากไม่สามารถนำ ความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนขาดเป้าหมายในการเรียน และสิ่งที่สังเกตได้จากข้อมูลจำนวนผู้เข้าสอบ วัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น JLPT ซึ่งดำเนินการจัดสอบโดยสมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นในพระบรมราชูปถัมภ์สาขากาเคเทนีอ่วมกับ Japan Foundation พบว่ามีจำนวนผู้เข้ามาสมัครทดสอบ ศูนย์ภาคเหนือในปี 2556 - 2559 เฉลี่ยมีจำนวนเพียง 2,253 คน คิดเป็นเพียงร้อยละ 11.38 ของจำนวนนักเรียนภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือตอนบนของไทย และในจำนวนผู้สมัครสอบนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาและกลุ่มคนทำงาน แต่กลุ่มนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะเป็นส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 8 ของจำนวนผู้เข้าสอบ (ฐานข้อมูลการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นศูนย์สอบเชียงใหม่ : 2560 อ้างถึงใน วลัยพร กาญจนการุณ และ อธิษฐ์ ปัญญา, 2560 : 2)

ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นใน เขตภาคเหนือ ที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์โดยการเชื่อมโยงกับวงจรคุณภาพเดมมิง (Demming Cycle) ซึ่งประเทศญี่ปุ่นได้นำมาเป็นหลักการในการปฏิบัติงานภายใน บริษัท โรงงาน แม้กระทั่งสถานศึกษาในปัจจุบัน ได้นำหลักการบริหารงานวงจรคุณภาพเดมมิง (Demming Cycle) ภายใต้การดำเนินการตามขั้นตอนของ PDCA มาดำเนินการในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการบริหารสถานศึกษา ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำโครงการ หรือแม้กระทั่ง ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน สามารถนำมาปรับใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่นในมัธยมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาญี่ปุ่นตามหลักการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา ที่มีการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ จำนวน 87 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา ที่มีการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอแกน (Krejcie &

Morgan, 1970 : 608) โดยเทียบสัดส่วนตามจำนวนโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา ที่มีการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ จำนวน 73 แห่ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบสอบถามสภาพการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของครูระดับมัธยมศึกษา ในภาคเหนือ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วิชาภาษาญี่ปุ่นระดับมัธยมศึกษา ในภาคเหนือ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ ประกอบไปด้วย 4 ด้าน มีจำนวน 35 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้	จำนวน 10 ข้อคำถาม
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	จำนวน 14 ข้อคำถาม
3. ด้านการวัดผลและประเมินผลด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	จำนวน 4 ข้อคำถาม
4. ด้านการปรับปรุง แก้ไขกระบวนการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	จำนวน 7 ข้อคำถาม

ทั้งนี้ได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.968

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

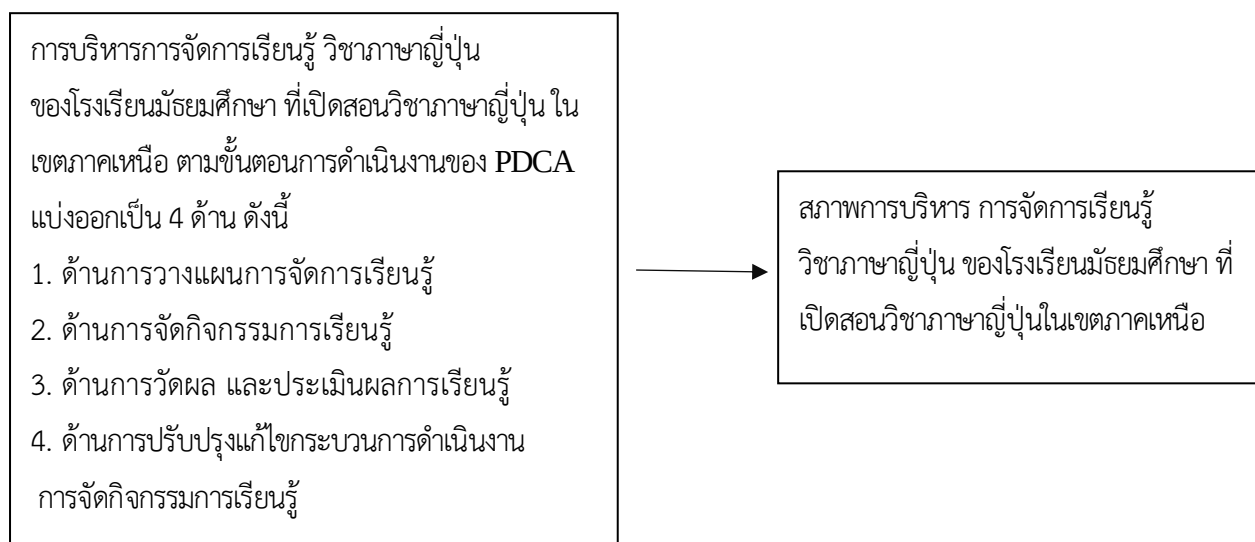
1. ผู้วิจัยขอหนังสือ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่จัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาในภาคเหนือ จากจำนวนกลุ่มเป้าหมาย 73 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัย
2. ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามทาง google form จำนวน 146 ฉบับ พบว่า ผู้วิจัยสามารถเก็บแบบสอบถาม google form ที่ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนภาษาญี่ปุ่น ได้รับการตอบกลับ จำนวน 133 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.09
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติ แล้วดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยครั้งต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative) จากแบบสอบถามผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับหาค่าทางสถิติ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาศาภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	กลุ่มตัวอย่าง (n)	ผู้ตอบแบบสอบถาม (n)	ร้อยละ (%)
ผู้บริหารสถานศึกษา	73	62	45.26
ครูผู้สอนวิชาภาษาญี่ปุ่น	73	71	51.83
รวม	146	133	97.09

จาก ตาราง 2 พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 133 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 62 คน คิดเป็นร้อยละ 45.26 และเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาญี่ปุ่น จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 51.83

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลการศึกษาศาภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ ในภาพรวม

ข้อ	การบริหารจัดการการเรียนรู้	n = 73		ระดับ	ลำดับ
		($\bar{X}$)	S.D.		
1	ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้	17.4	0.51	มาก	1
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.14	51.0	มาก	3
3	ด้านการวัดผลและประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	14.4	63.0	มาก	4
4	ด้านการปรับปรุง แก้ไขกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	15.4	53.0	มาก	2
รวม		15.4	47.0	มาก	

จาก ตาราง 3 พบว่า ศาภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.17$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการปรับปรุง แก้ไขกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.14$) อยู่ในระดับมาก และด้านการวัดผลและประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.14$) อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลประเด็นสำคัญจากการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการบริหารจัดการเรียนการสอนมีการวางแผนไว้อย่างครอบคลุม ซึ่งการวางแผนในการบริหารจัดการนั้นเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเนื่องจากการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้ไปสู่เป้าหมายได้ นอกจากนี้แล้วยังมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน จากนั้นจึงได้มีการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ตามขั้นตอนซึ่งสอดคล้องกับ Chunping Zhu (2563 : 6) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในมณฑลกว่างซี ประเทศจีน พบว่ารูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศจีน มีสารสนเทศ ที่สำคัญในการบริหารจัดการ คือการวางแผนในการบริหารจัดการ นอกจากนี้แล้วยังพบว่าจากผลการศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ มากที่สุดคือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ เพราะต้องมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ เช่น การวิเคราะห์หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา และยังมีการกำหนดวิธีการสอน ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภลักษณ์ ศรีวุฒินันท์ (2561 : 67) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 พบว่ามีการบริหารจัดการด้านกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องมีการวางแผนและออกแบบการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้โดย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สนับสนุนการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการวางแผนการจัดการเรียนรู้นั้นมีการวางแผนครอบคลุมวัตถุประสงค์และเป้าหมายสำคัญที่ต้องการให้บรรลุหลังจากการจัดการเรียนการสอน โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตร และวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามตัวชี้วัดของหลักสูตร ซึ่งโดยเป้าหมายหลักในการ

จัดการเรียนการสอนคือเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้เป็นพื้นฐานและต่อยอดความรู้ในระดับอุดมศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวลัยพร กาญจนการุณ และธีรัช ปัญโญ (2560 : 6) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสำเร็จของนักเรียนและความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองหลังนักเรียนสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคือ การเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีสำหรับความคาดหวังเมื่อนักเรียนเข้าเรียนในระดับปริญญาตรีแล้วนั้น นักเรียนมีความคาดหวังในการศึกษาต่อต่างประเทศ โดยผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้เป็นการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นต่างก็มีเป้าหมายหลักคือต้องการประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาญี่ปุ่นทั้งด้านการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาและการศึกษาต่อต่างประเทศอีกด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือวางแผนดำเนินการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา จัดทำโครงสร้าง เวลาเรียน วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ น้ำหนักคะแนน วิเคราะห์จุดประสงค์ เป็นลำดับขั้นตอน จะเห็นได้ว่าข้อนี้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดแต่ก็อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนยังขาดความชำนาญในด้านการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา หรือหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพการสอนจริงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนเดช กิจสุไพศาล (2562 : 79-91) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสอนภาษาจีนตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งผลการศึกษาพบว่าด้านการบริหารหลักสูตรนั้นไม่สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนจริงและหลักสูตรสถานศึกษาขาดผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

2. ด้านการปรับปรุง แก้ไขกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พัฒนาครูให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปรับปรุง แก้ไขกระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทำให้การเรียนการสอนได้รับการพัฒนาที่ถูกต้อง โดยในการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถรอบด้านสามารถทำให้ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวชิระ วิชชวรนนท์ และคณะ (2552 : 76) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการทดลองใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาทำให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาการเขียนแผนการเรียนรู้อีกการสอนการผลิตสื่อนวัตกรรมใหม่ เกิดการนำประสบการณ์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อไปพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาตนเองมีความมั่นใจตนเองในการจัดการเรียนการสอนเป็นการเพิ่มเติมใน

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้นำความรู้ที่ได้นำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาทักษะการสอนภาษาอังกฤษและนำกลับมาใช้กับนักเรียนให้มีความสนใจและมีความสุขสนุกสนานในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังส่งผลไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ และการพัฒนาเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ปรับปรุงพัฒนาโครงการสอบวัดระดับความรู้ทางด้านภาษาญี่ปุ่น JLPT ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดการปรับปรุงด้านโครงสร้างหลักสูตรที่สามารถตอบสนองต่อการนำไปใช้สอบวัดระดับความรู้ภาษาญี่ปุ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิซาโอะ ยามาอิ (2559 : 65) ที่ได้ศึกษาเรื่องสถานการณ์การเลือกเรียนภาษาญี่ปุ่นในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในภาคเหนือ โดยผลการศึกษาพบว่าการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นมีความยาก ซึ่งมีการวัดความสามารถทางทักษะและด้านความสามารถทางด้านการสื่อสาร โดยจะวัดความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียนในสถานการณ์จริงผลการสอบจะแบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีทักษะในด้านการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนที่สามารถสื่อสารกับชาวญี่ปุ่นให้เข้าใจได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งผู้ที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย อาจยังไม่มีโอกาสเพียงพอในการฝึกใช้ทักษะทั้ง 4 ด้านให้คล่องภายในระยะเวลา 3-4 ปี ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรที่สามารถตอบสนองต่อการนำไปใช้สอบวัดระดับความรู้ภาษาญี่ปุ่นได้ในระดับที่เหมาะสม

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญซึ่งต้องปฏิบัติควบคู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้เนื่องจากเป็นกระบวนการที่สามารถสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน หากในการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ไม่สามารถทำให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ ครูผู้สอนจำเป็นต้องปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ใหม่เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ ดังนั้นจึงต้องมีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อเนื่องเป็นระยะเพื่อให้ทราบแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภลักษณ์ ศรีวิวัฒน์ (2561 : 67) ที่ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 โดยผลการศึกษาพบว่าครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองในด้านการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงแผนการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้วิชาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการจัดกิจกรรมวัดผลและประเมินผลโดยให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน เป็นรายบุคคลก่อนจัดกิจกรรม และสังเกตพฤติกรรมขณะทำการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล จากนั้นศึกษาข้อมูลผู้เรียนหลังการจัดทำการเรียนรู้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดและกระบวนการคิดโดยให้ผู้เรียนทุกคนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้นครูพัฒนาจุดเด่นจุดด้อยของการจัดกิจกรรมทุกครั้ง และออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม นอกจากนี้ยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนรู้ มีความยืดหยุ่น สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าใน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำเป็นต้องใช้สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและสามารถตอบสนองต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในปัจจุบัน ซึ่งอาจต้องใช้งบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนที่สามารถใช้ในการฝึกทักษะทางภาษาญี่ปุ่นพร้อมทั้งสร้างความสนุกสนานในการเรียนการสอนที่ไม่ซ้ำซากจำเจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนเดช กิจสุภาไพศาล (2562 : 79-91) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสอนภาษาจีนตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการด้านสื่อการสอน โรงเรียนขาดแคลนสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ และสื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย และไม่มียกงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัยสามารถกระตุ้นความสนใจและสร้างความสนุกสนานในการเรียนการสอน

4. ด้านการวัดผลและประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลาย เหมาะสม ตรงตามจุดประสงค์ จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัตถุประสงค์ในการวัดผลประเมินผลนั้นเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียนจึงต้องพยายามค้นหาผู้เรียนแต่ละคนว่ามีจุดเด่นจุดด้อยในเรื่องใดและหาทางปรับปรุงผู้เรียนแต่ละคนให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวินัส จันทะวงษ์ศรี (2562 : 61-67) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งพบว่าการบริหารจัดการด้านการวัดผลและประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก โดยพบว่าแนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นให้มีประสิทธิภาพคือด้านการวัดและประเมินผลที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยต้องมีวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายและตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ นอกจากนี้ยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ประเมินผลก่อนเรียน ประเมินผลระหว่างเรียน ประเมินผลหลังเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและขาดการนำมาใช้ในทางปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขจิตรารัตน์ แสนรัมย์ (2557 : 75) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยผลการวิจัยพบว่าครูยังขาดการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสม จึงควรมีการจัดทำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐาน มีการประเมินผลการปฏิบัติตามสภาพจริงและมีวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงลำดับของการบริหารการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือจากผลการศึกษาที่ได้พบว่าด้านการวัดผลและประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ อาจเนื่องจากว่าครูขาดความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

จากผลการศึกษาพบว่าการบริหารการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ ได้พบข้อสังเกตว่าด้านการวัดผลและ ประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด ผู้วิจัยจึงได้มีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยนี้ นำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านการวัดผลและประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ควรทบทวนการใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลาย มีความเหมาะสม ตรงตามจุดประสงค์ จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ จัดให้มีประเมินการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายดำเนินการประเมินผู้เรียน หา จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนาของผู้เรียน

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ควรจัดให้ ประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ สนับสนุนให้จัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับเนื้อหา ดำเนินการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตรงกับวัตถุประสงค์ และ สอดคล้องกับหลักสูตร นอกจากนี้แล้วควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ ให้ความรู้พร้อมกับให้ความสนุกสนานและกระตุ้นความสนใจของนักเรียน อีกทั้งควรมีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการสอบวัดระดับความรู้ทางด้านภาษาญี่ปุ่น JLPT และการสอบ เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษามากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการศึกษาวิจัย การศึกษาสภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ พบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลด้านการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นประเด็นที่ต้องส่งเสริมในระดับแรก ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาหรือส่งเสริม ด้านการบริหารการวัดผลและประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น ของโรงเรียน มัธยมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น ในเขตภาคเหนือ

2.2 จากผลการศึกษาพบว่าควรมีการศึกษาปัญหาหรือปัจจัยในเชิงลึกที่มีอิทธิพลต่อผลการ ปฏิบัติในด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่น เพื่อเป็นแนวทางในการหลีกเลี่ยงหรือลดปัจจัย ดังกล่าวและมีการส่งเสริมปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการบริหารการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่นให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น เช่น การวางแผนดำเนินการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร การส่งเสริมการสอบวัดระดับความรู้ทางด้าน ภาษาญี่ปุ่น JLPT การจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ขจิตรารัตน์ แสนรัมย์. (2557). สภาพการบริหารงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- ธนเดช กิจสุภไพศาล. (2562). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสอนภาษาจีนตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10 (2), 79-91.
- มติชนออนไลน์. (2564). พบบริษัทญี่ปุ่นลงทุนในไทยมากขึ้นจากปี 2557. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.tcijthai.com/news/2017/19/current/7436>.
- ยุพิน ประทุมมี. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นในการเรียนแบบรวมกลุ่มผู้เรียนที่มีระดับความรู้พื้นฐานต่างกัน. วิทยานิพนธ์สาขาญี่ปุ่นศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วชิระ วิชชวรนนท์และ คณะ. (2552). การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา. การวิจัยทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2550 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วินส จันทะวงษ์ศรี และคณะ. (2562). การบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วารสารราชชนรินทร์. กรกฎาคม- ธันวาคม, 61-67.
- วลัยพร กาญจนการุณและ อธิษฐ์ ปัญญา. (2560). ความสำเร็จของนักเรียนและความคาดหวังของนักเรียน และผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่. ทุนวิจัย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภลักษณ์ ศรีรัฐวัฒน์.(2561).การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 . วิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- อัจฉรา อั้งตระกูล. (2553).ปัญหาการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกของมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ สาขาภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาต่างประเทศ คณะอักษรศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิชาโอะ ยามาอิ. (2559). สถานการณ์การเลือกเรียนภาษาญี่ปุ่นในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในภาคเหนือ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น. 10 (2), 52-62.

- CHUNPING,ZHU .(2563). รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะ
ภาษาต่างประเทศสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในมณฑลกว่างซีประเทศจีน. วิทยานิพนธ์ดุซงู้
บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Japan Foundation. (2564). เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยมีจำนวนประมาณ 174,000 คน. ออนไลน์.
สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: <http://www.jpff.go.jp/j/about/press/2016/057.html>.
- Japan Foundation. (2564). สํารวจคนเรียนญี่ปุ่น ปี 2018.ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2564.
แหล่งที่มา: <https://www.jpff.go.jp/j/about/press/2019/029.html> .
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities.
Education and Psychological Measurement, 30 (3), 607- 610.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้นิทาน AR

ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็กกับการสอนแบบปกติ

**Comparison of Learning Achievement in Social Studies, Religion and
Culture Subjects of Prathomsuksa 1 Students Between Teaching
Using the AR Story Books “The Basic Morality For Children”
with Normal Teaching**

กฤษณี นานิล และ กรวิภา สรรพกิจจำนง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Krisnee Nanin and Kornveepa Sappakitjumnong
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding Author, Email: mytookta@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างและหาประสิทธิภาพ นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ก่อนและหลังการใช้ นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาอินุเคราะห์ จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลองโดยใช้นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก และกลุ่มควบคุมโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก (2) แผนการจัดการเรียนรู้ (3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.37/80.54 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้วิธีการสอนด้วยนิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็กสูงกว่านักเรียนที่สอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ: 21 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 21 มกราคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 22 มกราคม 2565

Received: December 21, 2021; Revised: January 21, 2022; Accepted: January 22, 2022

คำสำคัญ : การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม; นิทาน AR

Abstracts

The objectives of this research were (1) to create and find the effectiveness of AR story books, the basic morality for children. Social Studies Learning Group religion and culture for prathomsuksa 1 students with efficiency according to the 80/80 criteria and (2) comparing the learning achievement in social studies, religion and culture subjects before and after using the AR story books, the basic morality for children. The samples used in this research were prathomsuksa 1 students at Nahinukroh School, amounting to 1 classroom. which was obtained by a simple random sampling, divided into experimental groups using AR story books, the basic morality for children and the control group using normal teaching methods. The research tools were (1) AR story book, the basic morality for children. (2) Learning Management Plan (3) Learning Achievement Form of Social studies, religion and culture. The reliability of the whole test was 0.88. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and t-test independent.

The results of the research were found that (1) AR story books, a basic morality for children, the efficiency was 80.37/80.54, which met the specified criteria, and (2) the achievement in social studies. religion and culture by using the AR story books teaching method, the basic morality for children was higher than that of normal students with a statistically significant at the .05 level

Keyword : Comparison of Achievement; Social Studies, Religion and Culture Subject: AR Story Books

บทนำ

เทคโนโลยีในปัจจุบันเข้ามามีส่วนในการจัดการเรียนการสอน สามารถทำให้เกิดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ๆ และช่วยพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขซึ่งหมวด 4 แนวการจัดโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลรวมทั้งจัดการเรียนการสอนให้ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา จากกระแสโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาสู่ประเทศไทย ผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไร้พรมแดนได้ก่อให้เกิดการผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมพื้นถิ่น ซึ่งส่งผลทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อการปรับเปลี่ยนวิถีของคนในสังคมไทยในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งด้านค่านิยม พฤติกรรมและระบบคุณค่าของคนในสังคม ความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่สะท้อนถึงวิกฤตการณ์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของคนในชาติ

โดยให้น้อมนำหลักคำสอนของศาสนา วัฒนธรรม และความเป็นไทยมาสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรม โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สร้างค่านิยม จิตสำนึกที่ดีให้แก่ประชาชน ให้การพัฒนาประเทศมีความสมดุลทั้งด้านวัตถุและจิตใจ พร้อมทั้งจะก้าวไปสู่สังคมแห่งคุณธรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และโมเดลประเทศไทย 4.0

การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 เป็นวัยที่ช่างจดจำและเลียนแบบถ้าเด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การอบรมสั่งสอนในสิ่งที่ดี มีเหตุมีผล ก็จะทำให้การดำเนินชีวิตในช่วงต่อไปเป็นไปอย่างมีเหตุมีผล และมีคุณธรรม เด็กกับนิทานเป็นสิ่งที่คู่กัน ดังนั้นการเล่านิทานเป็นสิ่งที่ง่ายต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อป้องกันการทุจริตและการคิดอย่างมีเหตุและผล เพราะนิทานคุณธรรมส่วนใหญ่จะสอดแทรกคุณธรรมและคติเตือนใจในการทำมาความดี นิทานนับเป็นวรรณกรรมสำหรับเด็ก นอกจากนี้หนังสือนิทานเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของเด็ก เป็นเครื่องมืออันทรงประสิทธิภาพ ในการอบรม สั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็ก และหนังสือเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ซึ่งมีหลากหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นหนังสือเรียน ตำราวิชาการ หนังสือนิทาน หนังสือการ์ตูน การนำหนังสือนิทานมาใช้ในโรงเรียนจะช่วยขยายความรู้ และสนองความต้องการของผู้เรียนได้ (ฤทัยรัตน์ อยู่จันทร์ 2554 : 5) การตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจ และธรรมชาติของเด็กในระดับประถมถือเป็นหัวใจสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยการเล่านิทานเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ตอบสนองต่อธรรมชาติของเด็ก (ทรงธรรม สุทธิธรรม 2534 : 56) นิทานเป็นเรื่องเล่าที่มีวัตถุประสงค์หลัก คือ การอบรมด้วยบรรยากาศที่มีความสุขและสนุกสนานทำให้เด็กไม่รู้สึกลikeเหมือนถูกสอนและเด็กจะสัมผัสได้ว่าเป็นที่รักของพ่อแม่ เด็กจะชอบฟังนิทานเพราะนิทานมีเรื่องราวที่สร้างเสริมจินตนาการตอบสนองความต้องการของความรัก ต้องการให้คนอื่นสนใจ ประโยชน์ของการเล่านิทานจะเป็นการสร้างคุณค่าที่ยิ่งใหญ่ต่อเด็ก กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อแสวงหานวัตกรรมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อให้คุณภาพการศึกษาไทยทัดเทียมและแข่งขันได้กับคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้คุณภาพการศึกษาที่ดีมีความหมาย มีคุณค่า และช่วยพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการเรียนรู้ของเด็กไทยให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และพร้อมเข้าสู่โลกของงานในอนาคต นวัตกรรมนิทาน AR หรือชื่อเต็มว่า **Augmented Reality** เป็นเทคโนโลยีที่นำเอาภาพเสมือน 3 มิติจำลองเข้าสู่โลกจริงผ่านกล้องและมีการประมวลผลโดยการทำให้วัตถุ 3 มิติ (ภาพเสมือน) ทับซ้อนเข้ากันกับภาพจริงเป็นภาพๆเดียว โดยเราสามารถมองผ่านกล้องได้โดยตรงเลย ดังนั้นการนำเอาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แบบพกพามาประยุกต์ให้เข้ากับการเรียนการสอนจึงเป็นเรื่องที่สามารถทำได้ง่ายตาย อีกทั้งยังเป็นการช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความรู้สึกรสนุก และสนใจในการที่จะเรียนรู้เนื้อหาในบทเรียนมากยิ่งขึ้นด้วย การพัฒนา AR ใช้ควบคู่กับหนังสือนิทาน เทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือน AR และแอปพลิเคชันเกมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบสามมิติ AR เป็นอีกหนึ่ง

เทคโนโลยีที่นำมาพัฒนาใช้ควบคู่กับหนังสือนิทาน เพื่อกระตุ้นให้เด็กๆ เกิดการเรียนรู้ และสนุกกับการอ่านมากยิ่งขึ้น จากหนังสือนิทานก็กลายมาเป็นนิทานมีชีวิต ที่มีทั้งภาพเคลื่อนไหวแบบ 3 มิติและเสียง เพิ่มความน่าสนใจให้เด็กๆ ในการฟังนิทานมากยิ่งขึ้น โดยหนังสือนิทานที่ใช้ควบคู่กับเทคโนโลยี AR การนำเอาเทคโนโลยีผสมความจริง AR มาใช้เป็นส่วนในการเรียนเป็นการนำเอาจุดเด่นของสื่อแบบต่าง ๆ มารวมอยู่ในสื่อตัวเดียว คือสามารถแสดงภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพสามมิติ และเสียงช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาวิชาได้เร็วขึ้น (ชวนพิศ จงรา, 2556 : 4)

การสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นเรื่องของการฝึกฝนด้านจริยธรรมและคุณธรรมให้นักเรียนแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมอันพึงประสงค์ การจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ที่ตรงตามเป้าหมาย จึงควรเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัยอันดีงาม โดยการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนในการสร้างองค์ความรู้เป็นการช่วยให้การจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสร้างและพัฒนานิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก เรื่อง คุณธรรม มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องและเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของ นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็กกับการสอนแบบปกติ

ระเบียบวิธีวิจัย

1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 โรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนนาฮินุเคราะห์ จำนวน 20 คน และโรงเรียนอนุบาลหนองคาย จำนวน 120 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีบริบทเหมือนกัน และมีการจัดการเรียนห้องเรียนแบบคละความสามารถ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาอินุเคราะห์ จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองใช้วิธีการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็กจำนวน 10 คน และกลุ่มควบคุมโดยวิธีการสอนแบบปกติ จำนวน 10 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลหนองคายจำนวน 42 คน จากประชากรจำนวน 120 คน โดยคณะนักเรียนที่มีผลการเรียนเป็นกลุ่ม เก่ง ปานกลาง และอ่อน ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองแบบรายบุคคล (1:1:1) ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก จำนวน 3 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน เป็นนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหา

2.2 กลุ่มทดลองแบบกลุ่มย่อย (3:3:3) ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก จำนวน 9 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน และอ่อน 3 คน เป็นนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหา

2.3 กลุ่มทดลองแบบภาคสนาม (10:10:10) ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก จำนวน 30 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง 10 คน ปานกลาง 10 คน และอ่อน 10 คน เป็นนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหา

2.ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ

3.1.1 นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเนื้อหาประกอบด้วย 10 หัวข้อย่อย

3.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ, ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้, ขั้นสรุป

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

3.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง คุณธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 70 ข้อ ที่สร้างให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาตามแนวคิดของบลูม (Bloom)

3.2.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 70 ข้อไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เคยเรียนเรื่องคุณธรรม โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 60 นาที นำคะแนนที่ได้นำมาวิเคราะห์รายข้อ โดยผ่านการหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการคำนวณจากสูตร คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson Method โดยคัดเลือกไว้จำนวน 40 ข้อ

3.2.3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง คุณธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติโดยใช้เวลาทำข้อสอบเป็นเวลา 60 นาที

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งหมด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group, Pretest – Posttest Design แบบการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม จำนวน 10 คน ซึ่งกลุ่มทดลองสอนโดยใช้นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4.1 ดำเนินการทดลองโดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองเรียนจากนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยครูอธิบายการเรียนนิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก วิธีการสอน ขั้นตอนต่าง ๆ จุดประสงค์การเรียนรู้และเงื่อนไขในการเรียนให้นักเรียนกลุ่มทดลองรับทราบ

4.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ

4.3 เมื่อกลุ่มทดลองเรียนด้วยนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก ครบทั้ง 10 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ชั่วโมง จากนั้นให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบหลังเรียน

4.4 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

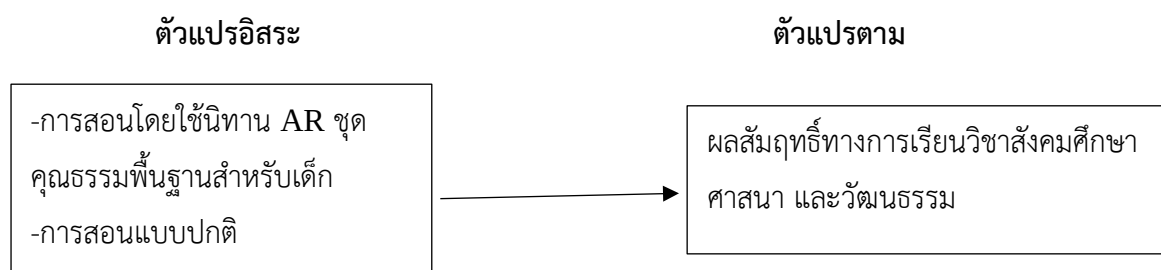
5.การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 หาคุณภาพของนิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80

5.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการทดสอบค่า $t - test dependent$

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หลังจากผู้วิจัยนำนิทาน AR ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเก็บคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียนค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก

		คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนทดสอบหลังเรียน	
การทดลอง	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม100 คะแนน		คะแนนเต็ม100 คะแนน	
		คะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ
รายบุคคล	3	80.66	80.66	32.33	80.83
กลุ่มย่อย	9	80.33	80.33	32.22	80.55
ภาคสนาม	30	80.13	80.13	32.10	80.25

จากตารางสรุปผลการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็กวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของ 3 ขั้นตอน คือ แบบรายบุคคล แบบกลุ่มย่อย และแบบภาคสนาม สามารถสรุปผลได้ดังนี้ การหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบรายบุคคล จำนวน 3 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.66/80.83 ขั้นที่ 2 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อย จำนวน 9 คนมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.33/80.55 และขั้นที่ 3 ทดลองใช้กับกลุ่มแบบภาคสนาม จำนวน 30 คนมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.13/80.25 จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.37/80.54 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

ตอนที่ 2 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก

หลังจากผู้วิจัยนำนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก ไปใช้กับกลุ่มทดลอง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 คน โดยเก็บคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน เพื่อหาค่า t-test ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

นักเรียน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	Sig.
ก่อนเรียน	10	21.10	3.14	-11.979	.000
หลังเรียน	10	26.40	4.66		

*p<.05

จากตาราง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นิทาน AR ชุดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจสูงขึ้น

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง คุณธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก กับ การสอนแบบปกติ

นักเรียน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	Sig
กลุ่มทดลอง	10	32.70	4.66	3.449	.003
กลุ่มควบคุม	10	26.20	3.70		

*p< .05

จากตาราง พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง คุณธรรม ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก เรื่อง คุณธรรม สูงกว่าการสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. การหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำหรับการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพแบบรายบุคคลจำนวน 3 คน มีค่าประสิทธิภาพ 80.66/80.83 ขั้นตอนที่ 2 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย จำนวน 9 คน มีค่าประสิทธิภาพ 80.33/80.55 ขั้นตอนที่ 3 การหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน มีค่าประสิทธิภาพ 80.13/80.25 จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก มีประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80/80 เนื่องจาก การใช้เทคโนโลยี AR กับ การศึกษานั้นทำให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนมากขึ้น ที่มีจุดแสดงเครื่องหมาย AR นักเรียนสามารถเห็นคำอธิบายเสริม มากกว่าในหนังสือ เห็นขั้นตอนที่ชัดเจนและละเอียด มีเสียงพากษ์ที่น่าสนใจ รวมไปถึงเรื่องราวพร้อมเสียงประกอบ ผู้เรียนจะเต็มไปด้วยจินตนาการที่มากกว่าเดิม เรื่องราวที่แสนน่าเบื่อ กลับมามีชีวิตและสนุกสนานมีชีวิตชีวา หนังสือนิทานภาพ สื่อวิดีโอ เสียงประกอบวิดีโอ และมีการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการเรียนรู้ โดยการใช้ QR Code เป็นสื่อในการเริ่มการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้

ผู้เรียนมีความตื่นตันทันอยากรู้อยากเห็น และสามารถนำเนื้อหาที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างในการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในปรับปรุงจึงส่งผลให้นิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก เหมาะที่จะนำไปใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนรู้ที่ดีในการจัดการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของพรทิพย์ ปรีญาทิต (2559 : 9-17) การใช้บทเรียน Augmented Reality Code เรื่องคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล ๒ วัดตานีนรสโมสรจังหวัดปัตตานี พบว่ามีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.97/81.00

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก สูงกว่าการสอนแบบปกติ

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง คุณธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระหว่างการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก กับการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.40 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.66) และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 26.20 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.70) จากการนำเทคโนโลยีเสมือนจริง (Augmented Reality : AR) มาพัฒนาใช้ควบคู่กับหนังสือนิทาน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการกระตุ้นให้เด็ก ๆ เกิดการเรียนรู้ และสนุกกับการอ่านมากขึ้น ผู้เรียนเกิดความเป็นอิสระในการเรียนจากหนังสือนิทานก็กลายมาเป็นนิทานมีชีวิต ดังนั้นการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก เป็นสื่อเทคโนโลยีที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เชื่อมโยงประสบการณ์และเข้าไปอยู่ในสถานการณ์จริงที่ผสมผสานกับสถานการณ์เสมือนจริง ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ด้วยการออกแบบลักษณะตัวละครให้เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน ฉากเน้นการใช้สีให้ดูสดใส ภาษาและเนื้อหาเข้าใจง่ายและการปลูกฝังคุณธรรมอันดีงาม อีกทั้งได้คัดสรรใจจากเนื้อหาเกี่ยวกับการเป็นผู้มีคุณธรรมในนิทาน AR ซึ่งมี 10 เรื่องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างมีเหตุมีผลและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถแก้ปัญหา นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวรรณ ศรีไชยเลิศ และสรเดช ครุฑจ้อน (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาสื่อการสอนด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง 2 มิติ แบบมีปฏิสัมพันธ์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนด้วยสื่อแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนในรูปแบบ เทคโนโลยีความจริงเสริม โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบ KWL ในรายวิชาวิชาการงานอาชีพ และเทคโนโลยี มีประสิทธิภาพ ผลการทดสอบสรุปคะแนนคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน มีค่าเท่ากับ 12.81 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.27 คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การพัฒนานิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นสื่อเทคโนโลยีที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เชื่อมโยงประสบการณ์และเข้าไปอยู่ในสถานการณ์จริงที่ผสมผสานกับสถานการณ์เสมือนจริง ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ด้วยการออกแบบลักษณะตัวละครให้เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน ฉากเน้นการใช้สีให้ดูสดใส ภาษาและเนื้อหาเข้าใจง่ายและการปลูกฝังคุณธรรมอันดีงาม อีกทั้งได้สอดแทรกคติสอนใจจากเนื้อหาเกี่ยวกับการเป็นผู้มีคุณธรรมในนิทาน AR ซึ่งมี 10 เรื่องโดยเนื้อหาแต่ละเรื่องล้วนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างมีเหตุมีผลและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถแก้ปัญหานำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. การวางแผนการสอนที่มีการเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ในเนื้อหาให้สอดคล้องกับนิทาน AR เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. การจัดการเรียนการสอนด้วยนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก เรื่อง คุณธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถนำไปสอนบูรณาการเข้ากับเนื้อหาสาระวิชาอื่น ๆ ได้
4. สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองเพื่อเป็นประโยชน์ในการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมให้ผลิตสื่อ นิทาน AR นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนการวางแผนการสอนในกลุ่มสาระอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนานิทาน AR และใช้นิทาน AR ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น
2. ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้นิทาน AR กับวิธีการสอนอื่น ๆ เพื่อศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชวนพิศ จะรา. (2556). การพัฒนาการเรียนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศความจริง (AR) ร่วมกับหนังสือนิทานสองภาษา โดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการฟังของเด็กปฐมวัย. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ทรงธรรม สุทธิธรรม. (2534). การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทักษะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทาน เพื่อส่งเสริมการคลาไคลการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พรทิพย์ ปรีวาทิต. (2559). การใช้การใช้บทเรียน Augmented Reality Code เรื่องคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดตานีนรสโมสร. วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 21 (1), 9-17.
- ฤทัยรัตน์ อยู่จันทร์. (2554). การพัฒนาหนังสือนิทานพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาไทยชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อุไรวรรณ ศรีไชยเลิศ และ สรเดช ครุฑจ้อน. (2560). การพัฒนาสื่อการสอนด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนจริง 2 มิติแบบมีปฏิสัมพันธ์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

การเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดประสบการณ์

โดยใช้นิทาน AR ชุดน้องปูไทยผู้มีวินัย กับการจัดประสบการณ์ตามปกติ

Comparison of Listening Abilities of Early Childhood Children During the Organization of Experiences Using AR Tales, Nong Puthai, the Disciplined Series with the Usual Experience Arrangements

อิสราภา เล็งเจริญ และ กรวิภา สรรพกิจจานง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Itsarapa Sengcharoen and Kornveepa Sappakitjumnong

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, Email: itsarapa2453@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างและหาประสิทธิภาพ นิทาน AR ชุดน้องปูไทยผู้มีวินัย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) การเปรียบเทียบผลความสามารถทางด้านการฟัง ก่อนและหลังการใช้ นิทาน AR ชุด น้องปูไทยผู้มีวินัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 40 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเพชรนอม สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการเลือกเจาะจง โดยใช้แบบแผนการทดสอบแบบ One Group, Pretest – Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ใน วิจัย ได้แก่ (1) นิทาน AR ชุด น้องปูไทยผู้มีวินัย (2) แผนการจัดการเรียนรู้ (3) แบบวัดผลความสามารถด้าน การฟัง ที่มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) นิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.43/80.77 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) ผลความสามารถด้านการฟัง โดยใช้วิธีการสอนด้วยนิทาน AR ชุด น้องปูไทยผู้มีวินัย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การเปรียบเทียบผลความสามารถด้านการฟัง; เด็กปฐมวัย; นิทาน AR ชุด น้องปูไทยผู้มีวินัย; AR

Abstracts

The objectives of this research were: (1) to create and find the efficiency of the AR tales of the disciplined Nong Puthai series. To be effective according to the 80/80 criteria. (2) Compare and measure the listening ability. Before and after using the AR tales, the disciplined Nong Puthai series. The sample group used in this research consisted of 40 Kindergarten Year 2 students In the first semester of the academic year 2021, Petchthanom School Lat Phrao District Office Bangkok Use a selective method by using the test model of One Group, Pretest – Posttest Design. The research tools were (1) AR fairy tale series, Nong Puthai with discipline, (2) a learning management plan, and (3) a listening ability measure. The reliability of the whole test was 0.95. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation. and testing the values at the samples that are not independent of each other results of the research were found that (1) AR tales set the basic morality for children. The efficiency was 80.43/80.77, which met the specified criteria. (2) The result of listening ability. By using the teaching method with the AR tales, the disciplined Nong Puthai after school is higher than before statistically significant at the .05 level

Keywords: Comparison of the Results of Listening Ability; Early Childhood; AR Fairy Tales; Nong Pu Thai; Who Has discipline; AR

บทนำ

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนานำไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานของชีวิต เป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการในทุกด้านรวดเร็วมาก โดยเฉพาะสติปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับเพียเจต์ (Piaget) (Doloh, 2012 : 76) ได้กล่าวว่าพัฒนาการทางด้านสติปัญญาที่เกิดขึ้นในวัยก่อนปฐมวัยนี้จะเป็นรากฐานให้แก่พัฒนาการทางด้านปัญญาในระดับต่อไป เพราะเด็กปฐมวัยจะพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญาสังคม บุคลิกภาพอย่างรวดเร็ว ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยคือ ให้เด็กเจริญเติบโตตามวัย มีสุขนิสัยที่ดี กล้ามเนื้อ แข็งแรงใช้ได้คล่องแคล่วประสานสัมพันธ์ มีสุขภาพจิตดี มีคุณธรรม มีจิตใจที่ดีงาม ชื่นชมและแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว รักการออกกำลังกาย ช่วยเหลือตนเองตามวัย รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมความเป็นไทย การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นคนดีของสังคม มีความสามารถในการคิด แก้ปัญหา มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์การอยู่ร่วมกันในสังคมจำเป็นต้องใช้ภาษาในการสื่อสารความหมายซึ่ง

กันและกันเพื่อแลกเปลี่ยนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ทักษะคิด ตลอดจน ประสบการณ์ให้ผู้อื่นเข้าใจ ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น

ภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องอาศัยทักษะ การฟัง การพูด ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอ่านและ การเขียนเพื่อติดต่อทำความเข้าใจกับผู้อื่นให้เข้าใจได้ (Tongsorn, 2009 : 9) อ้างถึงใน (wongplab, 2012 : 65) และการพัฒนาความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยเป็นทักษะทางภาษาที่เด็กเรียนรู้ได้ดีกว่าด้านอื่น ๆ ทักษะการฟังเป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวันเพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ การฟังจึงเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทักษะการสื่อสารด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการพูด อ่าน เขียน ฯลฯ หากมีทักษะการฟังที่ดีจะนำมาซึ่งความสำเร็จในชีวิตได้ นอกจากนี้การพัฒนาความสามารถด้านการฟังส่งผลต่อการพัฒนาในด้านสติปัญญา ในแง่ของการใช้ความคิด การจับประเด็น ฝึกความจำ และฝึกฝนการมีสมาธิกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ต้องการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการที่ช่วยให้เด็กเป็นนักฟังที่ดีได้ โดยเริ่มจากครูเป็นนักฟังที่ดี ครูต้องเรียนรู้ที่จะฟังเด็กเมื่อเด็กต้องการสื่อสารหรืออยากเล่าเรื่องให้ฟัง และไม่ควรแสดงความรำคาญไม่อยากฟังหรือฟังแบบขอไปที โดยไม่ได้สนใจในสิ่งที่เด็กต้องการสื่อสารจริงๆครูต้องฝึกฝนความอดทนในการเป็นผู้ฟังที่ดี สอนมารยาทการเป็นผู้ฟัง สอนให้เด็กรู้จักจังหวะของการ ฟัง พูด ฟัง ถามตอบ ในการสื่อสาร จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด 19) ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากทั้งผู้เรียนและผู้สอนต้องมีการปรับตัวในการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องปรับกระบวนการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือแอปพลิเคชันในการเรียน ซึ่งครูได้มีวิธีการที่จะให้เด็กปฐมวัยพัฒนาความสามารถด้านการฟังได้เร็วขึ้นคือการใช้นิทาน AR เป็นสื่อในการสอน โดยนิทาน AR เป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่มีความเหมาะสมเอื้อต่อการพัฒนาการของเด็กและช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี เสริมสร้าง จินตนาการให้แก่เด็ก โดยนิทาน AR เป็นสื่อที่สนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก สร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม ช่วยให้เด็กสามารถรับรู้ เข้าใจ ทำให้เด็กซึมซับ และรับความรู้ไว นิทานสามารถช่วยเด็กเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นามธรรมไปสู่สิ่งที่เป็รูปธรรมได้

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้วยกิจกรรมการใช้นิทาน AR ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้จริงทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น นิทานสามารถตอบสนองความต้องการตาม ธรรมชาติของเด็กทำให้รู้สึกผ่อนคลายมีสมาธิ เกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมทักษะทางด้านภาษา ความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกอย่างอิสระ และนอกจากนี้นิทานคือสื่อที่มีประสิทธิภาพสำหรับสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยและช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้กับเด็ก ไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบฟังนิทาน นิทานสามารถสร้าง จินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ให้กับเด็ก นิทานเป็นเครื่องมือที่ จะช่วยส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กกิจกรรมการเล่านิทานมีประโยชน์และมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้จริงทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น นิทานนอกจากจะช่วยพัฒนาทักษะการฟังพร้อมทั้งให้ ความรู้ ความ สนุกสนานจินตนาการแก่เด็กแล้วนิทานยังช่วยฝึกสมาธิให้ เด็กรู้จักสำรวจจดจ่ออยู่กับเรื่องที่

ฟัง ซึ่งเป็นพื้นฐานการเตรียมความพร้อมด้านการอ่านหนังสือ และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้ เด็ก ส่งผลให้เด็ก มีพัฒนาการด้านสติปัญญาและอารมณ์ที่ดี และที่ผ่านมามีงานทำ ให้ เด็กฉลาดได้ (ณัทย ทิวไผ่งาม ,2547 : 1)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงหาแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้วยกิจกรรมการใช้ชุด นิทาน AR เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เด็กจำเป็นต้องมีการพัฒนา ความสามารถด้านการฟังเพื่อใช้ในการสื่อสาร ถ่ายทอด ความรู้ ความคิดและทักษะต่างๆเพื่อเป็นแนวทางใน การจัดกิจกรรมต่อไป โดยนำสื่อนิทาน AR ประกอบภาพชุดน้องปูไทยผู้มีวินัย ใช้เป็นสื่อประกอบการจัด ประสบการณ์ มีสิ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความ สนใจในการเรียนรู้และหวังว่าผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นข้อมูล สำหรับครู พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองได้เลือกใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมความสามารถ ด้านการฟังได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทาน ชุดน้องปูไทยผู้มีวินัย เพื่อพัฒนาความสามารถ ด้านการฟัง ของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดประสบการณ์โดยใช้ นิทาน AR ชุด น้องปูไทยผู้มีวินัย กับการจัดประสบการณ์ตามปกติ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเพชรพนม สำนักรัษฎาพรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร จากประชากรจำนวน 5 ห้องเรียน โดยใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ประชากรมา 2 ห้องเรียน ห้องละ 20 คน รวมจำนวน 40 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเพชร พนม สำนักรัษฎาพรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการเจาะจง ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/4 โรงเรียนเพชรพนอม สำนักเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน ใช้วิธีการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุดน้องปูไทยผู้มีวินัย

- กลุ่มที่ 2 กลุ่มควบคุม ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/3 โรงเรียนเพชรพนอม สำนักเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด น้องปูไทยผู้มีวินัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ด้วยวิธีการเจาะจง จำนวน 42 คน จากประชากร 150 คน ที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างในข้อ 1.2.1 โดยคละนักรเรียนจากผลการวิเคราะห์นักรเรียนรายบุคคลโดยแบ่งนักรเรียนได้ 3 กลุ่มคือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด น้องปูไทยผู้มีวินัย แบบรายบุคคล (1:1:1) จำนวน 3 คน โดยเป็นนักรเรียนที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน อ่อน 1 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด น้องปูไทยผู้มีวินัย แบบกลุ่มย่อย (3:3:3) จำนวน 9 คน โดยเป็นนักรเรียนที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 3 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด น้องปูไทยผู้มีวินัย แบบกลุ่มย่อย (10:10:10) จำนวน 30 คน โดยเป็นนักรเรียนที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 10 คน ปานกลาง 10 คน อ่อน 10 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด น้องปูไทยผู้มีวินัย

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลความสามารถด้านการฟัง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ

3.1.1 นิทาน AR ชุด น้องปูไทยผู้มีวินัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเนื้อหาประกอบด้วย 10 เรื่อง โดยผู้วิจัยได้สร้างบทเกี่ยวกับการสร้างนิทานขึ้นมา เพื่อแสดงให้เห็นกระบวนการสร้างนิทาน มีรายละเอียดที่สำคัญสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังต่อไปนี้

3.1.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างนิทาน เป็นการกำหนดว่านิทานที่สร้างขึ้นนั้น สร้างเพื่อวัตถุประสงค์อะไร ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของนิทานที่สร้างขึ้นว่า เป็นนิทานเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความสามารถด้านการฟัง

3.1.1.2 ศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาข้อมูล แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสาร จิตวิทยาเด็กปฐมวัย และการสร้างนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นแนวทางในการสร้างนิทาน เพื่อให้ได้นิทานที่ตรงกับวัตถุประสงค์ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและมีความน่าสนใจ

3.1.1.3 กำหนดเนื้อหาสาระของนิทาน ก่อนจะเขียนนิทานออกมาเป็นเรื่องราวนั้น ควรกำหนดเนื้อหาสาระของนิทานก่อน เพื่อเป็นการวางแผนว่านิทานที่สร้างจะมีลักษณะเนื้อหา มีแก่นเรื่อง การดำเนินเรื่อง การเปิดและปิดเรื่อง ตัวละคร ภาษา ท่วงทำนองการเขียน ทักษะ ความยาวของเรื่อง ชื่อเรื่อง และฉากของเรื่องนั้นมีลักษณะอย่างไร

3.1.1.4 สร้างโครงร่างเนื้อหานิทาน หลังจากกำหนดเนื้อหาสาระของนิทานแล้ว จึงเริ่มเขียนโครงเรื่องเนื้อหาของนิทาน ผู้วิจัยเริ่มเขียนเค้าโครงเรื่องไว้แบบสรุปสั้นๆ ก่อนที่จะลงมือแต่งเค้าโครงเรื่องเริ่มเขียนโดยการกำหนดก่อนว่า นิทานที่สร้างขึ้นจะมีกี่ฉาก แต่ละฉากประกอบด้วยเนื้อหาอะไร และในแต่ละฉากสอนความมีวินัยในด้านใดบ้าง ในนิทานที่ผู้วิจัยแต่งขึ้น มีเนื้อหาและประเด็นเกี่ยวกับความมีวินัยที่ต้องการสอนเด็กปฐมวัยครบถ้วนหรือไม่

3.1.1.5 สร้างภาพประกอบนิทาน ก่อนสร้างภาพประกอบนิทานนั้นผู้วิจัยศึกษาก่อนว่าภาพประกอบนิทานลักษณะใดที่เหมาะสมและเป็นที่สนใจของเด็กปฐมวัย และพบว่าควรเป็นภาพสีสดใส มีจำนวนภาพมากกว่าตัวหนังสือ ภาพใหญ่ชัดเจน และลายเส้นมีสีอ่อนไหว มีชีวิตชีวา

3.1.1.6 กำหนดการสร้างรูปเล่มนิทาน ก่อนวาดภาพประกอบจริงและพิมพ์รูปเล่มจริง ควรศึกษาว่ารูปเล่มลักษณะใดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย พบว่ารูปเล่มที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยคือ ควรมีความหนา และมีความเหมาะสมกับจำนวนของเด็ก จากนั้นกำหนดการสร้างรูปเล่มนิทานโดยสร้างออกมาเป็นเล่มแบบโครงร่าง (Dummies) ก่อน เพื่อกำหนดว่ารูปเล่มจะมีลักษณะอย่างไร มีจำนวนกี่หน้า ขนาดของรูปเล่มเป็นอย่างไร วางภาพประกอบและตัวหนังสือลักษณะใด ผู้วิจัยนำกระดาษสีขาวมาเย็บต่อกัน วาดภาพประกอบด้วยดินสอ (ไม่ต้องลงสี) และจัดพิมพ์ตัวหนังสือ เพื่อดูว่ารูปเล่มแบบโครงร่างที่สร้างขึ้นนี้มีความเหมาะสมพอดีหรือไม่ เมื่อมีความเหมาะสมแล้วจึงดำเนินการสร้างรูปเล่มจริงต่อไป

3.1.1.7 สร้างคู่มือการเล่านิทาน เนื่องจากหนังสือนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ผู้วิจัยไม่ได้เป็นผู้ นำไปเล่าด้วยตนเอง จึงต้องสร้างคู่มือสำหรับการเล่า เพื่อให้ผู้ที่นำนิทานไปเล่านั้นเข้าใจวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของนิทานรวมถึงเทคนิคการเล่าต่างๆ ที่ช่วยส่งผลให้การเล่านิทานนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นและตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

3.1.1.8 นำนิทานไปทดลองใช้และประเมินผล หลังจากสร้างนิทานออกมาเป็นรูปเล่มจริงแล้ว ผู้วิจัยนำนิทานไปให้อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ จากนั้นนำนิทานไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบว่านิทานมีประสิทธิภาพและความน่าสนใจตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ หากยังไม่เพียงพอจะปรับปรุงแก้ไขจนกว่าจะตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นจึงนำไปทดลอง

กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบว่านิทานที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ มีความน่าสนใจ และสามารถพัฒนาความสามารถด้านการฟังให้กลุ่มตัวอย่างได้หรือไม่อย่างไร

3.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้นิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัยเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1.2.1 ขั้นนำ ใช้วิธีตั้งคำถามกระตุ้น ความสนใจของนักเรียน จากการดูสื่อนิทาน AR ชุดน่องปูไทยผู้มีวินัยเพื่อเชื่อมเข้าสู่เนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้

3.1.2.2 ขั้นสอน ประกอบด้วยนำเสนอตัวอย่าง การดูภาพประกอบ การบอกเล่าโดยตรง การให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบ ในนำเสนอความรู้ อาจใช้วิธีอุปนัยหรือวิธีนิรนัย ถ้าเป็นการเรียนรู้ความคิดรวบยอดที่เป็นรูปธรรมควรใช้วิธีอุปนัย โดยให้นักเรียนได้เห็นตัวอย่างหลากหลายให้กับผู้เรียน

3.1.2.3 ขั้นสรุป ผู้สอนและผู้เรียนได้สรุป และทบทวนความรู้ที่ได้รับว่าเพิ่มขึ้นจากเดิมหรือไม่อย่างไร จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างไร เหตุการณ์การเรียน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

3.2.1 แบบทดสอบวัดผลความสามารถด้านการฟัง เป็นแบบทดสอบที่มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือโดยวิธีเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความ สอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดความชัดเจนของคำถามและนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) มีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่า มีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

จากนั้นผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนเพชรพนม ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) .20 ขึ้นไป แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟัง มีค่าความยากง่าย (p) เท่ากับ 0.333 - 0.708 และค่าอำนาจจำแนก (r) .26 ขึ้นไป มีค่าความเชื่อมั่น .95 แล้วผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังที่ปรับหลังจากหาคุณภาพแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group, Pretest – Posttest Design แบบการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม จำนวน 40 คน ซึ่งกลุ่มทดลองสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัยชั้นอนุบาลปีที่ 2

4.1 ดำเนินการทดลองโดยให้นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองเรียนจากนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย โดยครูอธิบายการเรียนรู้นิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย วิธีการสอน ขั้นตอนต่าง ๆ จุดประสงค์การเรียนรู้และเงื่อนไขในการเรียนให้นักเรียนกลุ่มทดลองรับทราบ

4.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลความสามารถด้านการฟัง จำนวน 30 ข้อ

4.3 เมื่อกลุ่มทดลองเรียนด้วยนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย ครบทั้ง 10 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ครั้งจากนั้นให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบหลังเรียน

4.4 นำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

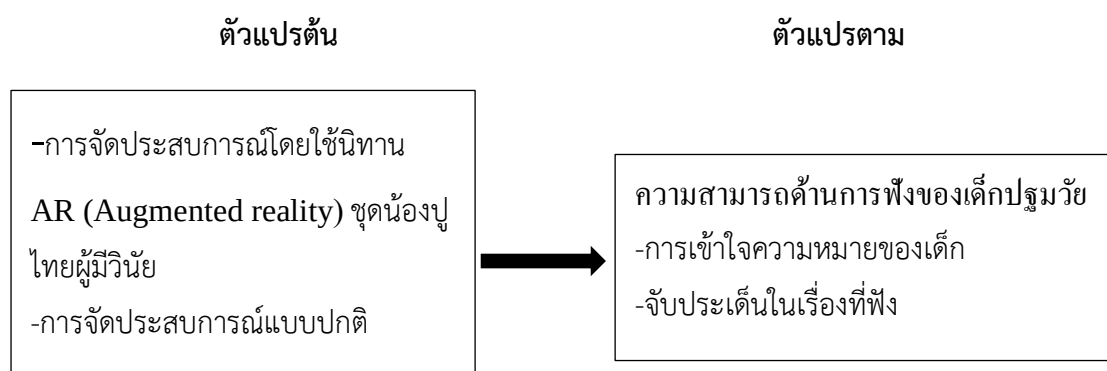
การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 หากคุณภาพของนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80

5.2 เปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟัง ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย ด้วยการทดสอบค่า T – test dependent

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาทางภาษา และพัฒนาการด้านการฟังของเด็กปฐมวัย (พ.ศ. 2560) แนวคิดการฟังเพื่อความเข้าใจเป็นฐาน การจัดประสบการณ์โดยใช้นิทาน และพฤติกรรมการเรียนรู้กรอบแนวคิดในการวิจัยโดยแสดงดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังจากที่ถูกจัดได้นิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัยไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 42 คน โดยการเก็บคะแนนระหว่างเรียนด้วยนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย และทดสอบสอบหลังเรียน เพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย

การทดลอง	จำนวน นักเรียน	คะแนนระหว่างเรียน		แบบทดสอบหลังเรียน		ค่า ประสิทธิภาพ
		(100 คะแนน)		(40 คะแนน)		
	(คน)	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ (E1)	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ (E1)	E1/E2
รายบุคคล	3	80.00	80.00	24.00	80.00	80.00/80.00
กลุ่มย่อย	9	80.00	80.00	24.00	80.00	80.00/80.00
ภาคสนาม	30	80.43	80.43	24.23	80.77	80.43/80.77

จากตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของ 3 ขั้นตอน คือ แบบรายบุคคล แบบกลุ่มย่อย และแบบภาคสนาม สามารถสรุปผลได้ดังนี้ การหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 ใช้ทดลองกับกลุ่มทดสอบประสิทธิภาพ แบบรายบุคคล (1:1:1) จำนวน 3 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/80.00 ขั้นที่ 2 แบบกลุ่มย่อย (3:3:3) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/80.00 และขั้นที่ 3 แบบภาคสนาม (10:10:10) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.43/80.77 จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็ก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดประสบการณ์โดยใช้ นิทาน AR ชุดน่องปูไทยผู้มีวินัย กับการจัดประสบการณ์ตามปกติ ได้ผลวิเคราะห์ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังก่อนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์และหลังจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ของกลุ่มทดลอง ระหว่างการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย

กลุ่ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	20	12.50	2.61	21.084	.000
หลังเรียน	20	26.05	2.06		

*p< .05

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟัง ก่อนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และหลังจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระหว่างการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัยของกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการฟังหลังจากจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สูงวก่อก่อนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สำหรับการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัยทั้ง 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพแบบรายบุคคล (1:1:1) จำนวน 3 คน มีค่าประสิทธิภาพ 80.00/80.00 ขั้นตอนที่ 2 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย (3:3:3) จำนวน 9 คน มีค่าประสิทธิภาพ 80.00/80.00 ขั้นตอนที่ 3 การหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (10:10:10) จำนวน 30 คน มีค่าประสิทธิภาพ 80.43/80.77 จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย มีประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80/80 เนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยี AR กับการศึกษาทำให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนมากขึ้น ที่มีจุดแสดงเครื่องหมาย AR นักเรียนสามารถเห็นคำอธิบายเสริม มากกว่าในหนังสือ เห็นขั้นตอนที่ชัดเจนและละเอียด มีเสียงพากษ์ที่น่าสนใจ รวมไปถึงเรื่องราวพร้อมเสียงประกอบ ผู้เรียนจะเต็มไปด้วยจินตนาการที่มากกว่าเดิม เรื่องราวที่แสนน่าเบื่อ กลับมามีสีสันและสนุกสนานมีชีวิตชีวา หนังสือนิทานภาพ สื่อวิดีโอ เสียงประกอบวิดีโอ และมีการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการเรียนรู้ โดยการใช้ QR Code เป็นสื่อในการเริ่มการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความตื่นตัว อยากรู้ อยากเห็น และสามารถนำเนื้อหาที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างในการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในปรับปรุงจึงส่งผลให้นิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย เหมาะที่จะนำไปใช้ประกอบการเรียนรู้ที่ดีในการจัดการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ พรทิพย์ ปรีญาพิทิต (2558 : 108) การใช้บทเรียน Augmented Reality Code เรื่องคำศัพท์ภาษาจีน พื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล ๒ วัดตานีนรสโมสร จังหวัดปัตตานี พบว่ามีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.97/81.00 และสอดคล้องกับวิจัยของ กลการ พานทองรักษ์ และวิวัฒน์ มีสุวรรณ (2562 : 60-72) การพัฒนาหนังสือนิทานพื้นบ้านร่วมกับภาพถ่ายบุคคล เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา สำหรับเด็กวัยอนุบาล พบว่ามีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/82.50 และสอดคล้องกับวิจัยของเกวลี ฝาใต้ พิเชษฐ์ จันทรปุ้ม และ อภิวัฒน์ วัฒนะสุระ (2561 : บทคัดย่อ) สื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีมีมติเสมือนจริง เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษสัตว์โลกน่ารู้ พบว่ามีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.56/80.70 และสอดคล้องกับวิจัยของ งานวิจัยของอเนก พุทธิเดช กานต์พิชชา แดงอ่อน และ วาฤทธิ์ กันแก้ว (2561:

บทคัดย่อ) การพัฒนาบทเรียนเรื่องการประยุกต์ปริพันธ์จำกัดเขต โดยประยุกต์ใช้เทคนิคความจริงเสริมบนโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟน พบว่ามีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.00/87.32

2. ความสามารถด้านการฟัง ระหว่างการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย สูงกว่าการสอนแบบปกติผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟัง ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัยกับ การสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.05 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.69) และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 19.85 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.69) จากการนำเทคโนโลยีเสมือนจริง (Augmented Reality : AR) มาพัฒนาใช้ควบคู่กับหนังสือนิทาน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการกระตุ้นให้เด็ก ๆ เกิดการเรียนรู้ และสนุกกับการอ่านมากขึ้น ผู้เรียนเกิดความเป็นอิสระในการเรียน จากหนังสือนิทานก็กลายมาเป็นนิทานมีชีวิต ดังนั้นการสอนโดยใช้นิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย เป็นสื่อเทคโนโลยีที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เชื่อมโยงประสบการณ์และเข้าไปอยู่ในสถานการณ์จริงที่ผสมผสานกับสถานการณ์เสมือนจริง ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ด้วยการออกแบบลักษณะตัวละครให้เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน ฉากเน้นการใช้สีให้ดูสดใส ภาษาและเนื้อหาเข้าใจง่ายและการปลูกฝังคุณธรรมอันดีงาม อีกทั้งได้คิดสอนใจจากเนื้อหาเกี่ยวกับการเป็นผู้มีวินัยในนิทาน AR ซึ่งมี 10 เรื่อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างมีเหตุผล และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถแก้ปัญหา นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชชุดา น่วมนงบุญ (2561 : บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องการพัฒนาหนังสือคำศัพท์กริยา 3 ช่อง ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง (Augmented Reality : AR) เรื่อง The Magic AR Book “Irregular Verbs” สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนวลนรดิศวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเชก”ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนวลนรดิศวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเชก ที่เรียนด้วยหนังสือ The Magic AR Book “Irregular Verbs” หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ชัยอนันต์ สาชะจันทร์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนแบบร่วมมือโดยการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม เพื่อส่งเสริมทักษะการปฏิบัติ และความคงทนทางการเรียนสำหรับนักศึกษาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ผลปรากฏว่าการเรียนแบบร่วมมือโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม เพื่อส่งเสริมทักษะการปฏิบัติ และความคงทนทางการเรียนสำหรับนักศึกษาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพ็ญฟ้า พันธุราษฎร์ (2563 : บทคัดย่อ) การพัฒนาความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้บัตรภาพ AR (Augmented reality) ผลการวิจัยพบว่าความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านบัตรภาพ AR ก่อนจัดกิจกรรม มีผลรวมเท่ากับ 67 คะแนน มีค่า $\bar{x}$ = 3.94 แต่หลังจากจัด กิจกรรมแล้วความสามารถด้านการพูด

ของเด็กปฐมวัย มีผลรวมเท่ากับ 216 คะแนน มีค่า $\bar{x} = 12.7$ จะเห็นได้ว่า ความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านบัตรภาพ AR มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านบัตรภาพ AR เกตน์นิภา ฮาดคันทุง (2560 : บทคัดย่อ) สอดคล้องกับการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ผลการทดลองการใช้การจัดประสบการณ์ พบว่าทักษะทางด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หทัยภัทร อัมพรไพโรจน์และ กรวิภา สรรพกิจจานง (2564 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาหนังสือนิทาน AR ชุด The fun of travel วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโสมนัส กรุงเทพมหานคร พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการสอนด้วยหนังสือ นิทาน AR ชุด The fun of travel หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการหาประสิทธิภาพของนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย พบว่า มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.43/80.77 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังจากการใช้นิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย หลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การพัฒนานิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย เป็นสื่อเทคโนโลยีที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เชื่อมโยงประสบการณ์และเข้าไปอยู่ในสถานการณ์จริงที่ผสมผสานกับสถานการณ์เสมือนจริง ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน ด้วยการออกแบบลักษณะตัวละครให้เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน ฉากเน้นการใช้สีให้ดูสดใส ภาษาและเนื้อหาเข้าใจง่ายและการปลูกฝังคุณธรรมอันดีงาม อีกทั้งได้สอดแทรกคติสอนใจ จากเนื้อหาเกี่ยวกับการเป็นผู้มีวินัยในนิทาน AR ซึ่งมี 10 เรื่อง โดยเนื้อหาแต่ละเรื่องล้วนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างมีเหตุผล และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถแก้ปัญหานำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 การวางแผนการสอนที่มีการเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ในเนื้อหาให้สอดคล้องกับนิทาน AR เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 การจัดการเรียนการสอนด้วยนิทาน AR ชุด น่องปูไทยผู้มีวินัย สามารถนำไปสอนบูรณาการเข้ากับเนื้อหาสาระวิชาอื่น ๆ ได้

1.4 สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองเพื่อเป็นประโยชน์ในการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมให้ผลิตสื่อ นิทาน AR นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวางแผนการสอนในกิจกรรมอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำนิทาน AR สอนร่วมกับการจัดการเรียนการสอนวิธีการสอนอื่น ๆ เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นต้น เพื่อช่วยพัฒนาประสิทธิภาพของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการพัฒนานิทาน AR ในกิจกรรมด้านอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาที่ไม่ยากและไม่ง่ายจนเกินไป โดยการทดสอบนักเรียนเพื่อวัดความรู้ของนักเรียนก่อนผลิตนวัตกรรมนิทาน AR

เอกสารอ้างอิง

กลการ พานทองรักษ์ และ วิวัฒน์ มีสุวรรณ. (2562). หนังสือนิทานพื้นบ้านร่วมกับภาพถ่ายบุคคลเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กวัยอนุบาล. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, 15 (19), 60-72.

เกตนันธิภา ฮาดคันทุง. (2561). การพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่นนิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เกวลี ผาใต้ และคณะ. (2561). ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีมีติเสมือนจริง เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษสัตว์โลกน่ารู้.วิทยานิพนธ์.สกลนคร:บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ชัยอนันต์ สาขะจันทร์. (2559). การพัฒนาสื่อการเรียนรู้สามมิติแบบมีปฏิสัมพันธ์เสมือนจริงโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีระดับการคิดอย่างมีวิจารณญาณต่างกัน. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณทัย ทิวไผ่งาม. (2547). นิทานเครื่องมือหลักเพื่อพัฒนา ไอคิว อีคิว . ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2656. แหล่งที่มา: http://www.dmh.go.th/sty_lib/news/view.asp?id=6147.

พรทิพย์ ปรีวาทิต. (2558). การใช้บทเรียน Augmented Reality Code เรื่องคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดตานีนรสโมสร. วิทยานิพนธ์สาขาวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- พิชชดา น่วมองบุญ. (2561). การพัฒนาแบบฝึกเสริมการอ่านภาษาอังกฤษที่เน้นการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนวลนรดิศวิทยาكم รัชมังคลาภิเษก. การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9. ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เฟื่องฟ้า พันธราษฎร์. (2563). การเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังใช้บัตรภาพ AR. วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- หทัยภัทร อัมพรไพโรจน์ และกรวิภา สรรพกิจจำนง. (2564). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ หนังสือนิทาน AR ชุด The fun of travel. วิทยานิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อเนก พุทธิเดช และคณะ. (2561). การพัฒนาบทเรียนเรื่องการประยุกต์ปริพันธ์จำกัดเขตโดยประยุกต์ใช้เทคนิคความจริงเสริมบนโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ตโฟน. วิทยานิพนธ์สาขาคณิตศาสตร์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
- Doloh, S. (2012). Theory of cognitive development Piaget. online. Retrieved July 27, 2016, from: http://sunisadoloh.blogspot.com/2012/09/blog-post_4.html. (in Thai)
- Piaget.J. (1952). *The Original Of intelligence in children*. Trans, by Marget Cook. New York International Universitie Press.
- Tongsorn, J. (2009). *The use of film media stories to promote the skills of listening and speaking English for children from kindergarten to second* . Phitsanulok: Community School 11 Temple Suwanpradit. (in Thai)
- Wongplab, S. (2012) . *Promoting speaking skills of young children using storybooks*. Chachoengsao: Saint Louis School. (in Thai)

การใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน
อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

**The Use on Local Leader Election of People in the Area of Mu Mon
Sub-District Administrative Organization in Mueang Udon Thani
District of Udon Thani Province**

ปภาวรินทร์ โยระยัง และ พิชัยรัฐ หมั่นด้วง

วิทยาลัยพินทุบัณฑิต

Paphavarin Yothayang and Pichairat Muenduang
Pitchayabundit College, Thailand
Corresponding Author, E-mail : papalek96@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน จำนวน 376 คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane. 1973 : 125) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test สำหรับการเปรียบเทียบการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน ที่จำแนกตามเพศ อายุการศึกษา อาชีพ และรายได้

ผลการวิจัย พบว่าการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= 0.37) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.44) รองลงมาคือด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.43) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.44)

ผลการเปรียบเทียบการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยภาพรวมพบว่า ประชาชนที่มีตามเพศ อายุการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกัน จะมีการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาในการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลหม่มน อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลหม่มนควรเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงสิทธิและอำนาจในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; ผู้นำท้องถิ่น; องค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน

Abstracts

The main objective of this research was to study the exercise of the right to elect local leaders among people in the Mu Mon Subdistrict Administrative Organization. Mueang Udon Thani District Udon Thani Province The sample group used in this research was 376 people in Mu Mon Subdistrict Administrative Organization using the formula of Taro Yamane (Ymane. 1973 : 125). It is a questionnaire consisting of 3 parts: statistics used in data analysis. are descriptive statistics, i.e. number, percentage, mean, and standard deviation for the general data of the sample. Inferential statistics were T-test and F-test for comparing the exercise of right to elect local leaders of people in Mu Mon Subdistrict Administrative Organization. classified by gender, age, education, occupation and income.

The results of the research revealed that the exercise of the right to choose the local leaders of the people in the Mu Mon Subdistrict Administrative Organization Mueang Udon Thani District Udon Thani Province Overall, it was at the highest level ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= 0.37) and when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was political participation ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.44), followed by Voting exercise ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.43) and the least mean aspect was information perception ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.44).

Comparison results of exercising the right to elect local leaders of people in the Mu Mon Subdistrict Administrative Organization Mueang Udon Thani District Udon Thani Province classified by sex, age, education, occupation and income. People with different gender, age, education, occupation and income The right to choose the local leaders of the people in the Mu Mon Subdistrict Administrative Organization will be exercised. no different.

Recommendations, guidelines for the development of the right to elect local leaders of people in the area of Mu Mon Subdistrict Administrative Organization Mueang Udon Thani District Udon Thani Province, including Mu Mon Subdistrict Administrative Organization, should disseminate public information to the people about their rights and powers to participate with local government organizations in carrying out various activities.

Keywords : Participation; Local Leaders; Mu Mon Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้ทรงริเริ่มการปฏิรูปการเมืองโดยให้สิทธิทางการเมืองการปกครองแก่ประชาชนในการที่จะเลือกสรรผู้ปกครองของตนเอง จึงทรงมีพระราชดำริให้ทดลองจัดหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2440 ได้แก่สุขาภิบาลกรุงเทพ ต่อมาในปี พ.ศ. 2448 ได้ขยายกิจการไปยังสุขาภิบาลท่าฉลอม จังหวัดสมุทรสงคราม หลังจากนั้นพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงริเริ่มการจัดตั้งดุสิตธานี เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้ การปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตยโดยแท้เนื่องจากรูปแบบของดุสิตธานีจะมีการจำลองกลไกและสถาบันทางการเมืองที่สมบูรณ์ครบถ้วน และในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้า เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ได้ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาจัดตั้งเทศบาลขึ้น

สำหรับการประกาศ ให้มีพระราชบัญญัติเทศบาลและการจัดตั้งสภาจังหวัด มีขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2476 และมีการตราพระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบลในปี พ.ศ. 2499 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 และพระราชบัญญัติการปกครองเมืองพัทยา พ.ศ. 2521

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2560 หมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑ ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่ง การปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ตามวิธีการและรูปแบบองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกัน มาตรา ๒๕๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามวรรคสี่ และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่ และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชน หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐ

ดำเนินการนั้นก็ได้ รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษี ที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครอง ประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกัน การก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย มาตรา ๒๕๑ การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนาร่วมกัน หรือการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้ มาตรา ๒๕๒ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วม ของประชาชนด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย มาตรา ๒๕๓ ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๒๕๔ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกัน เพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ

การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญต่อการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นระบบการปกครองที่มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นในท้องที่ต่าง ๆ เพื่อให้เป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้จะเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดที่จะมีส่วนทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าตนเองนั้นมีส่วนได้เสียกับการบริหารของรัฐที่ดีหรือไม่ดีการ ให้บริการเกิดประโยชน์หรือความเสียหายต่อตนเองซึ่งจะเป็นการฝึกการเรียนรู้การปกครองระบอบ ประชาธิปไตย ทำให้เกิดการฝึกฝนตนเองให้มีบทบาทต่อการปกครอง และเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาและแสวงหาแนวทางการแก้ไข ที่

ถูกต้องมีประสิทธิภาพ หากการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง ย่อมจะมีส่วนในการลดภาระของรัฐบาลกลาง

การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย คือการกระจายอำนาจให้ประชาชนปกครองตนเอง โดยประชาชนจะต้องเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปบริหารกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการไปสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่น ปัญหาขาดความกระตือรือร้นในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ขาดความเชื่อมั่นในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งและขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง การใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเสนอแนะ และเป็นแนวทางการพัฒนาในเรื่องของการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้
3. เพื่อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาในการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้เป็นหน่วยในการศึกษา (Unit of Analysis) คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 9 หมู่บ้าน ประชากร จำนวน 6,231 คน
2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Simple Size) จากจำนวนประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยการใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973 : 125) ความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 376 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ครั้งนี้ เป็น การศึกษาทางสถิติเชิงพรรณนา โดยเครื่องมือที่นำมาใช้นี้ใช้ การออกแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็น เครื่องมือในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่ง ประกอบด้วยข้อ คำถามเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 3 ด้าน คือ 1. ด้านการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร 2. ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 3. ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำนวน 30 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกผู้นำ ท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 3 ด้าน คือ 1. ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 2. ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 3. ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การสร้างและทดสอบเครื่องมือ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษา ได้ ดำเนินการสร้างและทดสอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดในการวิจัย 3 ด้าน คือ 1. ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 2. ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 3. ด้านการมี ส่วนร่วมทางการเมือง

2. กำหนดเนื้อหาของคำถามในแบบสอบถาม และนิยามตัวแปรที่ต้องการวัด นำร่าง ไป ปรึกษาผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชัยรัฐ หมั่นด้วง อาจารย์ที่ปรึกษาขอคำแนะนำ เพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องที่ ศึกษา และมีลักษณะซึ่งทุกคนสามารถตอบข้อเท็จจริงได้

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด (Index of item objective congruence : IOC) เกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.60 ขึ้นไป

4. นำแบบสอบถาม ไปตรวจสอบและแก้ไข เพื่อความถูกต้องของเนื้อหาและความชัดเจนของ ภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้เครื่องมือ (Try – out) ใช้กับประชาชน ที่มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลนาข่า อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ซึ่งใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เพื่อหา

อำนาจจำแนก (Discrimination) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total correlation) เกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.20 ขึ้นไป

6. นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ใช้ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.90 ขึ้นไป

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลากตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน ตามตารางที่ 2 จำนวน 376 คน

2) บันทึกข้อมูลเอกสารและข้อมูลแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

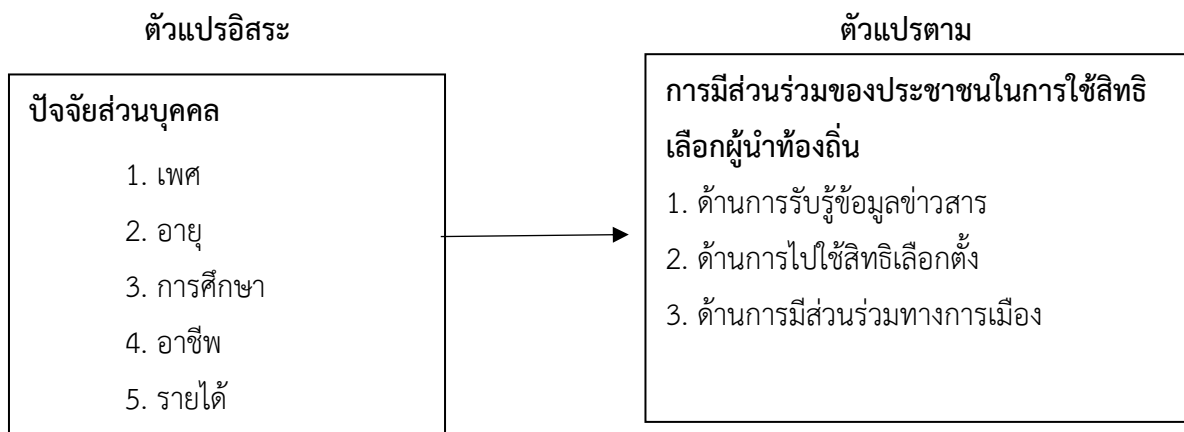
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและระดับการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentages) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) แทน $\bar{X}$ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แทน S.D.

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ด้วยการทดสอบแบบที (t – test) กรณีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มและการทดสอบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) กรณีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มขึ้นไปด้วยสถิติ F – test

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย การใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่ม อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปออกเป็น 4 ส่วน ได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 73.40 และเป็นเพศชาย จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 อายุอยู่ระหว่าง 18 - 25 ปี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 33.78 รองลงมาอายุอยู่ระหว่าง 26 - 35 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 30.05 และช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.99 มีระดับการศึกษา ระดับชั้น ปวช.และระดับชั้น ปวส. จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 21.01 รองลงมาคือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 19.15 และน้อยที่สุดคือระดับประถมศึกษา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.45 ส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 29.52 รองลงมาคือค้าขาย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 27.39 และน้อยที่สุดคืออื่น ๆ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.38 มีรายได้ 20,001-30,000 บาท จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.99 รองลงมาคือ 10,001-20,000 บาท จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.14 และน้อยที่สุดคืออื่น ๆ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.91

2. การใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่ม อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= 0.37) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.44) รองลงมาคือด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.43) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.44) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ ดังนี้

2.1 ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.44) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1. ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากการอ่านหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 4.89$, S.D.= 0.41) รองลงมาคือ ข้อ 2. ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากการฟังวิทยุ ($\bar{X} = 4.86$, S.D.= 0.48) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 7. ท่านไปฟังการปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.77)

2.2 ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.43) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 17. ท่านคิดว่าปัจจุบันคนไทยมีค่านิยม เคารพนับถือคนที่มีเงิน ตำแหน่งสูงเหมือนเดิม ($\bar{X} = 4.78$, S.D.= 0.55) รองลงมาคือ ข้อ 18. ปัญหาทางเศรษฐกิจความเป็นอยู่เรื่องปากท้องของประชาชนส่งผลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.71$, S.D.= 0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 22. ท่านเชื่อมั่นในหลักการปกครองอย่างมีส่วนร่วมของประชาชน ยึดมั่นในเสียงส่วนมาก เคารพเสียงส่วนน้อย ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.67)

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.44) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 31. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นทำให้ประชาชนตื่นตัวกับการเมืองระดับท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.56) รองลงมาคือ ข้อ 33. เหตุการณ์ทางการเมืองมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวันของท่าน ($\bar{X} = 4.78$, S.D.= 0.55) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 26. การที่ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับการเมืองว่าเป็นเรื่องของผู้นำทางการเมือง และนักการเมืองหรือชนชั้นสูงเท่านั้น ยากที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.65)

3. ผลการเปรียบเทียบการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่ม อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยภาพรวมพบว่า ประชาชนที่มีตามเพศ อายุการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกัน จะมีการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่ม ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาในการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่ม อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนตำบลหม่มควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงสิทธิและอำนาจในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

2. ควรสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหม่ม อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

3. ควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้สิทธิการเข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินงานพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตระหนักถึงความสำคัญในผลประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่น
4. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง

อภิปรายผลการวิจัย

การใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= 0.37) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.44) รองลงมาคือด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.43) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.44) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุภาพร อิมโพและคณะ (2563 : 54) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพ.ศ. 2562 ในอำเภอลพบุรี จังหวัดลพบุรี พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้สนใจทางการเมือง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.71 และยังสอดคล้องกับงานของอรนุช โงมาตุรงค์ (2549 : 76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตประเวศ กรุงเทพมหานครพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก ได้แก่มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งแล้วแจ้งให้สมาชิกในครอบครัวได้รับทราบการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งพัฒนาการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย จะต้องให้ความสนใจมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกว้างขวางรวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งพัฒนาการเมือง ประชาชนควรมีสิทธิเลือกวิธีการมีส่วนร่วมของตนเอง ควรเปิดช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความตื่นตัวทางการเมือง จะช่วยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นพัฒนาระบอบประชาธิปไตยในอีกระดับหนึ่ง และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ เดือนฉาย พิลาชัย (2557 : 6) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน อำเภอมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยภาพรวมพบว่าประชาชนที่มีตามเพศ อายุการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกัน จะมีการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของ

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหม่มน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุภาพร อิมโพ และคณะ (2563 : 54) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรีผล การวิเคราะห์ข้อมูล ตามสมมติฐานการวิจัย : ประชาชนมีสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล ต่างกัน มี ส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี ต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมไม่ต่างกันเป็น การปฏิเสธ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ รายได้ ต่างกัน มีระดับการมี ส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี โดย ภาพรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับ สมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับงานของคง ฤทธิ์ กลวงษ์ (2561 : 109-125) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การ บริหารส่วนตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีระดับการมี ส่วนร่วมไม่ 91 ต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานในขณะที่ ปัจจัยส่วนบุคคล ในด้านรายได้ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 เป็นการยอมรับ สมมติฐาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเยี่ยม อยู่คง (2550 : 8) ที่ศึกษา เรื่อง แนวทาง พัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอท่า ตะโก จังหวัดนครสวรรค์โดยภาพรวม พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีระดับ การมี ส่วนร่วมไม่ต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐาน แต่ปัจจัยด้านรายได้ต่างกัน มีระดับการมี ส่วน ร่วมทาง การเมืองต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นการยอมรับสมมติฐาน จะเห็น ได้ว่ารายได้ของ ประชาชนส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจเป็นเพราะประชาชนต้องทำมาหากินเลี้ยงปากเลี้ยงเป็นสิ่งสำคัญ ลำดับแรกก่อนที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1.1 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ รัฐหรือ พรรคการเมือง ผู้นำชุมชน ควรตระหนักถึงกิจกรรมต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญที่สุดเนื่องจากการพัฒนาการมี

ส่วนร่วมของประชาชน จำเป็นต้องคำนึงถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมพัฒนาการเลือกตั้งให้มีความเป็นประชาธิปไตย และมีความต่อเนื่อง เข้าถึงประชาชนทุกพื้นที่ชุมชนด้วย

1.2 หน่วยงานของรัฐควรมีการประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เช่น ป้ายคัทเอาร์ท หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน/เสียงตามสาย เพื่อประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง

1.3 ภาครัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงาน กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมจนทำให้ประชาชนเกิดการตื่นตัวทางการเมือง

1.4 คณะกรรมการการเลือกตั้ง พิจารณาทบทวนระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนให้มีความยืดหยุ่นสามารถนำไปบังคับใช้กับการจัดการเลือกตั้งตามกฎหมายการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

2.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกผู้นำท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

- คงฤทธิ์ กุลวงษ์. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*. 14 (3), 109-125.
- เดือนฉาย จงสมชัย. (2557). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือตามเทคนิค STAD เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญเยี่ยม อยู่คง. (2550). *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุภาพร อัมโพ . (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*. 7 (5), 107-118.

อรนุช โจมามุรงค์. (2549). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rdEd). New York. Harper and Row Publications.

การให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง
อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

**Infrastructure Services of Non Thong Subdistrict Municipality in
Na Yung District of Udon Thani Province**

จักรพันธ์ สมบูรณ์ธรรม และ บุญเหลือ บุปผามาลา

วิทยาลัยพินทุบัณฑิต

Jakkapan Somboontham and Boonluae Bubphamala
Pitchayabundit College, Thailand
Corresponding Author, E-mail : Jacky.jakkapan.cz@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี และเพื่อให้ข้อเสนอแนะทางพัฒนาคุณภาพ การให้บริการโครงสร้างพื้นฐานในเขตเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนทอง จำนวน 400 คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973 : 125) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test สำหรับเปรียบเทียบการเปรียบเทียบการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

ผลการวิจัย การให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการให้บริการด้านไฟฟ้าแสงสว่าง ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือการให้บริการด้านทางระบายน้ำ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.66) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการให้บริการด้านถนน ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.76) ผลการเปรียบเทียบการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวม พบว่า ประชาชนที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา

* วันที่รับบทความ: 21 ธันวาคม 2564; วันแก้ไขบทความ 21 มกราคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 22 มกราคม 2565

Received: December 21, 2021; Revised: January 21, 2022; Accepted: January 22, 2022

และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นในการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ควรสร้างถนนในหมู่บ้านให้เป็นไปตามมาตรฐานเพื่ออายุการใช้งานที่ยาวนานมีการตรวจสอบคุณภาพถนนหลังการก่อสร้างเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐาน

คำสำคัญ : การให้บริการ; โครงสร้างพื้นฐาน; เทศบาลตำบลโนนทอง

Abstracts

The main objectives of this research were to study the infrastructure services of Non Thong Subdistrict Municipality, Na Yung District, Udon Thani Province. and to make proposals for quality improvement Infrastructure services in Non Thong Subdistrict Municipality, Na Yung District, Udon Thani Province The sample group used in this research was 400 people in Non Thong Sub-district Municipality using the formula of Taro Yamane (Ymane. 1973 : 125). It is a questionnaire consisting of 3 parts: statistics used in data analysis. are descriptive statistics, i.e. number, percentage, mean, and standard deviation for the general data of the sample. The inferential statistics were T-test and F-test for comparing the comparison of infrastructure services of Non Thong Sub-District Municipality, Na Yung District, Udon Thani Province. classified by sex, age, educational level and monthly income

Research results: Infrastructure services of Non Thong Subdistrict Municipality, Na Yung District, Udon Thani Province Overall, it was at a high level (= 3.56, SD = 0.58) and when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was the lighting service (= 3.75, SD = 0.62), followed by the service. In terms of drainage (= 3.60, SD = 0.66) and the aspect with the least mean is road services (= 3.35, SD = 0.76). Comparison of infrastructure services in Non Thong Sub-District Municipality, Na District. Yung, Udon Thani Province classified by sex, age, educational level and monthly income. Overall, it was found that people with sex and different age The opinions on the infrastructure services of Non Thong Subdistrict Municipality, Na Yung District, Udon Thani Province were significantly different at the 0.05 level. and different monthly income There are opinions on the infrastructure services of Non Thong Subdistrict Municipality, Na Yung District, Udon Thani Province. No difference. Suggestions and opinions on infrastructure services of Non Thong Subdistrict Municipality, Na Yung District, Udon Thani Province, namely, roads in the village should be built according to standards for a long service life. Road quality is checked. after construction to meet the standards.

Keywords : Service; Infrastructure; Non Thong Subdistrict Municipality

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองแบบกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ องค์กรกำหนดให้มีการกระจายอำนาจหน้าที่ไปสู่หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้ง พนักงานในระดับต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้องค์กรเกิดความคล่องตัวในการทำงาน แนวคิดดังกล่าว ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง รวมทั้งสามารถตรวจสอบ การทำงานของฝ่ายบริหารที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาดำเนินกิจการขององค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งถือ ว่าเป็นบันไดของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ, 2546 : 8)

รัฐบาลได้ปฏิรูประบบราชการ โดยปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐให้มี ความเหมาะสมตามภารกิจหน้าที่เพื่อลดความซ้ำซ้อนและให้เกิดเอกภาพ มีคล่องตัวในการบริหาร จัดการ โดยได้ตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ส่งผลให้มี การจัดตั้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขึ้น โดยมีภารกิจหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมสนับสนุน ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลสร้างความเข้มแข็งให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการที่ดีตอบสนองความต้องการของประชาชนใน ท้องถิ่นและมีการบูรณาการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วรเดช จันทรศร, 2544 : 5)

ภายใต้โครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ทุกหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านการให้บริการจะรวมตัวอยู่ที่สำนักงานใหญ่ ต่อมาได้มีการรับมอบพื้นที่ หลายตำบล หลายหมู่บ้านให้อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้ปริมาณประชากรมีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการเพิ่มของพื้นที่และการมีประชากรที่ค่อนข้าง หนาแน่นย่อมส่งผลกระทบต่อ การดำเนินกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะใน เรื่องที่เกี่ยวกับการให้บริการประชาชนทั้งในแง่คุณภาพและปริมาณ ไม่ว่าจะเป็นใน ด้านกระบวนการ ขั้นตอนในการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งเหล่านี้จึง ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการให้บริการ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีแนวคิดที่ จะนำงานทางด้านการบริการหลัก ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประชาชน เช่น งานบริหารจัดการ ศึกษา งานกฎหมาย งานสวัสดิการและสังคม งานจัดเก็บรายได้ งานการเงินและบัญชี งานบริหาร ทั่วไป งานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน งานขออนุญาตต่าง ๆ งานส่งเสริมการเกษตร อินเทอร์เน็ต ตำบล งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และงานอื่น ๆ ขยายลงไปสู่ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ให้ ใกล้ชิดและดึงประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด

องค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีกระหวมมหาไทยกำกับดูแลมีความใกล้ชิดประชาชน และ เกี่ยวเนื่องกับทุกข์สุขของประชาชนที่สุด ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขอบเขตที่ กว้างขวางเกี่ยวกับความกินดีอยู่ดีของประชาชนในแทบทุกด้านและมีผลกระทบโดยตรงต่อ ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ การศึกษา ความปลอดภัย โครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น โดยหน้าที่หลักประการหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือการ

บริการประชาชน ประกอบกับการปกครองท้องถิ่นโดยระบบเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นระบบการปกครองตนเองในแต่ละพื้นที่ ซึ่งการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแยกกิจกรรมบริการ (Service Activates) ได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ การบริการเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และการบริการ เฉพาะด้าน

การบริการเกี่ยวกับสาธารณูปโภค (Public Utility Service) หมายถึง บริการที่ให้แก่ ประชาชนทั่วไปอันเป็นการให้บริการที่กระจายกันไปทั้งพื้นที่ โดยผู้รับบริการ ไม่จำเป็นต้องมา ขอรับบริการ โดยตรงก็สามารถรับบริการได้ เช่น การก่อสร้างซ่อมแซมถนนทางเท้า ไฟฟ้า น้ำประปา การระบายน้ำ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การบริการจัดเก็บขยะ เป็นต้น การบริการเฉพาะด้าน (Specific Services) ซึ่งเป็นการให้บริการแก่ประชาชนแต่ละ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีธุรกิจเฉพาะ มีพนักงานของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นผู้คอยให้บริการ ณ ที่สำนักงานเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น ศูนย์บริการสาธารณสุข งานทะเบียนราษฎร งานจัดเก็บภาษี งานการศึกษาและวัฒนธรรม งานสวัสดิการผู้สูงอายุและผู้พิการ และงาน ขออนุญาตก่อสร้างอาคารต่างๆ จะเห็นได้ว่างานดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นงานให้บริการแก่ ประชาชน และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชน ซึ่งจะเห็นว่าการปฏิบัติงานให้บริการต่างๆ เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างประสิทธิภาพและเกิดความพึงพอใจแก่ประชาชนสูงสุดด้วย (วุฒิสาร ตันไชย, ม.ป.ป. : 5)

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นการสร้างรากฐานคุณภาพชีวิต โดยตอบสนองปัญหา และความ ต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เช่น งบประมาณ บุคลากร หรือนโยบาย การบริหาร ก็สามารถส่งผลกระทบต่อ การให้บริการได้ โดยเฉพาะระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เป็น สิ่งอำนวยความสะดวกลำดับแรกในการสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน ทั้งนี้ สามารถนำ ข้อมูลความพึงพอใจของประชาชนมาริเริ่มและพัฒนาในการให้บริการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

การกระจายอำนาจเป็นการปกครองที่รัฐและรัฐบาลกลางได้สละอำนาจ หรือมอบอำนาจ การตัดสินใจ ในทางการปกครองและการบริหารของส่วนกลางให้แก่องค์กรอื่นอย่างเป็นทางการทั้งนี้ มีการประกาศหลัก และแนวทางการมอบอำนาจนั้นไว้เป็นกฎหมาย หรือโดยนโยบายที่สำคัญ ของประเทศและองค์กรที่สามารถรับมอบอำนาจจากรัฐบาลกลาง มีความเป็นอิสระใน การตัดสินใจ สามารถมีทรัพย์สิน มีงบประมาณ มีอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน รวมทั้งมีบุคลากร ตลอด รวมถึงถึงผู้บริหารและสภาที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน โดยทำหน้าที่ให้บริการประชาชน ภายในอาณาบริเวณหนึ่งๆ ที่มีความชัดเจนแน่นอน องค์กรที่สามารถรับมอบอำนาจ ที่รัฐบาลกลาง สละอำนาจมาให้นี้ได้เรียกว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” นอกจากจะมุ่งประโยชน์ไป ที่การ พัฒนาศักยภาพของประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มี “ส่วนร่วม” ในการปกครองตนเอง แล้ว ยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นวิธีการปกครองและการบริหารประเทศอย่างใหม่ มีการกระจาย อำนาจภารกิจ หน้าที่การงานที่เป็นภารกิจพื้นฐานจากรัฐบาลกลางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ กระทำการแทน เช่น การ รักษาความสะอาด การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การจัดการศึกษาขั้นประถม เป็นต้น การกระจายภารกิจหน้าที่

คือ การถ่ายโอนงานให้กระทำการแทนรัฐบาลกลาง และบางเรื่อง รัฐบาลกลางก็มักตัดสินใจให้องค์กรเอกชน รับทำงานแทนรัฐบาลกลาง เช่น การไปรษณีย์ และการขนส่ง เป็นต้น (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ, 2546 : 8)

เทศบาล เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมือง หรือมีความสามารถและแนวโน้มที่จะพัฒนาขึ้นเป็นเมือง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ทั้งนี้แต่ละประเภทจะจัดตั้งอย่างสอดคล้องไปตาม ระดับความเจริญของท้องถิ่น จำนวน และความหนาแน่นของประชากรและอื่น ๆ เทศบาลแต่ละ ประเภทจะมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญเหมือนกัน คือ การให้บริการสาธารณะเพื่อตอบสนอง ความต้องการของประชาชน ทั้งในด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ซึ่งเทศบาลแต่ละแห่ง จะจัดการบริการดังกล่าวให้แก่ประชาชนได้มากน้อย เหมาะสมหรือไม่ แตกต่างไปตามสภาพพื้นที่ งบประมาณและนโยบายสาธารณะของแต่ละเทศบาล แม้บริการสาธารณะที่ให้ของเทศบาลจะมี ความแตกต่างกันไป แต่สิ่งที่เป็นหลักการเดียวกันในการจัดบริการของทุก ๆ เทศบาล ก็คือ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในเทศบาลนั้นให้ได้มากที่สุด

บริการสาธารณะ ที่เทศบาลตำบลโนนทองมีบริการให้แก่ประชาชนจะดำเนินไปอย่าง มีประสิทธิผลหรือไม่นั้นสามารถพิจารณาได้จากผลสำเร็จของการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ เป้าหมาย หรือแผนงานที่ได้กำหนดไว้เพียงใด ทรัพยากรทางการบริหาร ได้ถูก นำไปใช้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดหรือไม่ และที่สำคัญจะต้องพิจารณาถึง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อบริการสาธารณะนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด และให้เป็นไปตาม แผนการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด จึงจำเป็นต้อง ทำการศึกษาวิจัยการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี เพื่อใช้ เป็นข้อมูลในการพัฒนา และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนงานที่ได้กำหนดไว้ สมกับเป็น ชุมชนน่าอยู่ เมืองน่าเที่ยวที่มีความยั่งยืน แสดงให้เห็นศักยภาพในการบริหารจัดการ และ เพื่อรองรับการขยายตัวอย่างรวดเร็ว อุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวเจริญเติบโตสูงขึ้น มีการพัฒนามากขึ้น และต่อเนื่องในทุก ๆ ด้าน จึงเป็นอีกหนึ่งองค์กรที่มีความมุ่งมั่นในการบริหารงาน เพื่อ สนองความต้องการของประชาชนและแก้ปัญหาของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม การพัฒนาคุณภาพชีวิต การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้มีทัศนียภาพที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะทางพัฒนาคุณภาพ การให้บริการโครงสร้างพื้นฐานในเขตเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่เป็นหน่วยในการศึกษา (Unit of Analysis) คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนทอง ที่มาใช้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ทั้ง 11 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 8,226 คน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Simple Size)

จากจำนวนประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี โดยวิธีการคำนวณตามสูตรการคำนวณของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 : 125) จากสูตรดังกล่าวได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ทำการคำนวณเพื่อทำการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาแต่ละหมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ครั้งนี้ เป็นการศึกษาสถิติเชิงพรรณนา โดยเครื่องมือที่นำมาใช้นี้ใช้การออกแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน (ตัวแปรต้น)

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานต่อประชาชนของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ได้ศึกษา 4 ด้าน 1. ด้านถนน 2. ด้านไฟฟ้า และ 3. ด้านประปา และ 4. ด้านทางระบายน้ำ (ตัวแปรตาม)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานต่อประชาชนของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษาค้นคว้า
2. กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดวัตถุประสงค์และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด
3. เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ในเนื้อหา ภาษาและความเที่ยงตรงผู้วิจัยได้นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความเที่ยงตรง ในเนื้อหา (contents validity)
4. ประมวลผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุงแบบสอบถาม เสนอกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกันกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง ที่เขตเทศบาลตำบลนายูง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของ Cronbach โดยได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.907

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้แบบสอบถามสำรวจประชาชนที่มาใช้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานในเขตเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการรวบรวมประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

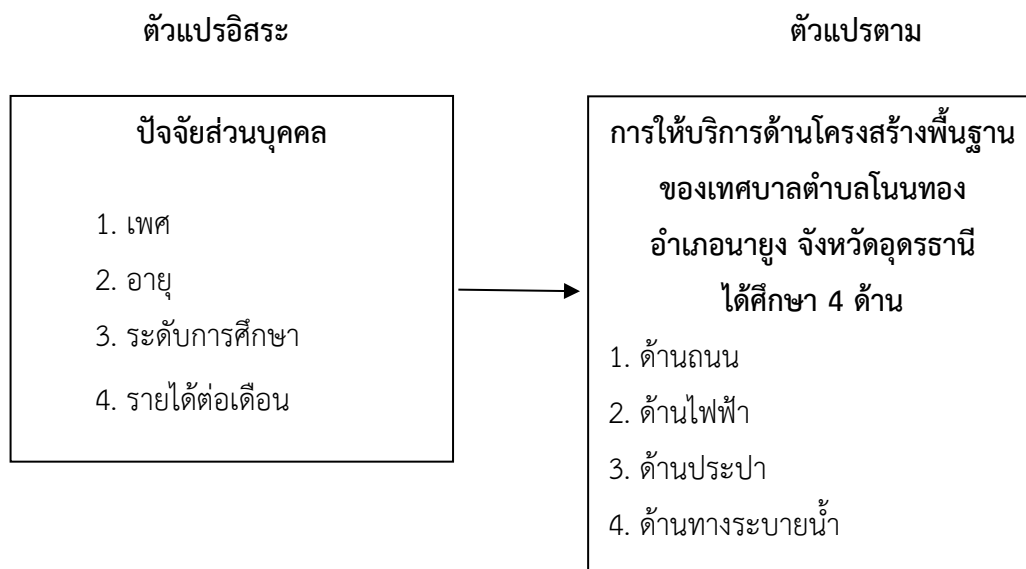
1. ข้อมูลส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) คิดเป็นค่าร้อยละ (Percentages) นำเสนอในรูปตาราง
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 วิเคราะห์ระดับการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยรวมรายด้านและรายข้อแล้วแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 วิเคราะห์ระดับการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ตามตัวแปรที่ศึกษา คือ การเปรียบเทียบการมาใช้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานต่อประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคือใหญ่ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ประมวลความคิดเห็นและแนวทางการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี นำมาวิเคราะห์เนื้อหาเรียงลำดับความถี่แต่ละประเด็น แล้วบรรยายประกอบตาราง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี จากพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มาตรา 674 เกี่ยวกับระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านถนน 2) ด้านไฟฟ้า 3) ด้านประปา 4) ด้านทางระบายน้ำ มาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 และเป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 อายุอยู่ระหว่าง 31- 40 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 55 ปีขึ้นไป ปี จำนวน 15 คิดเป็นร้อยละ 3.75 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.75 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา/ ปวช./ปวส. จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.25 และน้อยที่สุดคือปริญญาโท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 รองลงมา 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 และน้อยที่สุดคือ 30,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00

ตารางที่ 1 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวม

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืนของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการตลาดท่องเที่ยว	3.78	0.84	มาก
2. ด้านการแสวงหาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่	3.62	0.89	มาก
3. ด้านการให้บริการท่องเที่ยว	3.66	0.96	มาก
4. ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.67	0.84	มาก
5. ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	3.71	0.91	มาก
รวม	3.69	0.81	มาก

2. การให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการให้บริการด้านไฟฟ้าแสงสว่าง ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือการให้บริการด้านทางระบายน้ำ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.66) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการให้บริการด้านถนน ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.76) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 การให้บริการด้านถนน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.76) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3. ท่านมีความพึงพอใจต่อสภาพการใช้งานของถนนในเขตตำบล ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.92) รองลงมาคือ ข้อ 6. ท่านมีความพึงพอใจหลังการซ่อมแซมถนน

เพียงใด ($\bar{X} = 3.57$, S.D.= 0.94) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 1. ท่านได้รับความสะดวกในการใช้ถนนเพื่อสัญจรภายในตำบล ($\bar{X} = 3.15$, S.D.= 0.99)

2.2 การให้บริการด้านไฟฟ้าแสงสว่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.62) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 7. ไฟฟ้าสาธารณะหมู่บ้านมีความสว่างเพียงพอเพียงใด ($\bar{X} = 4.01$, S.D.= 0.82) รองลงมาคือ ข้อ 9. ไฟฟ้าสาธารณะเกิดความชำรุดเสียหายเพียงใด ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.81) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 12. ประชาชนได้รับประโยชน์ในด้านการสัญจรไปมาและความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.42$, S.D.= 1.02)

2.3 การให้บริการด้านประปา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D.= 0.68) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 13. การบริการจ่ายน้ำของการประปาดีเพียงใด ($\bar{X} = 3.64$, S.D.= 0.83) รองลงมาคือ ข้อ 18. น้ำประปาที่ใช้มีคุณภาพในด้านสีกลิ่นและรสเพียงใด ($\bar{X} = 3.57$, S.D.= 0.76) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 19. ช่วยให้ประชาชนมีน้ำใช้เพียงพอกับความต้องการเพียงใด ($\bar{X} = 3.32$, S.D.= 1.20)

2.4 การให้บริการด้านทางระบายน้ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D.= 0.66) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 20. ประสิทธิภาพของทางระบายน้ำมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 0.86) รองลงมาคือ ข้อ 21. ขนาดของทางระบายน้ำมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.89$, S.D.= 0.76) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 25. ความรวดเร็วในการซ่อมแซมเมื่อทางระบายน้ำได้รับความเสียหาย ($\bar{X} = 3.21$, S.D.= 1.00)

3. ผลการเปรียบเทียบการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวม พบว่า ประชาชนที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นในการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ได้แก่

1. ควรสร้างถนนในหมู่บ้านให้เป็นไปตามมาตรฐานเพื่ออายุการใช้งานที่ยาวนานมีการตรวจสอบคุณภาพถนนหลังการก่อสร้างเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐาน

2. ควรให้การสนับสนุนในเรื่องของการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการคณะกรรมการบริหารและบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน

3. ควรเพิ่มงบประมาณในการปรับปรุงท่อส่งน้ำขึ้นใหม่ และหาแหล่งน้ำดิบเพิ่มบางหมู่ที่ได้ขาดแคลนน้ำในช่วง เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือน พฤษภาคม ของทุกปี เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. สนับสนุนงบประมาณเพื่อขยายเขตไฟฟ้าหรือจุดสว่างให้ครอบคลุมจุดเสี่ยงครบทุกจุดในหมู่บ้าน
5. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

อภิปรายผลการวิจัย

การให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 0.58) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการให้บริการด้านไฟฟ้าแสงสว่าง ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.62) รองลงมาคือการให้บริการด้านทางระบายน้ำ ($\bar{X} = 3.60$, S.D.= 0.66) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการให้บริการด้านถนน ($\bar{X} = 3.35$, S.D.= 0.76) อาจเป็น เพราะ ว่า เทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี มีการเปิด โอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบโครงการก่อสร้างถนน และให้ ได้ แสดงความคิดเห็นในการเสนอโครงการก่อสร้างถนนได้ อีกทั้ง การบำรุงรักษา และปรับปรุง ซ่อมแซมระบบประปา หมู่บ้านทั่วถึงพร้อมใช้งาน และการดำเนินการติดตั้งไฟฟ้า ส่องสว่างตามจุดเสี่ยงอย่างเพียงพอและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชนะมบุญพาชัย และธีรวิสิฐ มุลงามกุล (2558 : 4) วิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า จากการศึกษาเรื่องแนวทางพัฒนาการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลพรานกระต่าย ผลการศึกษาวิจัย พบว่า สภาพการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลพรานกระต่ายโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้านนั้น มีค่าเฉลี่ยของสภาพการให้บริการอยู่ในระดับปานกลางและอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า งานการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานซึ่งเป็นหน้าที่หลักของเทศบาลที่จะต้องดูแลประชาชนให้เป็นอย่างดีและเทศบาลตำบลเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายอำนาจจากส่วนกลางลงมาสู่ท้องถิ่นเพื่อที่จะได้ให้บริการประชาชนอย่างใกล้ชิดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2546 : 87) ได้ให้ความหมายของการบริการไว้ว่า การให้บริการที่จะทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ คือ 1. ความพึงพอใจของผู้รับบริการ การให้บริการที่ดีต้องมีเป้าหมายที่ผู้รับบริการเป็นหลักโดยผู้ให้บริการจะต้องถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงที่จะต้องพยายามกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจมากที่สุด 2. ความคาดหวังของผู้รับบริการ ผู้ให้บริการจำเป็นต้องรับรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับความคาดหวังพื้นฐาน ตลอดจนสำรวจความคาดหวังเฉพาะของผู้รับบริการเพื่อสนองความต้องการการบริการให้ตรงกับความต้องการ ซึ่งจะ ทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึง

พอใจ 3. ความพร้อมในการให้บริการ ประสิทธิภาพของการให้บริการขึ้นอยู่กับความพร้อมที่จะให้บริการในสิ่งที่ผู้รับบริการต้องการภายในเวลาและรูปแบบที่ต้องการ 4. ความมีคุณค่าของการบริการคุณภาพของการบริการที่ตรงไปตรงมา ไม่เอาเปรียบผู้รับบริการรวมทั้งความพยายามที่จะทำให้ผู้รับบริการชอบ และพอใจกับบริการที่ได้รับยอมแสดงถึงคุณค่าของการบริการที่ดีด้วยกันทั้งสิ้น 5. ความสุภาพในการให้บริการ การต้อนรับและการให้บริการด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม แจ่มใส และท่าทีที่สุภาพอ่อนโยนของผู้ให้บริการ แสดงถึงความอัธยาศัยดีและบรรยากาศของการให้บริการที่เป็นมิตรอบอุ่นและเป็นกันเอง ซึ่งจะส่งผลให้บริการเกิดความพึงพอใจต่อการบริการที่ได้รับ 6. ความสนใจต่อการให้บริการ การให้ความสนใจอย่างจริงจังของผู้รับบริการทุกระดับและทุกคนอย่างยุติธรรมหรือเท่าเทียมกันนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะผู้รับบริการทุกคนต่างก็ต้องการการได้รับการบริการที่ดีด้วยกันทั้งสิ้น 7. ความมีประสิทธิภาพในการให้บริการ ความสำเร็จของการให้บริการขึ้นอยู่กับความเป็นระบบที่มีขั้นตอนในการบริการที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ มาตุลี ดาราเรือง (2554 : 54) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งได้ให้แนวทางในการพัฒนาไว้ว่า งานที่มีการก่อสร้างซ่อมบำรุงควรมีการควบคุมและตรวจสอบงานให้ตรงตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีการ ตรวจสอบคุณภาพและปริมาณของวัสดุที่นำมาก่อสร้างให้มีความเหมาะสมกับงาน ควรมีการควบคุมการก่อสร้าง ให้ได้มาตรฐานตามที่ได้กำหนดไว้ และต้องจัดส่งเจ้าหน้าที่ออกซ่อมแซมตรวจสอบปัญหาทันทีที่ได้รับแจ้ง เมื่อ พบปัญหาจะต้องดำเนินการก่อสร้างซ่อมแซมทันทีเพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน ดังที่ สมิต สัมณกร (2548 : 76) ได้ให้ความหมายของการบริการที่ดีไว้ว่า การให้บริการจำเป็นต้องปฏิบัติโดยถูกต้องสมบูรณ์ ครบถ้วน การให้บริการซึ่งจะตอบสนองความต้องการและความพอใจของผู้รับบริการที่เห็นได้ชัดคือการปฏิบัติที่ ต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ครบถ้วน เพราะหากมีข้อผิดพลาด ขาดตกบกพร่องแล้วก็ยากที่จะ ทำให้ลูกค้าพอใจแม้จะมีคำขอโทษ ขออภัย ก็ได้รับเพียงความเมตตา

ผลการเปรียบเทียบการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวม พบว่า ประชาชนที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นในการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมภาพ ทบหลง และดร.พัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ (2556 : 42) วิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาญ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาญ อำเภอยางสีสุราช จังหวัด มหาสารคาม จำแนกตามขนาดของหมู่บ้านผลการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ

0.05 ผลการศึกษาที่ออกมาเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าประชาชนให้ความสนใจติดตามข้อมูลการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาฏและประชาชนทุก คน ต่างก็ได้รับประโยชน์และได้รับรู้ถึงข้อมูลผลการ ดำเนินงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหาร ส่วน ตำบลนาฏ จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1.1 เทศบาลตำบลโนนทอง ควรจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการซ่อมถนนและควรสร้างถนนในหมู่บ้านให้เป็นไปตามมาตรฐานเพื่ออายุการใช้งานที่ยาวนานมีการตรวจสอบคุณภาพถนนหลังการก่อสร้างเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐาน

1.2 เทศบาลตำบลโนนทอง ควรให้การสนับสนุนในเรื่องของการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการแก๊สคณะกรรมการบริหารและบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน และเพิ่มงบประมาณในปรับปรุงท่อส่งน้ำขึ้นใหม่ จัดหาแหล่งน้ำดิบเพิ่มบางหมู่ที่ได้ขาดแคลนน้ำในช่วง เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 เทศบาลตำบลโนนทอง ควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อขยายเขตไฟฟ้าหรือจุดสว่างให้ครอบคลุมจุดเสี่ยงครบทุกจุดในแต่ละหมู่บ้าน

1.4 เทศบาลตำบลโนนทอง ควรตรวจสอบดูแลทางระบายน้ำให้สามารถใช้งานได้ดียู่เสมอ

1.5 ในการจะจัดทำประชาคมแต่ละครั้งต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง และที่สำคัญต้องสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนอยากเข้าร่วมในการแสดงความคิดเห็น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

- ชนะ มหบุญพาชัย. (2558). *แนวทางพัฒนาการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร / ชนะ มหบุญพาชัย. กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.*
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2546). *ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทยและต่างประเทศเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.*
- มาตุลี ดาราเรือง. (2554). *แนวทางพัฒนาการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์สาขาการปกครองท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.*
- วรเดช จันทรศร. (2544). *การพัฒนาต้นแบบการบริการสาธารณะที่เป็นเลิศ : กรณีศึกษาจากต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สหยาบล็อคและการพิมพ์.*
- วุฒิสาร ตันไชย. (2547). *การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น: ความก้าวหน้าหลังรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540. นนทบุรี: คลังวิชา จำกัด.*
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2546). *การวิจัยธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: เพชรจรัสแสงแห่งโลก ธุรกิจ.*
- สมิต สัจฉกร. (2548). *ศิลปะการให้บริการ. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.*
- สมภพ ทบหลง. (2556). *ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนากอาย้อย สี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ รป.ม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*
- Taro Yamane(1973). *Statistics: An Introductory Analysis.* (3rdEd). New York. Harper and Row Publications.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล”
ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ

**Comparrison of Learning Achievement in Thai Language Subject on Kinds
of Words of Matthayomsuksa 1 Students at Takuapa Senanukul School
Taught by Using Practice Books and Traditional Teaching**

วราภรณ์ ทรายทอง และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Waraporn Saithong and Siripat Jetsadawiroj

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author E-mail: 6214442004@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) หนังสือแบบฝึกทักษะ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบปกติ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.80/80.55 ตามเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; หนังสือแบบฝึกทักษะ; ชนิดของคำ

* วันที่รับบทความ: 10 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 21 ธันวาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 22 ธันวาคม 2564

Received: December 10, 2021; Revised: December 21, 2021; Accepted: December 22, 2021

Abstracts

The purpose of this research were: 1) to develop and determine the efficiency of practice book 2) to compare the learning achievement between the practice book and traditional teaching method and 3) to study the satisfaction of students towards teaching using a practice book. The population used in this research were grade 7 student, Academic Year 2021, From Takuapa Senanukul School 2 classrooms, which were obtained based on a simple random sampling.

Research Tools were : 1) practice books 2) learning management plan using practice books 3) learning management plan using a traditional teaching method 4) questionnaire to measure learning achievement in Thai language subject on Kinds of Words and 5) Questionnaire on satisfaction towards learning Thai language subject on Kinds of Words taught using practice book. The Data were analyzed using statistics including percentage, mean, standard deviation, and t-test independent.

The results showed that, The efficiency of Thai language practice book on Kinds of Words. The efficiency was equal to 80.80/80.55 according to the criteria of 80/80, The results of comparing the academic achievement of Thai language subject on Kinds of Words for grade 7 students using the practice book was higher than that using a traditional teaching method with a statistical significance at the .05 level, The satisfaction of grade 7 students towards teaching using a Thai language practice book on Kinds of Words was also at the level. The highest level.

Keywords: Learning Achievement ; Practice Book ; Kinds of Words

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจของมนุษย์ คนไทยจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจภาษาไทยเพื่อให้สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง และนอกจากจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารแล้วภาษาไทยยังมีความสำคัญในฐานะภาษาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ คนไทยจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยและควรภูมิใจในภาษาอันเป็นเอกลักษณ์ของเรา นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด และทักษะต่าง ๆ เพื่อให้ทันต่อพลวัตทางสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน ตลอดจนการสื่อถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณีผ่านภาษาไทยในวรรณคดีและวรรณกรรมที่ได้มีการบันทึกไว้ ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์และสืบสานภาษาไทยให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 37)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและ
พัฒนาการทางสมองที่เน้นให้ความสำคัญด้านความรู้ควบคู่กับคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 25)

ภาษาไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ เพราะเป็นวิชาที่ต้องอาศัยการฝึกฝนจนเกิดความ
ชำนาญในการใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม จึงได้กำหนดสาระการ
เรียนรู้ ๕ สาระ ได้แก่ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดู และการพูด สาระหลักการใช้
ภาษา และสาระวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งสาระหลักการใช้ภาษาเป็นสาระสำคัญที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมี
คุณภาพ และยังเป็นสาระสำคัญที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เพื่อที่จะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้
ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของหลักการใช้ภาษาที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจ
ทางด้านหลักการใช้ภาษามากเท่าใด ก็จะสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากเท่านั้น ซึ่งการสอนหลัก
ภาษาจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในการใช้หลักภาษามากขึ้น และสามารถนำไปใช้
ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาไว้ในสาระที่ 4 หลักการใช้
ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และ
พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

การสอนภาษาไทยเป็นเรื่องของการฝึกทักษะ ต้องอาศัยการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ การจัด
กระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ที่ตรงตามเป้าหมาย จึงควรเป็นการฝึกให้ผู้เรียน
ได้เรียนรู้ด้วยการลงมือทำ โดยการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นตัวกลางในการสร้างองค์ความรู้ที่จะทำ
ให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาและบทเรียนได้ด้นั้น จะต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะ
เป็นการช่วยทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 99 -
100) ผู้วิจัยจึงสร้างและพัฒนาหนังสือแบบฝึกทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและมีทักษะในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” จำนวน 10 ห้องเรียน รวม 384 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 43 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

- การสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ
- การสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ที่สอนแบบปกติ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ
- ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นเนื้อหาเนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หนังสือแบบฝึกทักษะ หมายถึง บทเรียน กิจกรรม แบบฝึกทักษะ เรื่องชนิดของคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้น จำนวน 8 เล่ม แยกเป็นคำชนิดต่าง ๆ ชนิดละ 1 เล่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาและฝึกทักษะเกี่ยวกับการวิเคราะห์คำชนิดต่าง ๆ

2. การสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 8 เล่ม

3. การหาประสิทธิภาพ หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กำหนดเกณฑ์ที่ 80/80 โดย 80 แรกคือประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ในหนังสือแบบฝึกทักษะ คิดคะแนนเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบท้ายเล่มของหนังสือแบบฝึกทักษะแต่ละเล่ม และ 80 หลัง คือประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะ คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

4. การสอนแบบปกติ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนปกติ มีการบูรณาการเทคนิคการสอน และสื่อการสอนอื่น ๆ ในการจัดการเรียนรู้

5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยเนื้อหา 7 เรื่อง คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน โดยจัดทำแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ซึ่งวัดด้วยคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ซึ่งวัดจากการให้ผู้เรียนตอบข้อคำถามในแบบประเมินความพึงพอใจที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของ คำ จำนวน 8 เล่ม

2. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ จำนวน 8 แผน แผนละ 55 นาที

3. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ที่สอนแบบปกติ จำนวน 8 แผน
แผนละ 55 นาที

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ เป็นแบบทดสอบ
ปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

5. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนวิชา
ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scales) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอน
แบบปกติใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยไว้
ดังนี้

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 ข้อ ที่สร้างให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาตามแนวคิด
ของบลูม (Bloom, 1956 : 123 - 125) โดยผ่านการหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่า
ความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการคำนวณจากสูตร คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson Method) บุญชม ศรี
สะอาด (2556 : 98 - 99) ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึก
ทักษะ และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติโดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบเป็นเวลา 55 นาที

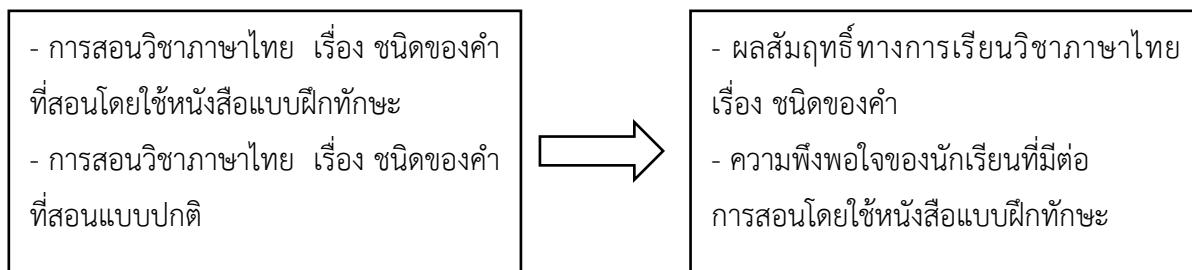
2. ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้
หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติโดยใช้เวลาเรียน
คาบละ 55 นาที

3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียน เรื่อง ชนิดของคำ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือ
แบบฝึกทักษะ และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติโดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบเป็นเวลา 55 นาที

4. ทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการสอนโดยใช้
หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ไปให้กับกลุ่มทดลองประเมินความพึงพอใจ

5. นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนและหลังเรียน
เรื่อง ชนิดของคำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อ
ทดสอบสมมติฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดลอง	จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนนระหว่างเรียน (40 คะแนน)		คะแนนหลังเรียน (40 คะแนน)		ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ (E_1)	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ (E_2)	
รายบุคคล	3	32.00	80.00	31.66	79.15	80.00/79.15
กลุ่มย่อย	9	32.22	80.55	32.11	80.28	80.55/80.28
ภาคสนาม	31	32.32	80.80	32.22	80.55	80.80/80.55

จากตาราง 1 พบว่า ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 ใช้ทดลองกับกลุ่มทดสอบประสิทธิภาพ แบบรายบุคคล (1:1:1) จำนวน 3 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/79.15 ขั้นที่ 2 แบบกลุ่มย่อย (3:3:3) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.55/80.28 และขั้นที่ 3 แบบภาคสนาม (9:9:9) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.80/80.55 สรุปผลได้ว่า หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียน กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	43	30.70	2.110	7.005	.000*
กลุ่มควบคุม	43	27.40	2.259	7.005	

*p < 0.05

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียน กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนมีความรู้ เรื่อง ชนิดของคำ สูงกว่าการสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านครูผู้สอน	4.63	.506	มากที่สุด
ด้านสื่อการสอน	4.58	.499	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนรู้	4.53	.505	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.56	.502	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.53	.501	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ความพึงพอใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึก วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.80/80.55 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือแบบฝึกทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้สร้างตามขั้นตอนและกระบวนการอย่างละเอียด ตรวจสอบด้วยความรอบคอบ และผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลอง เพื่อหาค่า

ประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพแบบรายบุคคล (1:1:1) จำนวน 3 คน ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/79.15 จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองในขั้นตอนที่ 2 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย (3:3:3) จำนวน 9 คน ได้มีค่าประสิทธิภาพ 80.55/80.28 จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองในขั้นตอนที่ 3 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มใหญ่ (9:9:9) จำนวน 31 คน ได้มีค่าประสิทธิภาพ 80.80/80.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ตลอดจนหนังสือแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีคำแนะนำการใช้หนังสือแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียน มีมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน จึงทำให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการใช้หนังสือแบบฝึกทักษะได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีภาพประกอบที่สวยงาม มีแบบฝึกทักษะที่หลากหลาย มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ดังที่ ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2550 : 36) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ คือ กิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีความหลากหลาย มีการพัฒนาทักษะการคิด กระบวนการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนสามารถสรุปความคิดรวบยอดและสาระสำคัญของการเรียนรู้ และความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา ภู่วาสดี (2561 : ออนไลน์) เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยเรื่องการผันวรรณยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนยอ ที่สอนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะและการสอนแบบปกติ พบว่า แบบฝึกทักษะ เรื่อง การผันวรรณยุกต์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.03 /76.07

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะสูงกว่าการสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.70 และนักเรียนที่ใช้การสอนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.40 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ จากการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะมีการจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก นักเรียนได้ฝึกฝนทำแบบฝึกทักษะที่หลากหลายจนเกิดความรู้และเข้าใจในเนื้อหา รวมทั้งสนองต่อการเรียนรู้ที่แตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และยังช่วยฝึกความรับผิดชอบและความมีวินัยในการทำแบบฝึกทักษะ ตลอดจนการจัดทำเป็นหนังสือแบบฝึกทักษะเป็นรูปเล่มทำให้นักเรียนสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนเนื้อหาด้วยตนเองได้อย่างสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนิสา อินทรกำแหง สิทธิเนติกุล (2561 : ออนไลน์) เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านสระเสียงยาว ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช (ราชทัณฑ์อุปถัมภ์) ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับการสอนปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช (ราชทัณฑ์อุปถัมภ์) ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ มีเนื้อหาและความยากง่ายที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจนอ่านง่าย รูปภาพประกอบมีความเหมาะสม สีสันสวยงาม การจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน มีการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการศึกษาหนังสือแบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนมีความรู้ เรื่อง ชนิดของคำ มากขึ้น และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์ แซ่ท้าว, ยุพิน จันทรเรือง และ เบญจมาภรณ์ สุริยาวงศ์ (2564 : 123 – 136) เรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะ การอ่านออกเสียงคำที่สะกดด้วยแม่กน แม่กด แม่กบโดยใช้เพลง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง โรงเรียนบ้านมนตรวิทยา พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำที่สะกดด้วยแม่กน แม่กด แม่กบ โดยใช้เพลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูควรชี้แจงการใช้หนังสือแบบฝึกทักษะให้นักเรียนเข้าใจก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน
2. การจัดลำดับเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างหนังสือแบบฝึกทักษะ ควรเหมาะสมกับระยะเวลาในการสอน
3. หนังสือแบบฝึกทักษะที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรมีความสวยงาม ดึงดูดใจผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาหนังสือแบบฝึกทักษะและใช้หนังสือแบบฝึกทักษะในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น
2. ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับวิธีการสอน อื่น ๆ เพื่อศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ. (2550). *แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้เรียนและการจัดทำผลงานวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธารอักษร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวิริยาสัน.
- สุจิตรา ภู่วาสดี. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการ ผันวรรณยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนยอ ที่สอนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะและการสอนแบบปกติ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2564. แหล่งที่มา: <http://www.edu-journal.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/2312.ru>
- สุนิสา อินทรกำแหง สติเนติกุล. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านสระเสียงยาว ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช (ราชทัณฑ์อุปถัมภ์) ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับการสอนปกติ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2564. แหล่งที่มา <http://www.edu-journal.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/2243.ru>
- สุรีย์ แซ่ท้าว, ยุพิน จันทรเรือง และ เบญจมาภรณ์ สุริยาวงศ์. (2564). การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำที่สะกดด้วยแม่กน แม่กด แม่กบโดยใช้เพลง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง โรงเรียนบ้านมนตรวิทยา. *พินเนศวร์สาร*. 17 (1), 123 – 136.
- Bloom, B.S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook: The Cognitive Domain*. Newyork : David Mckey.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศ
ที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรียาภัย
ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ

**Comparison of Learning Achievement in Thai Language Subject on
Foreign Words Used in Thai Language of Matthayomsuksa 3
Students at Sriyapai School Taught by Using Practice Books
and Traditional Teaching**

พรรณทิวา บรรพต และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Pantiwa Banphot and Siripat Jetsadawiroj

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Mint1234.nana@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรียาภัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก จำนวน 2 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) หนังสือแบบฝึกทักษะ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบปกติ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1) หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.31/81.94 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

* วันที่รับบทความ: 9 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 22 ธันวาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 23 ธันวาคม 2564

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; หนังสือแบบฝึกทักษะ; คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

Abstracts

The research aimed to 1) create and find out the efficiency of Thai language practice books on foreign words used in Thai language among Matthayomsuksa 3 students to ensure it reaches the 80/80 efficiency criteria, 2) compare learning achievement in Thai language subject on foreign words used in Thai language of Matthayomsuksa 3 students taught by using Thai language practice books and traditional teaching, 3) study satisfaction of Matthayomsuksa 3 students towards the teaching based on Thai language practice books on foreign words used in Thai language. The sample in the study was the 1st semester of the 2021 academic year Matthayomsuksa 3 students from Sriyapai School. They were selected using a simple random sampling for 2 classrooms. The research instruments were 1) practice books, 2) Thai language learning management plan by practice books, 3) Thai language learning management plan by traditional teaching, 4) measurement of Thai language achievement, 5) satisfaction questionnaire. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and independent sample t-test.

The findings found that:

1) The Thai language practice books on foreign words used in Thai language for Matthayomsuksa 3 students showed the efficiency of 80.31/81.94, which following the specified criteria.

2) Learning achievement of Matthayomsuksa 3 students taught by practice books was higher than taught by traditional teaching with the statistical significance level of .05.

3) Matthayomsuksa 3 students were satisfied with being taught by practice books at the highest degree.

Keywords: Learning Achievement; Practice Books; Foreign Words Used in Thai Language

บทนำ

ภาษาเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่ายิ่งของชาติ เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์และความภาคภูมิใจของคนไทยทั้งประเทศ ภาษาใช้ในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจซึ่งกัน ทำให้เกิดความรักสามัคคีและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในหมู่ประชาชนชาวไทย ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาจึงเป็นผู้ที่ได้เปรียบและมักจะประสบความสำเร็จในชีวิตหรือในการดำเนินกิจการต่าง ๆ เพราะสามารถใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้ ความคิดด้วยการพูดหรือเขียน ผู้ที่มีความสามารถในการฟังหรืออ่าน ก็จะเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในศิลปะวิชาการแขนงต่าง ๆ อันจะยังประโยชน์ให้การประกอบอาชีพหรือกิจการของ

คนผู้นั้นได้รับความสำเร็จ รวมทั้งภาษายังเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารถ่ายทอดความรู้ระหว่างคนในประเทศและเป็นเครื่องมือในการสื่อสารแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับประเทศต่าง ๆ จึงส่งผลให้มีการถ่ายโอนทางภาษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

การถ่ายโอนทางภาษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ทำให้มีการยืมคำจากภาษาอื่นมาใช้ ส่งผลให้ภาษาไทยมีความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น การสร้างศัพท์ใหม่ขึ้นมาใช้ทำให้การใช้ภาษาพูด และภาษาเขียนมีความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม การใช้คำที่ไม่ถูกกาลเทศะ เนื่องด้วยคำศัพท์มีจำนวนมากเกินความจำเป็น จึงทำให้เกิดความสับสนในการใช้ภาษา ทั้งการเขียนสะกด การวางรูปแบบวรรณยุกต์ผิดที่การใช้ประโยคไม่ถูกต้อง ตลอดจนไม่สามารถแยกออกได้ว่าคำที่นำมาใช้ในการสื่อสารเป็นคำที่มาจากภาษาใด ซึ่งล้วนเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

จากคะแนนสอบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 นี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนเข้าสอบ จำนวน 519 คน มีนักเรียนสอบผ่าน จำนวน 452 คน คิดเป็นร้อยละ 87.09 นักเรียนสอบไม่ผ่าน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 12.91 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเกินร้อยละ 10 ของนักเรียนทั้งหมดยังไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย สาเหตุเกิดจากไม่สามารถบอกลักษณะและหลักการใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยได้ จึงส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์ จำแนก และใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยนั้นมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก หากนำไปใช้ไม่ถูกต้องจะก่อให้เกิดข้อผิดพลาดในการสื่อสารได้ รวมทั้งส่งผลให้นำคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยไปใช้ในการสร้างคำในภาษาไทยไม่ถูกต้องอีกด้วย โดยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ในสาระที่ 4 มาตรฐาน 4.1 ตัวชี้วัด ม.3/1 จำแนกและใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย รวมทั้งได้กำหนดวิสัยทัศน์การจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทยไว้ในสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในหัวข้อเรียนรู้อะไรในภาษาไทย ส่วนที่เกี่ยวกับหลักภาษาไทยไว้ว่า ศักยภาพและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 51)

จากสภาพปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ จะทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ และทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่อง จนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนหนังสือแบบฝึกทักษะที่มีหลากหลายรูปแบบยังสามารถพัฒนาทักษะ กระบวนการคิดการเรียนรู้ นำไปสู่การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้นักเรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจใน

บทเรียนได้ด้วยตนเอง (ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ, 2550 : 18) ผู้วิจัยจึงสร้างและพัฒนาหนังสือแบบฝึกทักษะ เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและมีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถจำแนกและนำคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอน โดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรียาภักดิ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 14 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 591 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรียาภักดิ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 36 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม จำนวน 1 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 72 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 เล่ม
- 2.2 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ จำนวน 8 แผน แผนละ 50 นาที

2.3 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ที่สอนแบบปกติ จำนวน 8 แผน แผนละ 50 นาที

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติ โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบเป็นเวลา 50 นาที

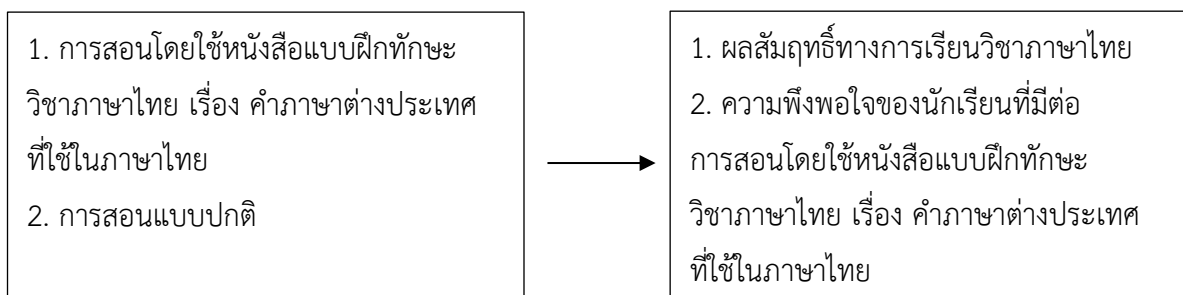
3.2 ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติ โดยใช้เวลาเรียนคาบละ 50 นาที

3.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียน เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติ โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบเป็นเวลา 50 นาที

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ไปให้กับกลุ่มทดลองทำแบบสอบถาม

3.5 นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนและหลังเรียน เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิทย ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทดลอง	จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนนระหว่างเรียน (40 คะแนน)		คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)		ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ (E_1)	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ (E_2)	
รายบุคคล	3	31.67	79.17	24.00	80.00	79.17/80.00
กลุ่มย่อย	9	32.11	80.28	24.33	81.11	80.28/81.11
ภาคสนาม	24	32.13	80.31	24.58	81.94	80.31/81.94

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 ใช้ทดลองกับกลุ่มทดสอบประสิทธิภาพ แบบรายบุคคล (1:1:1) จำนวน 3 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 79.17/80.00 ขั้นที่ 2 แบบกลุ่มย่อย (3:3:3) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.28/81.11 และขั้นที่ 3 แบบภาคสนาม (8:8:8) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.31/81.94 แสดงว่า

หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	36	24.81	3.69	5.128	.000
กลุ่มควบคุม	36	20.72	3.04		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1	ด้านครูผู้สอน	4.71	0.53	มากที่สุด
2	ด้านสื่อการสอน	4.74	0.50	มากที่สุด
3	ด้านการจัดการเรียนรู้	4.66	0.56	มากที่สุด
4	ด้านการวัดและประเมินผล	4.69	0.59	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.70	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีอยุธยา ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.31/81.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหนังสือแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้สร้างตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาจากหลักสูตร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือแบบฝึกทักษะ และผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น จากนั้นนำไปทดลอง เพื่อหาประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอน คือ แบบรายบุคคล แบบกลุ่มย่อย และแบบภาคสนาม ตลอดจนหนังสือแบบฝึกทักษะ ที่สร้างขึ้น มีคำชี้แจงการใช้หนังสือแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียน มีมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และมีจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน จึงทำให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งเนื้อหาเรียงลำดับ จากง่ายไปหายาก มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีตัวอย่างประกอบ มีภาพประกอบที่สวยงาม มีแบบฝึกทักษะหลากหลายรูปแบบ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ดังที่ ญัฐชา อักษรเดช (2554 : 19) กล่าวว่า หนังสือแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นอย่างมีจุดหมายที่แน่นอนจะช่วยให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้จาก การกระทำจริงเป็น ประสบการณ์ตรง ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนสามารถเรียนรู้ จดจำสิ่งที่เรียนได้ดี และนำความรู้ที่ได้ ไปใช้ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวราทิพย์ เหลืองเดชานุรักษ์ (2555 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด กับการเรียนแบบปกติ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด กลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่นำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนบ้านแสงโตน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.37/83.19 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรพรรณ ภูกันหา (2564 : 400-415) ศึกษาเรื่อง การ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำควบกล้ำ โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการเรียนแบบ ปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง คำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.50/82.78

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะสูงกว่าการสอนแบบปกติ โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.81 และนักเรียนที่ใช้การสอนแบบปกติ

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.72 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ จากการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย เพราะนักเรียนได้ฝึกฝนทำแบบฝึกทักษะที่หลากหลายรูปแบบจนเกิดความรู้และเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น รวมทั้งตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยฝึกความรับผิดชอบและความมีวินัยในการทำแบบฝึกทักษะ ตลอดจนการจัดทำเป็นหนังสือแบบฝึกทักษะเป็นรูปเล่มทำให้นักเรียนสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทาง เพื่อทบทวนเนื้อหาด้วยตนเองได้อย่างสะดวก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี ศิริกุล (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญภา พรหมสุวรรณ (2561 : ออนไลน์) ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เรื่อง จำนวนและตัวเลข ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย มีเนื้อหาและความยากง่ายที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ขนาดตัวอักษร สีตัวอักษรอ่านง่าย การจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน มีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีความรู้มากขึ้น และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ดังที่ ทิศนา แคมมณี (2555 : 69) กล่าวว่า การช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี จำเป็นต้องตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานที่เขาต้องการแสดงเสียก่อน และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชฎา ขวัญทองยิ้ม (2563 : ออนไลน์) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชา ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูควรชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจทุกครั้งก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน
2. การเลือกเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างหนังสือแบบฝึกทักษะควรมีเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ที่ไม่มากหรือน้อยเกินไปกับเวลาที่กำหนด

3. หนังสือแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำไปใช้สอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยได้ เนื่องจากเนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปยาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาหนังสือแบบฝึกทักษะและการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น
2. ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับสื่อหรือวิธีการสอนอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- ณัฐชา อักษรเดช. (2554). *การสร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ. (2550). *แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้เรียนและการจัดทำผลงานวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธารอักษร.
- ทิตนา แคมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญภา พรหมสุวรรณ. (2561). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เรื่อง จำนวนและตัวเลข ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา http://www.edu-journal.ru.ac.th/Abstract/2561-8-1_1562506829_5914442047

- รัฐชญา ขวัญทองยิ้ม. (2563). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกดกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.hu.ac.th/conference2021>
- วราทิพย์ เหลืองเตชานุรักษ์. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกดกับการเรียนแบบปกติ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุมาลี ศิริกุล. (2554). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อรพรรณ ภูกันหา. (2564). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะกับการเรียนแบบปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญ. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย. 5 (2), 400-415.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรียาภัย ที่สอนโดยใช้หนังสือ

แบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ

**Comparison of Learning Achievement in Thai Language Subject on Lilit
Taleng Pai of Grade 11 Students at Sriyapai School, Taught by Using
Practice Books and Traditional Teaching Method**

ศัสยา เขมะไชยเวช และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Sasaya Khamachaiwet and Siripat Jetsadawiroj

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : phakkud@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรียาภัย จังหวัดชุมพร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก จำนวน 2 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) หนังสือแบบฝึก ทักษะ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบปกติ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1) หนังสือแบบฝึกทักษะ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.54/82.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนด

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะสูง กว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ: 9 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 23 ธันวาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 25 ธันวาคม 2564

Received: December 9, 2021; Revised: December 23, 2021; Accepted: December 25, 2021

3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; หนังสือแบบฝึกทักษะ; ลิลิตตะเลงพ่าย

Abstracts

The objectives of this independent study were: 1) To develop and determine the efficiency of Thai language practice book on Lilit Taleng Pai of Grade 11 students to achieve the efficiency criteria at 80/80, 2) to compare the learning achievement of Thai language subject on Lilit Taleng Pai of the Grade 11 students the practice book and traditional teaching method. 3) study the satisfaction of Grade 11 students towards teaching using a Thai language practice book on Lilit Taleng Pai. The sample was Grade 11 students at Sriyapai School who have enrolled in the first semester of the academic year 2021, which were obtained based on a simple random sampling by drawing lots from two classrooms. Research instruments were 1) practice books 2) learning management plan using practice books, 3) learning management plan using a traditional teaching method, 4) Test to measure learning achievement, 5) Questionnaire on satisfaction Data were analyzed using statistics including percentage, mean, standard deviation, and t-test independent. The major findings indicated as follows

1) Thai language practice book on Lilit Taleng Pai of Grade 11 students was 81.54/82.44, which met the efficiency criteria at 80/80.

2) The learning achievement of Thai language subject on Lilit Taleng Pai of the Grade 11 students using the practice book was higher than that using a traditional teaching method with a statistical significance level of .05.

3) The satisfaction of Grade 11 students towards teaching using a Thai language practice book on Lilit Taleng Pai was at the highest level.

Keywords: Learning Achievement; Practice Book; Lilit Taleng Pai.

บทนำ

ภาษาไทยเป็นมรดกอันล้ำค่าและเอกลักษณ์ประจำชาติที่คนในชาติต่างภาคภูมิใจ เพราะเป็นภาษาประจำชาติที่ใช้ติดต่อสื่อสาร ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดของคนในชาติทำให้การสื่อสารเข้าใจกันง่ายขึ้น อีกทั้งภาษายังมีระเบียบแบบแผนในการใช้ นอกจากนี้ภาษาไทยยังมีความสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภูมิวิชาการ (2551 : 1) กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิด เอกลักษณ์และสร้างเสริมบุคลิกภาพให้มีความเป็นไทย และเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อ สื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ ในการประกอบกิจธุระต่าง ๆ ของคนในชาติ รวมทั้งการดำเนินชีวิต และเป็นเครื่องมือในการหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อจะพัฒนาความรู้ ความคิด การวิเคราะห์วิจารณ์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและความก้าวหน้าของ เทคโนโลยี ดังนั้น

ภาษาไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งและควรปลูกฝังการเรียนรู้ทางด้านวิชาภาษาไทย ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน รวมทั้งด้านวรรณกรรมและวรรณคดี

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ , 2551 : 38) ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ได้กำหนดไว้ว่า วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้นและเข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดีภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้านเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทยประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์และนำข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง นอกจากนี้ยังมีประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องวรรณคดีสำหรับการสอนภาษาไทย ซึ่งมีการกำหนดวรรณคดีแต่ละช่วงชั้น ให้ความหลากหลายของเนื้อหาและความยากง่ายของเรื่องอย่างเหมาะสม รวมทั้งเลือกเรียนวรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่า เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน

ด้วยเหตุดังกล่าว วรรณคดี จึงเป็นสิ่งที่สำคัญนักเรียนที่จะเรียนรู้ ที่แสดงถึงวัฒนธรรมประจำชาติ ทั้งด้านวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี อีกทั้งเป็นเครื่องมือสื่อสารความรู้สึก การถ่ายทอดจินตนาการ สุนทรียภาพ และการแสดงออกซึ่งศิลปะอันงดงาม ผ่านลีลาการประพันธ์ เปลื้อง ณ นคร (2545 : 13) กล่าวว่า วรรณคดีเป็นศิลปะชั้นสูง มีถ้อยคำภาษาเป็นเครื่องอุปการณ์ ถ้อยคำภาษานั้นไม่ปรากฏแก่ตาให้เป็นรูปงดงามอย่างภาพเขียนหรือภาพปั้น ไม่ปรากฏเสียงไพเราะอย่างดนตรี ความไพเราะงดงามเกิดจากความรู้สึก ความเข้าใจ การศึกษาวรรณคดีแต่ละเรื่องทำให้ผู้อ่านมองเห็นสภาพสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละยุคสมัยที่ผู้ประพันธ์ได้ถ่ายทอดผ่านมุมมองของตนออกมาทางบทประพันธ์ วรรณคดีจึงมีความสำคัญต่อเยาวชนของชาติที่ช่วยในการสร้างเสริมภูมิปัญญา การให้ความรู้ในอดีต รวมถึงการใช้ทักษะต่าง ๆ ทางด้านภาษาไทย

ปัจจุบันพบว่าสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านวรรณคดี คือ ภาษาค่อนข้างซับซ้อน อ่านยาก นักเรียนจึงขาดความสนใจ นักเรียนรู้สึกว่เนื้อหาวรรณคดีเป็นเรื่องที่ยากและน่าเบื่อหน่าย อีกปัญหาสำคัญคือผู้สอนเน้นการสอนแบบบรรยาย สอนโดยการเล่าเรื่องย่อ ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น มอบหมายงานให้นักเรียนกลับไปอ่านเอง อีกทั้งผู้สอนขาดสื่อการสอนที่น่าสนใจ ขาดเทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ ไม่ได้ใช้สื่อเทคโนโลยี เน้นความคิดของครูผู้สอนเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนไม่อยากจะเรียนวรรณคดีและวิชาภาษาไทย จากสภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย ในภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวนนักเรียนเข้าสอบทั้งหมดจำนวน 523 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีนักเรียนสอบผ่านทั้งหมดจำนวน 425 คน คิดเป็นร้อยละ 81.26 มีนักเรียนสอบไม่ผ่านทั้งหมด 98 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.73 ซึ่งเกินร้อยละ 10 ของนักเรียนทั้งหมด) โดยเฉพาะสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ทำให้ทราบว่าการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ยังไม่ประสบผลสำเร็จ

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จึงสร้างหนังสือแบบฝึกทักษะ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย เพราะเป็นเนื้อหาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในหนังสือวรรณคดีวิจักษ์ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ มีส่วนช่วยเสริมสร้างศักยภาพของนักเรียน เปลี่ยนวิธีการจัดให้การเรียนการสอนให้น่าสนใจ อ่านเข้าใจมากขึ้น การใช้สื่อเพื่อดึงดูดความสนใจผู้เรียน เห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณคดีไทย ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการนำหนังสือแบบฝึกทักษะมาประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการนำหนังสือแบบฝึกทักษะ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และเป็นแนวทางสำหรับครูภาษาไทยในการพัฒนาการเรียนรู้อาษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีอยุธยา ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ เพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนศรีอยุธยา จังหวัดชุมพร จำนวน 14 ห้องเรียน รวม 540 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คอ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนศรีอยุธยา ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากจำนวน 2 ห้อง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม จำนวน 1 ห้องเรียน

2. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยในครั้งนีัวิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 หนังสือแบบฝึกทักษะ เรื่อง ลิติตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 เล่ม

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้อวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิติตะเลงพ่าย ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ จำนวน 8 แผน แผนละ 50 นาที

2.3 แผนการจัดการเรียนรู้อวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิติตะเลงพ่าย ที่สอนแบบปกติ จำนวน 8 แผน แผนละ 50 นาที

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิติตะเลงพ่าย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิติตะเลงพ่าย ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิติตะเลงพ่าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะและกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติโดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบเป็นเวลา 50 นาที

3.2 ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้อจำนวน 8 แผน คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิติตะเลงพ่าย และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติ โดยใช้เวลาเรียนคาบละ 50 นาที

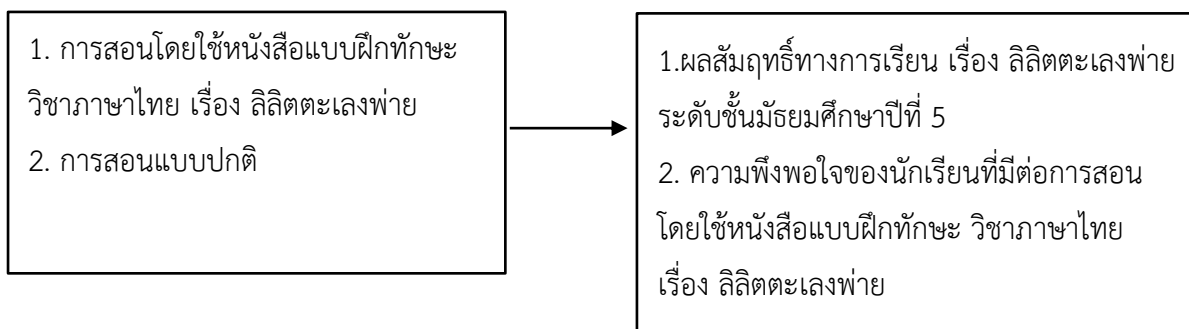
3.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียน เรื่อง ลิติตะเลงพ่าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะและกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติโดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบเป็นเวลา 50 นาที

3.4 ทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิติตะเลงพ่าย ไปให้กับกลุ่มทดลองประเมินความพึงพอใจ

3.5 นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนและหลังเรียน เรื่อง ลิติตะเลงพ่าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีราชา ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

การ ทดลอง	จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนนระหว่างเรียน (40 คะแนน)		คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)		ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ (E_1)	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ (E_2)	
รายบุคคล	3	31.67	79.17	24.00	80.00	79.17/80.00
กลุ่มย่อย	9	32.33	80.83	24.33	81.11	80.83/81.11
ภาคสนาม	24	32.61	81.54	24.73	82.44	81.54/82.44

จากตารางที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 ใช้ทดลองกับกลุ่มทดสอบประสิทธิภาพ แบบรายบุคคล (1:1:1) จำนวน 3 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 79.17/80.00 ขั้นที่ 2 แบบกลุ่มย่อย (3:3:3) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83/81.11

และชั้นที่ 3 แบบภาคสนาม (8:8:8) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.54/82.44 สรุปผลได้ว่า หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ

กลุ่ม	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	36	32.90	3.66	2.95	.005
กลุ่มควบคุม	36	29.60	3.41		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย สูงกว่าการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านครูผู้สอน	4.70	0.44	มากที่สุด
2	ด้านสื่อการสอน	4.56	0.51	มากที่สุด
3	ด้านการจัดการเรียนรู้	4.57	0.59	มากที่สุด
4	ด้านการวัดและประเมินผล	4.62	0.57	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.61	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีอยุธยา ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 81.54/82.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้สร้างตามขั้นตอนและกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาจากหลักสูตร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือแบบฝึกทักษะ และผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น จากนั้นนำไปทดลอง เพื่อหาค่าประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 ใช้ทดลองกับกลุ่มทดสอบประสิทธิภาพ แบบรายบุคคล (1:1:1) จำนวน 3 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 79.17/80.00 ขั้นที่ 2 แบบกลุ่มย่อย (3:3:3) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83/81.11 และขั้นที่ 3 แบบภาคสนาม (8:8:8) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.54/82.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 สอดคล้องกับการศึกษาของนางเยาว์ ทองกำเนิด (2560 : 119) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ประกอบด้วยแบบฝึกย่อย 5 แบบฝึกและมีประสิทธิภาพ 82.42/83.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรพรรณ ภูกันหา (2564 : 400-415) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง คำควบกล้ำ โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการเรียนแบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญ ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่องคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 77.83/ 82.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะสูงกว่าการสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความน่าสนใจต่อผู้เรียน ทั้งด้านเนื้อหา ภาษา การเชื่อมโยงองค์ความรู้ และการวัดและประเมินผล เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก มีสีสันที่หลากหลาย ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สามารถช่วยให้ครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ อีกทั้งหนังสือแบบฝึกทักษะยังฝึกให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหา ฝึกกระบวนการคิด และ

แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมฝึกทักษะ รู้จักทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับการศึกษาของรวิวรรณ ภูประดิษฐ์ (2562 : ออนไลน์) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของสุจิตรา ภูสวัสดิ์ (2561 : ออนไลน์) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการผันวรรณยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนยอ ที่สอนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะและการสอนแบบปกติ ผลการวิจัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการผันวรรณยุกต์ของนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่านักเรียนที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมากขึ้นไป พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าความพึงพอใจเฉลี่ย 4.61 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ เป็นความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนการสอน มีความสุข ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น เนื่องจากหนังสือแบบฝึกทักษะมีความน่าสนใจในการจัดรูปแบบเนื้อหา มีสีสัน และผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของวิรุฬ พรรณเทวี (2542 : 111) หมายถึง ความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวัง หรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจไว้มากหรือน้อยและสอดคล้องกับแนวคิดของประภาพร เรืองผึ้ง (2561 : ออนไลน์) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่อง ประเภทของการแสดงนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบึงอ้ายเจียม ที่สอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมและการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้นักเรียนอ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเภทของการแสดงนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบึงอ้ายเจียม พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูควรชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจทุกครั้งก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน
2. การเลือกเนื้อหาใช้ในการสร้างหนังสือแบบฝึกทักษะควรมีเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ที่ไม่มากหรือน้อยเกินไปกับเวลาที่กำหนด
3. หนังสือแบบฝึกทักษะที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีการจัดวางแบบฝึกทักษะและสีที่แตกต่างกันในแต่ละเล่ม ทำให้นักเรียนเห็นความแปลกใหม่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งกระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะการคิด อยากรู้ อยากเห็นในแบบฝึกทักษะถัดไป จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือแบบฝึกทักษะ ผู้สอนต้องมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนหรือนักเรียนปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนให้บ่อยขึ้น เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาหนังสือแบบฝึกทักษะและการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น
2. ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับสื่อ หรือ วิธีการสอนอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2551). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- นงเยาว์ ทองกำเนิด. (2560). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประภาพร เรืองผึ้ง. (2561). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะรายวิชานาฏศิลป์เรื่องประเภทของการแสดงนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบึงอ้ายเจียม ที่สอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมและการสอนแบบปกติ*. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา <https://www.hu.ac.th/conference/conference2021/Proceeding/>
- เปลื้อง ณ นคร. (2545). *ประวัติศาสตร์ไทย*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

- รวีวรรณ ภูประดิษฐ์. (2562). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: http://journal.nmc.ac.th/th/admin/Journal/2563Vol12No1_33.pdf.
- วิรุฬ พรรณเทวี. (2542). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานกระทรวงมหาดไทยในอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุจิตรา ภูสวัสดิ์. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการผันวรรณยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนยอ ที่สอนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะและการสอนแบบปกติ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <http://www.edujournal.ru.ac.th/AbstractPdf/>
- อรพรรณ ภูกันหา. (2564). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง คำควบกล้ำ โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการเรียนแบบปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญ. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*. 5 (2), 400-415.

**การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพ
และการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีयाภย
Electronic Book (E-book) Development on Health Promotion and Disease
Prevention for Matthayomsuksa 3 Students in Sriyapai School**

ณัฐสุตา สุวรรณมา และ อภิชา แดงจำรูญ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Natsuda Suwanma and Apicha Dangchamroon

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Natsudasuwanma@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กับการสอนแบบปกติ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีयाภย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบปกติ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.93/81.25 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ: 10 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 25 ธันวาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 26 ธันวาคม 2564

Received: December 10, 2021; Revised: December 25, 2021; Accepted: December 26, 2021

(3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการใช้องค์ความรู้อิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: หนังสือนวัตกรรมอิเล็กทรอนิกส์; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

Abstracts

This study aimed to 1) generate and examine the efficacy of an electronic book on health promotion and disease prevention for Matthayomsuksa 3 students to ensure it reaches the 80/80 efficiency criteria, 2) Compare the learning achievement for Matthayomsuksa 3 students in terms of health promotion and disease prevention when using an electronic book against traditional instruction 3) investigate satisfaction of Matthayomsuksa 3 students towards using the electronic book to learn about health promotion and disease prevention. The sample in the study was the 1st semester of the 2021 academic year Matthayomsuksa 3 students from Sriyapai School. They were selected using a simple random sampling for 2 classrooms 48 students per class. The research instruments were 1) electronic books (E-book), 2) lesson plans of health promotion and disease lesson plans of using electronic book (E-book) and of traditional approach, 3) Measurement of achievement in health education subjects, 4) satisfaction questionnaire. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and independent sample t-test.

The results revealed that the initial.

1) Electronic book on health promotion and disease prevention for Matthayomsuksa 3 students indicated the efficiency of 80.93/81.25, which following the specified criteria.

2) The learning achievement for Matthayomsuksa 3 students that used electronic book was higher than the traditional approach statistically significant at .05.

3) The satisfaction of Matthayomsuksa 3 students towards using electronic book to learn about was in a high level.

Keywords: Electronic Book (E-Book); Learning Achievement; Health Promotion and Disease Prevention

บทนำ

สุขภาพ เป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียนแต่ละคน การมีสุขภาพดีเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประการแรกของคนไทย ที่รัฐบาลได้กำหนดไว้เป็นนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการเรียนรู้ทางปัญญา เพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพตั้งแต่เริ่มแรก เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสม อันเป็นรากฐานสำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิตที่สมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นำไปสู่การพัฒนาสุขภาพที่ยั่งยืนตามเป้าหมาย สอดคล้องกับแนวคิดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่ว่า “สุขภาพเป็น

พื้นฐานของชุมชน” การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 155)

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในการที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในลักษณะใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากวิธีการสอนแบบเดิม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง และเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น โดยครูผู้สอนจะต้องเรียนรู้ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจถึงจุดหมาย หาวิธีการ เทคนิคเข้ามาช่วยในการสอน โดยเฉพาะสื่อการสอนจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สื่อการสอนที่ครูสร้างขึ้นจะต้องได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย ทันกับเหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมทางสังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 59)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-book (Electronic book) เป็นสื่อประเภทหนึ่งในกลุ่มสิ่งพิมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีทั้งวารสาร หนังสือพิมพ์ สารานุกรม ฯลฯ ลักษณะของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะมีทั้งรูปแบบ ธรรมดา คือมีข้อความและภาพเหมือนหนังสือทั่วไป และแบบสื่อหลายมิติ โดยการเชื่อมโยงไปยังข้อความ ในหน้าอื่น ๆ หรือเชื่อมโยงกับเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตก็ได้ ทำให้สะดวกในการใช้งาน เพราะมีทั้งเนื้อหาที่เป็น ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวแบบแอนิเมชันและแบบวีดิทัศน์ และเสียงประเภทต่าง ๆ รวมถึงเสียงจากการอ่านข้อความในเนื้อหาด้วย (กิดานันท์ มลิทอง, 2548 : 203)

ปัจจุบันมีการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มาทดลองใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหลายสาขาวิชาของ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ดังเช่น งานวิจัยของ กันยากร คุณเจริญ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยโปรแกรม I love library : เรื่องครอบครัวอบอุ่นภูมิคุ้มกันของเยาวชน สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.85 และมีประสิทธิภาพเฉลี่ยเท่ากับ 84.08/87.76 และมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าการเรียนรู้ปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (กันยากร คุณเจริญ, 2556 : 1) และงานวิจัยของ วชิราภรณ์ แก้วบุญเรือง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ความฉลาดทางการบริโภค กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาแม่พระ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 ผลการวิจัย พบว่ามีประสิทธิภาพ 81.78/82.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนที่เรียนจากหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความ คิดเห็นต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (วชิราภรณ์ แก้วบุญเรือง, 2552 : บทคัดย่อ) สรุปผลจากผลการวิจัยที่ได้มีการทดลองนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นั้น จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนรู้ปกติ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ นำไปแก้ปัญหการเรียนการสอนที่กำลังเกิดขึ้น ให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษา ที่เน้น “ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ”

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) กับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิทย อำเภอมือง จังหวัดชุมพร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 14 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 591 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 48 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม จำนวน 1 ห้องเรียน

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 เล่ม ที่มีการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์ที่เหมาะสมที่สุด และนำมาทดสอบหาประสิทธิภาพทั้ง 3 ขั้นตอน มีผลดังนี้ (1) การทดสอบครั้งที่ 1 ทดสอบใช้แบบรายบุคคล เป็นการทดสอบกับกลุ่มนักเรียน จำนวน 3 คน ที่คัดตามความสามารถเก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน ผลที่ได้เท่ากับ 81.33/80.83 (2) การทดสอบครั้งที่ 2 การทดสอบใช้แบบกลุ่มย่อย เป็นการทดสอบกับกลุ่มนักเรียน จำนวน 9 คน ที่คัดตามความสามารถ

เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน ผลที่ได้เท่ากับ 81.78/80.56 (3) การทดสอบครั้งที่ 3 การทดสอบใช้แบบภาคสนาม เป็นการทดสอบกับกลุ่มนักเรียน จำนวน 30 คน ที่คัดตามความสามารถเก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 10 คน ผลที่ได้เท่ากับ 80.93/81.25

2.2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค รายวิชาสุขศึกษา ประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 5 แผน 10 ชั่วโมง ที่มีการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 4.78 ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์ดีมาก และแผนจัดการเรียนรู้ที่เรียนด้วยวีดิทัศน์ จำนวน 5 แผน 10 ชั่วโมง ที่มีการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 4.71 ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์ดีมาก

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ที่มีค่า p ระหว่าง 0.61-0.78 และค่า r อยู่ระหว่าง 0.28-0.56 และนำไปตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร **KR-20** ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.904

2.4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติ โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบเป็นเวลา 40 นาที

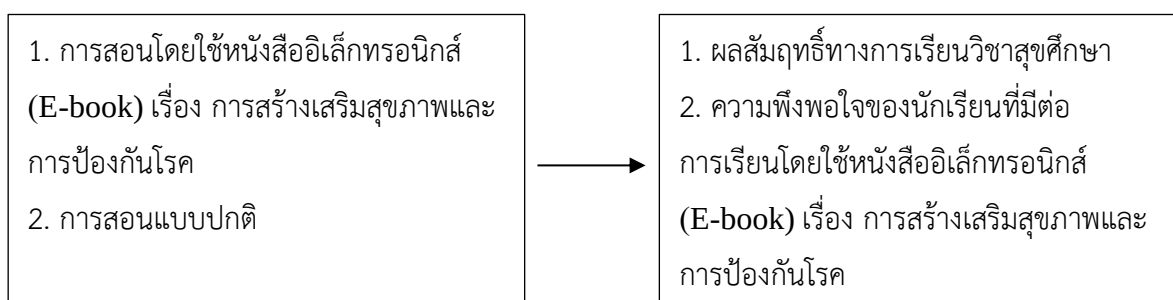
3.2 ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติ โดยใช้เวลาเรียนคาบละ 50 นาที

3.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติ โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบเป็นเวลา 40 นาที

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ไปให้กับกลุ่มทดลองทำแบบสอบถาม

3.5 นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบ	จำนวน	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนหลังเรียน		ค่า
	นักเรียน (คน)	(25 คะแนน)		(40 คะแนน)		ประสิทธิภาพ E_1/E_2
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ (E_1)	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ (E_1)	
รายบุคคล	3	20.33	81.33	32.33	80.83	81.33/80.83
กลุ่มย่อย	9	20.44	81.78	30.22	80.56	81.78/80.56
ภาคสนาม	30	20.23	80.93	32.50	81.25	80.93/81.25

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 ใช้ทดลองกับกลุ่มทดสอบประสิทธิภาพ แบบรายบุคคล (1:1:1) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.33/80.83 ขั้นที่ 2 แบบกลุ่มย่อย (3:3:3) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.78/80.56 และขั้นที่ 3 แบบภาคสนาม (10:10:10) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.93/81.25 แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) กับการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	48	23.65	3.15	1.18	.239
กลุ่มควบคุม	48	22.94	2.70		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) กับการสอนแบบปกติ สำหรับนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1	ด้านกระบวนการเรียนรู้	4.57	0.51	มากที่สุด
2	ด้านการออกแบบ	4.60	0.49	มากที่สุด
3	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.58	0.50	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.58	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีอยุธยา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.93/81.25 ซึ่งมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงได้จัดการเรียนการสอนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและเป็นการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามามีจัดการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความสนใจและสนุกสนานเพลิดเพลินไปกับเรื่องราวในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอภิชาติ จาตุธนิญ (2563 : 24) กล่าวว่า การสร้างสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนของ Allen คือแรงจูงใจก่อกำลึงสอง แรงจูงใจเป็นตัวแรกที่สำคัญที่สุด ดังนั้น สื่อนั้นต้องมีความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ เต็มไปด้วยจินตนาการจึงจะมีความน่าสนใจ ดังนั้นการนำเสนอเนื้อหาต่าง ๆ มาสร้างให้เป็นเรื่องราว ดำเนินการให้เข้าใจได้ง่ายจากนามธรรมเป็นรูปธรรม นำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ เนื้อเรื่องกระชับ สนุก และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับผู้ชม หรือทำอย่างไรให้ผู้ชมมีความรู้สึกร่วม อิ่มและฟินไปกับสื่อที่ได้รับชม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนกร สมใจหวัง (2558 : 53) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์บนแท็บเล็ต เรื่อง ความรู้สู่อาเซียน สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์บนแท็บเล็ต เรื่อง ความรู้สู่อาเซียน สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 80.54 /80.60 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของแวววิไล จำปาศักดิ์ (2560 : 6) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ลักษณะนาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ลักษณะนาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพ 81.06/82.84 สอดคล้องกับมาตรฐาน 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 36.06 และนักเรียนกลุ่ม

ควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 32.94 ทั้งนี้เนื่องมาจากครูผู้สอนคำนึงถึง หัวใจสำคัญของการเรียนรู้ คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวกและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Learning) ตามขั้นตอนการสอน 6 ขั้น ของ IMTEAC Model ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อภิชา แดงจำรูญ (2563 : 24) สรุปได้ว่า IMTEAC Model เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนและการจัดการเรียนออนไลน์ เนื่องจากเป็นรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ อีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิด ความรู้สึกหรือประสบการณ์อย่างอิสระ เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางและลึกซึ้ง กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากที่จะพัฒนา เติบโตเต็มความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพิ่มตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ สุมาลี จันทรรักษ์ (2560 : 4) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) การเสริมสร้างสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าที่เรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวรเมธ ฐานวทณโก (2561 : 5) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หลักธรรมนำชาวพุทธ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมงคล อำเภอนครชัยศรี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีอัตราสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย ก่อนการใช้ เท่ากับ 49.04 หลังการใช้ เท่ากับ 71.13 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่าต่ำกว่าระดับ .05 และค่าเฉลี่ย ร้อยละหลังการใช้ เท่ากับ 86.67 พบว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังไว้ คือ ร้อยละ 80

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจาก หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อที่แปลกใหม่ มีการนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ เป็นสื่อที่มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วกว่าตำรา ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีความพอใจหรือกระตือรือร้น และมีความสนุกสนานเมื่อได้เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และผู้เรียนชอบในองค์ประกอบด้านมัลติมีเดีย เช่น ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงดนตรีประกอบบทเรียน การเล่าเรื่องราว และวีดิทัศน์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถกระตุ้นความสนใจและแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น จดจำได้ง่าย มีความสนใจในบทเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยที่ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ และมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสากร แสงพวงพานนท์ (2554 : 7) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวรเมธ ฐานวฑฒโก (นวลรักษา) (2561 : 5) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หลักธรรมนำชาวพุทธ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมงคล อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หลักธรรมนำชาวพุทธ อยู่ในเกณฑ์ที่โดยรวมแล้วนักเรียนมีความพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) มาใช้ในการจัดการเรียน การสอนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาให้ครูผู้สอนสามารถใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้เพิ่มมากขึ้น

1.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสมของเนื้อหา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ร่วมกับเทคนิคการสอน รูปแบบการสอนต่าง ๆ เช่น สถานการณ์จำลอง เกมการแข่งขัน การเรียนแบบร่วมมือ การแก้ปัญหาและการสาธิต เป็นต้น เพื่อเพิ่มการเรียนรู้ให้มีความน่าสนใจ และดึงดูดผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการพัฒนาหนังสืออ่านอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ในห้องเรียนอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา* (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กันยารักษ์ คุณเจริญ. (2556). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยโปรแกรม I love library : เรื่องครอบครัวอบอุ่นภูมิคุ้มกันของเยาวชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). *เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.

- นิสากร แสงพงศานนท์. (2554). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) เรื่อง กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทัศนกร สมใจหวัง. (2558). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์บนแท็บเล็ต เรื่อง ความรู้สู่อาเซียน สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระมหาวรเมธ ฐานวฑฒโก (นวรักษ์ชา). (2561). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หลักธรรมนำชาวพุทธ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมงคล อำเภอนครชัยศรี จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วชิราภรณ์ แก้วบุญเรือง. (2552). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ความฉลาดด้านการบริโภคกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาแม่พระ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปางเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- แวววิไล จำปาศักดิ์. (2560). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ลักษณะนาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุมาลี จันทรรักษ์. (2560). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) การเสริมสร้างสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- อภิชา แดงจำรูญ. (2563). *ทักษะชีวิต: หนังสือชุดครูผู้สร้างแรงบันดาลใจ. (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยเรื่อง โคลงสี่สุภาพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล”

ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ

**Comparison of Learning Achievement in Thai Language Subject on Klong
Si Supap of Matthayomsuksa 3 Students at Takuapa “Senanukul” School
Taught by Using Practice Books and Traditional Teaching**

ณัฐญา นิลละออ และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Nattaya Ninla-or and Siripat Jetsadawiroj

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ninla181920@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” โดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลาก จำนวน 2 ห้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หนังสือแบบฝึกทักษะ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบปกติ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า

1) หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพผลลัพธ์ 84.08/86.44

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ: 19 ธันวาคม 2564; วันแก้ไขบทความ 24 ธันวาคม 2564; วันตอบรับบทความ: 26 ธันวาคม 2564

3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; หนังสือแบบฝึกทักษะ; โคลงสี่สุภาพ

Abstracts

The objectives of this research were (1) to create and find the effectiveness of the Thai language practice book titled Khlong Si Supap of Matthayomsuksa 3 students to be effective according to the criteria 80/80 (2) to compare the achievement of studying of Thai language subject, Khlong Si Supap, of Matthayomsuksa 3 students during teaching by using practice books and traditional teaching (3) to study the satisfaction of Matthayomsuksa 3 students towards to teach by using a Thai language practice book titled Khlong Si Supap, the sample group of this research were Matthayomsuksa 3 students in the first semester of the academic year 2021 of Takuapa "Senanukul" School. It was obtained by raffle for 2 groups.

The tools used in the research consisted of practice books, lesson plans using practice books, lesson plans using the traditional teaching method, consisted of 8 lesson plans, learning achievement test, a and questionnaire on the satisfaction. The used for data analysis were percentage, mean. Standard division and independent sample t-test.

The results of the research were summarized as follows:

1) The Thai language practice book titled Khlong Si Supap of Matthayomsuksa 3 students have an efficiency of 84.08/86.44

2) The achievement of the Thai language subject on Khlong Si Supap of Matthayomsuksa 3 students taught by using skill practice books were higher than taught by traditional teaching with the statistical significance level of .05.

3) The satisfaction of Matthayomsuksa 3 students with teaching using the practice books were satisfied at a high level.

Keywords: Achievement; Practice book; Khlong Si Supab

บทนำ

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ผู้ที่จะใช้ภาษาไทยได้ดีนั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ภาษาและยังจะต้องฝึกฝนทักษะทางภาษา คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการ เขียนให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังที่ จีรวัดน์ เพชรรัตน์ (2560 : 49-62) ได้กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะต้องฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ให้เกิดความชำนาญจนสามารถใช้สื่อสารให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ซึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2559) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ใน 5

สาระ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 37-38)

ภาษาไทยมีเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกฝน ได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งผู้ใช้ภาษาจะต้องเรียนรู้และใช้ให้ถูกต้อง นอกจากนั้นภาษาไทยยังเป็นภาษาที่มีความงาม ความไพเราะ ทั้งเสียงของคำ และความหมาย ซึ่งกวีได้ถ่ายทอดไว้ในเพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้าน โดยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของชาติ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนวรรณคดีวรรณกรรม รวมถึงภูมิปัญญาทางภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีตและความงดงามของภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2)

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ทั้งเรื่องวรรณคดีและวรรณกรรมยังต้องศึกษาเกี่ยวกับการแต่งบทร้อยกรอง เพราะการแต่งบทร้อยกรองนั้นเป็นการเขียนที่ต้องใช้ศิลปะการเลือกสรรถ้อยคำให้เกิดความไพเราะงดงาม ดังที่ บุญเหลือ ใจมโน (2555:9) กล่าวว่า คำประพันธ์ไทยหรือบทร้อยกรองไทยนั้นมีความงดงาม เพราะสรรถ้อยคำมาเรียบเรียงให้ประณีตจนเกิดความไพเราะตามควรแก่เหตุการณ์นั้น ๆ ใช้สื่อความหมายที่ได้อารมณ์อย่างลึกซึ้ง ทั้งยังมีส่วนให้จิตใจนุ่มนวลอ่อนโยน ฮึกเหิม เศร้าโศก สะเทือนใจ ฯลฯ ประกอบด้วยสุนทรียสนั้น ๆ ไปด้วย กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนบทร้อยกรองไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2559) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติทางภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

แม้ว่าในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2559) จะมีการกำหนดให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอนและร่าย แต่ในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เนื่องจากการแต่งร้อยกรองนั้นยากกว่าการแต่งร้อยแก้ว นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะแต่งร้อยกรองได้ดี เพราะการแต่งร้อยกรองเป็นเรื่องที่ยาก โดยเฉพาะโคลงสี่สุภาพ นักเรียนไม่คุ้นเคยกับโคลงสี่สุภาพ ส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับกลอนสุภาพและกาพย์ยานี 11 มากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญสุธา ย่องลั่น (2557 : 3) ที่พบว่า การเรียนการสอนในปัจจุบันเรื่องการแต่งบทร้อยกรองยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เนื่องจากการเขียนที่ซับซ้อนกว่าการเขียนรูปแบบอื่น การสอนเขียนคำประพันธ์จึงดูเป็นเรื่องยากสำหรับครู ในส่วนของตัวผู้เรียนเองรู้สึกไม่ใช่เรื่องง่าย

แนวทางการสอนแต่งโคลงสี่สุภาพข้างต้นมีหลายประการ เช่น การสอนโดยชุดการสอน การสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นต้น ซึ่งในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด สิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท สื่อประกอบการเรียนการสอนที่น่าสนใจชนิดหนึ่ง คือ แบบฝึกเพราะ แบบฝึกจะช่วยแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน โดยเฉพาะในด้านการสร้างทักษะหรือความชำนาญ ให้เกิดแก่ผู้เรียน ซึ่งการแต่งโคลงสี่สุภาพ เป็นกระบวนการทางทักษะการเขียนที่สามารถฝึกฝนให้เกิดความชำนาญได้ จากการวิจัยนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ของกองวิจัยทางการศึกษาระดับการกระทรวงศึกษาธิการ (2538 : 4 อ้างถึงใน ธีรญา เหมยมจุล, 2547 : 7) พบว่า สื่อที่ทำให้นักเรียนมีทักษะ หรือความสามารถด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน คือนวัตกรรมเสริมทักษะ หรือแบบฝึก นอกจากนี้สิ่งที่ทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนสูงกว่าวิธีสอนที่ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือครูคือแบบฝึกเสริมทักษะ และเมื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับการแต่งบทร้อยกรองเป็นปัญหาต่อผู้เรียนวิชาภาษาไทย การแก้ปัญหาลearningการสอนแต่งร้อยกรองเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่ครูผู้สอนต้องพยายามสรรหาวิธี ในการแก้ปัญหาดังกล่าว มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่ง ที่มีความสำคัญในการช่วยแก้ไขปัญหาลearningการสอนแต่งร้อยกรองให้ประสบความสำเร็จได้

จากความสำคัญของแบบฝึกดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า แบบฝึกสามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการแต่งร้อยกรองโคลงสี่สุภาพที่ผู้เรียนยังมีปัญหา แบบฝึกจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการแต่งร้อยกรองประเภทนี้มากยิ่งขึ้นอีก ทั้งกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2559) กำหนดให้เรียนเรื่องการแต่งโคลงสี่สุภาพในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้หนังสือแบบฝึกการแต่งร้อยกรองโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาความสามารถในการแต่งร้อยกรองโคลงสี่สุภาพและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ ในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi experimental research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” จำนวน 9 ห้องเรียน รวม 341 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก จำนวน 2 ห้อง แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ จำนวน 8 เล่ม

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ โดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ จำนวน 8 แผน

2.3 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ โดยใช้การสอนแบบปกติ จำนวน 8 แผน

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ

2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ โดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย และกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ

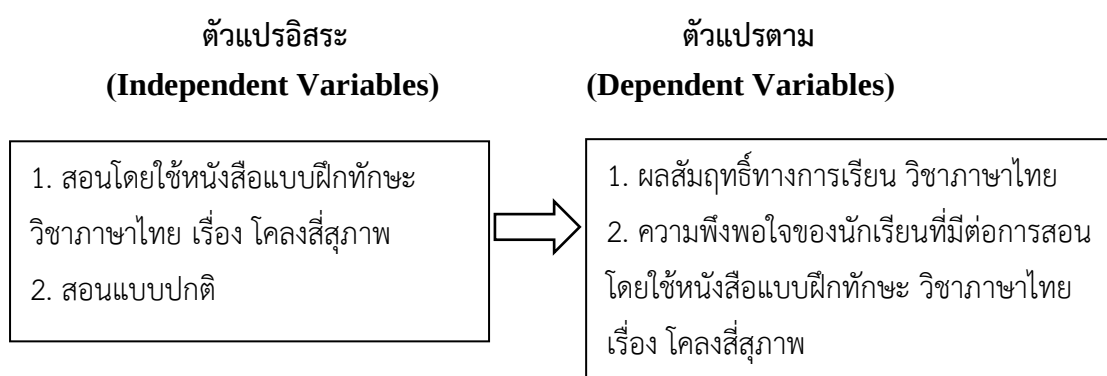
3.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย และกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ

3.3 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย และกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ

3.4 ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการสอนโดยหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ

3.5 นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และแบบสอบถามความพึงพอใจไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ พบว่า

ตาราง 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คะแนน	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
คะแนนระหว่างเรียน (E1)	30	40	33.63	84.08
แบบทดสอบหลังเรียน (E2)	30	30	25.93	86.44

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่องโคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในชั้นทดลองแบบกลุ่มใหญ่มีประสิทธิภาพผลลัพธ์เท่ากับ 84.08/86.44

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ

นักเรียน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
กลุ่มทดลอง	35	11.09	2.93	.328	.744
กลุ่มควบคุม	36	10.83	3.50	.329	

จากตาราง 2 พบว่า การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าคะแนนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.09 คะแนนก่อนเรียนของกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.83 เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างเท่ากับ 0.26 พบว่าคะแนนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ

นักเรียน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
กลุ่มทดลอง	35	24.80	2.026	7.019	.000*
กลุ่มควบคุม	36	20.61	2.911	7.054	

*P<.05

จากตาราง 3 พบว่า การเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าคะแนนหลังเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.31 คะแนนหลังเรียนของกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.61 เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่าง เท่ากับ 3.28 ดังนั้นจากการทดสอบค่าที (t-test for Independent sample) พบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ

รายการที่ประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านครูผู้สอน	4.43	0.48	มาก
ด้านการจัดการเรียนรู้	4.24	0.36	มาก
ด้านสื่อการสอน	4.53	0.45	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.62	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.40	0.42	มาก

จากตาราง 4 พบว่า แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ มีความพึงพอใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพหนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพผลลัพธ์ 84.08/86.44 ทั้งนี้เนื่องจาก หนังสือแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2559) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำมาวิเคราะห์วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชาเป็นข้อมูลในการจัดทำหนังสือแบบฝึกทักษะ ทั้งยังมีรูปแบบ เนื้อหา และการใช้ภาษาที่เหมาะสมต่อผู้เรียน มีการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพตามหลักการวิจัย ทำให้แบบฝึกมีคุณภาพดีก่อนการทดลองใช้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยนุช ดีวงศ์ (2561 : 53) ที่พบว่า แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.27/80.41 ตามเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจาก แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ศึกษา เนื้อหา วิเคราะห์หลักสูตร อีกทั้งมีการวางแผนขั้นตอนการออกแบบ โดยใช้รูปแบบกิจกรรมการฝึกทักษะที่มีเนื้อหา กิจกรรม รูปภาพ รูปแบบต่าง ๆ ของแบบฝึกทักษะ ดำเนินการพัฒนาจนถึงการทดลองเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ถึงระดับเกณฑ์ที่คาดหวังไว้ และจากผลการวิจัยของ สมบัติทรัพย์ศรี (2555 : 74) พบว่า แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.35/85.78 ตามเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจาก ได้จัดทำทุกขั้นตอนอย่างมีระบบ ตั้งแต่ขั้นวางแผนการออกแบบ ขั้นดำเนินการสร้าง และขั้นการปรับปรุง โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการผลิตและด้านเนื้อหา แล้วนำข้อบกพร่องต่าง ๆ มาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ

2. ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่มีการสอนแบบปกติ ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพอย่างเป็นระบบ จากเนื้อหาว่างสู่เนื้อหาหายากตามลำดับ กล่าวคือ นักเรียนได้รับการสอนเริ่มตั้งแต่ ทดสอบก่อนเรียนเพื่อทราบความรู้พื้นฐานเรื่องโคลงสี่สุภาพก่อนที่จะเรียน การฝึกแต่งโคลงสุภาพที่เริ่มจากการเรียนคำคล้องจอง สัมผัสใน สัมผัสใน คำไวพจน์ เมื่อนักเรียนเข้าใจพื้นฐานการใช้คำ ก็จะเข้าสู่การเรียน ฉันทลักษณ์โคลงสี่สุภาพ คำเอก คำโท คำเป็น คำตาย คำสร้อย และสุดท้ายคือการแต่งโคลงสี่สุภาพ การเรียนด้วยหนังสือแบบฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยพัฒนาทักษะการแต่งอย่างมีระบบ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรินทร์ งามมั่น (2553 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนคำประพันธ์กลอนสุภาพและกาพย์ยานี 11 ก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์กลอนสุภาพและกาพย์ยานี 11 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และจากผลการวิจัยของเสาวนีย์ โพธิ์เต็ง (2558 : 5) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนสูงกว่าหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะเนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และเกิดความสนใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง และผู้เรียนเรียนรู้จากการกระทำจริงจึงทำให้จดจำสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง โคลงสี่สุภาพ มีความพึงพอใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวัดผลประเมินผล มีค่าเฉลี่ยคือ รองลงมาคือ ด้านสื่อการสอน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากคือ ด้านครูผู้สอน และด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ จากระดับความพึงพอใจจะเห็นได้ว่า หนังสือแบบฝึกช่วยให้นักเรียนแต่งโคลงสี่สุภาพได้ดีขึ้น นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หนังสือแบบฝึกมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับปิยนุช ดีวงศ์ (2561 : 65) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะภาษาจีน เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ จังหวัดมหาสารคาม ภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การแต่งโคลงสี่สุภาพควรให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์ที่จำเป็น เช่น คำเอก คำโท และคำตาย จำนวนมาก เนื่องจากผู้เรียนจะได้มีคำศัพท์ที่หลากหลายในการเลือกใช้แต่งโคลงสี่สุภาพ
2. การจัดการเรียนรู้เรื่องโคลงสี่สุภาพ ควรให้ความสำคัญกับตำแหน่งวรรณยุกต์ เน้นให้ผู้เรียนจดจำตำแหน่งวรรณยุกต์ได้ โดยการยกตัวอย่างโคลงแม่บทหรือแผนผังโคลงสี่สุภาพที่ตรงตามลักษณะบังคับ เพื่อให้ผู้เรียนจำบังคับวรรณยุกต์ได้แม่นยำ
3. เมื่อนักเรียนขาดเรียนชั่วโมงใดชั่วโมงหนึ่ง ทำให้เข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบ จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเพื่อสร้างหนังสือแบบฝึกทักษะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทอื่น ๆ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ
2. ควรมีการบูรณาการการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบกับวิธีการสอนอื่น ๆ เช่น ชุดการสอน บทเรียนโปรแกรมสำเร็จรูป บทเรียนออนไลน์ 4 MET STAD เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *สาระมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จรินทร์ งามมั่น. (2553). *การพัฒนาแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์กลอนสุภาพและกาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์. (2560). ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 14 (3), 49-62.
- ธีรญา เจริญจุล. (2547). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญเหลือ ใจมโน. (2555). *การแต่งคำประพันธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- ปัญสุธา ย่องลั่น. (2557). ผลของการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนกลอนสุภาพในวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโพธาราม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ปิยนุช ดีวงศ์. (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาจีน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สมบัติ ทรัพย์ศรี. (2555). การเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่องการตกแต่งอาหารด้วยการแกะสลักผักและผลไม้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยชุดฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสาวนีย์ โพธิ์เต็ง. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับแบบฝึกทักษะ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
**The Development of Writing analysis communicate creative for Student of
Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University on Grade 12**

บัวลักษณ์ เพชรงาม

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Bualak Petchngam

Demonstration school of Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

E-mail : beaurak.na@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวการสอนภาษาแบบองค์รวม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ตามแบบแผนการวิจัย Pre- Experimental Designs แบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนหลัง One Group Pretest-Posttest Design กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ (t-test dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านเขียนสารคดีท้องถิ่นตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ 91.91/76.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ความสามารถทางการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นของผู้เรียนหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้

* วันที่รับบทความ: 14 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 24 ธันวาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 26 ธันวาคม 2564

คำสำคัญ: ทักษะการเขียนวิเคราะห์; การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์; นักเรียนโรงเรียนสาธิต

Abstracts

This research aims to 1) Develop Writing analysis communicate creative of student of Demonstration school of Suan Sunandha Rajabhat University on Grade 12 by The Natural Approach according to the Effectiveness Index and the criteria 75/75 2) Compare student's competence on local non-fictional writing before and after instructed by The Natural Approach. This research is an experimental research. According to the research model, one group test before and after. Sample group use in this study selected by purposive sampling, is a class of 23 students of second semester in academic year 2021. Research instruments consist of learning lesson plans, Tests for local non-fictional writing competence. Data was analyzed by Percentage, Means, Standard Derivation and T-test.

The research results found that:

1. The lesson plans on local non-fictional writing analysis communicate creative of student of Demonstration school of Suan Sunan Rajabhat University on Garde 12 by The Natural Approach competence reaches the effectiveness index at 91.91/76.14 level which is higher than the determined level.

2. The overall competence of student of Demonstration school of Suan Sunan Rajabhat University on Garde 12 on local non-fictional writing analysis communicate creative before and after instructed by The Natural Approach technique is significantly different at .01 level by the mean scores of learners' scores for proficiency in local nonfiction writing after the experience were organized. Higher than before has been organized learning experience.

Keywords: Writing Analysis; Communicate Creative; Grade 12 of Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมและการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์แหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี โดยหลักสำคัญของภาษาไทยประกอบด้วย ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องฝึกทักษะทั้ง 4 ด้านให้เกิดความชำนาญจนสามารถใช้สื่อสารให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนในด้านการเรียน (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2545 : 1) โดยกรณีการ พลุฤทธิ์ (2541 : 1) ให้ความคิดที่สอดคล้องว่า ทักษะการพูด และการเขียนนั้นเป็นทักษะที่ใช้ในการสื่อสาร ส่วนทักษะการฟังและการอ่านเป็นทักษะที่ใช้ในการรับสาร

ดังนั้นในการใช้ทักษะทางภาษาจึงจำเป็นต้องมีความสามารถทั้ง 4 ทักษะหรือใช้ทักษะทางภาษาให้สัมพันธ์กัน สอดคล้องกับสุจิต เพียรชอบ (2539 : 69) ที่กล่าวว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนมากกว่า ทักษะการฟัง การพูด และการอ่าน เพราะผู้เขียนจะต้องมีความรู้ดี รู้จักคำมาก มีความสามารถในการสังเคราะห์ เรียบเรียงถ้อยคำ ผูกประโยคให้ถูกต้องและสื่อความหมายได้ชัดเจนตามที่ผู้เขียนต้องการ ในทำนองเดียวกันกับกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 1) กล่าวว่า ในบรรดาทักษะทางภาษาไทย ซึ่งได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทักษะที่มีความสลับซับซ้อนและยากที่สุดสำหรับผู้เรียนคือทักษะการเขียนเพราะในการสื่อสารด้วยการเขียนนั้นผู้เรียนต้องมีความรอบรู้ มีความคิดและสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ไว้มาก แล้วจึงกลั่นกรองความรู้ที่ได้มาออกเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อสื่อความหมายให้ประจักษ์ ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องฝึกฝนทักษะการเขียนให้เกิดความชำนาญ เพื่อสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร การเรียนรู้ และนำไปใช้ใน ชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ทักษะการเขียนนับว่าเป็นทักษะพื้นฐานและมีความสำคัญในการเรียนวิชา ภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ เนื่องจากการเรียนทุกวิชาจำเป็นต้องอาศัยการจดบันทึกข้อมูลความรู้ การสรุป เรื่องราวที่ได้ยิน ได้ฟัง หรือเขียนตอบปัญหา เขียนแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องฝึกฝนให้เกิด ความชำนาญ เพื่อเป็นต้นทุนคำให้เลือกสรรมาใช้สร้างสรรค์งานเขียน การรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมและ สละสลวย เป็นกระบวนการสร้างสรรค์อย่างหนึ่งที่มีความซับซ้อน ทักษะทางภาษาและกระบวนการเขียน รวมไปถึงความสามารถในการลำดับความคิดเป็นเรื่องราว รู้จักกลั่นกรองความคิดออกมาเป็นภาษาเขียนที่ สละสลวย เป็นสำนวนที่ดีของตนเอง และนำเสนอรูปแบบการเขียนที่แปลกใหม่ทรงคุณค่าได้ ตลอดจนในสังคม ปัจจุบันถือได้ว่ามีความเจริญก้าวหน้าทางสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ของโลกสมัยใหม่ ที่นิยมใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คใน การติดต่อสื่อสารกันซึ่งถือเป็นความสะดวกสบายและรวดเร็ว แต่เพราะรวดเร็วในการสื่อสารนี้เอง ส่งผล สืบเนื่องถึงทักษะการเขียนที่ด้อยลง การเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง ส่งผลต่อเนื่องไปถึงการเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ที่ลดน้อยลงไปด้วย อาจถือได้ว่า เป็นความเสียหายของทักษะทางภาษา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ใน ชีวิตประจำวันจะต้องฝึกทักษะการเขียน ผนวกคู่ไปกับการคิด เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ของนักเรียนให้ กว้างไกล ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยที่สามารถพัฒนาการเขียน โดยใช้บทเรียน และแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการ การเขียนเพิ่มขึ้นได้ ชัชฎาภรณ์ อักษรดิษฐ์ (2552 : 5) พบว่า นักเรียนมีคะแนนโดยรวมสูงขึ้นตามลำดับ และสูง กว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 ในสาระการเขียน ประเภทการเขียนสารคดี ผลปรากฏว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับ 3.5 แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของการทักษะการเขียนและการฝึกฝนทักษะการเขียนยังไม่เป็น ที่น่าพอใจ สอดคล้องกับ วินัย ดำสุวรรณ (2548 : 12) ที่กล่าวว่า การเขียนที่ดีต้องอาศัยการฝึกฝน ประสบการณ์ประกอบกับต้องมีข้อมูลเรื่องที่จะเขียนและความรู้เป็นทุนเดิมสะสมมาก่อน ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียน สามารถฝึกทักษะการเขียนสารคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงควรเริ่มต้นเขียนจากเรื่องใกล้ตัวก่อน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดว่าจะให้ผู้เรียนได้นำความรู้จากประสบการณ์ตรง และจากสิ่งที่นักเรียนมีความรู้ มีความคุ้นเคยใกล้ตัวแล้วนำมาเรียบเรียงเขียนเป็นงานเขียนสารคดีเพื่อบอกเล่าหรือสื่อสารเรื่องราว จะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการเขียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนำกระบวนการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวมซึ่งเป็นการบูรณาการทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน จะทำให้นักเรียนได้นำมาถ่ายทอดเป็นงานเขียนสารคดี หรือเป็นการตกผลึกทางปัญญาและสามารถคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้รับมา ดังที่ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551 : 2-3) กล่าวว่า การคิดเป็นกระบวนการทำงานของสมองที่เป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์ อันเป็นผลมาจากประสบการณ์เดิม สิ่งเร้า และสภาพแวดล้อมที่เข้ามากระทบ ส่งผลให้เกิดความคิดในการแก้ไข ปรับตัวเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งสามารถสร้างสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นได้ ดังนั้นทำให้ผู้วิจัยตระหนักได้ว่าเมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวม ร่วมกับการพัฒนาความคิดวิเคราะห์ ในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก ด้วยการเขียนวิเคราะห์จึงต้องการที่จะพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่น สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถทางด้านการเขียนที่สูงขึ้นได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวการสอนภาษาแบบองค์รวม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย Pre- Experimental Designs แบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนหลัง One Group Pretest-Posttest Design การวิจัยนี้มีกระบวนการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 91 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 23 คน ซึ่งได้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เหตุผลที่เลือกกลุ่มนี้เพราะทักษะการคิดและเขียนของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง จึงต้องพัฒนาให้เพิ่มขึ้น

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะงานเขียนสารคดีท้องถิ่น โดยใช้การสอนภาษาแบบองค์รวม

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ตามแนวอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test)

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. สร้างแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะงานเขียนสารคดีท้องถิ่น โดยใช้การสอนภาษาแบบองค์รวม จำนวน 19 กิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำชุดแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามวิธีของสุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2547 : 34-36) โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับขั้นตอนการเขียนสารคดีท้องถิ่นซึ่งใช้การสอนภาษาแบบองค์รวมประกอบ

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นแบบทดสอบปรนัยและแบบทดสอบภาคปฏิบัติ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในเนื้อหาเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะงานเขียนสารคดีท้องถิ่น โดยใช้การสอนภาษาแบบองค์รวม ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยแบบปรนัย เป็นชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ ซึ่งมีเนื้อหาทั้งสิ้น 8 สาระนั้น 1) ประวัติและวิวัฒนาการสารคดีไทย (จำนวน 2 ข้อ) 2) ความหมายและประเภทการเขียนสารคดีท้องถิ่น (จำนวน 3 ข้อ) 3) การเตรียมสารคดีท้องถิ่น (จำนวน 3 ข้อ) 4) การเตรียมข้อมูลภาคสนาม (จำนวน 2 ข้อ) 5) การเก็บข้อมูลภาคสนาม (จำนวน 5 ข้อ) 6) กลวิธีและศิลปะในการใช้ภาษา (จำนวน 5 ข้อ) 7) การเขียนสารคดีท้องถิ่น (จำนวน 10 ข้อ) และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบทดสอบภาคปฏิบัติ สาระขั้นตอนวางแผนการเขียนโครงเรื่องสารคดี จากการสอนภาษาแบบองค์รวม และใช้เกณฑ์การประเมินผลแบบรูบริกส์ (Rubrics) แบ่งระดับการพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์เป็น 3 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ และ 2) แบบทดสอบภาคปฏิบัติ สาระการเขียนสารคดีท้องถิ่น จากการสอนภาษาแบบองค์รวม และใช้เกณฑ์การประเมินผลแบบรูบริกส์ (Rubrics) แบ่งระดับการพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์เป็น 3 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้การพัฒนทักษะการเขียนสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่นมาปรับปรุงแก้ไขตามผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจากแบบประเมินวัดคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวม

3.2 ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design โดยทดลองกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 23 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ดำเนินการโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้

4.1.2 การตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียน วิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่น ด้วยการสอนภาษาแบบองค์รวม ดังนี้

4.1.2.1 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบทดสอบ (วาโร พึ่งสวัสดิ์. 2546 ก : 88)

4.1.2.2 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงเกณฑ์โดยใช้สูตรดัชนี B ของเบรนนัน (วาโร พึ่งสวัสดิ์. 2546 ก: 84)

4.1.2.3 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงเกณฑ์โดยใช้วิธีของโลเวท (Lovett Method) (วาโร พึ่งสวัสดิ์. 2546 ก: 85)

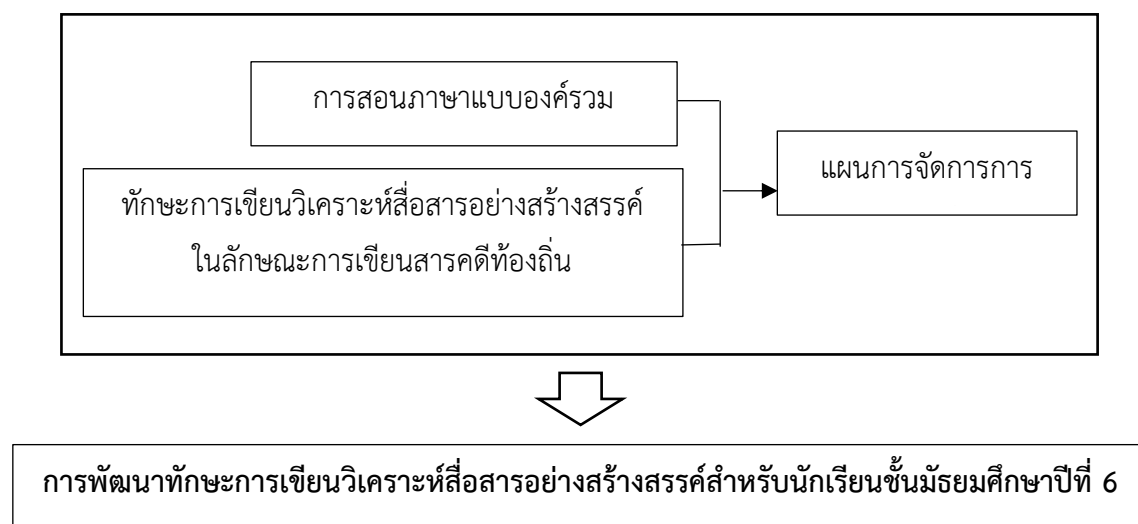
4.1.2.4 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบภาคปฏิบัติ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกแบบประเมินทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่น ด้วยการสอนภาษาแบบองค์รวม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (วาโร พึ่งสวัสดิ์. 2546 ก: 90)

4.1.2.5 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่น ด้วยการสอนภาษาแบบองค์รวมทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient) ของครอนบาค (ขวลิต ชูกำแพง. 2553 : 118)

4.2 การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนวิเคราะห์
สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่น ด้วยการสอนภาษาแบบองค์รวม ก่อนและหลัง
ได้รับการจัดการเรียนรู้ ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบ
ทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่น ก่อนและหลังได้รับการ
จัดการเรียนรู้ด้วยการสอนภาษาแบบองค์รวม วิเคราะห์ความแตกต่างโดยการทดสอบค่า t (t-test)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมุ่งเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก โดยผลการวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่
ดังที่วางไว้ ดังนี้

1. ผลวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสาร
คดีท้องถิ่นตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์
ตามเกณฑ์ 75/75 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของค่าเฉลี่ยจากการวัดระหว่างเรียน ประจำแผนการจัดการเรียนรู้

เลข ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ แบบอุปนัย			แผนการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย					รวม คะแนน ระหว่าง เรียน	รวม คะแนน หลัง เรียน
	การร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อวิเคราะห์โครงเรื่องสารคดี	ใบงาน การวิเคราะห์โครงเรื่องสารคดีรายบุคคล	การร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อฝึกเก็บข้อมูลภาคสนาม	การนำเสนอโครงเรื่องสารคดีท้องถิ่นตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์	ผลงานเขียนสารคดีท้องถิ่น	ผลงานการแก้ไขสารคดีท้องถิ่น	การแสดงผลงานทางเว็บไซต์	การจัดสัมมนาการเขียนสารคดีท้องถิ่น		
	15	24	15	24	39	39	12	15	183	70
1	13	24	13	24	26	39	12	15	170	55
2	15	16	15	16	13	26	12	15	128	56
3	13	24	15	24	26	39	10	15	170	55
4	15	24	15	24	26	39	12	14	170	54
5	13	24	13	24	39	39	12	15	183	51
6	15	24	15	24	26	39	12	15	170	60
7	15	24	15	24	39	39	12	15	183	53
8	15	24	15	24	26	39	12	15	170	53
9	13	24	13	24	39	39	12	15	183	55
10	15	16	15	16	26	39	12	14	154	50
11	15	16	15	16	26	39	12	15	154	52
12	13	24	15	24	26	39	12	15	170	58
13	15	24	15	24	26	39	12	15	170	57
14	13	16	15	16	26	39	12	15	154	53
15	15	16	15	16	26	39	12	15	154	50
16	15	24	15	24	26	39	12	15	170	48
17	13	24	15	24	39	39	11	15	183	55
18	15	24	15	24	26	39	12	15	170	51

19	13	24	15	24	26	39	12	15	170	58
20	15	24	15	24	26	39	12	15	170	50
21	13	24	13	24	13	39	12	15	157	47
22	15	24	15	24	39	39	12	15	183	54
23	15	24	15	24	39	39	12	15	183	51
Σx	1176			2662					3869	1226
$\bar{X}$	51.13			115.73					168.21	53.30
S.D.	4.24			10.31					13.31	3.30
ร้อยละ	94.68			89.71					91.91	76.14
									E1= 91.9 1	E2= 76.1 4

จากตารางที่ 1 พบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพการเรียนรู้ (E1) เท่ากับ 91.91

ผู้วิจัยนำผลรวมคะแนนระหว่างเรียนมาเปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลรวมคะแนนระหว่างเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์

คะแนน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบย่อยระหว่างเรียน (E1)	183	168.21	13.31	91.91
คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (E2)	70	53.30	3.30	76.14
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะ เท่ากับ 91.91/76.14				

จากตาราง 2 พบว่าคะแนนระหว่างเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 168.21 จากคะแนนเต็ม 183 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.31 คิดเป็นร้อยละ 91.91 และค่าเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.30 จากคะแนนเต็ม 70 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.30 คิดเป็นร้อยละ 76.14 ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ 91.91/76.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. การเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ผู้วิจัยดำเนินการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่น ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	X	S.D.	X%	t-test	Sig (2 tailed)
ก่อนเรียน	23	70	36.95	4.65	52.78	-21.58**	0.000
หลังเรียน	23	70	53.30	3.30	76.14		

จากตารางที่ 3 พบว่าความรู้ด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ ($X = 76.14$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ ($X = 52.78$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วนั้น ผลการวิจัยยังมีความสอดคล้องสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยการเรียนรู้ด้วยการสอนภาษาแบบองค์รวมสามารถพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในลักษณะการเขียนสารคดีท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ 91.91/76.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบมีกระบวนการตามขั้นตอน คือ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย การวัดผลและประเมินผล มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 4-37) ศึกษาวิธีการ หลักการ การจัดการเรียนต่าง ๆ ผนวกเข้ากับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของ สุวิทย์ มูลคำ อรทัย มูลคำ (2545 : 29-37) เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีท้องถิ่นตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ศึกษาแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมซึ่งเป็นแนวการสอนแบบธรรมชาติ (The Natural Approach) โดยเน้นที่การให้ปัจจัยป้อนที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ (Comprehensible Input) กับกระบวนการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางภาษาของผู้เรียนตามแนวคิดของ Haliday (1978 : 4) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้การพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ อีกทั้งการสอนตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ จากผู้รู้หรือผู้เข้าใจเหตุการณ์ในท้องถิ่นเพื่อจะได้สัมผัสกับประสบการณ์จริง ได้แก่ ปัญหาและค้นพบความรู้นั้น ๆ ด้วยตนเอง รวมถึงการนำเทคนิคแผนภูมิความคิดมาใช้ในการวางโครงเรื่องสารคดีท้องถิ่นส่งผลให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบและนำมาเขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวในรูปแบบสารคดีท้องถิ่นได้ ตลอดจนความสามารถด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมพบว่า คะแนนความสามารถด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นของผู้เรียนก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นของผู้เรียนหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนมีความเข้าใจขั้นตอนในการสอนตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ มีความตั้งใจและสนใจวิธีการสอนแบบใหม่ อีกทั้งได้มีประสบการณ์จริงในการค้นหาความรู้ใหม่ด้วยตนเองประกอบกับผู้เรียนอยู่ในวัยที่กำลังอยากรู้อยากเห็น จึงทำให้การสอนแบบ

ค้นพบนี้สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับผู้เรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 65-66) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คำว่าค้นพบความรู้ไม่ได้หมายถึงว่าผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบความรู้หรือคำตอบนั้นเป็นคนแรก สิ่งที่ค้นพบนั้นจะมีผู้ค้นพบมาก่อนแล้วและผู้เรียนก็ค้นพบความรู้หรือคำตอบนั้นด้วยตนเอง ไม่ใช่ทราบจากการบอกเล่าของคนอื่นหรือจากการอ่านคำตอบที่มีผู้เขียนไว้ ในการใช้วิธีสอนแบบนี้ผู้สอนจะสร้างสถานการณ์ในรูปแบบที่ผู้เรียนจะเผชิญกับปัญหา ในการแก้ปัญหานั้นผู้เรียนจะใช้ข้อมูลและปฏิบัติในลักษณะ ตรงกับธรรมชาติของวิชาและปัญหานั้น

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การพัฒนาความสามารถของผู้เรียนนั้น ผู้สอนจะต้องอธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ การเขียนสารคดีท้องถิ่นตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับขั้นตอนของกระบวนการสอนภาษาแบบองค์รวม เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง จะทำให้การพัฒนาการเขียนสารคดีท้องถิ่นบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน

1.2 ผู้สอนควรมีตัวอย่างสารคดีท้องถิ่นที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้เหตุผลจากตัวอย่างดังกล่าวมาและสามารถสรุปเป็นกฎเกณฑ์ความรู้ของตนเอง พร้อมกับนำไปประยุกต์ใช้ในการเขียนสารคดีของตนได้

1.3 ผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพและประสบการณ์ชีวิตที่ต่างกัน รวมทั้งความแตกต่างของท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่ ดังนั้นผู้สอนควรมีการเสริมแรงที่หลากหลายและเหมาะสมเพื่อกระตุ้นความสนใจ และแนะแนวทางแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการค้นหาความรู้ด้วยตนเอง

1.4 ผู้สอนต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในการใช้วิธีสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เนื่องจากการสอนแบบนี้เป็นวิธีสอนที่ผู้ปกครองยังไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน อีกทั้งควรประสานงานกับหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดการสอนภาษาแบบองค์รวม เพื่อให้ได้รับความร่วมมือที่ดีในการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และในระดับชั้นอื่นด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กรรณิการ์ พลยุทธ์. (2541). *การศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นสื่อสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัชฎาภรณ์ อักษรดิษฐ์. (2552). *การพัฒนาทักษะการอ่าน เขียน ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกพัฒนาความคิด*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ขวลิต ชูกำแพง. (2553). *การวิจัยหลักสูตรและการสอน*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2551). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กทม: ประสานการพิมพ์.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิคพรินตติ้ง.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2545). *การคิดและการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด : ความเข้าใจพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2546). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวิริยาสาน.
- วินัย คำสุวรรณ. (2548). *การอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน*. กรุงเทพมหานคร: เซเวนพรีนตติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- สุจริต เพียรชอบ. (2539). *วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรพัย มูลคำ. (2545). *วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- Halliday, M. A. K. (1978). *Language as Social semiotic: The Social Interpretation of Language and Meaning*. Baltimore; University Park Press.

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

**Strategic Leadership of School Administrators Under The Secondary
Educational Service Area office Bangkok 2**

อดิพงษ์ ผะเตียงฉันท และ นันทิยา น้อยจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Adipong Phadiengchan and Nuntiya Noichun

Suansunandha Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : aumdimmer1988@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นการการค้นคว้าเชิงปริมาณ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 380 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) และเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการทดสอบสถิติ Independent Sample : t-test, ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance (ANOVA : F-test))

ผลการศึกษาพบว่า 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ด้านการควบคุมองค์การให้สมดุล โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เท่ากับด้านการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 รองลงมาคือด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และด้านการบริหารทรัพยากรองค์การ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้บริหารที่มีตำแหน่งและมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน ส่งผลต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการปฏิบัติอย่างมี

* วันที่รับบทความ: 14 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 27 ธันวาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 28 ธันวาคม 2564

Received: December 14, 2021; Revised: December 27, 2021; Accepted: December 28, 2021

คุณธรรม ในการกำหนดทิศทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ผู้บริหารต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเสมอภาคทั้งออนไลน์ และออฟไลน์มีการกระตุ้นให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาค้นคว้าและสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ครูได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองในการพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น และทำการอบรมความรู้เพิ่มเติม โดยผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมาย เพื่อต้องการสนับสนุนบุคลากรในองค์กรให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำงานให้มีมาตรฐาน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; ผู้บริหารสถานศึกษา; สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

Abstracts

The objectives of this research were 1) study strategic leadership characteristics of school administrators 2) to compare the strategic leadership characteristics of school administrators, 2 classified by personal factors and 3) to propose guidelines for developing strategic leadership of school administrators under the Bangkok Secondary Education Service Area Office, Region 2 research by quantitative research and qualitative research The sample group was 380 Administrators and teachers Under The Secondary Educational Service Area office Bangkok 2 , the sampling method was Cluster Random Sampling and the data collection was proceeded by questionnaire. The statistics for data analysis consisted of Percentage, Frequency, Mean, and hypothesis testing with the Tests of Statistical Hypotheses included Independent Sample : t-test and One-Way Analysis of Variance (ANOVA : F-test)

The results showed that 1) strategic leadership characteristics of School administrators under the Bangkok secondary education service area office, region 2 it was found that the organizational control was balanced. overall, it's at a high level. has an average of 3.78 strategic direction overall, it's at a high level. has an average of 3.67 equal to supporting effective organizational culture overall, it's at a high level. has an average of 3.67 followed by ethical practices overall, it's at a high level. has an average of 3.62 and organizational resource management overall, it's at a high level. has an average of 3.60 2) to compare the strategic leadership characteristics of school administrators. under the Bangkok secondary education service area office, region 2 classified by personal factors found that executives with different positions and average monthly income. affects the strategic leadership characteristics of the school administrators in the field of ethical conduct. in the strategic direction statistically significant at the level 0.05 3) to propose guidelines for developing strategic leadership of school administrators under the Bangkok secondary education service area office, region 2 found that the administrators want to improve the quality of learners to have access to a comprehensive, quality and equitable basic education both online and offline. teachers were encouraged to use information technology in teaching media. for teachers to develop themselves and create an atmosphere and working environment for teachers to use their ideas.

their creativity to develop the work to be better and conduct additional training the management has a vision mission goal to support personnel in the organization to always develop themselves. and bring technology to help work to be standard.

Keywords: Leadership Strategies; Administrators; Bangkok Secondary Education Service Area Office 2

บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านการเมือง สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคมทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัยเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติอย่างเร่งรีบโดยการมุ่งให้ประชากรของประเทศ มีลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ร่วมมือกันเสริมสร้างชุมชนสังคมและประเทศชาติ องค์การทั้งภาครัฐ และเอกชน จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้อยู่รอด และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรจำเป็นต้องปฏิรูปตนเอง และการเปลี่ยนแปลงองค์การครั้งใหญ่เพื่อนำพาไปสู่ ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และความสมดุลเพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ กระบวนการทางการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและ ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของตน และแสดงบทบาทความเป็นผู้นำและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามภารกิจของสถานศึกษาในการพัฒนาประชากรให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในโลกไร้พรมแดนได้อย่างมีความสุข (ฉลวย คงแป้น, 2556 : 41-51)

จึงถือได้ว่าผู้นำในด้านการศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำพาให้สถานศึกษาบรรลุสำเร็จ ในการพัฒนาบุคลากร และการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหารที่ดีจะทำให้อนาคตของชาติที่เป็นผลผลิตจากสถานศึกษาที่มีคุณภาพจะนำพาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้ ดังนั้นในการบริหารจัดการสถานศึกษานั้นความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการกล่าวถึงอย่างมากมาย ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ถือว่าเป็นกลไกหลักที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปการศึกษา และมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะเกิดประสิทธิผล และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาคือศูนย์กลางขององค์กรทั้งหมดในโรงเรียน ความสำเร็จของโรงเรียนขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพ ความตื่นตัว ความมียุทธวิธี ประสพการณ์ความคิด ความเป็นเลิศทางวิชาการ การอุทิศตัวเอง ความเสียสละ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งหมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่สร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นครูผู้สอนให้นำนโยบายการศึกษาออกปฏิบัติและดำเนินการเพื่อผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในลักษณะ

ของชีวิตในโรงเรียน นักวิชาการหลายท่าน มีความเห็นตรงกันว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่งดังนั้น ผู้บริหาร จึงเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทัน สมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (นรรธพงศ์ ไคร์เครือ, 2556 : 113-121) การสร้างคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติ ผ่านการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยการใช้ศักยภาพทั้งความเป็น “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ร่วมกันแบบบูรณาการ (Integration) โดยไม่ให้ขัดแย้งกับนโยบายวัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถานศึกษา สามารถเข้าไปแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและวิถีของภาวะผู้นำ ภายใต้หลักนิติธรรม (Rule of Law) ที่ต้องเกี่ยวข้องกับระเบียบ หลักเกณฑ์เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายการศึกษา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และในยุคแห่งประชาคมอาเซียนนี้ ซึ่งเปรียบเสมือนส่วนหนึ่งของโลกไร้พรมแดน ดังนั้น โรงเรียนจึงเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ เนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งประสิทธิ์ประสาทวิชา ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม ฝึกทักษะอาชีพ เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และฝึกทักษะชีวิตอัน จำเป็นในการดำรงชีพให้กับนักเรียน สรรค์สร้าง บุคลิกภาพทางสังคมให้แก่นักเรียน เพื่อให้สามารถปรับตัวในการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและปฏิบัติตนให้มี คุณค่าแก่สังคม เป็นทรัพยากรมนุษย์ตามความต้องการ ทางสังคม โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารจัดการ คอยกำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินงานของโรงเรียน อีกทั้ง พยายามทุกวิถีทางที่จะดำเนินการทุกอย่างที่เกี่ยวกับการศึกษาให้มีผลผลิต คือนักเรียนที่มีคุณภาพในที่สุดและเพื่อให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ใน ศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพ (สุพรรณ ประศรี, 2555 : 4)

ดังนั้น ในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษานับว่ามีความสำคัญยิ่งของหน่วยงาน เพราะผู้บริหารถือเป็นหัวใจหลักในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับนับถือนั้น คือ มีภาวะผู้นำเป็นบุคคลมีความชำนาญ มีประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล แต่เหนือสิ่งอื่นใดต้องเป็นผู้มีคุณธรรมในจิตใจ มีจริยธรรมที่น่าเลื่อมใสศรัทธา น่าเคารพนับถือ เป็นต้น ที่จะป็นองค์ประกอบที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารนั้นสามารถที่จะครองตน ครองคน และครองงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้บริหารทางการศึกษาจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำ (Leadership) และมีภาวะผู้นำในการบริหารจัดการองค์การหรือสถานศึกษา (Organization or Schools) ให้เกิดประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ตามเป้าหมาย (Goals) ซึ่งการบริหารจัดการองค์การย่อมมีความเสี่ยงต่างๆ ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ (vision) และสมรรถนะ (competency) โดยมีความสามารถ (Ability) มีความเป็นผู้นำสามารถนำพาองค์การให้มีความเจริญเติบโต (Growth) อยู่รอดได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง (Survival) มีความเป็นเลิศ (Excellence) อย่างยั่งยืน (Sustainable) และเป็นที่ยอมรับว่าผู้บริหารทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Educational Administrators in 21st Century) จำเป็นจะต้องมีความเป็นผู้นำสูง (High Leadership)

จึงจะสามารถบริหารจัดการองค์การท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) และกระแสการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการศึกษาภายใต้การปฏิรูปการศึกษา (Education Reform) การมีความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารทางการศึกษาโดยจะต้องมีการใช้นวัตกรรม การสร้างคุณค่า (Value creation) การศึกษาไทยให้เกิดผลิตภาพโดยใช้ทั้งความสามารถ ประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบการมีส่วนร่วม สถานภาพโดยมองอนาคตมากกว่าอดีตและปัจจุบันมีความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leader) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์การบริหารองค์การทางการศึกษาตามสภาพบริบทสู่ความเป็นเลิศ (สุวิทย์ ศรีกระโทก, 2554 : 216-229)

จากการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนด้านพัฒนาการศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำในหลาย ๆ ด้าน เพื่อพัฒนาตนเองและองค์การให้ประสบผลสำเร็จ และอีกทั้งในปัจจุบันการศึกษามีการแข่งขันกันอย่างมากระหว่างโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนรัฐบาล เป็นสาเหตุทำให้นักเรียนนั้นมีจำนวนลดลง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการขาดภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการศึกษาโดยรวม เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจ ทั้งงานบริหารด้านวิชาการ พร้อมทั้งไม่มีภาวะผู้นำทางการบริหารครูไม่ให้ความเคารพและผู้บริหารสั่งการครูไม่ได้เท่าที่ควรในการดำเนินงาน เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายต้องอาศัยผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำในการโน้มน้าวบุคลากรหรือกลุ่มในองค์การที่ทำงานร่วมกันได้ เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายซึ่งบุคคลที่จะใช้ความสามารถนี้ก็คือผู้บริหารสถานศึกษาอีกทั้งผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการด้านศึกษาอันเป็นพื้นฐานสำคัญแก่คนส่วนใหญ่ของชาติ จึงต้องมีภาวะผู้นำหรือเพื่อนำพาองค์การ ครู บุคลากร ในสถานศึกษาให้มีความพร้อมที่จะดำเนินงาน การจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและการดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อย่างมีความรับผิดชอบตลอดเวลา และที่สำคัญจะต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ในการนำองค์การสู่ความสำเร็จทั้งด้านผลผลิตและผลสัมฤทธิ์ของงาน (สุวิทย์ ศรีกระโทก, 2554 : 216-229)

ซึ่งทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นหลักการบริหารที่เรียกว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและนำไปปฏิบัติเพื่อให้สถานศึกษาก้าวไปในทิศทางที่เหมาะสมเป็นหัวใจของการบริหารโดยผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนที่ชาญฉลาด กำหนดแผนที่แตกต่างจากผู้อื่น แต่เป็นความแตกต่างเชิงสร้างสรรค์ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ แต่ถ้าปราศจากการวางแผนสถานศึกษาจะไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงานและไม่มีแผนที่จะปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (ภูมิกร บุนนาค, 2563 : 6) ซึ่งการที่จะนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาหรือองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้นั้นควรต้องศึกษาแนวคิดวิธีการต่าง ๆ ซึ่งผู้นำระดับสูงหรือ

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีองค์ประกอบของความเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ซึ่งประกอบด้วยผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจในระดับสูงความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต วิธีการคิดเชิงปฏิบัติการกำหนดวิสัยทัศน์การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาบริหารให้ได้ผลดีนั้นจำเป็นต้องมีการเสริมพลังให้ผู้บริหารได้มีโอกาสฝึกฝนและใช้ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำได้อย่างเต็มศักยภาพ ต้องมีการอบรมและพัฒนาอย่างเข้มข้นเพื่อสร้างผู้นำรุ่นใหม่ให้เป็นนักบริหารการศึกษามีอาชีพซึ่งผู้นำที่ดีควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ วิธีการในการพัฒนาบุคคลระดับ นักบริหารสามารถทำได้หลายวิธีโดยการประชุม สัมมนา และการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสามารถทำได้หลายด้านทั้งการพัฒนาบุคลิกภาพ จิตใจ อารมณ์ สังคม การพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ ทักษะในการทำงานให้มีความเชี่ยวชาญ และการพัฒนาภาวะผู้นำที่มีอยู่ให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน (นวลจันทร์ จันทนพ, 2559 : 3)

อีกทั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ยังกล่าวอีกว่าผู้บริหารในโรงเรียน ส่วนใหญ่ยังขาดภาวะผู้นำในด้านการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีพัฒนาภาวะผู้นำทางผู้บริหารสถานศึกษาและครูอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรภายในสถานศึกษาไม่ได้พัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ทางด้านการบริหารงาน และการบริหารวิชาการทำให้ไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในภาวะเสี่ยง การบริหารความเสี่ยงทางด้านการบริหารจัดการและการบริหารงบประมาณรวมถึงความตระหนักในการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานขาดการวางแผนอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน ทำให้การบริหารงานในสถานศึกษาเกิดความขัดแย้งการทำงานอุปสรรคการแก้ไขปัญหาเรื่องยากซับซ้อนล่าช้าบุคลากรขาดขวัญกำลังใจ และกลัวการกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงไม่ยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยรวม อันสืบเนื่องมาจากการขาดภาวะผู้นำดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความสำคัญและปัญหาที่เกิดขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำในการบริหารงานเพื่อที่จะทำให้โรงเรียนได้รับความนิยม ความน่าเชื่อถือ มีศักยภาพในการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จในการบริหารด้านต่าง ๆ จึงเป็นมูลเหตุจูงใจสำคัญที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2564 : ออนไลน์)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาและให้ทันกับการแข่งขันที่สูงขึ้นของโรงเรียนในยุคใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน(Mixed Methods Research)

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 7,658 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2, 2564 : ออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 7,658 คน ผู้วิจัยกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน โดยได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเลือกตัวอย่างตามความน่าจะเป็น (probability sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Cluster Random Sampling ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยแบ่งประชากรออกเป็นแต่ละโรงเรียนต่าง ๆ ตามจำนวน 27 เขตปกครอง

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาผู้บริหาร

1) มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาบริหารการศึกษาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

2) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีประสบการณ์การทำงานมาไม่น้อยกว่า 3 ปี

3) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ.

OBEC AWARDS

4) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการประเมิน สมศ. ระดับดีมากผ่านเกณฑ์การประเมินรอบที่ 4

2. เครื่องมือการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ และส่วนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 25 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 5 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างโดยตรง ดังนี้

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยขอความร่วมมือกับผู้บริหารและบุคลากรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 380 คน ในการดำเนินการตอบแบบสอบถามจำนวน 380 ชุด โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

1.2 ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาโดยตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล แล้วนำมากำหนดรหัสคำตอบเพื่อทำการวิเคราะห์ประมวลผลต่อไป

1.3 วิเคราะห์แบบบันทึกการสำรวจ เพื่อตรวจสอบแล้วนำผลการวิเคราะห์มาประมวลผลต่อไป

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการหาข้อมูลด้วยการค้นคว้าจากเอกสารและบทความที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้เป็นแนวทางในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. เอกสารชั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรง โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร รวมจำนวนทั้งสิ้น 5 คน

ข. เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ คือ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้ก่อนแล้ว ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อเชื่อมโยงและก่อให้เกิดประโยชน์รวมถึงบรรลุลักษณะวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

2. การสัมภาษณ์และการสำรวจ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ คือการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการใช้แนวสัมภาษณ์เจาะลึก โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key-Informants)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 วิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ และร้อยละ

ส่วนที่ 2 คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

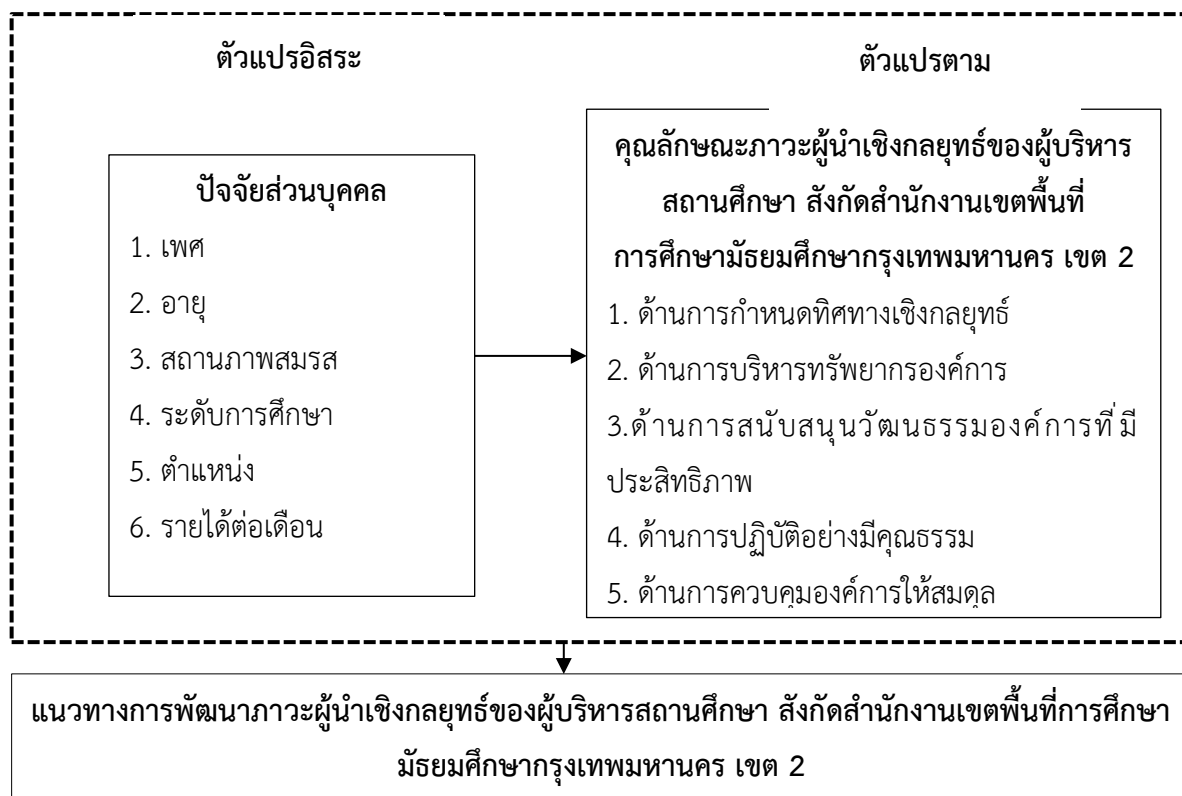
ในการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) ร้อยละ (Percentage) เป็นสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความถี่ หรือจำนวนที่ต้องการกับความถี่หรือจำนวนทั้งหมด โดยเทียบเป็น 100 ทำการหาค่าร้อยละจากสูตร

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือ t –test และ One – way ANOVA เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ที่ต่างกัน ส่งผลต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน โดยใช้สูตร t – test Independent และใช้สูตรการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) หรือ One –Way ANOVA

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) (แบบสัมภาษณ์) เน้นการบรรยายเป็นหลัก และการสังเกตโดยตรง (Direct Observation) โดยเก็บข้อมูลจากบุคคลที่ได้เลือกสรรมาอย่างดีแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อช่วยเสริมงานวิจัยเพราะเป็นคำตอบที่ค่อนข้างชัดเจนและหนักแน่น การสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยดำเนินการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2” ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์

ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กำหนดเป้าหมายโดยมีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ	3.64	0.86	มาก
2. กำหนดเป้าหมายโดยมีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนและปฏิบัติได้	3.58	0.89	มาก
3. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	3.72	0.82	มาก
4. กำหนดเป้าหมายด้านวิชาการโดยให้ครูมีส่วนร่วม	3.90	0.70	มาก
5. กำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	3.49	0.89	มาก
รวม	3.67	0.83	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า กำหนดเป้าหมายด้านวิชาการโดยให้ครูมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 รองลงมา กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และกำหนดเป้าหมายโดยมีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.1 ผู้บริหารที่มีเพศแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารที่มีอายุแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไม่แตกต่างกัน

2.5 ผู้บริหารที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน ในด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.6 ผู้บริหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน ในด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่เป็นข้อมูลสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีการสังเคราะห์ข้อมูลแต่ละแนวทาง ได้ดังนี้

1. จากการศึกษาแนวทางในการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาของผู้บริหารสามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเสมอภาคทั้งออนไลน์ และออฟไลน์ โดยเริ่มจากการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะตรงตามสายงานและมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ เป็นไปตามกฎกระทรวงการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัยและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. จากการศึกษาการสนับสนุนให้ครูมีการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนและส่งเสริมสนับสนุนผลงานทางวิชาการของครู สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารได้ทำการสนับสนุนให้ครูมีการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และทำการสนับสนุนผลงานทางวิชาการของครูให้มีความหลากหลาย เช่น การพัฒนาระบบวิจัยการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่และกระตุ้นให้นำผลการวิจัย ผลงานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และนำไปพัฒนาการศึกษาในทุกระดับต่อไป

3. จากการศึกษาการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้กับองค์กร เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถสรุปได้ว่า ทางโรงเรียนมีโครงการการพัฒนาครูโดยการสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเพิ่มขึ้นจากสื่อต่างๆ เพื่อให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ จนเกิดการพัฒนาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. จากการศึกษาการให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกันกับบุคลากรในโรงเรียนสามารถสรุปได้ว่า โรงเรียนได้ให้ความสำคัญในการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกันกับบุคลากรทุกท่าน โดยโรงเรียนจะเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองในการพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น อีกทั้งทางโรงเรียนยังสนับสนุนการอบรมเพิ่มเติมความรู้ให้ครูมีวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ๆ เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

5. จากการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้บุคลากรเกิดความเข้าใจและผลักดันบุคลากรให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กรสามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องการยกระดับองค์กรในการสนับสนุนบุคลากรในองค์กรให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำงานให้มีมาตรฐาน มีความชัดเจน มีระบบระเบียบ มีขั้นตอนที่เหมาะสม และมีการประเมินผล เพื่อแก้ไขจุดบกพร่องในการทำงาน และจะช่วยส่งเสริมให้องค์กรพัฒนาได้ก้าวไกลและมั่นคง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่าส่วนใหญ่ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่ผู้บริหารให้ความคิดเห็นใน ด้านการควบคุมองค์การให้สมดุล รองลงมาด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ด้านการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิภาพ ด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และด้านการบริหารทรัพยากรองค์การ ตามลำดับ อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนในการกำหนดวิสัยทัศน์มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมก่อนเพื่อจะได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ตรงจุด ต่อมาครูและผู้บริหารร่วมกันกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการโดยให้ครูมีส่วนร่วมและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน อีกทั้งทางผู้บริหารยังมีการเตรียมพร้อมในด้านอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัยให้กับครูและนักเรียน โดยมีอินเทอร์เน็ตบนความเร็วสูงและอุปกรณ์สื่อสารสำหรับนักเรียนทุกคน ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต เนื่องจากผู้บริหารจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้เพียงพอต่อการใช้งานและปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส จึงทำให้ครูมีการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา ได้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารยังทำการส่งเสริมสนับสนุนผลงานทางวิชาการและงานวิจัยของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาตลอดด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ ทองดี (2555 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Märell-Olsson, E and Bergström, P. (2018 : 65) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในโรงเรียนในสวีเดน: ความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์

ของอาจารย์ใหญ่และการจัดระเบียบความคิดริเริ่มการใช้คอมพิวเตอร์แบบตัวต่อตัวบนแท็บเล็ต พบว่า การเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนและการทำงาน โดยใช้เทคโนโลยีมาช่วยทำให้ตอบสนองความต้องการที่โรงเรียน สวีเดนต้องการ

2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ผู้บริหารที่มีตำแหน่ง แตกต่างกันไป มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกันในด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ส่วนผู้บริหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันไป มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกันในด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ โดยผู้บริหารที่มีตำแหน่งรอง ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม มากกว่า ครูผู้สอน และผู้บริหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สูงกว่า 80,000 บาทขึ้นไป มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดทิศทางเชิง กลยุทธ์ มากกว่า ต่ำกว่า 20,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุพรรณ ประศรี (2555 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามี ความสัมพันธ์ทางบวกกับ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ ทองดี (2555 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ด้านการกำหนดกลยุทธ์

3) การเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ผู้บริหารต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้รับ โอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเสมอภาคทั้งออนไลน์ และออฟไลน์ โดยเริ่มจากการ ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ซึ่งครูจะได้รับการสนับสนุนให้มี การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และทำการสนับสนุนผลงานทางวิชาการของครูให้มีความหลากหลาย เช่น การพัฒนาระบบวิจัย การศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่และกระตุ้นให้นำผลการวิจัย ผลงาน สร้างสรรค์ และนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภายในองค์กรจะมีการกระตุ้นให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ครูเกิด การพัฒนาตนเองและสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ครูได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของ ตนเองในการพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น และทำการอบรมความรู้เพิ่มเติม โดยผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ

เป้าหมาย เพื่อต้องการสนับสนุนบุคลากรในองค์กรให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำงานให้มีมาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก สุกแสง (2559 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า ผู้บริหารต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนงานดำเนินการโครงการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ismail, S. N. et.al. (2018 : 485-498) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การทำงานร่วมกันของครูในฐานะผู้ใกล้ชิดเพื่อความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์และคุณภาพการสอน พบว่า การทำงานร่วมกันของครูเป็นตัวกลางของความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์และคุณภาพการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำที่ดีสำหรับการนำบุคลากรครูไปสู่การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 โดยจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ในการเพิ่มทักษะการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และการพัฒนาการเรียนการสอนให้หลากหลาย เป็นต้น

1.2 ผู้บริหารควรมีการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้ชัดเจนเพื่อให้ทุกคนปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างเหมาะสม

1.3 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกันของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรมีโอกาสดำเนินการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาการทำงาน และช่วยส่งเสริมให้องค์กรพัฒนาขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำงานในอนาคต

2.2 ควรทำการศึกษาการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อปรับปรุงบรรยากาศการทำงานที่สร้างผู้นำเชิงกลยุทธ์

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2564). ข้อมูลทั่วไป. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 27 กรกฎาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.sesao2.go.th>
- กมลชนก สุกแสง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วันวิสาข์ ทองดิง. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุพรรณ ประศรี. (2555). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ฉลวย คงแป้น. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษาจังหวัดสงขลา. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. 7 (2), 41-51.
- นรรธพงศ์ ไคร่เครือ. (2556). ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 5 (3), 113-121.
- สุวิทย์ ศรีกระโทก. (2554). ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารศึกษาศาสตร์. 23 (1), 216-229.
- ภูมิกร บุนกี้. (2563). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- นวลจันทร์ จันทนพ. (2559). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- Ismail, S. N., Kanesan, A. G., & Muhammad, F. (2018). Teacher Collaboration as a Mediator for Strategic Leadership and Teaching Quality. *International Journal of Instruction*. 11 (4), 485-498.
- Mårell-Olsson, E., & Bergström, P. (2018). Digital transformation in Swedish schools: Principals' strategic leadership and organisation of tablet-based one-to-one computing initiatives. *In Seminar. net: Media, technology and lifelong learning*. 14 (2), 174-187.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้น
ตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระบือชัย

พัฒนาพิทยาคม ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ

กับการสอนแบบปกติ

**A Comparison of Mathematics Learning Achievement on Linear
Inequality of One Variable of Matthayom Suksa 3 Students
at KuraBuriChaiPhatthanaPhitthayakom School between
the Group Instructed by Using the Exercise Books
and a Traditional Method**

อนัญญา ทองทิพย์ และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Ananya Thongthip and Siripat Jetsadawiroj

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ananya.th35@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยหนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระบือชัยพัฒนาพิทยาคม จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) หนังสือแบบฝึกทักษะ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบปกติ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. หนังสือแบบฝึกทักษะ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 78.08/77.17 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: หนังสือแบบฝึกทักษะ; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; ความพึงพอใจ

Abstracts

The purpose of this research were 1) create and calculate efficiency of exercise books in Mathematics on Linear Inequality of one variable of Matthayom Suksa 3 Students in order to meet the E_1/E_2 of 75/75 criteria, 2) Compare Mathematics learning achievement on linear inequality of one variable of Matthayom Suksa 3 students at KuraBuriChaiPhatthana Phitthayakom School between the group Instructed by using the exercise books and a traditional method, 3) examine the satisfaction of Matthayom Suksa 3 students toward to learn by using the exercise books in Mathematics on linear inequality of one variable. The sample population consisted of selected Matthayom Suksa 3 students at KuraBuriChaiPhatthanaPhitthayakom School. Members of the sample population were taken from two classrooms using simple random sampling. The research instruments were 1) exercise books, 2) mathematics learning management plan by exercise books, 3) mathematics learning management plan by traditional method, 4) measurement of Mathematics achievement, 5) satisfaction questionnaire. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and independent sample t-test.

Findings are as follows:

1. the exercise books in Mathematics on linear inequality of one variable of Matthayom Suksa 3 students the researcher created; the efficiency was 78.08/77.17 which meet the criteria of 75/75.
2. Mathematics learning achievement on linear inequality of one variable of Matthayom Suksa 3 students of the group instructed by using the exercise books was higher than the group instructed by using a traditional method at the statistically significant level of .05.
3. Satisfaction of Matthayom Suksa 3 students toward learning by using the skills exercise books in Mathematics on linear inequality of one variable was at a high level.

Keywords: Exercise books; Learning achievement; Examine the satisfaction

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติเป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขัน และยืนหยัดในเวทีโลก ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาการพัฒนา ความสามารถของคนไทยให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการเพื่อให้ คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป้าหมายด้านผู้เรียนในแผนการศึกษา แห่งชาติมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 ก : 1) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดทำตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2560) โดยคำนึงถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ทักษะที่สำคัญ นั่นคือ การเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหาการคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร และการร่วมมือซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนรู้เท่าทันการ เปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม สามารถแข่งขัน และอยู่ร่วมกับ ประชาคมโลกได้

คณิตศาสตร์จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ ช่วยให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบมีแบบแผนสามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือ สถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วนช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจแก้ปัญหา ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ อันเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มี คุณภาพ และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการ พัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 ข : 1)

แม้ว่าคณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่การจัดการเรียนการสอน ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากธรรมชาติของเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์เป็น ศาสตร์ แห่งการคิดคำนวณ ความคิดรวบยอด ลักษณะเป็นนามธรรม เนื้อหาบางตอนยากที่จะอธิบายให้เข้าใจจึงยาก ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และเทคนิคการสอนของครู ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายไม่ได้ส่งเสริมหรือ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิด มองข้ามความจำเป็นและความสำคัญของการใช้สื่อ ไม่คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล การสอนมักมุ่งผลลัพธ์มากกว่ากระบวนการ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจกระบวนการและขาด ความเข้าใจต่อเนื่องในบทเรียน นักเรียนจึงรู้สึกว่าการศึกษาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ยาก (ไข่มุก มณีศรี, 2554 : 1-2) และ ครูผู้สอนยังใช้รูปแบบการสอนแบบเดิมคือสอนตามหนังสือเรียนเป็นหลักใช้สื่อประกอบการสอนน้อย ครูใช้วิธี

อธิบายเนื้อหา ยกตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดตามตัวอย่าง นักเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนที่เรียนเก่งสามารถทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้อง ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนจะทำได้ ทำให้นักเรียนเหล่านี้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจการเรียน ถูกทอดทิ้ง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (สมศรี อภัย, 2553 : 1-2)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือแบบฝึกทักษะถือเป็นสื่อการเรียนรู้และเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะในเรื่องการเรียนรู้ให้มากขึ้น สร้างความเข้าใจกระจ่างชัดในเรื่องที่เรียนเพิ่มพูนทักษะในการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ในทักษะต่าง ๆ ช่วยฝึกทักษะให้แก่ผู้เรียนได้ลงมือฝึกฝนด้วยตนเองและมีความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากในการช่วยเสริมสร้างทักษะเกิดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้รวดเร็ว แตกฉานมากยิ่งขึ้นทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาสินี พงษ์อารีย์, 2557 : 35) และแบบฝึกทักษะมีความสำคัญต่อครูผู้สอนและนักเรียน ในด้านของครูผู้สอนนั้นทำให้ทราบข้อบกพร่องของนักเรียนลดความแตกต่างระหว่างนักเรียนทำให้ทราบความก้าวหน้าจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้แก่นักเรียน นอกจากนี้ยังช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลา ด้านนักเรียนแบบฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้นสามารถฝึกฝนทบทวนบทเรียนด้วยตนเองก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทนเกิดความสนุกสนานในขณะเดียวกันก็ทราบความก้าวหน้าของตนเอง (อนรรักษ์ เริงรัต, 2557 : 38) และนอกจากนี้ เกริก ท่วมกลางและจินตนา ท่วมกลาง (2555 : 176) ได้กล่าวว่าแบบฝึกทักษะนั้นมีความสำคัญจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ครูตั้งไว้ นั้น นอกจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมแล้วควรที่จะสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้ฝึกฝนต่อจนเกิดความชำนาญโดยเฉพาะในวิชาทักษะเพราะการทำสิ่งใดก็ตามถ้าต้องการให้เกิดความชำนาญก็ต้องทำสิ่งนั้นซ้ำ ๆ และให้บ่อยครั้งจนเกิดเป็นความรู้ที่คงทนจึงจะสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจใช้หนังสือแบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง เกิดจากการเรียนรู้จากการทำแบบฝึกทักษะ และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยหนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนคุระบุรีชัยพัฒนพิทยาคม จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 163 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนคุระบุรีชัยพัฒนพิทยาคม ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเลือกนักเรียนจำนวน 2 ห้องจากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 5 ห้อง จับสลากครั้งที่ 1 ได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 เป็นห้องทดลอง และจับสลากครั้งที่ 2 ได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 เป็นห้องควบคุม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 เล่ม

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้

2.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้การสอนแบบปกติ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว แบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

3.1 หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2560) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือแบบฝึกทักษะ แล้วสร้างหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว จำนวน 8 เล่ม พร้อมกับเสนอ

อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพความตรงตามเนื้อหา ความถูกต้องสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบภายในของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จากนั้นไปทดลองหาประสิทธิภาพกับนักเรียนชั้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนคุระบุรีชัยพัฒนาพิทยาคม โดยทดลองหาประสิทธิภาพ ดังนี้

3.1.1 การทดสอบประสิทธิภาพแบบรายบุคคล โดยนำหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ไปทดลองกับนักเรียน จำนวนกลุ่มย่อย 3 คน โดยคัดเลือกนักเรียนจากนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาความสมบูรณ์ของหนังสือแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ผู้วิจัยบันทึกข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขแล้วนำไปปรับปรุง

3.1.2 การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม โดยนำหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ไปทดลองกับนักเรียน จำนวน 9 คน โดยคัดเลือกนักเรียนกลุ่มเก่งจำนวน 3 คน กลุ่มปานกลาง 3 คน และกลุ่มอ่อน 3 คน เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาความสมบูรณ์ของหนังสือแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ผู้วิจัยบันทึกข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขแล้วนำไปปรับปรุง

3.1.3 การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม โดยนำหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 และหาค่าประสิทธิภาพ ได้ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 78.08/77.17 แล้วจัดทำหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ที่ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

3.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2560) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ศึกษาศึกษา ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอบริการที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพความถูกต้อง ความสอดคล้อง และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) พบว่า มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.67 -1.00 จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อบกพร่องปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ที่ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

3.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้การสอนแบบปกติ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2560) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ศึกษาศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบปกติ จำนวน 8 แผน แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ประเมินคุณภาพความถูกต้อง ความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้การสอนแบบปกติ ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม

3.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยการศึกษาแนวทางการสร้างแบบทดสอบจากตำราและเอกสารต่าง ๆ และวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยสร้างให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bloom จำนวน 38 ข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้ทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้เรียนเนื้อหาทั้งหมดมาแล้วเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคุระบุรีชัยพัฒนาพิทยาคม จากนั้นนำผลการสอบไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งผ่านการคัดเลือก จำนวน 30 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.733 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ผ่านการทดสอบหาคุณภาพแล้วจัดพิมพ์แล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

3.5 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ กำหนดประเด็นในการสอบถามความพึงพอใจ และสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ แบบประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) จำนวน 20 ข้อ นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่าความสอดคล้อง

เท่ากับ 1.00 หลังจากปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามจากคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญแล้วจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลองต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะและกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ

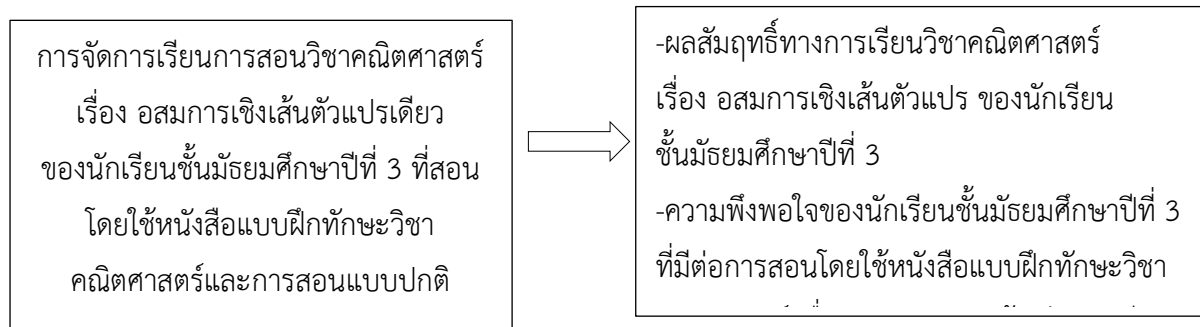
4.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะและกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ

4.3 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะและกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ

4.4 ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ

4.5 นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และแบบสอบถามความพึงพอใจไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคุระบุรีชัยพัฒนาพิทยาคม ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม

การทดลอง	จำนวน นักเรียน (คน)	ประสิทธิภาพของกระบวนการ (65 คะแนน)		ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (30 คะแนน)	
		คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ (E ₁)	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ (E ₂)
ภาคสนาม	20	50.75	78.08	23.15	77.17

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่นำไปทดสอบหาประสิทธิภาพภาคสนาม ได้ประสิทธิภาพเท่ากับ 78.08/77.17 แสดงว่าหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75

ตาราง 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยหนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ

นักเรียน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
กลุ่มทดลอง	21	23.14	2.87	7.238*	.000
กลุ่มควบคุม	18	16.56	2.78		

*P<.05

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 23.14 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.87 และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.56 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.78

ตาราง 3 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านครูผู้สอน	4.43	0.49	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.43	0.49	มาก
ด้านสื่อการเรียนรู้	4.37	0.48	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	4.35	0.48	มาก
เฉลี่ยรวม	4.40	0.49	มาก

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.08/77.17 ซึ่งประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 ทั้งนี้เพราะหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนอย่างมีระบบและมีวิธีที่เหมาะสม สร้างหนังสือแบบฝึกทักษะให้มีความสอดคล้องกับหลักการรูปแบบ และจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง มีจัดเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยาก และจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมายพร้อมกับคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล มีคำชี้แจง วิธีทำและตัวอย่าง มีรูปภาพ สี สันสวยงาม และหนังสือแบบฝึกทักษะทุกเล่มได้มีการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการปรับปรุงจึงส่งผลให้หนังสือแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวเหมาะที่จะนำไปใช้ประกอบประกอบการเรียนรู้ที่ดีในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงษ์ มุลทา และปนัดดา แก้วเสทือน (2550 : 65) ได้ศึกษา การพัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 78.44/76.43 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิวัฒน์ พัทโท (2550 : 91) ได้ศึกษา การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 77.83/85.20 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยหนังสือแบบฝึกทักษะสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ มีความน่าสนใจ มีภาพ สีสวยงาม การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก จากรูปธรรมไปหานามธรรม สามารถฝึกทักษะซ้ำ ๆ บ่อย ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สอบถามครู นักเรียนเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองและสรุปเป็นองค์ความรู้ช่วยให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาดะห์ ขุนหล้า (2561 : 66) ได้ศึกษา ผลการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การประยุกต์ของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนดาราอุลูลุม จังหวัดสตูล ระหว่างการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การประยุกต์ของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนที่สอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่สอนแบบปกติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ ทรัพย์ศรี (2555 : 73) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่องการตกแต่งอาหารด้วยการแกะสลักผักและผลไม้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยชุดฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเตว็ดนอก (สร้อยสนประชาสรรค์) ตำบลทับผึ้ง อำเภอสรีสำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในการใช้ชุดฝึกทักษะเรื่องการตกแต่งอาหารด้วยการแกะสลักผักและผลไม้มีผลการเรียนสูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เพราะครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในระหว่างนักเรียนทำแบบฝึกทักษะ หนังสือแบบฝึกทักษะมีความสวยงามน่าสนใจ รวมถึงบรรยากาศที่ทำให้นักเรียนรู้สึกสบายใจ และเป็นกันเองทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าขึ้นจากพื้นฐานความรู้เดิมจึงทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองจันทร์ ปะสิรัมย์ (2554 : 98) ได้ศึกษา ผลการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบเศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบเศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นูร์มาน สือรี (2563 : 41) ได้ศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเลขยกกำลัง โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุดต่อการเรียนวิชา

คณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลังสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ก่อนนำหนังสือแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้ ครูควรทำความเข้าใจในหนังสือแบบฝึกทักษะและให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติมากที่สุด ด้วยแบบฝึกทักษะที่หลากหลายเพื่อวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนเป็นระยะ เป็นการฝึกทักษะทางด้านการคิดคำนวณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความรู้และสามารถนำไปใช้ได้

1.2 การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครูควรเตรียมแบบฝึกทักษะให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนให้ทุกคนได้ฝึกทักษะด้วยตนเองภายใต้การดูแลของครูอย่างใกล้ชิด คอยช่วยเหลือแนะนำ ให้กำลังใจ และประเมินผลการเรียนเป็นระยะ เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างและพัฒนาหนังสือแบบฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ในระดับชั้นอื่น เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะและมีความเหมาะสมกับระดับชั้นใดบ้าง

2.2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ในเนื้อหาอื่น ๆ และในระดับชั้นต่าง ๆ เพื่อในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน

2.3. ควรมีการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกับเทคนิคหรือวิธีการสอน เช่น การสอนโดยใช้เพลง การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560ก). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรการพิมพ์แห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560ข). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง. (2555). *การพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์.
- ไข่มุก มณีศรี. (2554). *การสร้างแบบฝึกทักษะสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ การคูณ ทศนิยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเมืองพญา 1 (เชิง พิศลยบุตรราษฎร์-บำรุง)*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทองจันทร์ ปะสิรัมย์. (2554). *ผลการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกและการลบเศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นุริมาน สือรี. (2563). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเลขยกกำลังโดยใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ภาสินี พงษ์อารีย์. (2557). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่องลำดับและอนุกรม*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วิวัฒน์ พัทโท. (2550). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. สาขาวิชาคณิตศาสตร์. คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วีระพงษ์ มุลทา และปนัดดา แก้วเสทือน. (2550). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. สาขาวิชาคณิตศาสตร์. คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมบัติ ทรัพย์ศรี. (2555). *การเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่องการตกแต่งอาหารด้วยการแกะสลักผักและผลไม้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยชุดฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- สมศรี อภัย. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการบวกและการลบจำนวน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการ
สอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เสาคะห์ ขุนหล้า. (2561). ผลการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการประยุกต์ของสมการเชิงเส้น
ตัวแปรเดียวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนดรุณาลูม จังหวัดสตูลระหว่างการสอนโดย
ใช้แบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อนุรักษ์ เร่งรัด. (2557). การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการประยุกต์ 1 โดยใช้การจัดการ
เรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การศึกษาปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
**Study the problems of Parcels Management in Educational Institutions
According Good Governance Principle of School Administrators
Under Phichit Primary Educational Service Area Office, 1**

วันดี เกตุแก้ว และ ทศนะ ศรีปัตตา

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Wandee Ketkaew and Tatsana Sripadta

Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: wandeek63@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ทำงานพัสดุในสถานศึกษา จำนวน 132 คน ปีการศึกษา 2564 โดยการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ทำงานพัสดุในสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่าปัญหาการบริหารงานพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดหาพัสดุอยู่ในระดับน้อย รองลงมาคือด้านการจำหน่ายพัสดุอยู่ในระดับน้อย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบำรุงรักษาและตรวจสอบอยู่ในระดับน้อย

คำสำคัญ: สภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุ, การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร, หลักธรรมาภิบาล

* วันที่รับบทความ: 7 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 26 ธันวาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 28 ธันวาคม 2564

Received: December 7, 2021; Revised: December 26, 2021; Accepted: December 28, 2021

Abstracts

This study aimed to determine the supplies management problems based on principles of good governance experienced by administrators of schools under Phichit Primary Educational Service Area Office 1. One *hundred* and thirty-two (132) teachers from the supplies management department in the academic year 2021 were recruited by using the purposive sampling method and participated in this study. The questionnaire was used to collect data. Statistic tools used in this study were Mean and Standard Deviation.

Results indicated that, overall, the supplies management problems based on principles of good governance experienced by administrators of schools under Phichit Primary Educational Service Area Office 1 were at a low level. By considering each aspect, it showed that, based on respondents' perspective toward following aspects as small level problems, the procurement aspect had the highest mean, followed by supplies distribution aspect, and supplies maintenance and audit aspect had a low mean, respectively.

Keywords : Condition of problems in the management of supplies; School administration of administrators; Principles of Good Governance

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสามารถและมีความสุข พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่างๆในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

(ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553 : 6)

การบริหารงานพัสดุของรัฐ นับได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องยึดถือปฏิบัติเนื่องจากโดยเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวนี้ต้องการที่จะเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการจัดซื้อจัดจ้างโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของภาครัฐจากการใช้งานก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประเมินผล การปฏิบัติงาน ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งได้แก่ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลและหลักตรวจสอบได้

(สุพิศ ประณีตพลกรัง, 2561 : 43)

หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเน้นความเป็นธรรมในการดำรงรักษาบ้านเมืองและสังคมทั้งภาครัฐและภาคประชาชนที่ดี ใช้แนวทางประชาธิปไตยและเคารพสิทธิมนุษยชน โดยมีการเชื่อมโยงความถูกต้องเป็นธรรมสุจริต โปร่งใสตรวจสอบได้ มีความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม ดังนั้น ในการบริหารงานพัสดุภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลจึงมีองค์ประกอบสำคัญดังต่อไปนี้ คือ 1) หลักความคุ้มค่า โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสมและมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน 2) หลักความโปร่งใส โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจนและมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน 3) หลักการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้า เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีกำหนดเวลาที่เหมาะสม โดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ 4) หลักการตรวจสอบได้ โดยมีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ (มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560, 2560 : 75)

ในปัจจุบันการบริหารงานด้านพัสดุของสถานศึกษายังพบปัญหาต่างๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างบางรายการไม่มีรายละเอียดการจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้าไม่ทันใจของผู้ที่จะใช้ การจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนในสังกัด การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบฯซึ่งจะต้องส่งคืนแก้ไขแบบจัดซื้อจัดจ้างมีรูปแบบที่ยังไม่เป็นแบบมาตรฐาน การลงข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างในระบบอิเล็กทรอนิกส์ลงข้อมูลไม่สมบูรณ์ครบถ้วน การดำเนินงานการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรปฏิบัติงานด้านพัสดุใหม่เป็นจำนวนมากประมาณ 80 % ของจำนวนโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด ทำให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไม่สมบูรณ์ถูกต้อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต1, 2563 : ออนไลน์)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต1 เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการพัฒนาและปรับปรุงข้อบกพร่องในการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต1 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

1.1.1 ครู จำนวน 1,011 คน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2564

1.1.2 ครูผู้สอน จำนวน 132 คน ที่ปฏิบัติงานพัสดุในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2564

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน จำนวน 132 คน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เพราะเป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ที่ทำงานพัสดุในสถานศึกษา ที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างเพราะจะได้ทราบปัญหาการบริหารงานพัสดุของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาอย่างแท้จริง

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม เรื่อง ปัญหาการบริหารงานพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จากครูผู้สอนที่เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพัสดุในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น 47 ข้อ ประกอบด้วย

ด้านการจัดหาพัสดุ จำนวน 10 ข้อ

ด้านการบริการ จำนวน 19 ข้อ

ด้านการบำรุงรักษาและการตรวจสอบ จำนวน 9 ข้อ

ด้านการจำหน่ายพัสดุ จำนวน 9 ข้อ

โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

- 1) ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษา
- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อความคำถาม จำนวน 3 ท่าน
- 5) นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence: IOC) จากนั้น นำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ ข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 ให้ถือว่าเที่ยงตรงใช้ได้ ส่วนข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ให้ถือว่าต้องปรับปรุงและยังใช้ไม่ได้ ค่า IOC ของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.60-1.00
- 6) ผู้วิจัยแก้ไขข้อบกพร่องในส่วนต่างๆตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์
- 7) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด โดยทดลอง
- 8) นำผลที่ได้มาตรวจสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ทั้งฉบับด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach)
- 9) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

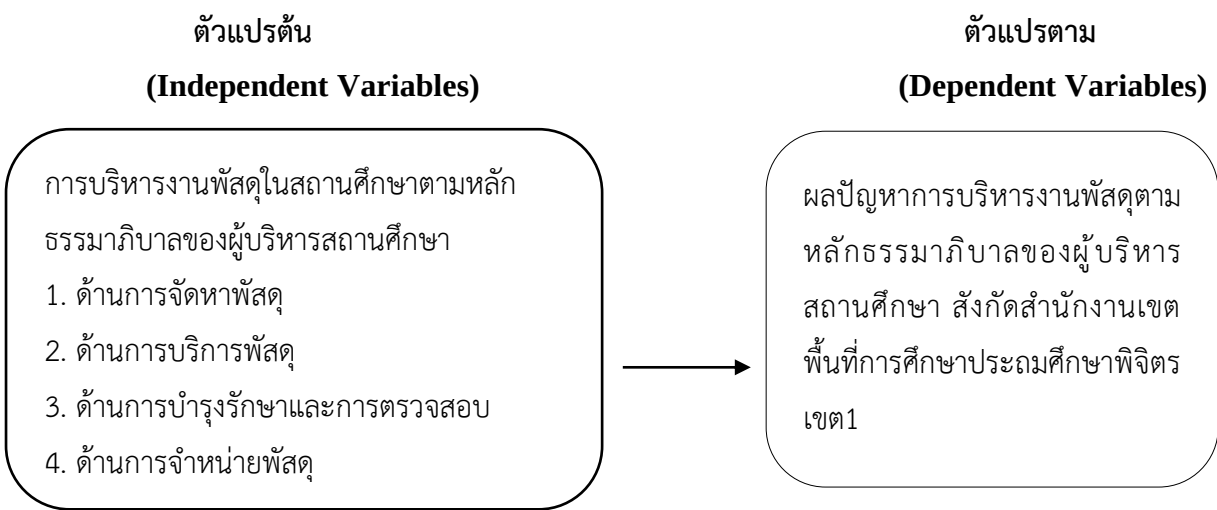
ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและ **Google Form** จากแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จากครูผู้สอนที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ทำงานพัสดุในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และทำการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ซึ่งใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentile) และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

สถานศึกษา จากครูผู้สอนที่เป็นเจ้าหน้าที่ ทำงานพัสดุในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลศึกษาปัญหาการบริหารงานพัสดุตามหลัก 4 ด้านของผู้นบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษพิจิตร เขต1 ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานพัสดุตามหลัก 4 ด้านในสถานศึกษาของผู้นบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษพิจิตร เขต1 ในภาพรวม

ด้าน	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 132)		ระดับ ปัญหา
		$\bar{x}$	S.D.	
1	การจัดหาพัสดุ	2.37	1.07	น้อย
2	การบริการ	2.24	1.14	น้อย
3	การบำรุงรักษาและการตรวจสอบ	2.19	1.09	น้อย
4	การจำหน่ายพัสดุ	2.28	1.11	น้อย

รวมเฉลี่ย	2.28	1.07	น้อย

จากตาราง 1 พบว่า ปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดหาพัสดุ ($\bar{x} = 2.37$) รองลงมา คือ ด้านการจำหน่ายพัสดุ ($\bar{x} = 2.28$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบำรุงรักษาและการตรวจสอบ ($\bar{x} = 2.19$)

เมื่อศึกษารายด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการจัดหาพัสดุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการจัดหาพัสดุ ($\bar{x} = 2.50$) รองลงมา คือ ($\bar{x} = 2.47$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ในการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบทุกขั้นตอน ($\bar{x} = 2.24$)

2. ปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการให้แก่ปรึกษาพัสดุให้เป็นระเบียบ เรียบร้อย ปลอดภัย และให้ครบถ้วนถูกต้องตรงตามบัญชีหรือทะเบียน ($\bar{x} = 2.33$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ได้จัดให้มีหลักฐานในการลงบัญชีหรือทะเบียนพัสดุไว้ ประกอบรายการควบคุมพัสดุทุกครั้งเมื่อได้รับพัสดุ ($\bar{x} = 2.30$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จัดให้มีหลักฐานใบตรวจรับพัสดุ และใบเบิกพัสดุ ($\bar{x} = 2.15$)

3. ปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการบำรุงรักษาและตรวจสอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการผู้ควบคุมการดูแลพัสดุให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา ($\bar{x} = 2.38$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดทำแผนการซ่อมบำรุงและระยะเวลาในการซ่อมบำรุงที่เหมาะสม ($\bar{x} = 2.36$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการตรวจสอบพัสดุกงเหลือ ที่มีตัวตนอยู่ตรงตามบัญชีหรือทะเบียน, ผู้บริหารสถานศึกษา มีการตรวจสอบพัสดุว่าการรับจ่ายถูกต้องหรือไม่ ในวันเปิดทำการวันแรกของปีงบประมาณเป็นต้นไป และผู้บริหารสถานศึกษา มีการควบคุมการตรวจสอบพัสดุประจำปีก่อนสิ้นปีงบประมาณของทุกปี และตรวจนับพัสดุประเภทที่คงเหลืออยู่ในสิ้นงวดนั้น ($\bar{x} = 2.20$)

4. ปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการจำหน่ายพัสดุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การขายพัสดุ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการโดยวิธีการขายทอดตลาด ยกเว้นวิธีการดังกล่าวไม่ได้ผลดีและผู้บริหารสถานศึกษา ได้จัดให้มีการประเมินราคาทรัพย์สินก่อนที่จะมีการประกาศขายทอดตลาด ($\bar{x} = 2.27$) รองลงมา คือ ครุภัณฑ์ที่ได้รับแลกเปลี่ยนเมื่อได้มีการลงทะเบียนครุภัณฑ์แล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการแจ้งสำนักงานงบประมาณ สำนักงานเขตพื้นที่ที่สังกัด และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ($\bar{x} = 2.23$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการแลกเปลี่ยนครุภัณฑ์กับครุภัณฑ์ ที่มีประเภทและชนิดเดียวกันและผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการโอนพัสดุครุภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพหรือหมดความจำเป็นให้หน่วยงานอื่น ที่ยื่นความประสงค์ขอใช้อย่างถูกต้องตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดทุกประการ ($\bar{x} = 2.13$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต1 พบว่า ตามความคิดเห็นของจากครูผู้สอนที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ทำงานพัสดุในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดหาพัสดุ รองลงมา คือ ด้านการจำหน่ายพัสดุทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต1 ยังขาดหลักการความคุ้มค่า และหลักการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัสราวรรณ กุลทอง (2560 : 76) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานพัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต6 มีปัญหาการบริหารงานพัสดุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการจัดหาพัสดุ ข้อที่มีปัญหาอันดับแรก คือ มีการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง โปร่งใส รวดเร็ว ทันต่อ การใช้งาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เจ้าหน้าที่พัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต6 ขาดความรู้และความเชี่ยวชาญในการดำเนินการ จัดซื้อ จัดจ้าง โปร่งใส รวดเร็ว ทันต่อ การใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวสุวรรณี ทองแดง (2558 : 8) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานพัสดุในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต2 พบว่า ด้านการจำหน่ายพัสดุ พบว่า ปัญหาการบริหารงานพัสดุในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต2 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขั้นตอนของการทำลายพัสดุที่

ชำรุด หรือใช้งานไม่ได้มีหลายขั้นตอน ทำให้ยุ่งยากในการปฏิบัติเนื่องจากต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนด ซึ่งหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียนไม่มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินการแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต2 ส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการทำลายพัสดุที่ชำรุดหรือใช้งานไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิลล เพิ่มพูน (2560 : 62) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต1 พบว่า การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านหลักความคุ้มค่าโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดแนวทางให้บุคลากรใช้จ่าย งบประมาณอย่างประหยัด ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรจัดทำและใช้แหล่งเรียนรู้ อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และผู้บริหารจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ผู้บริหารมีการดูแล บำรุง รักษา ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์อาคาร สถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ดี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ผู้บริหารสามารถนำผลปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาจากงานวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลให้ดียิ่งขึ้น
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุน การพัฒนาศักยภาพของครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ทำงานพัสดุในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ในด้านการจัดหาพัสดุให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุในขั้นตอนต่างๆ ของผู้ปฏิบัติงานพัสดุ
- 2) ควรมีการประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านพัสดุของผู้ปฏิบัติงานพัสดุในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต1

เอกสารอ้างอิง

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- สุพิศ ประณีตพลกรัง. (2561). *กฎหมายพัสดุ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตอักษร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *พระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และระเบียบที่เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สำนักการคลังและสินทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต1. (2563). ข้อมูลทั่วไป. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2563. แหล่งที่มา: <https://phichit.org/web/>.
- สุภัสสราวรรณ กุลทอง. (2560). *ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานพัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวรรณี ทองแดง. (2558). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานพัสดุในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2*. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สิชล เพิ่มพูน. (2560). *การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา กศ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
**The Development of Guidelines for Online Learning Management for
Schools under The Secondary Education Service Area
Office Mahasarakham**

ธิติพล โทแก้ว และ กาญจน์ เรืองมนตรี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Thitiphon Thokaew and Karn Ruangmontri

Mahasarakham University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 62010586029@msu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพ สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 400 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 3 คน และครูผู้สอนจำนวน 3 คน จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

* วันที่รับบทความ: 7 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 27 ธันวาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 29 ธันวาคม 2564

Received: December 7, 2021; Revised: December 27, 2021; Accepted: December 29, 2021

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษา ปรากฏว่าดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.123 - 0.160 โดยองค์ประกอบด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มีความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก รองลงมาเป็นองค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนออนไลน์ 2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย 1) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 2) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 3) ด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนออนไลน์ ผลการประเมินแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวทาง; การจัดการเรียนการสอนออนไลน์

Abstracts

This research aims to 1) study current , desirable conditions and the needs assessment of online learning management for school under the secondary education service area office Mahasarakham and 2) develop guidelines for online learning management for school under the secondary education service area office Mahasarakham. The research was carried out into 2 phases. Phase 1 was to study the current and desirable conditions of online learning management for school under the secondary education service area office Mahasarakham. The samples were 400 school administrators and teachers using stratified random sampling technique and research instrument was questionnaire. Phase 2 was to develop guidelines for online learning management for school under the secondary education service area office Mahasarakham. The target group were 3 administrators and were 3 teachers from School with best practices and 7 educational experts using purposive sampling method and research instrument were semistructure interview and an assessment of appropriateness and feasibility of the program. Data were analyzed by using percentage, mean and standard deviation and Priority Needs Index.

The results showed that 1. The overall of current condition of guidelines for online learning management for school under the secondary education service area office Mahasarakham was at moderate level and the desirable condition of guidelines for online learning management for school under the secondary education service area office Mahasarakham was at the highest level and the needs assessment of online learning management for school were that the modified priority needs index ($PNI_{modified}$) = 0.123-0.160 by Instructional design for Online learning are the most important needs first. Followed by assessment and evaluation of learning and Online learning management system. 2. Development of online learning management for school under the secondary education service area office Mahasarakham were consisted of principle Instructional design for Online learning , assessment and evaluation of learning and Online learning management system. Learning by doing and thinking, The result of study a guideline of Development of online

learning management for school under the secondary education service area office Mahasarakham in term of appropriateness was at the highest level and possibility was at the highest level.

Keywords: Guidelines Development; Development of Online Learning Management

บทนำ

การเรียนรู้ที่แท้จริงอยู่ในโลกจริงหรือชีวิตจริง การเรียนวิชาในห้องเรียนยังไม่ใชการเรียนรู้ที่แท้จริง ยังเป็นการเรียนแบบสมมติ ดังนั้น ครูจึงต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริง ที่สุดทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) นี้คือ ทักษะพื้นฐานที่มนุษย์ใน ศตวรรษที่ 21 ทุกคนต้องเรียนเพราะโลกจะยิ่งเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้นเรื่อย ๆ และมีความซับซ้อนซ่อนเงื่อนมาก ขึ้น คนที่อ่อนแอในทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมจะเป็นคนที่ตามโลกไม่ทัน เป็นคนอ่อนแอ ชีวิตก็จะ ยากลำบาก (วิจารณ์ พานิช, 2554 : 9)

แนวโน้มของผู้เรียนทั่วโลกปัจจุบันหันมาให้ความสนใจกับหลักสูตรหรือรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนออนไลน์มากยิ่งขึ้น การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้รับการยอมรับว่ามีข้อได้เปรียบหลายประการ ได้แก่ 1) สามารถถ่ายทอดเนื้อหาไปยังผู้เรียนได้หลากหลายรูปแบบทั้ง ข้อความ รูปภาพ เสียง และสื่อ มัลติมีเดีย ซึ่งสามารถตอบสนองผู้เรียนที่มีแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันได้ 2) สามารถตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคลผ่านการใช้กลวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็น ฐาน การเรียนรู้แบบร่วมมือการเรียนรู้แบบร่วมกัน 3) ผู้สอนและผู้เรียนสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าและ พฤติกรรมการเรียนได้อย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา 4) ส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันผ่านเครื่องมือการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เว็บบอร์ด การสนทนาสด การประชุมทางไกล เป็นต้น และ 5) การเรียนการสอนออนไลน์ช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่และทุกเวลา

จากสถานการณ์ของโลกในปัจจุบันเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ทั่วโลกต่างเฟ้นหามาตรการรับมือที่ดีที่สุด ก่อนมาลงเอยด้วยมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมหรือ Social Distancing จนนำไปสู่การปิดเมือง ปิดเศรษฐกิจ และปิดสถาบันการศึกษาในเวลาต่อมานั้นกลายเป็น สาเหตุให้นักเรียนทั้งหมดในโลกได้รับผลกระทบ เกิดการปรับกระบวนการเรียนรู้ ทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับ ระบบการศึกษาหลากหลายด้าน เป็นต้นว่า จะออกแบบการเรียนรู้ในอนาคตให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษารูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรเป็นแบบไหน เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้าน การเรียนรู้อย่างไร ซึ่งในปัจจุบันมีสิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัดมากคือ การเปลี่ยนสิ่งต่างๆ ให้อยู่ในรูปดิจิทัล (digitalization) หรือเปลี่ยนการศึกษาให้เป็นแบบออนไลน์มากขึ้น นี่เป็นผลพวงโดยตรงจากการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่แม้จะเป็นวิกฤตด้านสุขภาพ แต่วิกฤตครั้งนี้ก็ส่งผลให้

มนุษย์ต้องหาวิธีการจัดการที่อยู่ภายใต้ศักยภาพของระบบสุขภาพแต่ละประเทศ ทำให้เริ่มมีการพูดถึงมาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม การปิดเมืองหรือกึ่งปิดเมือง และเมื่อคนเรามีระยะห่างกันทางกายภาพ ก็เกิดความคาดหวังกันว่าเทคโนโลยีดิจิทัลจะเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ตั้งแต่การทำงานไปจนถึงการศึกษา ดังนั้น การเคลื่อนไหวในแวดวงการศึกษาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนแบบออนไลน์ หรือการศึกษาทางไกล ทั้งหมดจะถูกดึงเข้ามาทันที ซึ่งก่อนหน้านี้หลายนวัตกรรมอาจจะอยู่ในช่วงทดลอง แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤติ ทุกคนต้องเร่งนำนวัตกรรมเหล่านี้เข้ามาใช้ทันที เพราะแม้นักเรียนจะยังไม่ไปโรงเรียนไม่ได้ แต่ต้องหาวิธีจัดการเรียนการสอนต่อไป

ปัจจุบันสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้เริ่มมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปจากการเรียนการสอนเดิมที่มีลักษณะครูเป็นศูนย์กลาง กลายมาเป็นครูทำหน้าที่โค้ชหรือผู้กำกับการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนที่สถานศึกษาเลือกใช้ มักจะเป็นการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ฉะนั้นผู้บริหารจึงต้องปรับตัวและเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งปรับสภาพแวดล้อมทางการเรียนในมิติการรับรู้ของผู้เรียน จากแบบเผชิญหน้าเป็นการพบเจอแบบเสมือนจริงผ่านโปรแกรมหรือสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ มากขึ้น ครูผู้สอนเองก็ต้องมีการปรับตัวให้ทัน จากนักบรรยายเป็นผู้จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ในโลกออนไลน์มาจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคปัจจุบันเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการตอบสนองในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การสนับสนุนช่วยเหลือ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

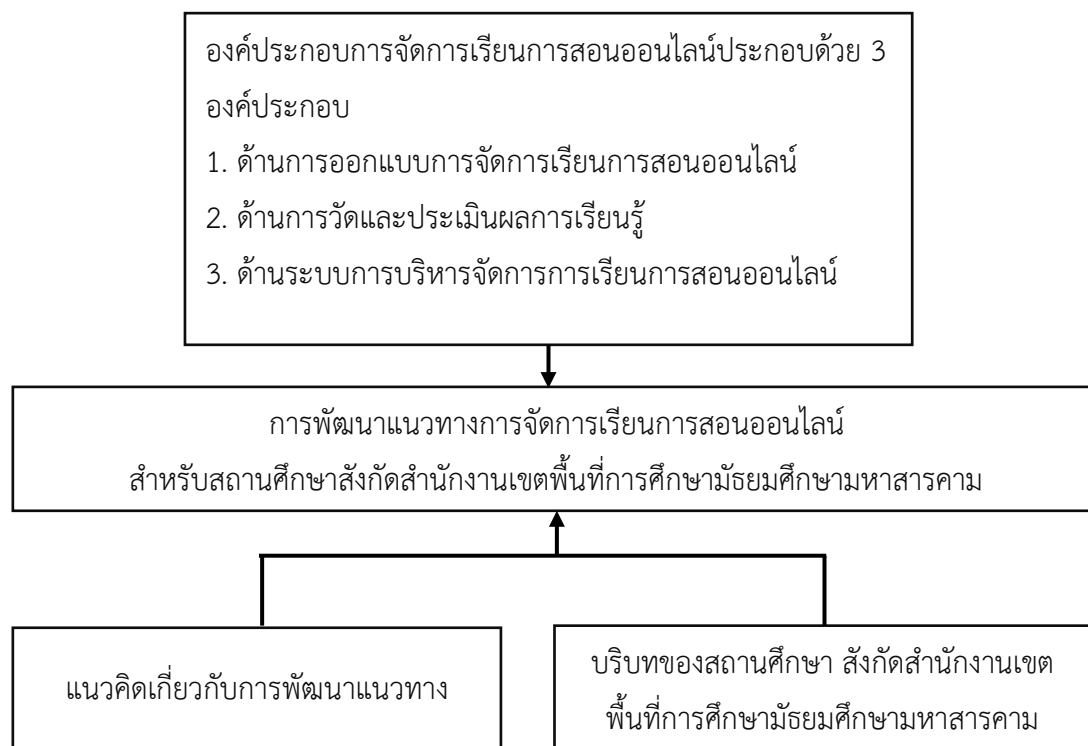
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 61 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 1,712 คน ที่ รวมประชากรทั้งสิ้น 1,773 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน และครูผู้สอน จำนวน 386 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) คำนวณโดยใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane โดยมีกำหนดให้ระดับความเชื่อมั่นอยู่ที่ 95% และกำหนดให้ระดับความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ 5% หรือ 0.05 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้เท่ากับ 0.994 ซึ่งอยู่ในระดับที่เหมาะสมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านสังคมศาสตร์ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ตามกรอบที่กำหนด และนำร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องสำนวนภาษา จากนั้นดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาจัดทำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วถูกต้องครบถ้วนไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) ซึ่งเป็นดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักประเมินความแตกต่างเป็นวิธีที่หาค่าผลต่างของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ (I-D) แล้วหารด้วยค่าของสภาพที่พึงประสงค์ (D) เพื่อควบคุมขนาดความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนา เข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 363 คน คิดเป็นร้อยละ 90.75 มีประสบการณ์ทำงานอยู่ระหว่าง 21 – 25 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 41.75

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

องค์ประกอบจัดการเรียนการสอนออนไลน์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	3.97	0.75	มาก	4.60	0.60	มากที่สุด
2. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.00	0.67	มาก	4.63	0.58	มากที่สุด
3. ด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนออนไลน์	4.13	0.72	มาก	4.63	0.56	มากที่สุด
รวม	4.00	0.73	มาก	4.61	0.59	มากที่สุด

ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญและเป็นข้อมูลเพื่อวางแผนในการกำหนดแนวทางหรือกิจกรรมในพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับสถานศึกษาตามวิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนออนไลน์ ตามลำดับ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1. ด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	3.97	4.60	0.160	1
2. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.00	4.63	0.158	2
3. ด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนออนไลน์	4.13	4.63	0.123	3

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาสร้างแบบสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อนำผลการสัมภาษณ์มาพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีผลการพัฒนาครอบคลุม 3 องค์ประกอบ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้าน ทุกด้านมีความเหมาะสมและเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วยรายละเอียดปรากฏ ดังนี้

1. ด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ประกอบด้วย เป้าหมาย ได้แก่ 1) ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ได้อย่างเหมาะสม 2) ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลได้อย่างเหมาะสม 3) ครูผู้สอนเลือกใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 4) ครูผู้สอนมีการเลือกใช้สื่อ และเครื่องมือในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม แนวทางปฏิบัติ ได้แก่ 1) ศึกษาโครงสร้างรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ตามหลักสูตร 2) จัดทำหน่วยการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 3) กำหนดจุดประสงค์เรียนรู้ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์และปฏิบัติ 4) เลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและผู้เรียน 5) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและความพร้อมของผู้เรียนโดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และลงมือปฏิบัติจริง 6) จัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะทางการคิดและลงมือปฏิบัติตามความเหมาะสมกับพื้นฐานของนักเรียน 7) จัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน 8) จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนช่วยประเมินผลทั้งเนื้อหาสาระกระบวนการการคิดและการลงมือปฏิบัติของนักเรียน 9) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและพื้นฐานของผู้เรียน

10) จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาและแก้ปัญหาด้วยตนเองในสถานการณ์ต่างๆ 11) จัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมสรุปประเด็นที่ได้จากการคิดและลงมือปฏิบัติ 12) ออกแบบสื่อและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ 13) สื่อและเทคโนโลยีที่ใช้กับผู้เรียนให้เกิดความสนใจเพื่อพัฒนาความรู้เดิมของผู้เรียนและต่อยอดความรู้ใหม่ 14) สื่อและเทคโนโลยีที่ใช้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนเนื้อหาที่จะเรียนและพื้นฐานของผู้เรียน 15) ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อและเทคโนโลยีในการแสวงหาองค์ความรู้ 16) ประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้ทั้งก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ 17) จัดทำทะเบียนสื่อและนวัตกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อสะดวกในการใช้จัดการเรียนรู้ 18) ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยในการผลิตสื่อและวางแผนการใช้สื่อการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละบทเรียนได้เหมาะสม

2. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย เป้าหมาย ได้แก่ 1) ครูผู้สอนมีการประเมินผลการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนได้อย่างเหมาะสม แนวทางปฏิบัติ ได้แก่ 1) ศึกษาคู่มือการวัดและ ประเมินผล รวมถึงมาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัดการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) มีประเมินผลด้วยเครื่องมือหรือวิธีที่หลากหลาย สอดคล้องกับจุดประสงค์และภาระงานหรือกิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติ 3) ประเมินผลด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การปฏิบัติโดยกำหนดเกณฑ์และเครื่องมือในการประเมิน (Rubrics) 4) ประเมินผลไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการเก็บข้อมูลการประเมินผลของผู้เรียนไว้เป็นสถิติเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ 5) ให้ครู ผู้เรียน และเพื่อนมีส่วนร่วมในการประเมิน

3. ด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนออนไลน์ ประกอบด้วย เป้าหมาย ได้แก่ 1) สถานศึกษามีระบบช่วยเหลือ และจัดทำคู่มือประกอบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับครูผู้สอนและนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ 2) ครูผู้สอนมีการจัดทำรายงานสถิติ คะแนน และข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน 3) สถานศึกษามีแหล่งสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัยและสะดวกต่อการค้นคว้า แนวทางปฏิบัติ ได้แก่ 1) มีระบบช่วยเหลือครูผู้สอนและนักเรียนที่สามารถให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำได้ตลอดเวลา 2) นิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู และดูแลช่วยเหลือ ติดตามนักเรียนที่มีปัญหา 3) จัดคู่มือการใช้งานและเทคนิคการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้กับครูและนักเรียน 4) ให้ครูผู้สอนรายงานการจัดการเรียนการสอน และรวบรวมข้อมูลปัญหาอย่างสม่ำเสมอ 5) รวบรวมและวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนออนไลน์และปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำมาทบทวน ปรับปรุงแก้ไขตามบริบทของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 6) รวบรวมแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ ด้วยการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบการเรียน 7) มีการจัดบริการพื้นที่สำหรับเรียนรู้ในชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถที่จะเข้าไปใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนรู้ได้ รวมทั้งการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม เช่น ห้องสมุดชุมชน อินเทอร์เน็ตชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าไปใช้งานและศึกษาความรู้เพิ่มเติม 8) ผู้สอนควรมีการวางแผนรูปแบบการสอน เช่น

การบันทึกวิดีโอ การออกแบบกิจกรรมการสอน ที่ให้ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนกับผู้สอนและสมาชิกในชั้นเรียนต่อไปได้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีประเด็นนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนออนไลน์ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับ สอดคล้องกับ ตามพงศ์ สเลลานนท์ (2559 : 4-8) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนออนไลน์เชิงรุกสำหรับมหาวิทยาลัยรังสิต โดยพบว่าผู้สอนมีสภาพการเรียนการสอนออนไลน์เชิงรุกภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านที่สอบถาม เช่น ด้านระบบบริหารจัดการการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 2. ผู้เรียนมีสภาพการเรียนการสอนออนไลน์เชิงรุกภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผู้สอน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านที่สอบถาม เช่น ด้านระบบบริหารจัดการการเรียนการสอน และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งพบในระดับมากที่เท่ากัน

2. การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนออนไลน์ ตามลำดับ สอดคล้องกับ ชรินทร์ ตั้งพานทอง (2560 : 64) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาระบบจัดการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิ์ โดยพบว่า ปัจจัยคุณภาพ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพของระบบ ด้านคุณภาพสารสนเทศ และด้านคุณภาพการบริการ มีอิทธิพลต่อการใช้งานและความพึงพอใจของผู้ใช้งานบทเรียนออนไลน์เพื่อเสริมการเรียนการสอนผ่านหลักสูตรออนไลน์แบบเปิดเพื่อมหาชน การใช้งานและความพึงพอใจของผู้ใช้งานมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก การใช้งานและความพึงพอใจของผู้ใช้งานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ใช้งานบทเรียนออนไลน์แต่มีความสัมพันธ์กันน้อย

3. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปรากฏว่าดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.123 - 0.160 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านระบบการบริหารจัดการการ

เรียนการสอนออนไลน์ เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องพัฒนาโดยเร่งด่วน จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นชัดว่าการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งเป็นการกำหนดประเด็นหรือหัวข้อให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน มีการวิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเนื้อหาของบทเรียนมีการจัดลำดับหัวข้อและเนื้อหาตามความง่ายจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้และทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกัน สอดคล้องกับ ตามพงศ์ สเลตานนท์ (2559 : 4-8) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนออนไลน์เชิงรุกสำหรับมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งพบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เชิงรุกของมหาวิทยาลัยรังสิต ด้านกลวิธีในการเรียนการสอน จำเป็นต้องมีการใช้เทคนิคการระดมสมองเพื่อสรุปประเด็นความรู้และการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียน มีการใช้รูปแบบสถานการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจบทเรียนเพิ่มมากขึ้น และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการประเมินผลงานของเพื่อนที่เรียนร่วมกัน ส่วนด้านทรัพยากรทางการสอน จำเป็นต้องมีเว็บความรู้ที่รวบรวมแหล่งความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้กับผู้เรียน มีชุมชนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าร่วมติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน และมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความเหมาะสมกับคุณลักษณะของผู้เรียน

4. แนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด 4 เป้าหมาย 18 แนวทางปฏิบัติ 2) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด 1 เป้าหมาย 5 แนวทางปฏิบัติ 3) ด้านระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนออนไลน์ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด 3 เป้าหมาย 8 แนวทางปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ควรส่งเสริมการจัดการอบรม พัฒนาบุคลากรด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์และการใช้สื่อออนไลน์ โดยงานต้นสังกัดให้คำแนะนำที่ถูกต้องตามแบบแผน ส่งเสริมให้มีการศึกษาเอกสาร หลักฐานจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ และควรสนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอนและนักเรียน

2. ควรเน้นการประยุกต์ใช้ความรู้ ประสบการณ์ ในการเรียนรู้และการทำงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานปัจจุบันตามภารกิจของสถานศึกษาให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีการใช้กระบวนการวิจัยในการวางแผนปฏิบัติงาน และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3. ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาให้สำเร็จราบรื่นตามเป้าหมาย

4. ควรนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ไปใช้โดยคำนึงถึงความแตกต่างในแต่ละสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาได้ตรงกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ไปใช้ในสถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้บริหาร หรือครูในสถานศึกษากับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพผู้บริหาร หรือครู เพื่อให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

3. ควรขยายผลการศึกษาไปสู่การพัฒนาเป็นรูปแบบและแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

ชนินทร์ ตั้งพานทอง. (2560). ปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออนไลน์เพื่อเสริมการเรียนการสอน.

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ตามพงศ์ สเลลันนท์ (2559). การพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนออนไลน์เชิงรุกสำหรับมหาวิทยาลัยรังสิต.

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต.

วิจารณ์ พานิช. (2554). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: ตลาดาพลับลิเคชัน จำกัด.

รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์
**The Model of Strategic Management to Development Educational
Institutions towards Excellence at Princess Chulabhorn
Science High School Buriram**

ศักดิ์ รุ่งแสง

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

Sak Rungsang

Princess Chulabhorn's College Buriram

E-mail : sakrung@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ระยะที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 32 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 73 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ระยะที่ 2 ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ระยะที่ 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 32 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 73 คน และนักเรียน จำนวน 252 คน ระยะที่ 4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 32 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ มีองค์ประกอบ 5 ประกอบด้วย ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบโดยมีระบบและกลไกของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และการกำกับติดตาม ประเมินผล ประกอบด้วย การดำเนินงาน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตรและการวัดประเมินผล การบริหารจัดการกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบริหารจัดการสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือ (2) ด้านครูผู้สอน ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักและแรงจูงใจ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมให้ครูและ

* วันที่รับบทความ: 7 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 27 ธันวาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 29 ธันวาคม 2564

Received: December 7, 2021; Revised: December 27, 2021; Accepted: December 29, 2021

บุคลากรพัฒนาตนเอง และ (3) ด้านนักเรียน ประกอบด้วย การพัฒนาด้านวิชาการ การพัฒนาด้านร่างกาย และการพัฒนาด้านจิตใจ/คุณธรรม 4) การวัดและการประเมินผล และ 5) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ; การบริหารเชิงกลยุทธ์; โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

Abstracts

The objective of this research was to develop a strategic management model to develop educational institutions towards excellence at Princess Chulabhorn Science High School Buriram. The research procedures conducted in mixed methods consisted of 4 phases. The first phase 32 informants, 73 teachers and 9 experts. The second phase. 9 experts for evaluation of Model. The third phase the 32 informants, 73 teachers and 252 students. Research instruments were the semi-structured interview, questionnaire and evaluation form. The mean, standard deviation and priority need of index were to analyze data.

The research findings were summarized as follows: that The strategic management model to develop educational institutions towards excellence at Princess Chulabhorn Science High School Buriram consists of five components: 1) Principles 2) Objectives 3) Methods of operation of the model with systems and mechanisms of Strategic management consists of analysis of the environment. Strategy Putting Strategy into Action and supervision, monitoring, and evaluation consists of 3 areas of operation: (1) Management consists of course management and evaluation. Management of learning subject groups Management of media/learning resources that are conducive to teaching and learning and the promotion of cooperation networks; (2) teachers, consisting of raising awareness and motivation; teaching and learning process development and encouraging teachers and personnel to develop themselves; and (3) students, consisting of academic development. physical development and mental/moral development; 4) measurement and evaluation; and 5) conditions for applying the model. The overall evaluation of appropriateness and potentiality in applying the proposed model was all found at the highest level.

Keywords: Model; Strategic Management; Academies towards excellence; Princess Chulabhorn Science High School Buriram

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ รวมทั้งกระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้องค์การต่าง ๆ ในสังคมต้องปรับตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะองค์กรทางด้านการศึกษาถือได้ว่าเป็นความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และในขณะเดียวกันในสังคมยุคใหม่ก็ต้องการบุคคลที่มีการศึกษาและมีคุณภาพ รวมทั้งต้องการผู้บริหารการศึกษาที่มีสมรรถนะสูงที่สามารถบริหารสถานศึกษาเพื่อแข่งขันในเวทีโลกได้ (กมล รอดคล้าย. 2560 : ออนไลน์) การปฏิรูปโครงสร้างและระบบ

บริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาครั้งใหญ่ของชาติโดยเฉพาะในระดับสถานศึกษา ซึ่งจากสภาพการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน พบว่าสถานศึกษายังไม่สามารถปฏิบัติงานตามนโยบายให้บรรลุผลสำเร็จ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลจากการปฏิรูปการศึกษา ส่งผลให้ขีดความสามารถของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติ ในด้านการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งอยู่ในระดับต่ำ และเมื่อเปรียบเทียบกับศักยภาพของคนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ก็ยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าในหลายประเทศ โดยดูจากผลประเมินคุณภาพการศึกษาไทยโดย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ทำหน้าที่เป็นศูนย์แห่งชาติ (National Center) ได้ดำเนินการจัดสอบเมื่อเดือนสิงหาคม 2561 โดยผลการประเมินของประเทศไทย นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ย ด้านการอ่าน 393 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 487 คะแนน) คณิตศาสตร์ 419 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 489 คะแนน) วิทยาศาสตร์ 426 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 489 คะแนน) ซึ่งใน PISA 2018 เป็นการประเมินการอ่านเนื้อหาสาระที่มาจากทั้งแหล่งข้อมูลเดียวและหลายแหล่งข้อมูล อีกทั้งสื่อที่นักเรียนได้อ่านส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งสะท้อนถึงธรรมชาติของการอ่านที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของโลก และสอดคล้องกับการใช้ข้อมูลในชีวิตจริงของผู้คนทั่วโลก (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2563 : ออนไลน์)

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีเทคนิคและวิธีการการบริหารต่าง ๆ ขึ้นมาหลายรูปแบบ เช่น การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management: SBM) การบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results based management: RBM) การบริหารงาน โดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by objective: MB0) การบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (Situation objective strategy: sos) และการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) การนำแนวคิดและหลักการระบบคุณภาพระบบบริหารเหล่านี้มาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ต้องเลือกและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษา จึงจะได้ผลและมีประสิทธิภาพมากที่สุด (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. 2555 : 34-36) การใช้รูปแบบ แนวทางหรือระบบ และเทคนิคการบริหารงานที่หลากหลายในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จะเกิดขึ้นได้ต้องเน้นรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นระบบและแนวคิดด้านการบริหารเชิงคุณภาพ เป็นการบริหารศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานของผู้บริหารเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุมิสชั่นขององค์กร ซึ่งการกำหนดแนวทางและทิศทางในการดำเนินงานนั้น จำเป็นจะต้องวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อกำหนดวิธีการทำงานให้สอดคล้องในแต่ละกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางขององค์กรที่จะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วยกิจกรรมที่การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic analysis) การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic

planning) การนำกลยุทธ์ ไปปฏิบัติ (Strategic implementation) และการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ (Strategic control and evaluation) (ณัฐพันธ์ เจริญนันท, 2552 : 67-75)

จากบทบาทหน้าที่และความสำคัญดังกล่าว ซึ่งเห็นว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษานั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่เป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนที่จัด ตั้งขึ้นเนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ทรงพระชนมายุครบ 3 รอบ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ เป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านทรัพยากร (4 M) เป็นโรงเรียนที่มีระบบการคัดเลือกนักเรียน โดยเฉพาะ และจัดการศึกษาแบบโรงเรียนประจำ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอด 24 ชั่วโมง และเป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่อห้อง 24 คน ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

วัตถุประสงค์การวิจัย

พัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัย เป็นรูปแบบของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 32 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (IOC) 1.00 ทุกข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการทำบันทึกเชิงอุปสรรคคณะกรรมการบริหาร
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

4. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่มมาเรียบ
เรียง จัดระเบียบข้อมูล จัดกลุ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศและรูปแบบ
พัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

4.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

5. เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การบริหาร
จัดการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราช
วิทยาลัย บุรีรัมย์

1. ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ปีการศึกษา
2562 จำนวน 73 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง
(IOC) อยู่ระหว่าง .80 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .26 - .68 และสภาพที่
พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .28 - .73 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันเท่ากับ .81 และสภาพที่
พึงประสงค์เท่ากับ .89

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำกับข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
กำหนดรหัส ให้คะแนน และบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การ
วิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ สภาพปัจจุบันของการพัฒนา/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาของพัฒนา
สถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ใช้
การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับ
ความสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราช
วิทยาลัย บุรีรัมย์โดย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนที่ 3 การสรุป วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ องค์ประกอบ แผนงาน/กิจกรรม/โครงการ และรูปแบบของการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน 1 คน กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย จำนวน 6 คน รวมทั้งหมด 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการประสานกับผู้ทรงคุณวุฒิและทำบันทึกข้อความเพื่อเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมการสนทนากลุ่ม

4. การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดทำกับข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่มมาเรียบเรียง จัดระเบียบข้อมูล จัดกลุ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารกลยุทธ์พัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

4.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

5. เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

ขั้นตอนที่ 1 การยกร่างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ผู้วิจัยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ โดยการสนทนากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 32 คน และจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ และการสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับ องค์ประกอบ แผนงาน/กิจกรรม/โครงการ และรูปแบบของการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์นำมาออกแบบเป็นร่างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ การ

ดำเนินงานของรูปแบบที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การบริหารจัดการ ครูผู้สอน และนักเรียน โดยใช้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกลไกในการขับเคลื่อน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินกลยุทธ์ 4) การวัดและการประเมินผล และ 5) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ผู้วิจัยมีการดำเนินการโดยใช้วิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย และกลุ่มที่ 4 อาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความรู้เชี่ยวชาญในด้านของการบริหารเชิงกลยุทธ์ รวมทั้งหมด 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ค่าความสอดคล้อง (IOC) 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการทำบันทึกข้อความเพื่อเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ มาร่วมการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

4. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ กำหนดรหัส ให้คะแนน และบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยเทียบเกณฑ์ Midpoint สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

การประเมินเพื่อวัดระดับความสำเร็จและความพึงพอใจของการดำเนินงานหลังจากการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

1. ประชากร ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประชากรที่ใช้ในการประเมินการประเมินโดยแยกตามองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านการบริหารจัดการ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่าย/และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น จำนวน 31 คน

1.2 ด้านครูผู้สอน ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 73 คน

1.3 ด้านนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ม.1 – ม.6 จำนวน 719 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินระดับความสำเร็จของการดำเนินงานหลังจากการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ จำแนกตามองค์ประกอบการบริหารจัดการ ครูผู้สอน และนักเรียน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการทำบันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูล จากรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระวิชา ครูผู้สอน และนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมิน กำหนดรหัสให้คะแนน และบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัยบุรีรัมย์ โดยการประชุมระดมสมอง (Brainstorming)

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประชุมระดมสมอง (Brainstorming) ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารโรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 32 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมระดมสมอง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการประสานกับผู้ทรงคุณวุฒิและทำบันทึกข้อความเพื่อเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมการสนทนากลุ่ม

4. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำกับข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการประชุมระดมสมอง

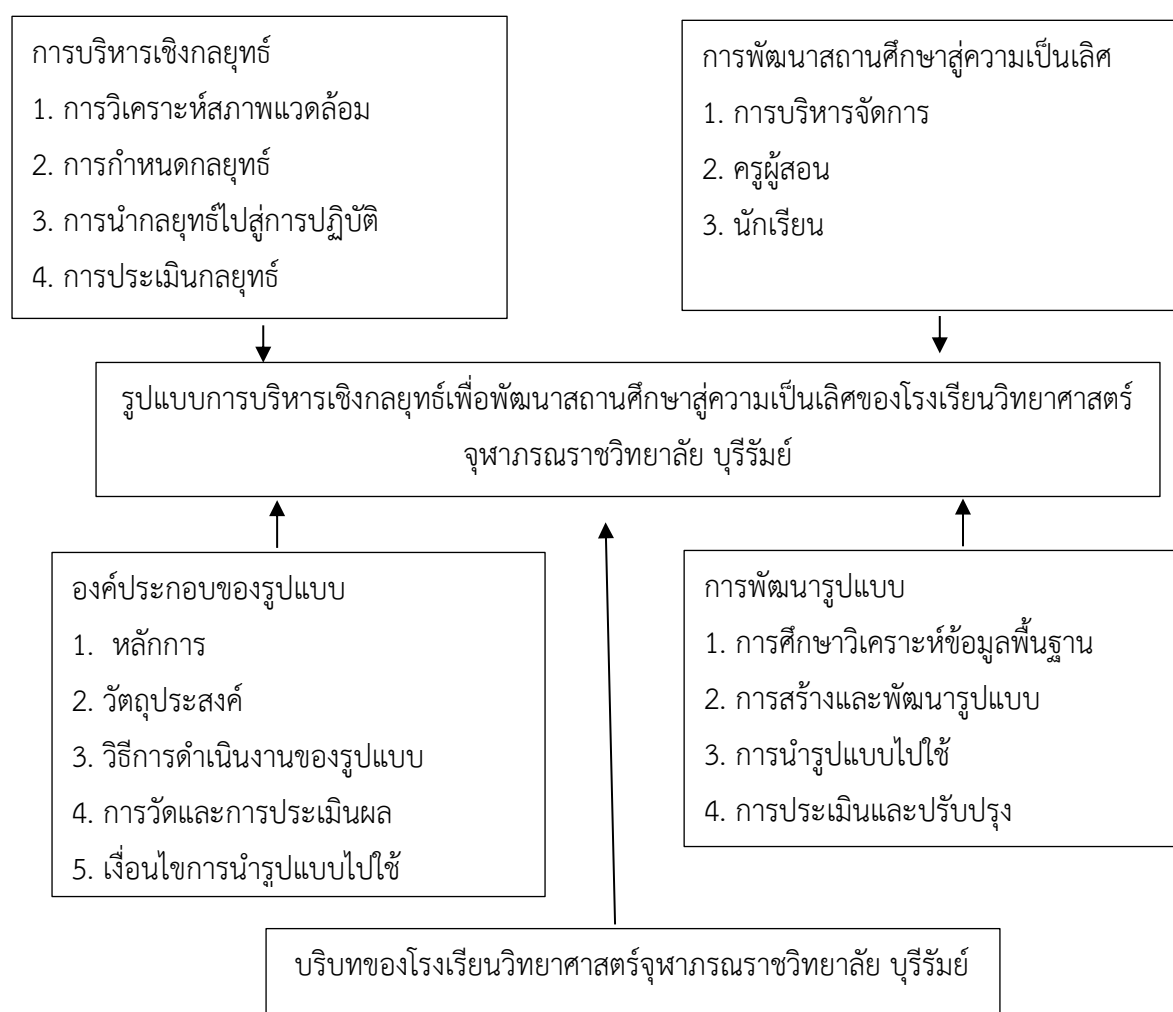
มาเรียบเรียง จัดระเบียบข้อมูล จัดกลุ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารกลยุทธ์พัฒนาสถานศึกษาสู่
ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

5. เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับ 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2544 : 105-109) พิชิต เทพวรรณ (2554 : 62 - 67) และ Wheelen and Hunger (2012 : 234-238) ได้ 2) การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ เลิศ Singapore : Ministry of Ministration (2000: 28 - 36) กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 : 10-16) และ 3) องค์ประกอบของรูปแบบและการพัฒนารูปแบบของ Keeves (1997: 112-115) สมาน อัสวภูมิ (2549 : 57-68) อีระ รุญเจริญ (2550 : 54-57) เพื่อเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ในครั้งนี้ ดังรูปที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

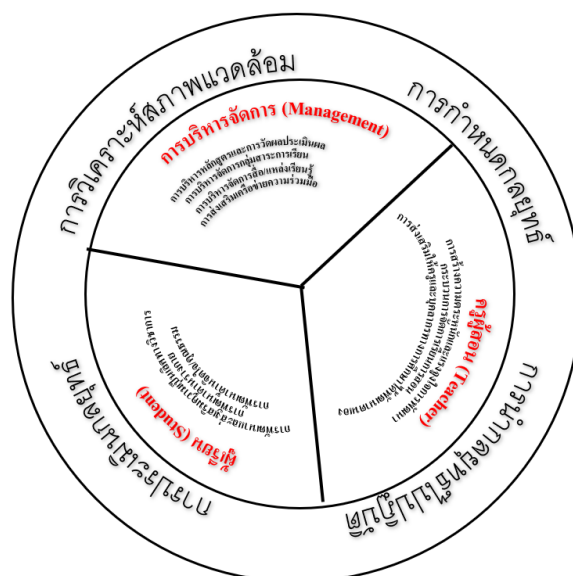
รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 4) การวัดและการประเมินผล และ 5) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ โดยสรุปรายละเอียดตามองค์ประกอบได้ดังนี้

1. หลักการบริหารเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ต้องมีการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ ครูผู้สอน และผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์สู่สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศ

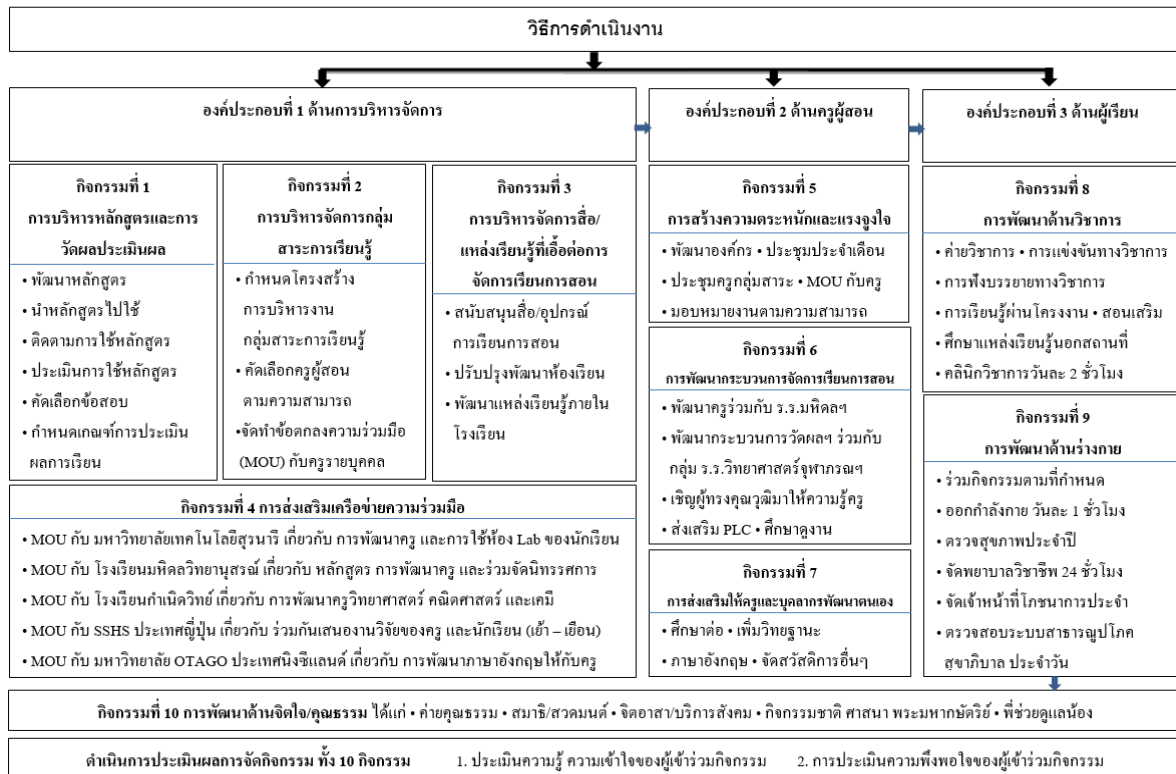
3. วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ

วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ

รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ การดำเนินงานของรูปแบบที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การบริหารจัดการ ครูผู้สอน และนักเรียน โดยใช้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกลไกในการขับเคลื่อน ได้แก่ การ

วิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินกลยุทธ์

ภาพประกอบ วิธีการดำเนินงานของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย นูร์รีมย์

รายละเอียดขององค์ประกอบการทำงานตามรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย นูร์รีมย์ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ เป็นการกำหนดแนวนโยบายการดำเนินงานในทางด้านแผนงาน โครงการ กิจกรรม โดยใช้กระบวนการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และการกำกับติดตามประเมินผล โดยมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตรและการวัดประเมินผล 2) การบริหารจัดการกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) การบริหารจัดการสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และ 4) การส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง ส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนโดยการกำหนดแนวนโยบายผ่านการดำเนินงานแผนงาน โครงการ กิจกรรมโดยใช้กระบวนการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และการกำกับติดตามประเมินผล โดยมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ 1) การสร้างความตระหนักและแรงจูงใจ 2) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 3) การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบที่ 3 ด้านนักเรียน สถานศึกษาควรโดยการกำหนดแนวนโยบายผ่านการดำเนินงาน แผนงาน โครงการ กิจกรรมโดยใช้กระบวนการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และการกำกับติดตามประเมินผล โดยมี กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ 1) การพัฒนาด้านวิชาการ 2) การพัฒนาด้านร่างกาย และ 3) การพัฒนาด้าน จิตใจ/คุณธรรม

4. การวัดและการประเมินผล

ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนานักเรียนสู่ ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ โดยการประเมิน จากหลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการดำเนินการงานการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อความ เป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์ การพัฒนาครูเพื่อความเป็นเลิศในการจัดการเรียนการสอนทางวิทยาศาสตร์ และการ พัฒนา

5. เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

5.1 การบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการนำแนวคิด ขั้นตอนและ กระบวนการของการบริหารกลยุทธ์มาใช้เนื่องจากเป็นกลไกที่สำคัญในการที่จะใช้สำหรับการขับเคลื่อน การ บริหารจัดการ การพัฒนาครูผู้สอน เพื่อนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์มี ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์

5.2 ครูผู้สอน ผู้บริหารต้องกระตุ้นและเสริมสร้างครูผู้สอนให้มีความตระหนักในการพัฒนา ศักยภาพของตนเองในสมรรถนะของการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมและพัฒนานักเรียนไปสู่ความเป็น เลิศทางด้านวิทยาศาสตร์

5.3 นักเรียน ต้องได้รับการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาความรู้ ทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์ จากผู้บริหารและครูผู้สอนผ่านการทำโครงการและกิจกรรม และต้องได้รับปลูกฝังและพัฒนาทางด้านจิตใจให้ เป็นผู้มีคุณธรรม

การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนา สถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ พบว่า รูปแบบการบริหาร เชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ มี ความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากมากไปหา น้อย ได้แก่ เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ ระบบและกลไกหลักการ วัตถุประสงค์ และการวัดและประเมินผล ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากความเป็นไปได้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ ระบบ และกลไก เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ การวัดและประเมินผล หลักการ และวัตถุประสงค์ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 4) การวัดและการประเมินผล และ 5) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Keeves (1997 : 112 - 115) ได้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) ส่วนนำ ได้แก่ สภาพแวดล้อม หลักการแนวคิด วัตถุประสงค์ผลลัพธ์ ตลอดจนการรวบรวมปัญหา ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญในการพัฒนาเป็นอันดับแรก นำไปสู่การทำนาย (Prediction) และการทดสอบ 2) การจัดร่างโครงสร้าง ต้องมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้ 3) การนำไปทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลการนำไปใช้ทำให้มีการปรับปรุงคุณภาพในการปฏิบัติงานซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ การทดลองย้อนหลัง โดยใช้ข้อมูลย้อนกลับ และการทดลองใช้ในปัจจุบัน 4) มีเงื่อนไข คือ มองเห็นภาพแห่งความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของสมาน อัครภูมิ (2549 : 57 - 68) ได้กำหนดกรอบในการนำรูปแบบออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบในการพัฒนารูปแบบใด ๆ ก็ตาม ผู้ออกแบบรูปแบบต้องรู้ว่าจะออกแบบรูปแบบการดำเนินงานนี้ขึ้นมา เพื่อวัตถุประสงค์ใด ซึ่งโดยทั่วไป ก็มักจะพัฒนารูปแบบขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลดีอย่างใดอย่างหนึ่ง 2) หลักการของรูปแบบ เพื่อให้การดำเนินงานของรูปแบบเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้ออกแบบรูปแบบต้องกำหนดว่าจะออกแบบรูปแบบนั้น ๆ บนฐานคิดของหลักการใด 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักการและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ผู้พัฒนารูปแบบต้องออกแบบระบบงานของรูปแบบเพื่อเป็นกลไกในการดำเนินงานของรูปแบบ เช่น การจัดโครงสร้างองค์การ การตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานต่าง ๆ และที่จำเป็นอื่น ๆ พร้อมกับการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความสัมพันธ์ และการทำงานร่วมกันของระบบเหล่านั้นเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนดไว้ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบโดยการกำหนดภารกิจหลัก กระบวนการวิธีการ กิจกรรม และอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบ หมายถึง การกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการประเมินผลรูปแบบตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบและการประเมินการดำเนินงานตามรูปแบบว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบว่ารูปแบบ และการกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบต่อเนื่องต่อไปได้ 6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ หมายถึง การอธิบายคำศัพท์เฉพาะที่นำมาใช้ในการออกแบบรูปแบบเพื่อสื่อความให้ตรงกันในการนำรูปแบบไปใช้ และ 7) ระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ เนื่องจากรูปแบบทุกรูปแบบมีข้อจำกัดของตนเอง ดังนั้นผู้ออกแบบรูปแบบควรได้ระบุเงื่อนไขที่จะทำการนำรูปแบบไปใช้ประสบผลสำเร็จ และข้อควรระมัดระวังเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นและ สอดคล้องกับแนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2550 : 54 - 57) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบไว้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการ

ดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินผลรูปแบบ และ 6) เงื่อนไขของรูปแบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพศวัต สารระอาวาส (2564 : 247) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนพระราชทานขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนพระราชทานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 หลักการแนวคิดและวัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนพระราชทานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมภายนอก องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยป้อนเข้า องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความดีเด่นของสถานศึกษา มี 5 แนวทาง 2) ด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ มี 10 แนวทาง 3) ด้านคุณภาพผู้เรียน มี 7 แนวทาง 4) ด้านการบริหารและจัดการศึกษา มี 12 แนวทาง 5) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 7 แนวทาง องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต/ผลลัพธ์ องค์ประกอบ ที่ 5 ข้อมูลป้อนกลับ ส่วนที่ 3 แนวทางการนำไปใช้ ส่วนที่ 4 การประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของมิญช์มนัส วรณมรินทร์ สलगสิงห์ (2564 : 240) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนสุขภาวะ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนสุขภาวะ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนสุขภาวะ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนสุขภาวะ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) โครงสร้างและเนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการดำเนินงาน 5) แนวทางการวัดและประเมินรูปแบบ และ 6) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสวัสดิ์ วันงูงา (2564 : 192) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 3การพัฒนารูปแบบการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 หลักการแนวคิดและวัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 วิธีดำเนินการ ส่วนที่ 3 แนวทางการนำไปใช้ส่วนที่ 4 การประเมินผล และส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ

2. วิธีดำเนินงานของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ การดำเนินงานของรูปแบบที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การบริหารจัดการ ครูผู้สอน และนักเรียน โดยใช้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกลไกในการขับเคลื่อน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินกลยุทธ์ ทั้งนี้ เนื่องจากแนวคิดการบริหารสู่ความเป็นเลิศ Singapore : Ministry of Ministration (2000 : 28 - 36) ได้กล่าวถึงรูปแบบโรงเรียนเป็นเลิศประเทศสิงคโปร์ (SEM) คือ รูปแบบการประเมินตนเองของโรงเรียนซึ่งได้บูรณาการ รูปแบบความเป็นเลิศที่ชื่อเสียงต่าง ๆ เช่น ด้านการบริหารและผลการปฏิบัติงาน ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านผลลัพธ์ของบุคลากร ผู้อำนวยการ

โรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องมีความตระหนัก ในด้านประสิทธิภาพของนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ และด้านเป้าหมายนักเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องออกแบบ กระบวนการ จัดการศึกษา การนำไปใช้ การบริหารจัดการศึกษาและระบบการทำงานของครูและบุคลากรตลอดจนด้าน คุณภาพของนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 24 - 32) ได้กล่าวถึง ความเป็นเลิศของโรงเรียนประเทศฮ่องกง มีประเด็นที่วัดความสำเร็จ ได้แก่ 1) การจัดการและการจัดองค์กร ประกอบด้วย การวางแผนและการบริการ การพัฒนาคณาจารย์สถานศึกษามีแผนและให้โอกาสคณาจารย์ใน การพัฒนา และมีระบบการประเมินคณาจารย์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู อย่างต่อเนื่อง การจัดการหลักสูตร การวางแผนและการจัดระบบของหลักสูตร : สถานศึกษามีหลักสูตรที่มี เป้าหมายที่แจ่มชัด มีความกว้าง ความลึก ความสมดุล มีประโยชน์มีความต่อเนื่องและเป็นกลุ่มก้อน มีระบบที่ มีประสิทธิภาพเพื่อให้คณาจารย์มีส่วนร่วมในการตรวจสอบหลักสูตร ติดตามและการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาให้การสนับสนุนกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่มีความสมบูรณ์ สมดุล และครอบคลุม การพัฒนานักเรียนทุกด้าน สถานศึกษาได้วางแผน โปรแกรมเสริมหลักสูตรที่ดีและอย่างเพียงพอในด้านหน้าที่พลเมือง จริยธรรม ศิลธรรม เพศศึกษา และ สิ่งแวดล้อมศึกษา และ 2) การพัฒนาของนักเรียนการประเมินผลงานของสถานศึกษาที่ส่งเสริมระดับการ พัฒนาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะเป็นผลงานที่ใช้ในการพิจารณาว่า สถานศึกษานั้นได้ระบุ ระดับแผนพัฒนาที่ได้กำหนดไว้ในพัฒนานักเรียน ความสามารถของสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมายที่ ทำได้ในสภาวะแวดล้อม การพัฒนาด้านจริยธรรมและศิลปธรรม ให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีวินัยและ พฤติกรรมที่ดีมีความชื่นชอบในค่านิยมทางจริยธรรม ตระหนักในสภาพของสังคม การเมืองและ หน้าที่พลเมือง ให้บริการอย่างดีแก่สถานศึกษาและชุมชน มีความมีศักดิ์ศรีสูง มีแนวความคิดต่อตนเองในเชิงบวก และมีพลัง ในการต่อต้านสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ของสังคม การพัฒนาทางด้านสติปัญญา นักเรียนสามารถเข้าถึงเป้าหมายทาง วิชาการการคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นอิสระ มีทักษะการสืบค้นและการให้เหตุผล มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาทางด้านอารมณ์ นักเรียนตระหนักในด้านสุขภาพเชิงบวกมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในด้านกิจกรรมกีฬา มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาร่างกายตลอดชีวิต สามารถเตรียมนักเรียนเพื่อการก้าวสู่ วยผู้ใหญ่ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ การพัฒนาทางด้านสังคม นักเรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อนฝูง สามารถทำงานร่วมกันทำงานเป็นทีม และแบ่งปันความรับผิดชอบ ให้ความนับถือและยอมรับบุคคลอื่นมีความ ชื่นชอบในมรดกและวัฒนธรรมของตนเองและคนอื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของอร่าม วัฒนะ (2561 : 23) ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัด พบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัด ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ การดำเนินงานในโรงเรียนโดยจัดหลักสูตร ความ เป็นเลิศที่เข้มข้น เพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล จัดหาผู้เชี่ยวชาญในด้านที่ต้องการ มุ่งสู่ความเป็นเลิศ

แสวงหาความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียนมีการสรรหาครูผู้สอนที่เก่งและมีคุณภาพ มีการสำรวจความต้องการเพื่อสร้างแรงจูงใจด้านความเป็นเลิศให้กับนักเรียน องค์กรประกอบด้านคุณภาพครูคุณภาพครู ครูมีความรับผิดชอบ มีภาวะผู้ตามที่ดีมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายชัดเจน สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรแกนกลางหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาความเป็นเลิศให้กับผู้เรียน มีเทคนิควิธีการนำพาเด็กสู่ความสำเร็จ ครูใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยหลากหลาย ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้ภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้สามารถคัดเลือกสิ่งที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนมีเทคนิคการวัดผลประเมินผลนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนและมีความสามารถในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศที่เป็นจุดเน้นของผู้เรียน องค์กรประกอบด้านเครือข่ายความร่วมมือเครือข่ายความร่วมมือ โรงเรียนบริหารงานโดยมีพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียนอื่น มีกระบวนการ การทำงานที่เป็นระบบรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบสารสนเทศและมีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบอย่างสม่ำเสมอ มีการพัฒนาคุณภาพโดยการเทียบเคียง (Benchmarking) กับโรงเรียนที่มีคุณภาพ มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศครอบคลุมทุกด้าน สามารถเชื่อมโยงแบ่งปันกับหน่วยงานอื่นได้ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนทรัพยากรจากทุกภาคส่วน มีการแสวงหาความร่วมมือกับเครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมชมรมเพื่อสนับสนุนการศึกษา องค์กรประกอบด้านคุณภาพนักเรียนคุณภาพนักเรียน หมายถึง คุณลักษณะหรือเป้าหมายด้านนักเรียนที่เกิดจากการบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยมนักเรียนมีผลการประเมินสมรรถนะทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับดีเยี่ยม มีความสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้ดีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้อย่างสร้างสรรค์มีผลการเปรียบเทียบการสอบเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยทุกปีการศึกษา มีการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกับโรงเรียนในสังกัดและเขตบริการเดียวกัน

3. กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกลไกในการขับเคลื่อน ประกอบด้วยขั้นตอน 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การประเมินกลยุทธ์ สอดคล้องกับแนวคิดของสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2544 : 105 - 109) ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ เป็นพื้นฐานของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าองค์กรจะประสบความสำเร็จตามที่ได้วางไว้ ขั้นตอนที่ 2 การประเมินทางเลือกเชิงกลยุทธ์ เป็นขั้นตอนหลังจากที่ได้วิเคราะห์เชิงกลยุทธ์แล้ว และขั้นตอนที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ภายหลังจากที่ได้มีการตัดสินใจในการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางในการพัฒนาหรือที่เรียกว่า ทิศทางกลยุทธ์ ก็จะมาสู่ขั้นตอนของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะมีการวางแผนใช้ทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นด้านการเงิน การกำหนดบุคลากร หรือการสร้างโรงเรียนหรือเครือข่าย และ สอดคล้องกับแนวคิดของสำหรับ พิเชิต เทพวรรณ (2554 : 62 - 67) และ Wheelen and Hunger (2012 :

234-238) ได้กล่าวสอดคล้อง กันถึงกระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ที่เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ เพื่อนำข้อมูลไปยังบุคคลภายในองค์การได้รับทราบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นตัวกำหนดอนาคตขององค์การ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจะใช้วิธีการของ SWOT Analysis เพื่อค้นหา จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths : S) จุดอ่อน (Weaknesses : W) โอกาส (Opportunities : O) และอุปสรรค (Threats : T) 2) การจัดทำกลยุทธ์ (Strategy Formulation) เป็นการจัดทำแผนระยะยาว (Long – term Plans) โดยในการจัดทำกลยุทธ์ ประกอบด้วย การกำหนดภารกิจ (Mission) ขององค์กร วัตถุประสงค์ (Objectives) กลยุทธ์ (Strategy) และนโยบาย (Policies) ในการปฏิบัติ 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) เช่นกระบวนการในการนำกลยุทธ์และ นโยบายที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการจัดทำโปรแกรม (Programs) งบประมาณ (Budgets) และวิธีการดำเนินงาน (Procedures) และ 4) การประเมินผลและการควบคุมกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control) เป็นการตรวจสอบกิจกรรมและผลการปฏิบัติงานทั้งหมดขององค์การ เพื่อเปรียบเทียบกับผลการปฏิบัติงานจริง (Actual Performance) กับผลการดำเนินงานที่ได้วางไว้ (Desired Performance) บรรลุผลตามเป้าหมาย หรือไม่ทั้งนี้เพื่อจะสามารถนำข้อมูลที่ได้รับการประเมินไปแก้ไข ปรับปรุงและหาทางแก้ปัญหาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของรูปแบบ ได้แก่ การบริหารจัดการ ครูผู้สอน และนักเรียน โดยใช้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกลไกในการขับเคลื่อน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินกลยุทธ์ และสร้างความเข้าใจร่วมกันกับผู้ส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อให้การนำรูปแบบไปใช้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้การบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการนำแนวคิด ขั้นตอนและกระบวนการของการบริหารกลยุทธ์ ผู้บริหารต้องกระตุ้นและเสริมสร้างครูผู้สอนให้มีความตระหนักในการพัฒนาศักยภาพของตนเองในสมรรถนะของการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมและพัฒนานักเรียนไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ และส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาความรู้ ทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์จากผู้บริหารและครูผู้สอน

ผ่านการทำโครงการและกิจกรรม และต้องได้รับปลูกฝังและพัฒนาทางด้านจิตใจให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมเพื่อให้การนำรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนที่จัดการศึกษาร่วมกันไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดนำรูปแบบที่ได้จากการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัดเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง

กมล รอดคล้าย. (2560). บทบาทการศึกษากับการก้าวสู่ยุคประเทศไทย 4.0. เอกสารทางวิชาการ. ออนไลน์.

สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2561. แหล่งที่มา: <http://www.bsru.ac.th/identity/archives/2685>.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ*. กรุงเทพมหานคร: อีโนกราฟฟิค.

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2552). *ยอดกลยุทธ์การบริหารสำหรับองค์กรยุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์เน็ท.

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2555). *ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่*. กรุงเทพมหานคร: แชนโพรปริ้นตัง.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). *การบรรยายรายวิชาสัมมนาการบริหารการศึกษาเรื่อง "รูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบ"*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

พศวัต สาระอวาส. (2564). *การพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนพระราชทานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พิชิต เทพวรรณ. (2554). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์: แนวคิดและกลยุทธ์เพื่อความสำเร็จเปรียบเทียบ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วี.พรินท์ (1991) จำกัด.

มิญช์มนัส วรรณมหินทร์ สलगสิงห์. (2564). *การพัฒนาแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนสุภาพะในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2563). ผลการประเมิน PISA 2018: นักเรียนไทยวัย 15 ปี รู้และทำอะไรได้บ้าง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2563. แหล่งที่มา: <https://pisathailand.ipst.ac.th/issue-2019-48/>
- สมชาย ภาณุสนธิ์วัฒน์. (2544). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.
- สมาน อัสวภูมิ. (2549). การศึกษาและสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาและสถานศึกษาเครือข่ายของผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ รุ่นที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สวัสดิ์ วันงูา. (2564). การพัฒนารูปแบบการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). โรงเรียนรางวัลความเป็นเลิศของครูและโรงเรียนประเทศฮ่องกง. The Outstanding Teachers and School Awards: HK. (Consultation Document).
- อร่าม วัฒนะ. (2561). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด. วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Keeves, J.P. (1997). *Models and model building*. In Keeves, J.P. (ed.). Educational research, methodology and measurement: An International Handbook. 2nd ed., Oxford: Pergamon Press.
- Singapore. Ministry of Education. (2000). *The school excellence model: A guide Singapore*. Singapore: The School Appraisal Branch, Schools Division, Ministry of Education.
- Wheelen, T. L., & Hunger, D. J. (2012). Strategic competency and measured performance outcomes. *Journal of Workplace Learning*, 10 (5), 219-231.

ความต้องการของผู้นำชุมชนในอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
ที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต
**The Needs of Community Leaders in Mueang Nong Bua Lamphu District
of Nong Bua Lamphu Province Toward Local Development
of Pitchayabundit College**

ปรีชา พันธุ์สิดา

วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต

Preecha Phunsida

Pitchayabundit College, Thailand

E-mail: pphanthsida @gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการของผู้นำชุมชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้นำชุมชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต จำแนกตามงาน 4 ด้านได้แก่ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่ง กำนัน จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกอย่างเจาะจง (Purposive Sampling) สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 234 คน ได้มาโดยการ แบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) แล้วสุ่มแบบง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามความต้องการของผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่ง กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพิจญ์บัณฑิตในด้าน การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน F – test (One – Way Anova)

ผลการวิจัยพบว่าพบว่าผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุตัวอยู่ระหว่าง 51 – 59 ปี อยู่ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีอายุการดำรงตำแหน่งอยู่ในช่วง 6 – 10 ปี และมีวุฒิทางการศึกษาอยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการให้วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิตทำการผลิตบัณฑิต การให้บริการทางวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการวิจัย โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการผู้นำชุมชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพินทุบัณฑิต เมื่อจำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง อายุตัว อายุนาน และระดับการศึกษา ที่มีต่องานทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า ผู้นำชุมชนมีความต้องการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความต้องการของผู้นำชุมชน; การพัฒนาท้องถิ่น; วิทยาลัยพินทุบัณฑิต

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the needs of community leaders towards local development of Pitchayabundit College and 2) to compare the needs of community leaders towards local development of Pitchayabundit College for 4 aspects as graduate production, research, academic service and preserving the arts and culture. The samples were 15 persons from the chives of sub-districts by purposive sampling, assistants, heads of villeges and assistants for 234 persons by stratified sampling and simple random sampling. The instruments for data collecting were questionnaires on the needs of community leaders with the position of the chieives of sub-districts, Assistants, heads of villeges and assistants towards local development of Pitchayabundit College as graduate production, research, academic service and preserving on arts and culture. The analysis of data included percentage mean and standard deviation. The hypothesis testing was F – test (One – way ANOVA).

The results showed that the overall performance operations of teachers/ caregivers in caring for and organizing learning and play experiences for early childhood development according to the standards of the National Early Childhood Development Center of the Child Development Center under the local government organization Phitsanulok Province was at a high level ($\bar{x}$ = 4.17, S.D.= 0.43). Highest average aspect of promoting the development of bodies at level of high levels ($\bar{x}$ = 4.29, S.D.= 0.41). The aspect with the least mean was the aspect of promoting transitional children to adapt to the next stage of connectivity ($\bar{x}$ = 4.00, S.D= 0.49) The operation was at a high level.

Keywords: Operating conditions; National standard for Early Childhood Care; Child Development Centers

บทนำ

ในทางของพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึงการพัฒนามนุษย์ไว้อย่างน่าฟังว่า จะปลูกพืชต้องเตรียมดิน จะกินต้องเตรียมอาหาร จะพัฒนาการต้องพัฒนาที่คน จะพัฒนาคนต้องพัฒนาที่ใจ จะพัฒนาใคร ต้องพัฒนาตัวเองก่อน การพัฒนาที่ตัวเราง่ายๆ คือพัฒนาไตรสิกขา คือศีล สมาธิ และปัญญา ปัญญา คือ ความรอบรู้ หรือ ความรู้รอบตัว ในขณะที่เดียวกันการศึกษาและการพัฒนาเด็กหรือเยาวชนนั้นจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ให้เกิดควบคู่ไปกับคุณธรรม สำหรับในประเทศไทยองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการศึกษาได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม การอุดมศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตและพัฒนากำลังคน สร้างงานวิจัยและนวัตกรรมขั้นสูง เป็นแหล่งที่สร้างองค์ความรู้ เพื่อ

การพัฒนาประเทศ เช่นในหลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศ ที่พัฒนาแล้วจะนำศักยภาพของอุดมศึกษา มาเป็นกำลังสำคัญของ การขับเคลื่อน นอกจากนี้คุณภาพของการอุดมศึกษายังเป็นตัวชี้วัดหนึ่ง ของการวัดขีดความสามารถในการแข่งขัน และทุกประเทศในโลก ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศ อย่างจริงจัง นโยบายของรัฐบาล ประสงค์ต้องการขับเคลื่อนประเทศสู่ Thailand 4.0 ให้หลุดพ้นจากกับดัก รายได้ปานกลาง รวมทั้งกับดักของความไม่เท่าเทียมกันของคนในชาติเพื่อให้ประเทศมีศักยภาพที่สามารถ แข่งขันได้บนเวทีโลก จึงจำเป็นต้องพัฒนากำลังคน เทคโนโลยีนวัตกรรม รวมทั้งสร้างองค์ความรู้ให้เกิด ความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นของประเทที่มีอัตลักษณ์ความเป็นไทย บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง บทบาทของ อุดมศึกษาจึงเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการผลักดันนโยบายดังกล่าว โดยนำทั้ง 4 พันธกิจ ที่ประกอบด้วย การ ผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์การวิจัยและพัฒนา การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มา สนับสนุน ดังนั้นการจะทำให้ 4 พันธกิจ สามารถสนับสนุนการพัฒนาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อุดมศึกษาต้อง ปฏิรูปตนเองไปพร้อมกับการปฏิรูปประเทศ (จิตร อวาทกุล, 2540 : 188)

นโยบายรัฐบาลด้านการอุดมศึกษา ด้านการพัฒนาและ ส่งเสริมการใช้ ประโยชน์จาก วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และพัฒนา และ นวัตกรรม กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เร่งเสริมสร้างสังคมนวัตกรรม โดยส่งเสริมระบบการเรียนรู้ การสอนที่เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน มีการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับการ ทำงาน ให้บุคลากรด้านการวิจัยของภาครัฐสามารถไปทำงานในภาคเอกชน และจัด ให้อุตสาหกรรมขนาด กลางและขนาดย่อมมีช่องทางได้ เทคโนโลยีโดยความร่วมมือจากหน่วยงานและสถานศึกษา ภาครัฐ นอกจากนั้นยังให้ การสนับสนุนโครงการขนาดใหญ่ (Mega Project) ของภาครัฐส่วนด้านการจัดการ ศึกษา และ เรียนรู้ การทำนุบำรุง ศิลปะและ วัฒนธรรมจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ ทั้งการศึกษาใน ระบบและการศึกษาทางเลือก พัฒนาคนทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิต การส่งเสริมอาชีวศึกษา และวิทยาลัยชุมชน เพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะ การพัฒนาครูที่มีคุณภาพและจิตวิญญาณความเป็นครู องค์กร ทุกองค์กรจะต้องมีการกำหนดนโยบายเพื่อเป็นทิศทางในการทำงานขององค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรที่ ดำเนินงานทางด้านการศึกษาก็ตามทั้งนี้เพราะการกำหนดนโยบายทำให้เกิดประโยชน์ที่เห็นได้อย่างชัดเจนใน 3 ประการคือ 1) เป็นการป้องกันเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร 2)เป็นการแก้ไขปัญหาของ องค์กรที่กำลังประสบอยู่ และ 3) เป็นการสนองความต้องการขององค์กรในสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น

วิทยาลัยพินิจบัณฑิตหนองบัวลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นวิทยาลัย เอกชนที่มีความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาซึ่งถือได้ว่าเป็นการจัดกิจกรรมอันเป็นกิจการสาธารณประโยชน์ตาม กฎหมายการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้โดยมีปณิธานที่จะทำงานด้านการศึกษา เพื่อจะพัฒนาคน สร้าง คน และพัฒนาสังคม และมีปรัชญาของวิทยาลัยพินิจบัณฑิตว่า วิชาการคุณภาพ นำสู่วิชาชีพที่มั่นคง พร้อมกับ ปณิธานในการพัฒนาคนที่ว่า ต้องผลิตบัณฑิตให้ถึงพร้อมด้วย คุณวุฒิ คุณธรรม และความสามารถ ทั้งนี้

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิตหนองบัวลำภูเป็นวิทยาลัยในระดับอุดมศึกษาจึงสังกัดอยู่กับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ถูกกำหนดให้อยู่ในสถาบันอุดมศึกษากลุ่มที่ 3 ของประเทศอันได้แก่ กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น โดยวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตหนองบัวลำภู มีบทบาทและหน้าที่ดังนี้คือ มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และชุมชนที่มีวัตถุประสงค์หรือประโยชน์ร่วมกัน การเป็นแหล่งเรียนรู้ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และการให้ประชาชนมีโอกาสรเรียนรู้ตลอดชีวิตอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยต้อง 1) เน้นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและการสร้างศักยภาพให้สถานศึกษา องค์กรในชุมชนและประชาชนมีความเข้มแข็งในการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมในชุมชน 2) ผลิตบัณฑิตและเป็นแหล่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรในพื้นที่ให้มีจิตสำนึกและความรู้ความสามารถเพื่อเป็นหลักในการขับเคลื่อน พัฒนา และเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่ 3) ดำเนินการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาชุมชน 4) สืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นประยุกต์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ากับยุคสมัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่า 5) ส่งเสริมการสืบทอดและพัฒนาความรู้จากผู้มีภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น

จากความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าวหากวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตหนองบัวลำภูทราบความต้องการของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตหนองบัวลำภูกับการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งเป็นบทบาทตามภาระหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มที่ 3 ที่วิทยาลัยพณิชยบัณฑิตหนองบัวลำภูสังกัดอยู่ในการนำความต้องการของผู้นำชุมชนดังกล่าวมากำหนดเป็นนโยบายการดำเนินงานการศึกษาก็จะทำให้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตหนองบัวลำภูมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของผู้รับบริการอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

จากปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1 เพื่อศึกษาความต้องการของผู้นำชุมชนในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภูที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

2 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้นำชุมชนในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภูที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้าน เพศ ตำแหน่ง อายุตัว อายุการดำรงตำแหน่ง และการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร หมายถึง กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 582 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 249 คน จากขั้นตอนดังนี้

- 1) กำนันจำนวน 15 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างเจาะจง (Purposive Sampling)
- 2) ที่เหลือจำนวน 567 คน นำไปคิดสูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ Taro Yamane
- 3) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่าใดนำมาสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling)
- 4) เสร็จแล้วทำการสุ่มแบบง่าย (Sample Random Sampling)

ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

ตำบล	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง				หมายเหตุ
		กำนัน	สารวัตรกำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	
1. หนองบัว	48		1	6	12	
2. หนองภัยศูนย์	33		1	4	8	
3. โพธิ์ชัย	39		1	5	10	
4. หนองสวรรค์	33		1	4	8	
5. ห้วยนา	51		1	7	13	
6. บ้านขาม	45		1	6	12	
7. นามะเพือง	33		1	4	8	

8. บ้านพร้าว	48	15	1	6	12	
9. โนนขมิ้น	33		1	4	8	
10. ลำภู	39		1	5	10	
11. กุดจิก	45		1	6	12	
12. โนนทัน	33			4	8	
13. นาคำไฮ	36		1	5	9	
14. ป่าไม้งาม	42			5	11	
15. หนองหัว	24			3	6	
รวม	582	15	12	75	147	
รวมกลุ่มตัวอย่าง		249				

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

การสร้างแบบสอบถาม ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง กำหนดขอบเขตของคำถามและเนื้อหาตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วนำมาใช้เป็นข้อมูลในการ สร้างแบบสอบถาม และดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

1) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ ประเมิน ตรวจสอบแก้ไข

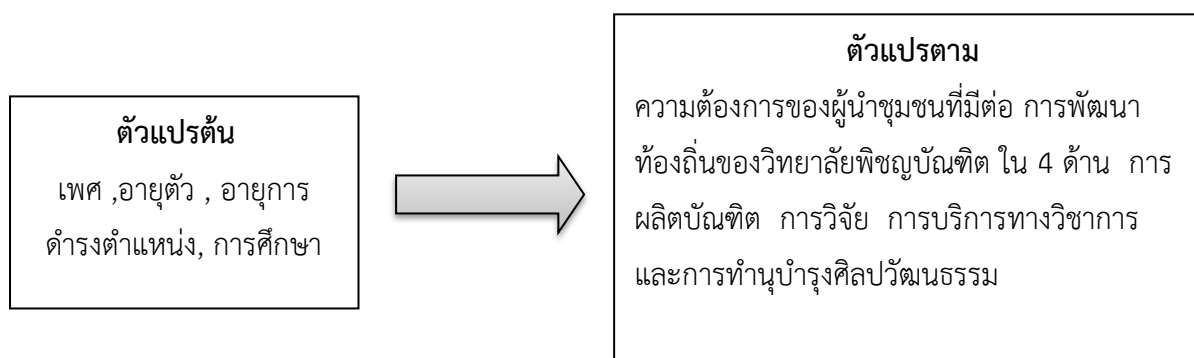
2) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอผู้เชี่ยวชาญ ประเมิน ตรวจสอบและเสนอแนะแต่ละข้อ โดยใช้ ค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Item of Objective Congruence Index : IOC) ซึ่งปรากฏว่า แบบสอบถามทุกข้อมีค่าความตรงเท่ากับ 1 จากการตรวจประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านนำแบบสอบถาม ไปทำการเก็บข้อมูลกับ กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 50 คน แล้วนำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่า

ความเชื่อมั่นโดยการใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ตามวิธีของ ครอนบาค Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .899

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยเดินทางไปขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยประสานงานล่วงหน้า และอธิบายวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการกรอกแบบสอบถาม ก่อนการเก็บข้อมูล ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ครบ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติ ดังนี้ 1) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของ เครื่องมือใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) 2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 3) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 4) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบ ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว t - test (One - way ANOVA) กรณีพบความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะทดสอบ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของ Scheffe Analysis

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องความต้องการของผู้นำชุมชนในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปตามสถานภาพส่วนบุคคลด้าน สถานภาพทางเพศ พบว่า เพศที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ได้แก่ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 81.90 ที่เหลือได้แก่ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 18.10 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุส่วนมากมีอายุระหว่าง 51 – 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.40 รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.80 และน้อยที่สุดได้แก่ กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ .80 ตำแหน่งของผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ได้แก่ ตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 60.20 รองลงมาได้แก่ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 28.90 จากนั้นได้แก่ตำแหน่ง กำนัน คิดเป็นร้อยละ 6 และตำแหน่ง สารวัตรกำนัน คิดเป็นร้อยละ 4.80 ตามลำดับ ในด้านอายุในการดำรงตำแหน่งของผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดได้แก่ กลุ่มอายุ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 71.50 รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุ 11 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.10 และน้อยที่สุดได้แก่ กลุ่มอายุ 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.40 ส่วนเรื่องระดับของการศึกษามีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดได้แก่ ผู้มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 75.90 รองลงมาได้แก่ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 16.10 และน้อยที่สุดได้แก่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา ระดับอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 8.00

2. ความต้องการของผู้นำชุมชนในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภูที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต พบว่า ผู้นำชุมชนมีระดับความต้องการต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพณิชย ในภาพรวมนั้นอยู่ในระดับความต้องการมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการผลิตบัณฑิต ผู้นำชุมชนมีระดับความต้องการอยู่ในระดับมากโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 รองลงมาได้แก่ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 จากนั้นได้แก่ด้านการบริการวิชาการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และด้านการวิจัยโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการผู้นำชุมชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต เมื่อจำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง อายุตัว อายุงาน และระดับการศึกษา ที่มีต่องานทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า ผู้นำชุมชนมีความต้องการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู มีความต้องการต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ในภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมีความต้องการมากโดยมีความต้องการในด้านการผลิตบัณฑิตเป็นอันดับ1 อันดับ2 คืองานบริการทางวิชาการ อันดับ3งานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และอันดับ 4 คืองานด้านการวิจัย ซึ่งแยกการอภิปรายผลแต่ละด้านดังนี้

1) งานด้านการผลิตบัณฑิต พบว่า ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู มีความต้องการต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต อยู่ในระดับมากโดยเฉพาะการจัดทำทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในทุกๆด้าน และการจัดให้มีการมุ่งค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาท้องถิ่น ประเด็นทั้ง 2 ประเด็นนี้ ผู้นำชุมชนมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

2) งานด้านการวิจัย พบว่า ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู มีความต้องการต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกกิจกรรมและมีความต้องการไม่แตกต่างกัน แต่หากพิจารณาจากน้ำหนักคะแนนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้ว พบว่าผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู มีความต้องการต่อกิจกรรมจัดให้มีกองทุนวิจัยเพื่อทำการวิจัยพัฒนาท้องถิ่นตามมาเป็นอันดับ1 นักศึกษาร่วมกับผู้นำชุมชนทำวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตน เป็นอันดับ 2 และ ผลงานการวิจัยของ อาจารย์ นักศึกษา สามารถนำมาพัฒนาท้องถิ่นได้ เป็นอันดับ 3 ตามลำดับ (วุฒิพงษ์ อำมวงศ์, 2561 : 120)

3) งานด้านการบริการทางวิชาการ พบว่า ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู มีความต้องการต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกกิจกรรมและมีความต้องการไม่แตกต่างกัน แต่หากพิจารณาจากน้ำหนักคะแนนของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้ว พบว่า กิจกรรมที่ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู มีความต้องการ อันดับ 1 , 2 และ 3 ได้แก่ กิจกรรมการจัดให้อาจารย์ นักศึกษา สาขาวิชาต่างๆได้มีโอกาสออกปฏิบัติงานภาคสนามเพื่อเรียนรู้จากสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น รองลงมา นำความสำเร็จของท้องถิ่นอื่นมาทำให้ผู้นำชุมชนได้ศึกษา และพาศึกษาดูงาน ส่วนอันดับที่ 3 ได้แก่ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมากระจายความรู้ให้แก่คนในท้องถิ่น (เกศรินทร์ วิริยะอาภรณ์, 2545 : 128)

4) งานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู มีความต้องการต่อการพัฒนาท้องถิ่นของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต มีความต้องการอยู่ในระดับมากและมีความต้องการไม่แตกต่างกัน แต่หากพิจารณาจากน้ำหนักคะแนนของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้ว พบว่าผู้นำชุมชนมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดอยู่1 กิจกรรมคือ จัดให้มีกิจกรรมวิเคราะห์และแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม รองลงมาเป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ

ส่งเสริมให้มีกิจกรรมกระตุ้นคนในท้องถิ่นให้มีความสำนึกในท้องถิ่นของตน และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยการเข้าร่วมกับท้องถิ่นในโอกาสเทศกาลสำคัญอย่างจริงจัง ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จัดประชุมสัมมนาบุคลากรทุกฝ่ายทุกคณะเกี่ยวกับผลการวิจัย
2. นำผลสรุปจากการประชุมสัมมนาไปปรับปรุงหลักสูตรของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตในโอกาสที่ต้องปรับปรุงหลักสูตร

ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. แต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างหลักสูตรที่จะปรับปรุงในโอกาสหลักสูตรเดิมครบ 5 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตกับการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาการทำงานของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ให้ตรงกับความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- เกศรินทร์ วิริยะอาภรณ์. (2545). *ความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิตร อวະกุล. (2540). *เทคนิคมนุษย์สัมพันธ์*. กรุงเทพมหานคร: เอ เอส พรินติ้งเฮาส์.
- วุฒิพงษ์ อำมวงศ์. (2561). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

The Performance of Duties of the Village Committee in Charoen Sin District Sakon Nakhon Province

สุวรรณ สุโน และ ชาญยุทธ หาญชนะ

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

Suwan Suno and Chanyut Hanchana

Pitchayabundit College, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nuspong.ggg@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร และเพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือประชากรในอำเภอเจริญศิลป์ โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test สำหรับการเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D.= 0.41) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.63) รองลงมาคือด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและด้านสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.72) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านอำนวยการ ($\bar{X} = 3.33$, S.D.= 0.79) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่าคณะกรรมการหมู่บ้านอำเภอเจริญศิลป์ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติหน้าที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนคณะกรรมการหมู่บ้านอำเภอเจริญศิลป์ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะ

* วันที่รับบทความ: 21 มกราคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 2 กุมภาพันธ์ 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 3 กุมภาพันธ์ 2565

Received: January 21, 2022; Revised: February 2, 2022; Accepted: February 3, 2022

แนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ได้แก่ ควรเพิ่มช่องทางการติดต่อให้แก่ประชาชนมากขึ้น เช่นเพิ่ม Facebook Line ติดต่อกรณีฉุกเฉินได้ตลอด 24 ชั่วโมง

คำสำคัญ : การปฏิบัติหน้าที่; คณะกรรมการหมู่บ้าน; หมู่บ้าน

Abstracts

The main objective of this research was to study the performance of the village committees in Charoen Sin District, Sakon Nakhon Province and to propose guidelines for the development of the performance of the village committee in Charoen Sin District Sakon Nakhon Province. The sample group used in this research was the population of Charoen Sin District. Using the formula of Taro Yamane, 400 people were obtained. It is a questionnaire consisting of 3 parts: statistics used in data analysis, are descriptive statistics, i.e. number, percentage, mean, and standard deviation for the general data of the sample. Inferential statistics were T-test and F-test for comparing the performance of the village committee of Charoen Sin District, Sakon Nakhon Province classified by gender, age, educational level and occupation.

The results showed that Performance of duties of village committees in Charoen Sin District Sakon Nakhon Province Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.41) and when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was the village development plan ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.63), followed by the social aspect. Environment and public health ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.72) and the aspect with the least mean was administrative ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.79). Sakon Nakhon Province Classified by sex, age, educational level and occupation, it was found that the village committees of Charoen Sin District with gender, age and education level Different people have different functions. As for the village committees of Charoen Sin District with different occupations The performance of duties was significantly different at the 0.05 level. Recommendations Guidelines for the village committee's duties include: should increase the contact channels for the people, for example, add a Facebook Line to contact in case of emergency 24 hours a day.

Keywords : Duty; Squad Committee; Village

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 28 ตรีได้บัญญัติว่า ในหมู่บ้านหนึ่งให้มีคณะกรรมการหมู่บ้าน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้านเป็นกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง และกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินสิบคน โดยคณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการอันเป็น

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรือที่นายอำเภอมอบหมาย หรือที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2560 เห็นชอบในหลักการแนวทางปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ให้เป็นธรรม ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ โดยมีมติเห็นชอบในหลักการแนวทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐตามที่กระทรวงมหาดไทย (มท.) เสนอ ยกเว้นในส่วนของการขอเสนอในประเด็นที่ห้ามมิให้ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งอาสาสมัคร มวลชน เครือข่าย หรือมวลชนที่เรียกชื่ออื่นใดในพื้นที่ ซึ่งมีคณะกรรมการหมู่บ้านปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว โดยให้กระทรวงมหาดไทยนำข้อเสนอในประเด็นดังกล่าวไปหารือร่วมกันกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องหากมีความจำเป็นที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ ให้กระทรวงมหาดไทย รับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ.2551 บางนโยบายก็ไม่สามารถทำได้ การประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านยังไม่ทั่วถึง คณะกรรมการหมู่บ้านบางคนก็ยังไม่มีความรู้และความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตน ส่งผลให้ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ การพัฒนาประสิทธิภาพของคณะกรรมการหมู่บ้าน ที่ผ่านมามีได้ดำเนินการไปหลากหลายวิธี เช่น การฝึกอบรมให้ความรู้ การศึกษาดูงาน การให้เงินรางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจ การจัดตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล ประกอบด้วยข้าราชการจากหน่วยงานต่างๆ เป็นที่ปรึกษาและพี่เลี้ยงในการทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือ การปฏิบัติตามหน้าที่อย่างเป็นธรรม ปราศจากการครอบงำจากนักการเมือง เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การพัฒนาบทบาทคณะกรรมการหมู่บ้านโดยใช้แนวทางดังกล่าวอาจจะยังไม่สามารถพัฒนาประสิทธิภาพของคณะกรรมการหมู่บ้านได้อย่างเพียงพอ กล่าวคือไม่สามารถสร้างการรับรู้ในบทบาท หน้าที่ของตนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน การพัฒนาประสิทธิภาพของคณะกรรมการหมู่บ้านจึงถือเป็นงานสำคัญที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันพัฒนา ซึ่งจากการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในปี พ.ศ. 2556 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน พบว่ามีประเด็นปัญหาดังนี้ (สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2556 : 136) ประเด็นแรกคณะกรรมการหมู่บ้านยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีตามกฎหมายและหน้าที่ตามภารกิจอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล หรือส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นๆ ประเด็นที่สอง คณะกรรมการหมู่บ้านจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านที่ขาดความเป็นเอกภาพและยังไม่มีประสิทธิภาพเพราะคณะกรรมการหมู่บ้านไม่เข้าใจหลักคิดของกระบวนการจัดทำแผน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ขอบเขตหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับ คณะกรรมการหมู่บ้านให้เป็นองค์กรหลักมีความครอบคลุมดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชนในทุกๆ ด้าน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดตั้งกลุ่ม หรือองค์กรของตนเอง ทั้งที่เป็น การจัดตั้งตามกฎหมายและจัดตั้งตามแนวทางปฏิบัติหลากหลายเป็นการเฉพาะ ซึ่งกลุ่มหรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้น ของหน่วยงานเหล่านั้น มีความหลากหลายและแตกต่างกันเช่นการประนีประนอมข้อพิพาท การป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด ภายในหมู่บ้าน การรักษาสาธารณสุขสมบัติของหมู่บ้าน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ การสงเคราะห์ผู้ยากจน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการสาธารณสุข การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทำให้คณะกรรมการหมู่บ้านไม่สามารถบูรณาการในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ ต้องมีการศึกษาการปรับปรุงและพัฒนาบทบาทคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการปฏิบัติงานให้มี ประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ในครั้งนี้เพื่อจะนำไปพัฒนาศักยภาพและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการหมู่บ้านในพื้นที่ ทั้งในเชิงนโยบายและการปฏิบัติเพื่อสร้างความเจริญในหมู่บ้านชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 5 ตำบล 59 หมู่บ้าน มีจำนวนทั้งหมด 21,221 คน การปกครองส่วนท้องถิ่นท้องที่อำเภอเจริญศิลป์ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง ได้แก่ 1. เทศบาลตำบลเจริญศิลป์ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลเจริญศิลป์และบางส่วนของตำบลทุ่งแก 2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านเหล่าทั้งตำบล 3. องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์ ครอบคลุมพื้นที่

ตำบลเจริญศิลป์ (นอกเขตเทศบาลตำบลเจริญศิลป์) 4. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งแก (นอกเขตเทศบาลตำบลเจริญศิลป์) 5. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโคกศิลาทั้งตำบล และ 6. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองแปนทั้งตำบล

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจาก 5 ตำบล 59 หมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน โดยวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แนวคิดการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967 : 886 -887) กำหนดความคลาดเคลื่อนในการประมาณสัดส่วนไม่เกิน 0.05 %

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถาม สร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน และแบบสอบถามครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปลักษณะบุคคล เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไป เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีของการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อสอบถามแนวทางพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อกำหนดกรอบเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม

2. จัดทำแบบสอบถามที่ประกอบด้วยคำถามที่ต้องการเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ให้ครบถ้วนและครอบคลุมเนื้อหา

3. ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบเครื่องมืออีกครั้งหนึ่งในขั้นตอนนี้ตรวจสอบความ ครอบคลุมของเนื้อหา ความเข้าใจของภาษา ความเข้าใจตรงกันของคำถาม

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน และนำเครื่องมือที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเที่ยงตรงของ

แบบสอบถาม (Content Validity) โดยคำนวณหาค่า IOC โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 เป็นต้นไป เป็นข้อที่นำไปใช้ได้

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

7. วิเคราะห์แบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.900

8. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง ได้แก่ 1. เทศบาลตำบลเจริญศิลป์ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลเจริญศิลป์และบางส่วนของตำบลทุ่งแก 2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านเหล่าทั้งตำบล 3. องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเจริญศิลป์ (นอกเขตเทศบาลตำบลเจริญศิลป์) 4. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งแก (นอกเขตเทศบาลตำบลเจริญศิลป์) 5. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโคกศิลาทั้งตำบล และ 6. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองแปนทั้งตำบล เพื่อขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ตอบแบบสอบถาม ตามวันและเวลาที่นัดหมาย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งได้จัดเตรียมไว้แล้วนำไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามที่ได้นัดหมายไว้แล้ว เพื่อแนะนำตัวพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัย ขออนุญาตเก็บข้อมูล แจกแบบสอบถามการวิจัยและขอรับกลับในวันเดียวกันด้วยตนเอง

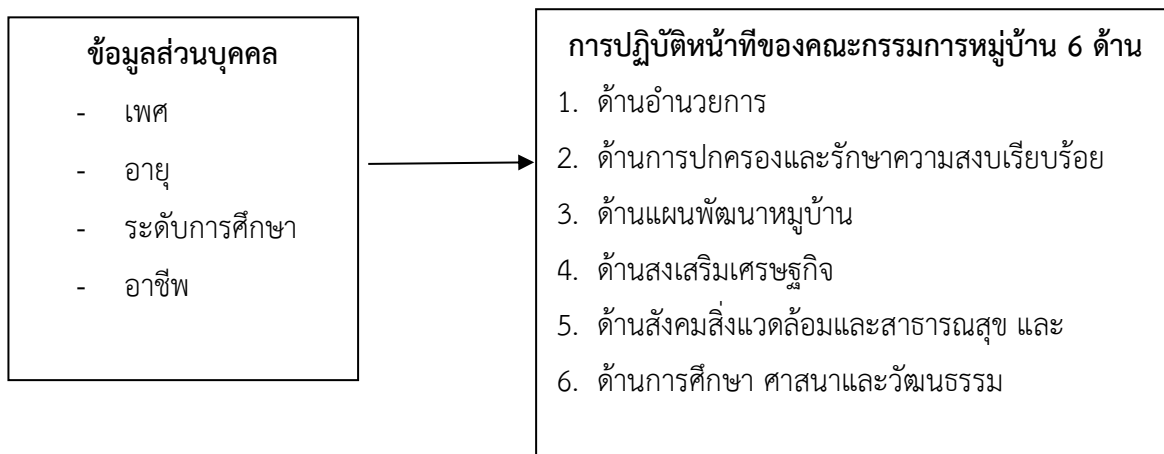
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และลงรหัสเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตาราง วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยการหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation : S.D) ทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน จำแนกตามเพศ โดยทดสอบค่าทีแบบอิสระ (T-test For Independent Samples) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยใช้สถิติ F-test (One – way Anova) โดยการทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

ตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป และหากพบว่ามีความแตกต่างเกิดขึ้น ผู้วิจัยต้องทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.75 และเป็นเพศหญิง จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25 ส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 18 – 40 ปี จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 60.25 รองลงมาอายุอยู่ระหว่าง 41 – 60 ปี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 และช่วงอายุที่มีค่าน้อยที่สุดคือ 61 ปี ขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.75 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาคือประถมศึกษา จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75 และน้อยที่สุดคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.25 ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.25 รองลงมาคือรับจ้างทั่วไป จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 และน้อยที่สุดคืออาชีพงานราชการ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตารางที่ 1 การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านอำนวยการ	3.33	0.79	ปานกลาง
2. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	3.58	0.90	มาก
3. ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.98	0.63	มาก
4. ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ	3.89	0.66	มาก
5. ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและด้านสาธารณสุข	3.95	0.72	มาก
6. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	3.82	0.75	มาก
รวม	3.76	0.41	มาก

2. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D.= 0.41) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.63) รองลงมาคือด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและด้านสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.72) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านอำนวยการ ($\bar{X} = 3.33$, S.D.= 0.79) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านอำนวยการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D.= 0.79) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 5. มีการประสานงานและติดตามการทำงานของคณะทำงานอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.53$, S.D.= 1.03) รองลงมาคือ ข้อ 1. มีการทำงานธุรการ เช่น การเก็บเอกสารต่างๆ ของหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.38$, S.D.= 0.90) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 3. มีการจัดประชุมอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.10$, S.D.= 1.02)

2.2 ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D.= 0.90) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 9. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.77$, S.D.= 1.13) รองลงมาคือ ข้อ 7. ส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับของหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 1.07) และ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 6. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 3.32$, S.D.= 1.08)

2.3 ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.63) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 14. มีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.84) รองลงมาคือ ข้อ 11. มีการปรับปรุงแผนพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 0.97) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 12. มีการประสานการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านกับหน่วยงานอื่นๆ ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.93)

2.4 ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D.= 0.66) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 16. มีการส่งเสริมการดำเนินงานตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 0.92) รองลงมาคือ ข้อ 18. มีการส่งเสริมการตั้งกลุ่มเพื่อช่วยเหลือผู้พิการ ผู้ยากไร้ให้มีรายได้ ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 0.97) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 19. มีการตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.90)

2.5 ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและด้านสาธารณสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.72) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 21. มีการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.97) รองลงมาคือ ข้อ 23. มีการส่งเสริมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.97) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 25. มีการสร้างเครือข่ายและแสวงหาความร่วมมือทุกภาคส่วน ($\bar{X} = 3.82$, S.D.= 0.86)

2.6 ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D.= 0.75) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 29. มีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.87$, S.D.= 0.98) รองลงมาคือ ข้อ 30. มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.84$, S.D.= 1.00) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 28. มีการบำรุงรักษา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีของหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.92)

3. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่าคณะกรรมการหมู่บ้านอำเภอเจริญศิลป์ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติหน้าที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ข้อเสนอแนะ แนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ได้แก่

1. ควรเพิ่มช่องทางการติดต่อให้แก่ประชาชนมากขึ้น เช่นเพิ่ม Facebook Line ติดต่อกรณีฉุกเฉินได้ตลอด 24 ชั่วโมง
2. ควรมีการบังคับใช้กฎหมายทั่วถึงและเป็นธรรม สร้างวินัยทางสังคม สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แก้ไขปัญหาการว่างงาน แก้ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนในกลุ่มเสี่ยง
3. การจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ควรได้รับการทบทวนกระบวนการในการทำงาน เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยเน้นย้ำแนวความคิดพื้นฐานการจัดทำแผนชุมชนอย่างมีส่วนร่วม
4. ควรมีการจัดตั้งศูนย์บริหารการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและพัฒนาการเชื่อมโยงการตลาด
5. การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลการให้เหมาะสมรณรงค์การลดการเผาขยะที่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ ให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล
6. ควรมีการให้ความสำคัญกับบทบาทนักเรียนและเยาวชนในชุมชนให้มากกว่านี้

อภิปรายผลการวิจัย

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.41) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.63) รองลงมาคือด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและด้านสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.72) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านอำนวยการ ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.79) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของรัฐดิพร ศิริศรี และสัญญา เคนาภูมิ (2560 : 42-50) วิจัยเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่าการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกเป็นรายด้านพบว่า บทบาทอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้านคณะกรรมการหมู่บ้าน ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ระเบียบเดียวกัน คือตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้านการปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงมหาดไทยว่าภารกิจเฉพาะตามลักษณะพื้นที่ คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรหรือผู้แทนของประชาชน ซึ่งแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างของลักษณะโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี และสภาพปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนตาม ภูมิประเทศ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ (Department of Provincial Administration, 2015 : online) สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญจิตร์ แดงดี (Dangdee, 2015 : 192) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน เขตอำเภอนา

เชือก จังหวัดมหาสารคาม พบว่า 1) การปฏิบัติงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของรัฐดิพร ศิริศรี และสัญญา เคนาภูมิ (2560 : 42-50) วิจัยเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มีเพศ แตกต่างกันมีบทบาทไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมุติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติหน้าที่ใช้มาตรฐานเดียวกัน คือ ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1.1 คณะกรรมการหมู่บ้านควรชี้แจงรายละเอียดในที่ประชุมประจำเดือนเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านทุกครั้ง

1.2 ควรมีการบังคับใช้กฎหมายทั่วถึงและเป็นธรรม สร้างวินัยทางสังคม สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แก้ไขปัญหาการว่างงาน แก้ไขปัญหาอาชญากรรม ตลอดจนแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในกลุ่มเสี่ยง

1.3 ในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ควรได้รับการทบทวนกระบวนการในการทำงาน เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

1.4 ควรส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) จากสินค้าบริการ และการท่องเที่ยว ตลอดจนสนับสนุนบุคลากรที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีทักษะทางศิลปะในการสร้างสร้งงานที่มีคุณค่า การ ใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าในชุมชน

1.5 ควรจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลการให้เหมาะสมรณรงค์การลดการเผาขยะที่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ ให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

1.6 ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเพิ่มโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพทั้งใน - นอก ระบบและตามอัธยาศัยในชุมชนให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ในแต่ละตำบล

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น. (2555). *คู่มือการปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการหมู่บ้าน* (กม.). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อสาธิตราชบัณฑิตยสถาน กรมการปกครอง.
- รัฐดิพรศิริศรีและ สัญญา เคนาภูมิ. (2560). การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ใน เขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร* . 5 (ฉบับพิเศษ) 42-50.
- Department of Provincial Administration. (2015). Statistical Yearbook Thailand 2015. Online. Retrieved April 28,2021. from: <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish /pubs /e-book/esyb58/files/assets/basic-html/page69.html>
- Dangdee, K. (2015). *Factors affecting the work of sub District Headmen and Village*. Headmen in the Area of Nachueak District, Maha Sarakham.
- Yamane. (1967). *Taro Statistic : An Introductory Analysis*. New York: Harper & row.

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจ
เลือกซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่น

**A Study of the Relationship between Marketing Mix and Purchasing
Decisions of Bottled Water in Khon Kaen Province**

ธีนิดา บัณฑวรรณ

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Theenida Buntornwon

Northeastern University, Thailand

E-mail: Theenida.bun@neu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่น และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถาม (กลุ่มตัวอย่าง 400 ชุด) ซึ่งวิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยโดยการทดสอบไคสแควร์

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่ายมีผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 (SD = 0.89) ต่อมาคือด้านปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 (SD = 0.87) ปัจจัยด้านราคา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 (SD = 0.93) และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 (SD = 1.03) ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าขวดลายของขวดที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อที่แตกต่างกัน ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคาและด้านการส่งเสริมการตลาดของตัวอย่างรูปแบบขวดลายนกมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้อที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) และรูปแบบขวดลายนกมีความถี่ในการตัดสินใจซื้อในรูปแบบนี้มากกว่ารูปแบบขวดลายดอกไม้และลายทะเล

คำสำคัญ: น้ำดื่มบรรจุขวด; ส่วนประสมทางการตลาด; การตัดสินใจซื้อ

Abstracts

The objectives of this study were 1) to study the opinions of consumers towards bottled water in Khon Kaen province and 2) to study the relationship between marketing mix factors and purchasing decisions of bottled water in Khon Kaen province. The data were collected via questionnaires (400 samples) and analysed by descriptive statistics. The relationship between factors was analysed by chi-square test.

The results revealed that opinions toward marketing mix were at a high level on all factors. Relationship between marketing mix factors and purchasing decision for bottled water in Khon Kaen province showed that distribution channel factor had the most influence on purchasing decision of bottled water with a mean of 4.28 (SD= 0.89). Followed by product factor which was found to have a mean of 4.23 (SD = 0.87), price factor with a mean of 4.20 (SD= 0.93) and promotion factor with a mean of 4.0 (SD = 1.03), respectively. Moreover, the results revealed that different bottle patterns influence purchasing decisions differently. From the samples presented to sample groups, product, price, and promotion factors of bird pattern bottled were correlated with purchasing decisions at a statistically significant level ($P < 0.05$). Consequently, the bird pattern bottled has a higher frequency of purchasing decisions than floral and nautical bottle patterns.

Keywords: Bottled Water; Marketing Mix; Purchasing Decision

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2562-2564 มีการคาดการณ์ว่าการบริโภคเครื่องดื่มในประเทศมีแนวโน้มเติบโตขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ (วรรณา ยงพิศาลภพ, 2565) อุตสาหกรรมน้ำดื่มเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเจริญเติบโตได้ในทุกสภาพเศรษฐกิจโดย ในช่วงปี พ.ศ. 2563 ตลาดน้ำดื่มมีอัตราการเจริญเติบโตประมาณ 2 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีมูลค่าอยู่ที่ประมาณ 56,000 ล้านบาท จากสภาพอากาศของประเทศไทยทำให้ความต้องการเครื่องดื่มเพื่อช่วยดับกระหายคลายร้อนเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะน้ำดื่มบรรจุขวดมีข้อได้เปรียบทางด้านราคาไม่แพง ในขณะที่ยี่ห้อน้ำบรรจุขวดยังเป็นสินค้าที่เหมาะสมสำหรับผู้เน้นเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ เนื่องจากไม่มีสารปรุงแต่งใดๆ สืบเนื่องมาจากกลุ่มคนรักสุขภาพ เพิ่มจำนวนขึ้นโดยผู้บริโภคใส่ใจการเลือกเครื่องดื่มมากยิ่งขึ้น ผู้บริโภคมองว่านอกจากการดื่มน้ำเพื่อดับกระหายและทำให้รู้สึกสดชื่นแล้ว การดื่มน้ำให้เพียงพอต่อร่างกายในแต่ละวันยังเป็นผลดีต่อสุขภาพร่างกายในด้านต่าง ๆ ทั้งระบบอวัยวะต่างๆ ในร่างกาย ระบบขับถ่าย รวมไปถึงช่วยเรื่องสุขภาพและผิวพรรณที่ดี (เลิศลักษณ์ จันดาพรหม และ อนุวัติ ศรีแก้ว, 2557 : 101-116)

แม้ว่าน้ำดื่มบรรจุขวดจะเป็นสินค้าที่มีความต้องการสูงมาก แต่ก็มีสินค้าให้ผู้บริโภคเลือกได้หลากหลายเช่นกัน ด้วยทัศนคติของผู้บริโภคมองว่าน้ำดื่มบรรจุขวดตราสินค้าไหนก็มีความคล้ายคลึงกัน การทำให้ผู้บริโภครับรู้และจดจำไปจนถึงตัดสินใจเลือกซื้อมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในธุรกิจน้ำดื่มบรรจุขวด

จากสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกน้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่น ประเทศไทย ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจในการตัดสินใจเลือกซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่การวางแผนกลยุทธ์การจัดส่วนประสมทางการตลาดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภค

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกซื้อรูปแบบน้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มบรรจุขวด และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริโภคที่ซื้อน้ำดื่มในเขตนอกและในเมืองขอนแก่น

1.2 กลุ่มตัวอย่างผลการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริโภคที่เลือกซื้อน้ำดื่มในเขตนอกและในเมืองขอนแก่น

ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรหรือประชากรที่ไม่สามารถนับจำนวนได้ ใช้สูตร $n = P(1-P)(Z)^2/e^2$ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560 : 52)

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

P = ค่าเปอร์เซ็นต์ที่ต้องการสุ่มจากประชากรทั้งหมด (50% คือ 0.5)

e = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

Z = ระดับความเชื่อมั่น 95% ($Z=1.96$)

แทนค่า $n = 0.5(1-0.5)(1.96)^2/0.05^2$

$n = 384$ คน แต่ในงานวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด จำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากกลุ่ม ตัวอย่าง ซึ่งสร้างขึ้นโดยการรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีลักษณะกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกัน โดยเนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริโภค ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ ระดับรายได้ และอัตราการดื่มน้ำต่อวัน เป็นคำถามปลายปิด (Closed Ended Question) ซึ่งลักษณะของคำถามจะเป็นแบบหลายตัวเลือก (Multiple Choice Question) จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม โดยเป็นคำถามปลายปิด (Closed Question) ใช้ระดับการวัดประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) มีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ โดยเรียงจากระดับจากระดับเห็นด้วยมากที่สุดไปถึน้อยที่สุด แบ่งเป็น 4 ด้าน จำนวน 43 ข้อ ดังนี้ 1. ด้านผลิตภัณฑ์ จำนวน 16 ข้อ 2. ด้านราคา จำนวน 2 ข้อ 3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย จำนวน 4 ข้อ และ 4. ด้านการส่งเสริมการตลาด จำนวน 21 ข้อ แบบสอบถามส่วนที่ 2

ส่วนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลือกซื้อน้ำดื่ม เป็นคำถามปลายปิด (Closed Ended Question) ซึ่งลักษณะของคำถามจะเป็นแบบหลายตัวเลือก (Multiple Choice Question) จำนวน 2 ข้อ

ทั้งนี้ได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้วิธีการคำนวณหาค่าความเหมาะสมของเนื้อหาและสำนวนภาษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม เนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมและเหมาะสมและภาษาที่ใช้เป็นสำนวนภาษาทางวิชาการ นอกจากนี้จากการหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุดเท่ากับ 0.901 (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560 : 52)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

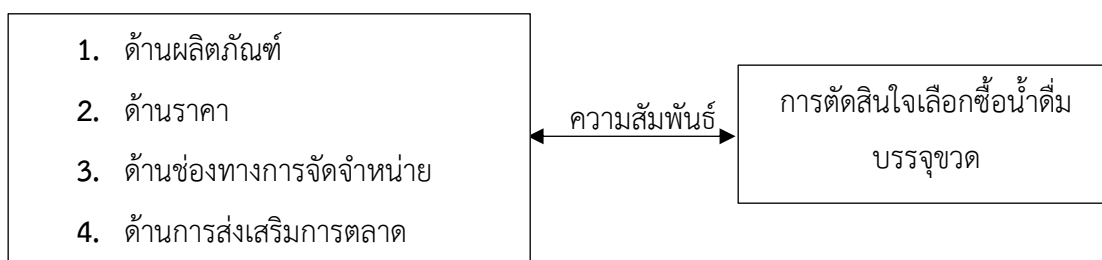
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจำนวน 400 ชุด เป็นการเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้บริโภคที่ซื้อน้ำดื่มในเซตนอก (200 ชุด) และใน (200 ชุด) เมืองขอนแก่น (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2555 : 96)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ หาค่าความถี่ และร้อยละ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยโดยการทดสอบไคสแควร์ โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกซื้อรูปแบบของขวด (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2555 : 96)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด (ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด) และการตัดสินใจเลือกซื้อรูปแบบน้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่น (โคศิษฐา แดงตา และคณะ, 2563 : 41-54) แสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 จากการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้บริโภคเลือกซื้อน้ำดื่มในจังหวัดขอนแก่น โดยกลุ่มตัวอย่างการศึกษานี้ จำนวน 400 คน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่เลือกซื้อน้ำดื่มที่เลือกใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ จำนวน 400 คน สามารถจำแนกได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	200	50
หญิง	200	50
อายุ		
อายุต่ำกว่า 20 ปี	89	22.2
อายุ 21 – 30 ปี	116	29.0
อายุ 31 - 40 ปี	67	16.8
อายุ 41 ปีขึ้นไป	128	32.0

ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	36	9
มัธยมศึกษา	154	38.5
ปริญญาตรี	186	46.5
สูงกว่าปริญญาตรี	24	6
สถานภาพสมรส		
โสด	235	58.8
สมรส	132	33.0
หย่าร้างหรือหม้าย	33	8.2
สมาชิกในครอบครัว		
สมาชิกในครอบครัว 1-3 คน	157	39.3
สมาชิกในครอบครัว 4-5 คน	186	46.5
สมาชิกในครอบครัว 6 คนขึ้นไป	57	14.2
อาชีพ		
พนักงานบริษัท	80	20
รับจ้างทั่วไป	72	18
รับราชการ	47	11.8
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	28	7
เกษตรกร	12	3
อื่นๆ	161	40.3
รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	104	26.0
5,001-10,000 บาท	79	19.8
10,001-15,000 บาท	104	26.0
มากกว่า 15,001-20,000 บาท	81	20.3
มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	32	8.0

จากตารางที่ 1 การศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้บริโภคที่ซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดใน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า สัดส่วนเพศชายและหญิงมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน ส่วนใหญ่มี อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 มีสถานภาพสมรสโสด จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 มีสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ พนักงาน บริษัท รับจ้างทั่วไปและรับราชการ จำนวน 199 คิดเป็น ร้อยละ 49.8 และมีรายได้เฉลี่ย 10,001 – 15,000 บาทต่อเดือน จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0

ตารางที่ 2 แสดงการแจกแจงค่าความถี่ค่าความถี่ และการคำนวณค่าร้อยละ ลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริโภค น้ำดื่ม โดยจำแนกตามอัตราการดื่มน้ำต่อวัน

อัตราการดื่มน้ำต่อ วัน	จำนวนขวด									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
จำนวนคน	20	75	78	88	64	54	6	9	0	6
ร้อยละ	5	18.8	19.5	22.0	16.0	13.5	1.5	2.3	0	1.5

จากตารางที่ 2 การศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้บริโภคที่ซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดใน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีอัตราการดื่มน้ำต่อวันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 4 ขวด (ปริมาณ 600ml. ต่อขวด) คิดเป็นร้อยละ 22.0

ผลการวิเคราะห์ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มปัจจัยด้านส่วนประสม ทางการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่ายและด้านการส่งเสริมการตลาด โดยแสดง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อปัจจัย ด้านผลิตภัณฑ์

	ผู้บริโภคน้ำดื่ม		ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านผลิตภัณฑ์				
ด้านคุณสมบัติ				
1. เป็นน้ำดื่มที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักดี	4.24	0.86	มาก	4
2. เป็นน้ำดื่มที่มีกระบวนการผลิตที่สะอาด มีคุณภาพได้มาตรฐาน	4.48	0.74	มาก	1

	ผู้บริโภคน้ำดื่ม		ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
3. เป็นน้ำดื่มที่มีโลโก้ที่มีความโดดเด่น เป็น เอกลักษณ์	4.25	0.81	มาก	3
4. เป็นน้ำดื่มที่มีขนาดหลากหลาย	4.30	0.87	มาก	2
รวมด้านคุณสมบัติ	4.32	0.82	มาก	
ด้านคุณประโยชน์				
1. เป็นน้ำดื่มที่ปราศจากกลิ่น และมีรสชาติที่ถูกต้อง	4.51	0.71	มากที่สุด	1
2. เป็นน้ำดื่มที่ช่วยดับกระหาย	4.40	0.78	มาก	2
3. เป็นน้ำดื่มที่มีแร่ธาตุที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย	4.36	0.74	มาก	3
4. เป็นน้ำดื่มที่ช่วยให้มีสุขภาพผิวพรรณที่ดี	4.12	1.06	มาก	4
รวมด้านคุณประโยชน์	4.35	0.82	มาก	
ด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์				
1. บรรจุภัณฑ์น้ำดื่มมีความโดดเด่น สะดุดตา	4.24	0.81	มาก	3
2. บรรจุภัณฑ์น้ำดื่มสะอาดได้มาตรฐาน	4.45	0.74	มาก	1
3. บรรจุภัณฑ์น้ำดื่มพกพาสะดวก จับถนัดมือ	4.39	0.84	มาก	2
4. บรรจุภัณฑ์น้ำดื่มเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	4.23	0.96	มาก	4
รวมด้านคุณประโยชน์	4.33	0.84	มาก	
ด้านปริมาณ				
1. ปริมาณน้ำดื่ม 500 ml. เป็นปริมาณที่เหมาะสม	4.06	0.98	มาก	2
2. ปริมาณน้ำดื่ม 600 ml. เป็นปริมาณที่เหมาะสม	4.13	0.95	มาก	1
3. ปริมาณน้ำดื่ม 650 ml. เป็นปริมาณที่เหมาะสม	3.92	0.97	มาก	3
4. ปริมาณน้ำดื่ม 1.5l. เป็นปริมาณที่เหมาะสม	3.53	1.03	มาก	4
รวมด้านปริมาณ	3.91	0.98	มาก	
รวมด้านผลิตภัณฑ์	4.23	0.87	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($X = 4.23$, $SD = 0.87$) โดยเมื่อพิจารณาแบบรายด้าน พบว่าด้านคุณประโยชน์อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($X = 4.35$, $SD = 0.82$) รองลงมาได้แก่ ด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์อยู่ในระดับเห็น

ด้วยมากที่สุด ($X = 4.33$, $SD = 0.84$), ด้านคุณสมบัติอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($X = 4.32$, $SD = 0.82$) และด้านปริมาณอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 3.91$, $SD = 0.98$)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อปัจจัยด้านราคา

	ผู้บริโภคน้ำดื่ม		ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
2. ด้านราคา				
1. เป็นน้ำดื่มที่มีราคาประหยัดกว่ายี่ห้ออื่น	4.07	0.97	มาก	2
2. เป็นน้ำดื่มที่มีการแสดงราคาอย่างชัดเจน	4.32	0.90	มาก	1
รวมด้านราคา	4.20	0.93	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่าระดับความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อปัจจัยด้านราคา โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 4.20$, $SD = 0.93$)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

	ผู้บริโภคน้ำดื่ม		ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย				
1. เป็นน้ำดื่มที่มีบริการส่ง	4.24	0.88	มาก	3
2. เป็นน้ำดื่มที่มีวางขายทั่วไป	4.41	0.80	มาก	1
3. สามารถโทรสั่งซื้อได้	4.12	0.93	มาก	4
4. เป็นน้ำดื่มที่สามารถซื้อได้ 24 ชม.	4.35	0.96	มาก	2
รวมด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.28	0.89	มาก	

ตารางที่ 5 พบว่าระดับความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($X = 4.28$, $SD = 0.89$)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด

	ผู้บริโภคน้ำดื่ม		ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด				
ด้านโฆษณา				
1. มีการโฆษณาน้ำดื่มทางโทรทัศน์/วิทยุ	4.23	1.03	มาก	1
2. มีการโฆษณาน้ำดื่มทาง Facebook	3.82	1.21	มาก	3
3. มีการโฆษณาน้ำดื่มทาง Line	3.62	1.29	มาก	5
4. มีการโฆษณาน้ำดื่มทาง Instagram	3.45	1.37	ปานกลาง	6
5. มีการโฆษณาน้ำดื่มผ่านทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ	3.70	1.20	มาก	4
6. มีการโฆษณาน้ำดื่มตามป้ายรถเมล์/ตามท้องถนน	3.96	1.13	มาก	2
รวมด้านโฆษณา	3.80	1.20	มาก	
ด้านการส่งเสริมการขาย				
1. การซื้อแบบแพ็คในราคาพิเศษ, การซื้อร่วมกับสินค้าชนิดอื่น	4.20	0.94	มาก	1
2. การซื้อได้ถูกในราคาสมาชิก	4.16	1.00	มาก	2
2. การสะสมคะแนนเพื่อแลกของรางวัล	3.92	1.09	มาก	3
3. การส่งฉลากน้ำดื่มเพื่อชิงของรางวัลต่างๆ	3.85	1.13	มาก	5

	ผู้บริโภคน้ำดื่ม		ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
4. การจัดกิจกรรมร่วมกับผลิตภัณฑ์น้ำดื่มผ่านสื่อออนไลน์ เช่น ถ่ายรูปคู่กับขวดน้ำดื่มแล้วโพสต์บนสื่อออนไลน์	3.86	1.10	มาก	4
รวมด้านการส่งเสริมการขาย	4.00	1.05	มาก	
ด้านการประชาสัมพันธ์				
1. การให้ข้อมูลข่าวสารด้านคุณภาพแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิต	4.20	0.92	มาก	3
2. การให้ข้อมูลด้านเครื่องหมายรับรองคุณภาพน้ำ	4.35	0.82	มาก	1
3. การให้ข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การยกเลิกพลาสติกหุ้มฝาขวด	4.31	0.88	มาก	2
รวมด้านการประชาสัมพันธ์	4.29	0.87	มาก	
ด้านการสื่อสาร ณ จุดขาย				
1. ป้ายโฆษณาบริเวณชั้นวางสินค้า	4.25	0.94	มาก	1
2. ป้ายโฆษณา ณ จุดชำระเงิน	3.69	0.99	มาก	3
3. สโลแกนน้ำดื่มจดจำง่าย และดึงดูดใจ	4.07	1.05	มาก	2
4. พนักงานเสนอขายน้ำดื่ม ณ จุด ชำระเงิน	3.63	1.03	มาก	4
รวมด้านการสื่อสาร ณ จุดขาย	3.91	1.00	มาก	
ด้านการจัดกิจกรรมพิเศษ				
1. บริษัทผู้ผลิตเป็นผู้สนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ เช่น งานวิ่งมาราธอน, งานคอนเสิร์ต	3.97	1.09	มาก	3
2. การจัดงานเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่หรือฟรีเซ็นเตอร์คนใหม่	3.64	1.08	มาก	4
3. การจัดกิจกรรมเพื่อตอบแทนสังคม	4.15	0.97	มาก	2
4. บริษัทมีการจัดกิจกรรมที่ร่วมส่งเสริมให้คนรักสุขภาพ	4.25	0.88	มาก	1
รวมด้านการจัดกิจกรรมพิเศษ	4.00	1.01	มาก	
รวมด้านการส่งเสริมการตลาด	4.00	1.03	มาก	

ตารางที่ 6 ระดับความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 4.00$, $SD = 1.03$) โดยเมื่อพิจารณาแบบรายด้าน พบว่าด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($X = 4.29$, $SD = 0.87$) รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมพิเศษอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 4.00$, $SD = 1.01$), ด้านการส่งเสริมการขายอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 4.00$, $SD = 1.05$), ด้านการสื่อสาร ณ จุดขายอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 3.91$, $SD = 1.00$) และด้านโฆษณาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 3.80$, $SD = 1.20$)

ผลการวิเคราะห์ส่วนที่ 3 แสดงให้เห็นถึงผลวิเคราะห์พฤติกรรมความตั้งใจในการเลือกซื้อน้ำดื่ม ของผู้บริโภคที่เลือกซื้อน้ำดื่มที่เลือกใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 400 คน โดยสามารถจำแนกตามลวดลายได้ดังรูปที่ 1-3

รูปที่ 1 ขวดลายดอกไม้

รูปที่ 2 ขวดลายนก

รูปที่ 3 ขวดลายทะเล

ตารางที่ 7 แสดงการแจกแจงค่าความถี่ค่าความถี่ และการคำนวณค่าร้อยละ ความตั้งใจในการเลือกซื้อน้ำดื่มของผู้บริโภค โดยจำแนกตามขวดลาย

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รูปแบบขวด		
รูปที่ 1 ขวดลายดอกไม้	126	31.5
รูปที่ 2 ขวดลายนก	159	39.8
รูปที่ 3 ขวดลายทะเล	115	28.7

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้บริโภคที่ซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการเลือกขวดลายนก จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกซื้อรูปแบบลายดอกไม้

ปัจจัย	รูปแบบลายดอกไม้				
	Chi-square	P-Value (Sig.)	Cramer's V	ค่าความสัมพันธ์	สรุปผลการทดสอบ
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.520	0.211	0.106	-	ไม่มีความสัมพันธ์
2. ด้านราคา	4.853	0.183	0.110	-	ไม่มีความสัมพันธ์
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	2.551	0.635	0.080	-	ไม่มีความสัมพันธ์
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	19.493	0.000	0.221	มาก	มีความสัมพันธ์

จากตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์รูปแบบขวดลายดอกไม้มีปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดในด้านการส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้อรูปแบบลายดอกไม้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกซื้อรูปแบบลายนก

ปัจจัย	รูปแบบลายนก				
	Chi-square	P-Value (Sig.)	Cramer's V	ค่าความสัมพันธ์	สรุปผลการทดสอบ
1. ด้านผลิตภัณฑ์	11.941	0.008	0.173	มาก	มีความสัมพันธ์
2. ด้านราคา	21.818	0.000	0.234	มาก	มีความสัมพันธ์
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	7.375	0.117	0.136	-	ไม่มีความสัมพันธ์
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	52.502	0.000	0.362	มาก	มีความสัมพันธ์

ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์รูปแบบขวดลายดอกไม้มีปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคาและด้านการส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้อรูปแบบลายดอกไม้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกซื้อรูปแบบลายทะเล

ปัจจัย	รูปแบบลายทะเล				
	Chi-square	P-Value (Sig.)	Cramer's V	ค่าความสัมพันธ์	สรุปผลการทดสอบ
1. ด้านผลิตภัณฑ์	2.458	0.483	0.078	-	ไม่มีความสัมพันธ์
2. ด้านราคา	8.082	0.044	0.142	น้อย	มีความสัมพันธ์
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	5.850	0.211	0.121	-	ไม่มีความสัมพันธ์
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	12.187	0.007	0.175	มาก	มีความสัมพันธ์

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์รูปแบบขวดลายดอกไม้มีปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดในด้านราคาและด้านการส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้อรูปแบบลายดอกไม้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่นพบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด โดยแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่าระดับความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($X = 4.23$, $SD = 0.87$) โดยเมื่อพิจารณาแบบรายด้าน พบว่าด้านคุณประโยชน์อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($X = 4.35$, $SD = 0.82$) รองลงมาได้แก่ ด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($X = 4.33$, $SD = 0.84$), ด้านคุณสมบัติอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($X = 4.32$, $SD = 0.82$) และด้านปริมาณอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 3.91$, $SD = 0.98$) ระดับความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อปัจจัยด้านราคา โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 4.20$, $SD = 0.93$) สอดคล้องกับการศึกษาของเลิศลักษณ์ จันดาพรหม และ อนุวัติ ศรีแก้ว (2557 : 101-116) ที่พบว่าผู้บริโภคมีพฤติกรรมการเลือกซื้อน้ำดื่ม คำนึงถึงเรื่องความสะดวก มีเครื่องหมายรับรองขององค์การอาหารและยา ราคาถูก ซึ่งระดับความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($X = 4.28$, $SD = 0.89$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุวรรณภรณ์ สุวรรณศรี (2555 : 87) ที่พบว่าความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อด้านสถานที่การจัดจำหน่ายเป็นเหตุผลสำคัญในการเลือกซื้อน้ำดื่มบรรจุขวด และระดับความเห็นของผู้บริโภคน้ำดื่มต่อปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 4.00$, $SD = 1.03$) โดยเมื่อพิจารณาแบบรายด้าน พบว่าด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($X = 4.29$, $SD = 0.87$) รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมพิเศษอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 4.00$, $SD = 1.01$) ด้านการส่งเสริมการขายอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 4.00$, $SD = 1.05$), ด้านการสื่อสาร ณ จุดขายอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 3.91$, $SD = 1.00$) และด้านโฆษณาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 3.80$, $SD = 1.20$) คล้ายกับการศึกษาของ วรลักษณ์ วัฒนวรานุกร (2551 : 98) ที่ชี้ว่าเรื่อง การส่งเสริมการขาย ณ จุดขาย ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อน้ำผลไม้พร้อมดื่มในซูเปอร์มาร์เก็ตของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร และการที่ผู้บริโภคเห็นโฆษณาสินค้าผ่านสื่อใดสื่อหนึ่งมาก่อนเมื่อมีการกระตุ้น ณ จุดขายทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อได้ และการศึกษาของ ภูษิต อมรโพธิ์ภรณ์ (2557 : ออนไลน์) ซึ่งพบว่าการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ และการตลาดเชิงกิจกรรม มีผลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมการซื้อเครื่องดื่มชูกำลังส่วนด้านการส่งเสริมการขาย

จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดจังหวัดขอนแก่น พบว่า เมื่อจำแนกตามรูปแบบ ซึ่งขวดลายดอกไม้มีจำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5, ขวดลายนกมีจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 และขวดลายทะเลมีจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 ผลการวิเคราะห์รูปแบบขวดลายดอกไม้มีปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดในด้านการส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้อรูปแบบลายดอกไม้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ, รูปแบบขวดลายนกมีปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคาและด้านการส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้อรูปแบบลายนกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติและผลการวิเคราะห์รูปแบบขวดลายทะเลมีปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดใน ด้านราคาและด้านการส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้อรูปแบบลายทะเลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดขยายไปยัง 7P ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์, ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล ด้านกายภาพและการนำเสนอ และด้านกระบวนการ
2. ควรศึกษากลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในจังหวัดอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลแนวโน้มการซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดของกลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยในจังหวัดอื่น หรือภาพรวมของประเทศ และสามารถนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดได้อย่างครอบคลุมทั่วประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2555). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเนสเซอร์แอนด์ตี
- ภูษิต อมรโพธิ์ภิมย์. (2557). การรับรู้เครื่องมือสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการของผู้บริโภคที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มชูกำลังของพนักงานโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2565. แหล่งที่มา: <http://kowdum.com/thesiswumba/view.php?id=375>
- เลิศลักษณ์ จันดาพรหม และ อนุวัติ ศรีแก้ว (2557). พฤติกรรมการเลือกซื้อและความพึงพอใจที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดของผู้บริโภคน้ำดื่มเชิงดอยในอำเภอเมือง จังหวัด พะเยา. *วารสารบัณฑิตวิจัย*. 5 (2), 101-116.

- วรลักษณ์ วัฒนวรานุกร (2551). *การส่งเสริมการขาย ณ จุดขาย ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อน้ำผลไม้พร้อมดื่มในซูเปอร์มาร์เก็ตของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการตลาด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไศศิษฐา แดงตา, ปาณิสรา คงปัญญา และอำพล ชะโยมชัย (2563). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ของผู้บริโภคในจังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 10 (3), 41-54.
- สุวรรณภรณ์ สุวรรณศรี (2555). *ความคิดเห็นต่อน้ำดื่มบรรจุขวดตราสิงห์และพฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการตลาด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย

Thailand Policy for Preventing and Subjugating Human Trafficking

สิริลักษณ์ วงศ์ประสิทธิ์, ดำรงค์ ทองศรี,
สุกัญญา ประจิตร และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

**Siriluk Wongprasit, Dumrong Thongsri,
Sukunya Prajit and kampanart wongwatthanaphong**
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand.
Corresponding Author, E-mail : siriluk@psru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ มุ่งศึกษาด้านความสำเร็จของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่รัฐบาลไทยมีความพยายามในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ และมีผลการประเมินตามมาตรฐานในการจัดการค้ามนุษย์ตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย TVPA (Trafficking Victims Protection Act) ระดับ Tier 2 : ประเทศที่รัฐบาลไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมาย TVPA โดยสมบูรณ์แต่กำลังใช้ความพยายามอย่างยิ่งในการที่จะปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐาน ในระยะ 5 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2559 – 2563 แต่จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons Report: TIP Report) ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2021 ที่สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์การค้ามนุษย์ทั่วโลก ระบุว่า ในปี 2564 ประเทศไทยขยับลงจาก Tier 2 มาอยู่ Tier 2 Watch List : ประเทศที่ต้องจับตามอง ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนอย่าง บรูไน กัมพูชา และเวียดนาม เนื่องจากรัฐบาลไม่ได้แสดงให้เห็นว่า มีความพยายามโดยรวมเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงการรายงานที่ผ่านมา

“การค้ามนุษย์” เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่นานาประเทศมีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาตลอดระยะเวลาหลายปี ประเทศไทยให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ในการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครอง ดูแล ป้องกัน ประชาชน และแรงงานต่างด้าว มุ่งแก้ไขปัญหาโดยหยิบยกเป็นวาระแห่งชาติ ยกย่องวิธีการแก้ไขแบบบูรณาการทุกภาคส่วน ทั้งการพัฒนากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการ ตลอดจนการเพิ่มขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ บูรณาการความร่วมมือของภาคเครือข่าย ทั้งในและระหว่างประเทศในทุกมิติ

คำสำคัญ: ค้ามนุษย์; นโยบายการค้ามนุษย์; สถานการณ์การค้ามนุษย์

* วันที่รับบทความ: 19 ธันวาคม 2564; วันแก้ไขบทความ 22 มีนาคม 2565; วันตอบรับบทความ: 23 มีนาคม 2565

Received: December 19, 2021; Revised: March 22, 2022; Accepted: March 23, 2022

Abstracts

This academic article is aimed to study the success of the policy for protecting and subjugating human trafficking that the government has been trying to fight with, and there is the evaluation result based on the standard of eradicating human trafficking as identified in law TVPA (Trafficking Victims Protection Act) Tier 2 level: the country that doesn't completely follow the minimum standard of law TVPA but tries hard to meet the standard within 5 years during 2016 to 2020. However, Trafficking in Persons Report: TIP Report of United States Department of State 2021 that surveyed and collected human trafficking data around the world identified that in 2021, Thailand is ranked downward from Tier2 to Tier 2 Watch List: the country that is inevitably observed together with Asean countries, Brunei, Cambodia, and Vietnam because the government couldn't demonstrate the effort which increases in total when comparing with the duration of previous report.

"Human Trafficking" is a social phenomenon that many countries have tried to resolve for decades. Thailand has concentrated on and determined Policy for Preventing and Subjugating Human Trafficking. The policy has continually been evolved to improve standard level of protecting and supervising Thai people and alien labors, which focuses on resolving the problem by raising it the national agenda. Hereby, the solution is conducted through the integration from every region, which combines the legal improvement, the relevant regulations, and the management including the enhancement of the officials' competence to enact the law effectively together with the integration of network's cooperation both domestic and international in every dimension.

Keywords: Human Trafficking; Human Trafficking Policy; Human Trafficking Situation

บทนำ

รัฐบาลไทย โดย พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ประกาศเจตนารมณ์ในการต่อต้านการค้ามนุษย์และกำหนดนโยบายเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยเป็นวาระแห่งชาติเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2547 ณ ทำเนียบรัฐบาล จากการกดดันขององค์กรเอกชนไทย องค์กรเอกชนระหว่างประเทศ และ ประเทศต่าง ๆ ที่อ้างว่าประเทศไทยเป็นแหล่งแสวงหาประโยชน์ไม่ชอบจากการค้าหญิงและเด็ก โดยเห็นว่าประเทศไทยตกอยู่ใน 3 สถานะ คือ สถานะที่หนึ่งเป็นประเทศต้นทางที่ส่งเด็กและผู้หญิงไปค้าทั้งในภูมิภาคและนอกภูมิภาค สถานะที่สองเป็นประเทศทางผ่านที่รับเด็กและผู้หญิงจากประเทศอื่นทั้งในภูมิภาคและนอกภูมิภาคเข้ามาและผ่านไปประเทศอื่น สถานะที่สามเป็นประเทศปลายทางคือนำเด็กและผู้หญิงจากที่ต่าง ๆ มาค้าบริการทางเพศ ประเทศไทยจึงหยิบยกปัญหาการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนและจริงจังมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน

นโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยมีกฎหมายฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 (The Anti-Trafficking in Persons Act 2008) ซึ่งกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2554-2559) ที่ให้ความสำคัญ 5 ด้าน คือ การป้องกัน การดำเนินคดี การคุ้มครองช่วยเหลือ การพัฒนากลไก

เชิงนโยบายและการขับเคลื่อน และ การพัฒนาและการบริหารข้อมูล โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 และ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 เนื่องจากการค้ามนุษย์มีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยใน รายงานการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ : ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ภูมิศึกษา กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ ระบุว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ของประเทศไทย มีเนื้อหาการค้ามนุษย์ที่ครอบคลุมและหลากหลายมากที่สุด มีการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ใน ทุกรูปแบบ มีบทลงโทษรุนแรง และ มีการให้การปกป้องผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทั้งในการแจ้งและ ทางอาญา โดยยังมีกฎหมายอื่นๆ ที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อีกหลายฉบับ ได้แก่ 1) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2559 2) ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 3) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 4) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 5) พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551 6) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 7) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 8) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 9) พระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 10) พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานใน คดีอาญา พ.ศ. 2546 11) พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 12) พระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวมา ทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. 2559 และ 13) พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. 2559

การค้ามนุษย์

การค้ามนุษย์ เป็นอาชญากรรมร้ายแรงและเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างทารุณ โดยมีคำนิยาม ที่ปรากฏอยู่ในพิธีสารว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก เพิ่มเติมอนุสัญญาแห่งองค์การสหประชาชาติ เพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ (Protocol to Prevent Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime) พิธีสารฉบับนี้ได้รับการ รับรองโดยสมัชชาใหญ่ของสหประชาชาติในปี ค.ศ. 2000 และได้มีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 2003 เป็นต้นมา โดย มีการรับรองจาก 176 ประเทศ หน่วยงานที่รับผิดชอบนำพิธีสารนี้ไปปฏิบัติคือสำนักงานยาเสพติดและ อาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ซึ่งเสนอความช่วยเหลือในด้านการร่างกฎหมาย และสร้าง ยุทธศาสตร์ในการต่อต้านการค้ามนุษย์ และช่วยเหลือด้านทรัพยากรและเครื่องมือต่าง ๆ ตามกฎหมาย พิธีสาร นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รัฐที่ให้สัตยาบัน มีความมุ่งมั่นในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์คุ้มครองและ ช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ และ ได้ให้คำนิยามการค้ามนุษย์ไว้ในมาตราที่ 3 ความว่า

ก) การค้ามนุษย์ หมายถึง การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้ที่อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งตัวบุคคลด้วย

วิธีการข่มขู่หรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว การฉ้อโกง หลอกลวง ใช้อำนาจที่เหนือกว่า หรือการใช้สถานะความอ่อนแอต่อภัยของบุคคล หรือมีการให้หรือรับเงิน หรือผลประโยชน์อย่างอื่นเพื่อให้ได้ความยินยอมของบุคคลหนึ่งที่มีอำนาจควบคุมบุคคลอีกคนหนึ่ง เพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ การแสวงหาประโยชน์อย่างน้อยที่สุดคือการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับใช้แรงงาน หรือบริการ การเอาคนลงเป็นทาสหรือการกระทำการอื่นเสมือนการเอาคนลงเป็นทาส การทำให้ตกอยู่ใต้บังคับ หรือการดักขังไว้จากจากร่างกาย

ข) ในกรณีที่มีการใช้วิธีการใดตามที่ระบุไว้ใน ก) ไม่จำเป็นต้องนำความยินยอมของผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่ต้องการดังที่ระบุไว้ใน ก) ออกมาพิจารณา

ค) ส่วนการจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้ที่อยู่อาศัย หรือการรับไว้ซึ่งตัวเด็กสำหรับวัตถุประสงค์ใน เรื่องของการแสวงหาประโยชน์ ก็จะถูกพิจารณาว่าเป็นการค้ามนุษย์ แม้ว่าจะมิได้มีการใช้วิธีการตามที่ระบุไว้ใน ก) ก็ตาม

ง) เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

จากคำนิยามดังกล่าว หมายความว่า การค้ามนุษย์มีองค์ประกอบ 3 ประการคือ สิ่งที่ทำ (The Act) ได้แก่ การจัดหา การขนส่ง การยกย้ายถ่ายเท การเก็บรักษา หรือการรับบุคคล วิธีการ (The Means) ได้แก่ การคุกคาม หรือการใช้กำลังการบีบบังคับการลักพาตัวการฉ้อโกงการหลอกลวงการใช้อำนาจในทางที่ผิดต่อบุคคลเปราะบาง หรือการจ่ายเงินหรือผลประโยชน์ให้กับบุคคลที่ควบคุมเหยื่อ มีวัตถุประสงค์ (The purpose) คือ เพื่อจุดประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ ซึ่งรวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การบังคับใช้แรงงานการเป็นทาสหรือการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกันและการกักขังไว้ด้วย เป็นต้น ภายหลังคำนิยามดังกล่าวกลายเป็นบรรทัดฐานในการกำหนดคำนิยามของการค้ามนุษย์ทั่วโลก

การค้ามนุษย์ในประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศไทยและนานาชาติยังคงประสบปัญหาการค้ามนุษย์อย่างรุนแรง ประเทศไทยอยู่ในสถานะเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง ของกระบวนการค้ามนุษย์ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลไทยได้พยายามดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามนโยบายยุทธศาสตร์ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554 - 2559) และเห็นความสำคัญของการดำเนินการนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างต่อเนื่อง โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักได้จัดทำร่างนโยบายยุทธศาสตร์ และ

มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยนำผลการดำเนินงานระหว่างปี พ.ศ. 2554 - 2559 และ การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ฉบับใหม่ โดยระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่างๆ ในกระบวนการต่อต้านการค้ามนุษย์จากทุกภาคส่วนทั่วประเทศ มาร่วมจัดทำร่างนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อย่างมีทิศทาง ตามหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2 พ.ศ. 2560-2549) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals :SDGs) โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 10 และ 16 ที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำและเสริมสร้างสังคมเป็นสุข รวมถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 หมวดที่ 6 แนวนโยบายแห่งรัฐตามมาตรา 71 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) รวมทั้งแผนการต่อต้านการค้ามนุษย์อื่นๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล (ศูนย์บัญชาการป้องกันการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน, 2563 : 205)

นโยบายยุทธศาสตร์ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) กำหนดยุทธศาสตร์ 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน ด้านการดำเนินคดี ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ ด้านการป้องกัน และ ด้านการพัฒนาความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย โดยมีกลไกการบริหารนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และแหล่งที่มาของงบประมาณ โดยแบ่งเป็น กลไกการบริหารระดับชาติ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีคณะกรรมการระดับชาติ 2 คณะ ได้แก่ 1) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.) โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และ 2) คณะกรรมการประสานและกำกับ การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปกค.) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อผลักดันนโยบายระดับชาติให้ลงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้มีกลไกในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และ ปกค. เพื่อกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผน สำหรับกลไกการบริหารระดับพื้นที่ คือ คณะอนุกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด 76 จังหวัด ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนอำนาจการ สั่งการ และดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในจังหวัด โดยมีแหล่งที่มาของงบประมาณ จากส่วนราชการที่ได้รับการจัดสรรประจำปี และ งบประมาณดำเนินงานขององค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรระหว่างประเทศที่สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และ กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มีการใช้เงินทุนในสองส่วน ได้แก่ การ

ช่วยเหลือผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และ การดำเนินโครงการเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ซึ่งหน่วยงานทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชนสามารถเสนอโครงการเพื่อขอใช้งบประมาณกองทุนฯ โดยเลขาธิการของกลไกระดับชาติ รวมทั้งการบริหารกองทุนฯ อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) (ณัชชาภัทร อมรกุล และ ปรีชญาน์ นักพ็อน, 2563 : 142)

ในระดับจังหวัด มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ระดับจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยกรรมการจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และในระดับหน่วยงาน หลายหน่วยงานได้จัดตั้งหน่วยงานย่อยที่มีภารกิจเฉพาะ โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปราบปราม เช่น กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ภายใต้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ ภายใต้สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นต้น นอกจากนี้ รัฐบาลยังเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในกลไกทั้งในระดับชาติ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคประชาสังคมเป็นกรรมการในคณะกรรมการระดับชาติ และระดับจังหวัด โดยมีองค์กรพัฒนาเอกชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ และมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญในกระบวนการคัดแยกเหยื่ออีกด้วย

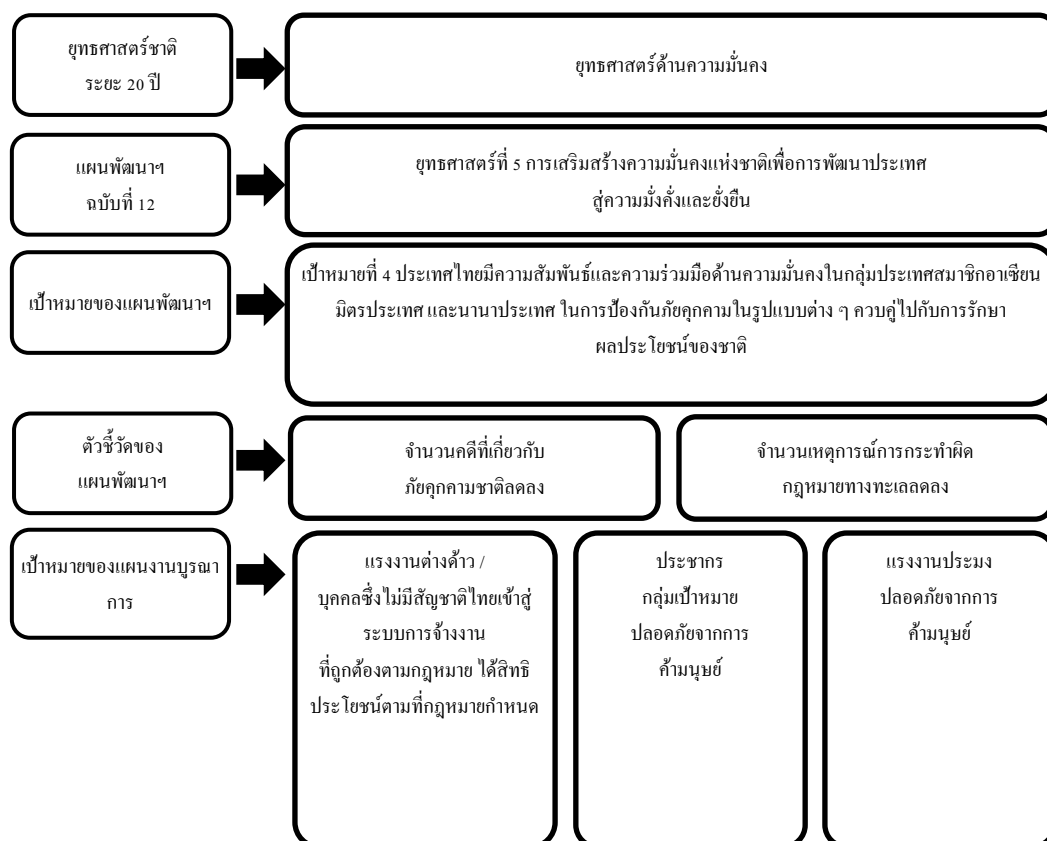
ในด้านการติดตามและประเมินผล มีกลไกการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ คือ ระยะ 1 ปี ระยะ 2 ปีครึ่ง (ครึ่งแผน) และระยะ 5 ปี เมื่อสิ้นสุดระยะการดำเนินงานตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการ ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 2 โดยคณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ (คณะกรรมการ ปกค.) ตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 กำหนดให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำและกำกับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและแผนประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ชุมชน และประชาสังคม การกำกับการดำเนินการตามแผนงานและแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการตามโครงการรณรงค์และการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั่วไป และการรายงานผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 2

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงและความเกี่ยวข้องกับประเด็นการค้ามนุษย์

จากวิสัยทัศน์ประเทศ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ การที่ประเทศชาติมีความมั่นคงประชาชนมีความสุข มีการยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนา ในระยะ 20 ปี ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความ

เสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564 : 45)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายสำคัญเพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน ไปจนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์และทุกมิติ ปัญหาการค้ำมนุษย์มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ,นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564), นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 – 2564 และ แผนงานบูรณาการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ำมนุษย์ โดยมีความเชื่อมโยงของแผนงานบูรณาการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ำมนุษย์กับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังภาพ

ภาพแสดงความเชื่อมโยงของแผนงานบูรณาการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ำมนุษย์กับ
แผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

สถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทย

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสสอง พ.ศ. 2564 ระบุสถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทย ประจำปี ค.ศ. 2521 ของกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา ได้ลดระดับประเทศไทยให้อยู่ระดับ Tier 2 Watch List ประเทศที่ต้องถูกจับตามอง รวมกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน อาทิ บรูไน กัมพูชา และเวียดนาม ด้วยเหตุผลที่รัฐบาลไม่ได้แสดงความพยายามที่เพิ่มขึ้น โดยสถานทูตสหรัฐฯ และสถานกงสุลในประเทศไทยมีรายงานเพิ่มเติมว่า รัฐบาลไทยไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างเต็มที่ในการขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ แต่มีความพยายามอย่างมีนัยสำคัญในการดำเนินการดังกล่าว ความพยายามเหล่านี้ประกอบไปด้วยการดำเนินการเพื่อปรับปรุงการประสานงานกับภาคประชาสังคมในการสืบสวนสอบสวนกรณีการค้ามนุษย์และการคุ้มครองผู้เสียหาย การจัดการฝึกอบรมและการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานโดยคำนึงถึงบาดแผลทางใจให้แก่พนักงานอัยการและผู้พิพากษา ตลอดจนการเริ่มกระบวนการสอบสวนเจ้าหน้าที่ 9 รายที่ถูกกล่าวหาว่าสมรู้ร่วมคิดในอาชญากรรมการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาในช่วงระยะเวลาฟื้นฟูและไตร่ตรอง (reflection period) สำหรับผู้เสียหาย และกลไกการส่งต่อระดับประเทศ ตลอดจนจัดตั้งกองบังคับการตำรวจที่ปฏิบัติการปราบปรามการแสวงประโยชน์ทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตเป็นการเฉพาะ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลไม่ได้แสดงให้เห็นว่า มีความพยายามโดยรวมเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงการรายงานที่ผ่านมา แม้ว่าจะพิจารณาถึงผลกระทบจากการระบาดใหญ่ของ COVID-19 ที่มีต่อศักยภาพในการปราบปรามการค้ามนุษย์แล้วก็ตาม ทางกรมการเริ่มกระบวนการสืบสวนสอบสวนกรณีการค้ามนุษย์น้อยลง ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาน้อยลง และพิพากษาลงโทษนักค้ามนุษย์น้อยลงอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับปี 2562 แม้ว่าจะมีการรายงานอย่างแพร่หลายว่า กลุ่มแรงงานต่างด้าวมักจะถูกบังคับใช้แรงงานในหลากหลายอุตสาหกรรมในประเทศไทย แต่รัฐบาลกลับระบุผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงานในจำนวนที่ต่ำเมื่อเทียบกับขอบเขตของปัญหาเจ้าหน้าที่มักจะขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน และรัฐบาลขาดระเบียบปฏิบัติสำหรับพนักงานตรวจแรงงานในการส่งต่อกรณีต้องสงสัยไปยังเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ทางกรมไทยไม่เคยรายงานว่าได้ระบุผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงานอันเป็นผลมาจากการตรวจสอบเรือประมงที่ทำเรือ การให้บริการต่าง ๆ แก่ผู้เสียหายโดยรัฐยังคงไม่เพียงพอ และผู้เสียหายบางส่วนซึ่งพักอยู่ในสถานพักพิงของรัฐขาดเสรีภาพในการเดินทาง การทุจริตและการสมรู้ร่วมคิดของเจ้าหน้าที่รัฐยังคงขัดขวางความพยายามในการปราบปรามการค้ามนุษย์ และรัฐบาลตัดสินใจเจ้าหน้าที่ที่สมรู้ร่วมคิดในอาชญากรรมการค้ามนุษย์ว่ามีความผิดจำนวน 5 รายในปี 2563 ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงถูกลดระดับมาอยู่ใน “กลุ่มที่ 2 บัญชีรายชื่อประเทศที่ต้องจับตามอง”

อย่างไรก็ตาม ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมารัฐบาลไทยและทุกภาคส่วนได้ให้ความสำคัญกับการต่อต้านการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองดูแลและป้องกันไม่ให้ชาวไทยชาวต่างชาติ รวมถึงแรงงานต่างด้าวในไทยตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อปกป้องคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามหลักสิทธิมนุษยชนและหลักมนุษยธรรม ร่วมมือกับหุ้นส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อจัดการการค้ามนุษย์และการบังคับใช้แรงงานในทุกรูปแบบให้หมดสิ้นไป ประเทศไทยได้มีผลการดำเนินการที่สำคัญใน 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการดำเนินคดี

การดำเนินคดี มีประสิทธิภาพมากขึ้นและใช้ เวลาล้น้อยลง โดยการพิจารณาคดีกว่าร้อยละ 90 เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 1 ปี การลงโทษ ผู้กระทำผิดมีอัตราโทษที่สูงขึ้น โดยมีจำนวนผู้ได้รับโทษจำคุก 5 ปี ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 67 ของผู้กระทำผิดที่ได้รับโทษจำคุกทั้งหมด มีการให้ความสำคัญกับการดำเนินคดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิด และ การปราบปรามการค้ามนุษย์ในรูปแบบใหม่ ทางออนไลน์ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในช่วง สถานการณ์ COVID-19

2) ด้านการคุ้มครอง

- การคุ้มครองดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ยังคงยึดหลักการให้ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง (Victim-centered Approach) และ คำนึงถึงบาดแผลทางจิตใจ (Trauma-informed Care) โดยบูรณาการความร่วมมือกับภาคประชาสังคม ในการจัดบริการและคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหาย

- การบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ มีการขยายเวลาอนุญาตให้ สามารถอยู่ในราชอาณาจักรและทำงานได้จนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2565 จำนวน 240,572 คน แรงงานได้รับการคุ้มครอง ได้รับสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย และลดความเสี่ยงตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

3) ด้านการป้องกัน

- การออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับ มาตรฐานการดูแลแรงงาน เช่น การยกระดับมาตรฐานที่พักอาศัย สิ่งอำนวยความสะดวก ในเรือประมง และการอำนวยความสะดวก การออกหนังสือคนประจำเรือ

- การฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และ การสร้างความตระหนักรู้ในกลุ่มเสี่ยงถูกแสวงหาประโยชน์เพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ ผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

- การอำนวยความสะดวกการออกหนังสือคนประจำเรือ

การจัดอันดับการค้ำมนุษย์ของประเทศไทย

จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ Trafficking In Persons Report 2021 กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ระบุว่าในปี ค.ศ.2021 ไทยถูกลดระดับอยู่ระดับ Tier 2 Watch List จากที่เคยอยู่ระดับ Tier 2 ในปี ค.ศ. 2018-2020

โดยมีประเด็นสำคัญที่นำไปสู่การลดระดับประเทศไทยให้อยู่ระดับ Tier 2 Watch List ประเทศที่ต้องถูกจับตามอง ดังนี้

1. รัฐบาลไทยดำเนินการตรวจสอบการค้ามนุษย์ ดำเนินคดีกับผู้ต้องสงสัย และตัดสินลงโทษผู้ค้ำมนุษย์ในปี ค.ศ. 2020 น้อยลงกว่าปีก่อนอย่างชัดเจน
2. การระบุเหยื่อจากการค้าแรงงานในจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับขอบเขตของปัญหา เจ้าหน้าที่มักขาดความเข้าใจเรื่องการค้าแรงงาน และรัฐบาลขาดขั้นตอนมาตรฐานให้กับเจ้าหน้าที่ตรวจแรงงานในการส่งต่อคดีที่มีมูลเหตุไปยังหน่วยงานทางกฎหมาย
3. ทางประเทศไทยไม่มีการรายงานการวินิจฉัยว่ามีเหยื่อในการค้าแรงงานเป็นผลจากการตรวจสอบเรือประมงที่ทำเรือต่าง ๆ
4. การทุจริต คอร์รัปชัน และการสมรู้ร่วมคิดของเจ้าพนักงานยังเป็นอุปสรรคในการต่อต้านการค้ามนุษย์
5. กฎหมายแรงงานขัดขวางไม่ให้แรงงานข้ามชาติจัดตั้งสหภาพแรงงานซึ่งอาจทำให้เกิดการแสวงประโยชน์ต่อไปเรื่อย ๆ
6. กฎหมายหมิ่นประมาททางอาญาของประเทศไทยยังคงอนุญาตให้บริษัทต่าง ๆ ดำเนินคดีอาญากับผู้ที่อาจตกเป็นเหยื่อและผู้ให้ความช่วยเหลือเหยื่อ รวมถึงการฟ้องร้องเชิงกลยุทธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสาธารณะชน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ให้ความช่วยเหลือต้องเผชิญกับการคุกคามทางกฎหมายเป็นเวลาหลายปี
7. แรงงานในภาคการแปรรูปอาหารทะเลและการประมงต้องเผชิญกับการถูกบังคับให้ทำงานล่วงเวลามากขึ้น จากผลความต้องการสะสมอาหารทะเลที่เพิ่มขึ้นในช่วงของโรคระบาด เช่นเดียวกันกับสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย โดยเจ้าของเรือ นายหน้า และหัวหน้าลูกเรือ กำหนดให้แรงงานชายและเด็กชาย ชาวไทย พม่า กัมพูชา เวียดนาม และอินโดนีเซีย เป็นแรงงานบังคับบนเรือประมงทั้งของชาวไทยและของชาวต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของไทย

ไทยควรพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเพื่อดำเนินคดีและพิพากษาลงโทษนักค้ามนุษย์ด้านแรงงานในเชิงรุก และระบุผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน โดยรวมถึงการสรุปแนวทางปฏิบัติตามมาตรา 6/1 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ไทยควรดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่า คณะสหวิชาชีพประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับการฝึกอบรมและมีประสบการณ์การทำงานในคดีค้ามนุษย์อย่างเพียงพอเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการระบุผู้เสียหาย ไทยควรสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีในเชิงรุกต่อเจ้าหน้าที่ที่ถูกกล่าวหาว่าสมรู้ร่วมคิดในการค้ามนุษย์ และดำเนินการพิพากษาและลงโทษผู้ที่พบว่ามีความผิดจริงอย่างเหมาะสม ไทยควรอนุญาตให้ผู้เสียหาย โดยเฉพาะผู้ใหญ่ สามารถเดินทางเข้าออกสถานพักพิง และเข้าถึงอุปกรณ์สื่อสารได้โดยเสรีมากขึ้น รวมทั้งทบทวนการจัดให้ผู้เสียหายอยู่ในสถานพักพิงเป็นระยะ ๆ เพื่อให้แน่ใจว่า ผู้เสียหายจะไม่ต้องคงอยู่ในสถานพักพิงนานเกินความจำเป็น นอกจากนี้ ไทยควรดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่า เจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานในคดีค้ามนุษย์เป็นผู้มีประสบการณ์ โดยรวมถึงการพัฒนาศักยภาพของกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ในการช่วยเหลือหน่วยงานในท้องถิ่นที่ไม่มีประสบการณ์ในการสืบสวนกรณีการค้ามนุษย์ ไทยควรขยายระยะเวลาที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องระบุผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายอย่างเป็นทางการ เพื่อให้เวลากับผู้เสียหายในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของรัฐ ได้รับการบำบัดฟื้นฟูจากการถูกแสวงประโยชน์ และบอกเล่าประสบการณ์ของตนกับเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ ไทยควรดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่า สถานพักพิงของรัฐและองค์กรนอกภาครัฐให้การดูแลผู้เสียหายโดยคำนึงถึงบาดแผลทางใจอย่างเพียงพอและเฉพาะแต่ละบุคคล เช่น การให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายและการดูแลทางจิตใจ นอกจากนี้ ยังควรเพิ่มการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐเพื่อให้แน่ใจว่า มีการสืบสวนสอบสวนการละเมิดแรงงานและคำร้องเรียนของแรงงานต่างด้าวซึ่งมีข้อบ่งชี้ถึงการบังคับใช้แรงงาน เพื่อตรวจหาอาชญากรรมการค้ามนุษย์ โดยรวมถึงการกำหนดระเบียบปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่แรงงานในการส่งต่อกรณีต้องสงสัยคดีค้ามนุษย์ด้านแรงงานไปยังคณะสหวิชาชีพและเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ไทยควรพิจารณาให้มีทางเลือกตามกฎหมายแทนการจัดให้ผู้เสียหายชาวต่างชาติอยู่ในสถานพักพิง เช่น อนุญาตให้ผู้เสียหายออกจากระบบสถานพักพิงได้เมื่อพร้อมหาโอกาสการจ้างงานภายนอก ไทยไม่ควรกำหนดให้มีการระบุผู้เสียหายอย่างเป็นทางการและอนุญาตให้ผู้เสียหายเข้าถึงบริการต่าง ๆ เฉพาะเมื่อผู้เสียหายเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในการสืบสวนสอบสวนนักค้ามนุษย์ที่กระทำผิดต่อตนเท่านั้น นอกจากนี้ ยังควรดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่า ผู้เสียหายเตรียมตัวเพียงพอสำหรับการดำเนินคดีในศาล โดยรวมถึงการเพิ่มการเข้าถึงพนักงานอัยการหรือการร่วมงานกับองค์กรนอกภาครัฐเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เสียหาย ไทยควรส่งเสริมอย่างต่อเนื่องให้ผู้พิพากษาในคดีค้ามนุษย์ใช้แนวทางที่ให้ความสำคัญกับผู้เสียหายเป็นหลักและคำนึงถึงบาดแผลทางใจของผู้เสียหาย ไทยควรบังคับให้มีการจ่ายค่าแรงอย่างสม่ำเสมอ มีข้อกำหนดให้นายจ้างจ่ายค่าธรรมเนียมจัดหางานให้กับแรงงานต่างด้าว และให้ลูกจ้างเป็นผู้ถือครองเอกสารประจำตัวและเอกสารทางการเงินของตนเอง ไทยควรเพิ่มความพยายามในการดำเนินการ

เพื่อให้แน่ใจว่า นายจ้างจัดทำสำเนาของสัญญาเป็นภาษาที่แรงงานเข้าใจได้ นอกจากนี้ ยังควรส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เสียหายและกลุ่มสนับสนุนผู้เสียหายรายงานอาชญากรรมการค้ามนุษย์ได้ โดยไม่ต้องเกรงกลัวว่าจะถูกนายจ้างฟ้องเท็จเพื่อแก้แค้น รวมไปถึงการใช้กฎหมายที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อยกฟ้องคดีที่มีการยื่นคำร้องโดยมีเจตนาไม่สุจริต หรือเพื่อข่มขู่จำเลย

ท่าทีของไทยต่อการประกาศผลการจัดระดับการค้ามนุษย์ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา

จากการที่ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ระดับ Tier 2 Watch List ลดระดับจาก Tier 2 เมื่อปีที่แล้ว กระทรวงการต่างประเทศเปิดเผยท่าทีว่ารัฐบาลไทยรู้สึกผิดหวังที่การจัดระดับไม่ได้สะท้อนอย่างเป็นธรรมถึงความพยายามและพัฒนาการความคืบหน้าที่เป็นรูปธรรมของไทยในการป้องกันแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยนายธานี แสงรัตน์ อธิบดีกรมสารนิเทศและโฆษกกระทรวงการต่างประเทศยืนยันตรงกันว่า การจัดทำรายงาน TIP Report เป็นการประเมินและจัดระดับประเทศต่าง ๆ จากมุมมองของสหรัฐฯ ซึ่งมีได้เป็นมาตรฐานระหว่างประเทศ เนื่องจากรัฐบาลไทยให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการต่อต้านการค้ามนุษย์ และการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของไทยมีพัฒนาการความคืบหน้าเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา แม้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในปี พ.ศ. 2563 การดำเนินงานต่อต้านการค้ามนุษย์ของไทยก็มีพัฒนาการเชิงคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญในทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1) การดำเนินคดี มีประสิทธิภาพมากขึ้นและใช้เวลาน้อยลง โดยการพิจารณาคดีกว่าร้อยละ 90 เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 1 ปี การลงโทษผู้กระทำความผิดมีอัตราโทษที่สูงขึ้น โดยมีจำนวนผู้ได้รับโทษจำคุก 5 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 67 ของผู้กระทำความผิดที่ได้รับโทษจำคุกทั้งหมด มีการให้ความสำคัญกับการดำเนินคดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิด และการปราบปรามการค้ามนุษย์ในรูปแบบใหม่ทางออนไลน์ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในช่วงสถานการณ์โควิด-19

2) การคุ้มครองดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ยังคงยึดหลักการให้ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง (victim-centered approach) และคำนึงถึงบาดแผลทางจิตใจ (trauma-informed care) โดยบูรณาการความร่วมมือกับภาคประชาสังคมในการจัดบริการและคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหาย และ

3) การป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ซึ่งภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ได้มีการขยายเวลาอนุญาตให้สามารถอยู่ในราชอาณาจักรและทำงานได้จนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2565 จำนวน 240,572 คน ทำให้แรงงานได้รับการคุ้มครอง/ ได้รับสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย และลดความเสี่ยงตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ ยังมีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับมาตรฐานการดูแลแรงงาน อาทิ การยกระดับมาตรฐานที่พักอาศัย สิ่งอำนวยความสะดวกในเรือประมง และการอำนวยความสะดวกการออกหนังสือคนประจำเรือ อีกทั้งยังมีการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพ

บุคลากรด้านการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการสร้างความตระหนักรู้ในกลุ่มเสี่ยงถูกแสวงหาประโยชน์เพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่

1. การค้ามนุษย์เป็นภัยคุกคามด้านความมั่นคง นโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย มีความชัดเจนและดำเนินเชิงรุกถูกหยิบยกเป็นวาระแห่งชาติ รัฐบาลกำหนดให้วันที่ 5 มิถุนายนของทุกปีเป็น “วันรณรงค์ต่อต้านการค้ามนุษย์” และปรับปรุงวิธีการทำงานด้านการต่อต้านมนุษย์มาเป็นลำดับ โดยกำหนดนโยบายการค้ามนุษย์เป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังเห็นความพยายามอย่างต่อเนื่องที่จะดำเนินการให้เกิดความสำเร็จโดยตั้งเป้าหมายให้ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับ ระดับ 1 Tier 1 ประเทศซึ่งรัฐบาลปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมาย TVPA โดยสมบูรณ์

2. แนวทางในการพัฒนากลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

1) การเสริมสร้างองค์ความรู้และศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

2) การสร้างเครือข่ายการเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์แบบมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน

3) การสร้างเครือข่ายขององค์กรภาคีภาคเอกชน เพื่อลดปัญหาการทำงานที่ล่าช้าขององค์กรภาครัฐ และงบประมาณที่มีจำกัด

4) การจัดทำระบบฐานข้อมูล ที่ทันสมัยให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงได้ง่าย แก้ไขปัญหาด้านกระบวนการพิจารณาคดี หรือการแจ้งข้อมูลเบาะแส เป็นต้น

สรุป

ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติ (รศ.ดร.สมบัติ อารังธัญวงศ์ แหล่งที่มาของนโยบาย ความชัดเจนของนโยบาย การสนับสนุนนโยบาย ความซับซ้อนในการบริหารงาน สิ่งจูงใจของผู้ปฏิบัติ

1) แหล่งที่มาของนโยบาย นโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นนโยบายภายใต้สนธิสัญญาเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะ องค์กร และพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์

2) ความชัดเจนของนโยบาย ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เป็นภารกิจเร่งด่วนและจำเป็น มีกฎหมายและแผนงานทุกระดับอย่างชัดเจน

3) การสนับสนุนนโยบาย มีการจัดตั้งกองบัญชาการปราบปรามการค้ามนุษย์ ที่เป็นหน่วยงานเฉพาะทาง มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการจัดการและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ สนับสนุนการดำเนินงานที่เป็นระบบ

4) ด้านความซับซ้อนในการบริหารงาน ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการยังมีซับซ้อนในการจัดการด้านงบประมาณ การตรวจพื้นที่ การประชาสัมพันธ์และการอบรมให้ความรู้ งานสืบสวนและงานสอบสวน โดยเสนอแนะเรื่องวัสดุอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการดำเนินการสำหรับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะด้านการสืบสวน

5) ด้านสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงาน มีระบบจูงใจเชิงบวกที่ชัดเจน โดยการให้รางวัล และ การสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การที่ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในระดับ Tier 2 Watch List แม้รัฐบาลจะแสดงท่าทีต่อรายงาน TIP Report ว่าเป็นการประเมินและจัดระดับจากมุมมองของสหรัฐฯ ซึ่งมีได้เป็นมาตรฐานระหว่างประเทศ แต่การดำเนินงานในระยะต่อไปนั้น ความสำเร็จของนโยบายควรคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนตามเจตนารมณ์ “เพื่อยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองดูแลและป้องกันไม่ให้ชาวไทย ชาวต่างชาติ รวมถึงแรงงานต่างด้าวในไทยตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อปกป้องคุ้มครองศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ตามหลักสิทธิมนุษยชนและหลักมนุษยธรรม ร่วมมือกับหุ้นส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อจัดการค้ามนุษย์และการบังคับใช้แรงงานในทุกรูปแบบให้หมดสิ้นไป” สำหรับข้อเสนอแนะจากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปี 2564 (TIP Report 2021) นั้น รัฐบาลควรเร่งติดตามผลการดำเนินงานและกำหนดแนวทางดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ตามข้อเสนอแนะโดยแสดงถึงความพยายามเพิ่มขึ้นในการต่อต้านการค้ามนุษย์ ใช้กลไกการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเกี่ยวข้องแก้ปัญหการค้ามนุษย์อย่างเป็นระบบ รวดเร็วทันเหตุการณ์ และเป็นเอกภาพในทิศทางเดียวกันตามมาตรฐานสากล เพราะอย่างไรก็ตาม ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสายตาประชาคมโลกนั้น ยังขึ้นอยู่กับผลการจัดระดับการค้ามนุษย์ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- ณัชชาภัทร อมรกุล และ ปรีชญาณ์ นักพ่อน. (2563). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการ การติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ : ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง กรณีศึกษา กองบังคับการปราบปรามการค้ายมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- ศูนย์บัญชาการป้องกันการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน. (2563). พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ศูนย์บัญชาการป้องกันการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน กระทรวงแรงงาน.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *ภาวะสังคมไทย Social situation and outlook ไตรมาสสอง ปีที่ 19 ฉบับที่ 3 เดือนสิงหาคม 2564*. กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1. ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้ วิชาการอย่าง ชั่มชั้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็น นักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็น ประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่นเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

2. การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Acadami ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร โดย สามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Acadami โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้ง บทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้า เว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้ว ต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/user/register> (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) เมื่อส่ง บทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สี่ขนาดเอ 4 (A4) ระยะขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้ากระดาษพิมพ์สี่ โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งได้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- 3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

4) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ ข้อมูล

5) กรอบแนวคิดในการวิจัย

6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่าง ชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

7) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของ ผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของ ตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

8) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

9) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงบรรณเท่านั้น เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้ เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction)

3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิด ผลสัมฤทธิ์ของบทความ

4) บทสรุป (Conclusion)

5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

←	1 นิ้ว	↑ ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt) 1. นิ้ว ชื่อบทความภาษาไทย (20 pt) Articles English (14 pt)	→ 1 นิ้ว
ชื่อ - นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt) หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt) Name - Surname of Article author (12 pt) Agency (12 pt) E-mail (12 pt)			

บทคัดย่อ (18 pt)			
(16 pt ไม่เกิน 350 คำ)			
.....			
คำสำคัญ : 3-5 คำ (16 pt)			
Abstract (14 pt)			
(12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....			
.....			
Keywords : 3-5 words (12 pt)			
บทนำ (18 pt)			
(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....			
.....			
เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt)			
(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....			
.....			
สรุป (18 pt)			
(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....			
.....			
เอกสารอ้างอิง (18 pt)			
(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....			
.....			
↓			
1 นิ้ว			

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้ อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียน บทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือ ภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างถึงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 15-16) หรือ Baruard, Chester L, (1938 : 50)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างถึง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น (ขลิต ประภาวนนท์, 2545 : 19) หรือ (Chandler, Alfred D, 1962 : 42)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (ทองใส นามดี และวิทยา แสงทอง, 2556 : 20) หรือ (Chandler,Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็น คณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และคณะ, 2556 : 23) หรือ (Argyris et al.,1972 :9)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (<http://www.apastyle.org>)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ขาววิทย์ เกษตรศิริ. (2543). 2475 การปฏิวัติสยาม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon,Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏ บทความในวารสาร. เช่น

2.1) ฉลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสาร ปกครองท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich,R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ระดับของงาน.หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*.

วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee,D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Economy* . Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url
เช่น

พิรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *ออนไลน์*.สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา <http://www.buddhismth.com/index.hp?y>.

BBC New. (2016). Etnical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online*. Retrieved May 3, 2017. from : <http://www.bbc.com/2016/ WORLD>

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม. วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิตดาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ. *เอกสารประกอบการประชุมการประสานงานชุมชน*. 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมณานิมิตร. กรุงเทพมหานคร: พิสดการพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). The Besuty of Wonmen in Theravada Philosopy. *Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation*. 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Prees.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) และส่วนตาราง (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน Journal of Roi Kaensarn Acadami เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการ ก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

8. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารพัฒนาระบบการจัดการ กรุณาติดต่อ “กองบรรณาธิการวารสาร” ศูนย์พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ บจก.พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

9. กำหนดการออกวารสาร

- ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
- ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
- ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
- ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
- ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
- ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
- ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
- ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
- ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
- ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
- ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
- ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

10. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 12 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 300 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)

11. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 500 บาท

ใบสมัครเป็นสมาชิก
Journal of Roi Kaensarn Acadami

ที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami

ข้าพเจ้า (ชื่อภาษาไทย).....

(ชื่อภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....

.....

E-Mail : โทรศัพท์ โทรสาร.....

มีความประสงค์จะขอรับสมัครเป็นสมาชิก Journal of Roi Kaensarn Acadami

() สมาชิกประเภทรายปี 500 บาท

() เล่มละ 300 บาท

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง

() เงินสด

() อื่นๆ.....

โปรดนำส่ง Journal of Roi Kaensarn Acadami

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ มือถือ.....

โทรสาร.....E-Mail :

ลงชื่อ.....
(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ค่าบำรุงปี พ.ศ.....

เลขที่ใบเสร็จ.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงบัญชีแล้ว.....

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Acadami

เรียน บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami

ตามที่ ข้าพเจ้า.....
ได้ส่งบทความเรื่อง.....
.....
.....
.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Acadami

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมานี้ (ถ้ามี) นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami ตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าว ไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้ที่พนธ์ออกจาก Journal of Roi Kaensarn Acadami ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้พนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้พนธ์ทุกท่าน ขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1)

ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)

.....
(.....)

.....
(.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook :

ID : Line

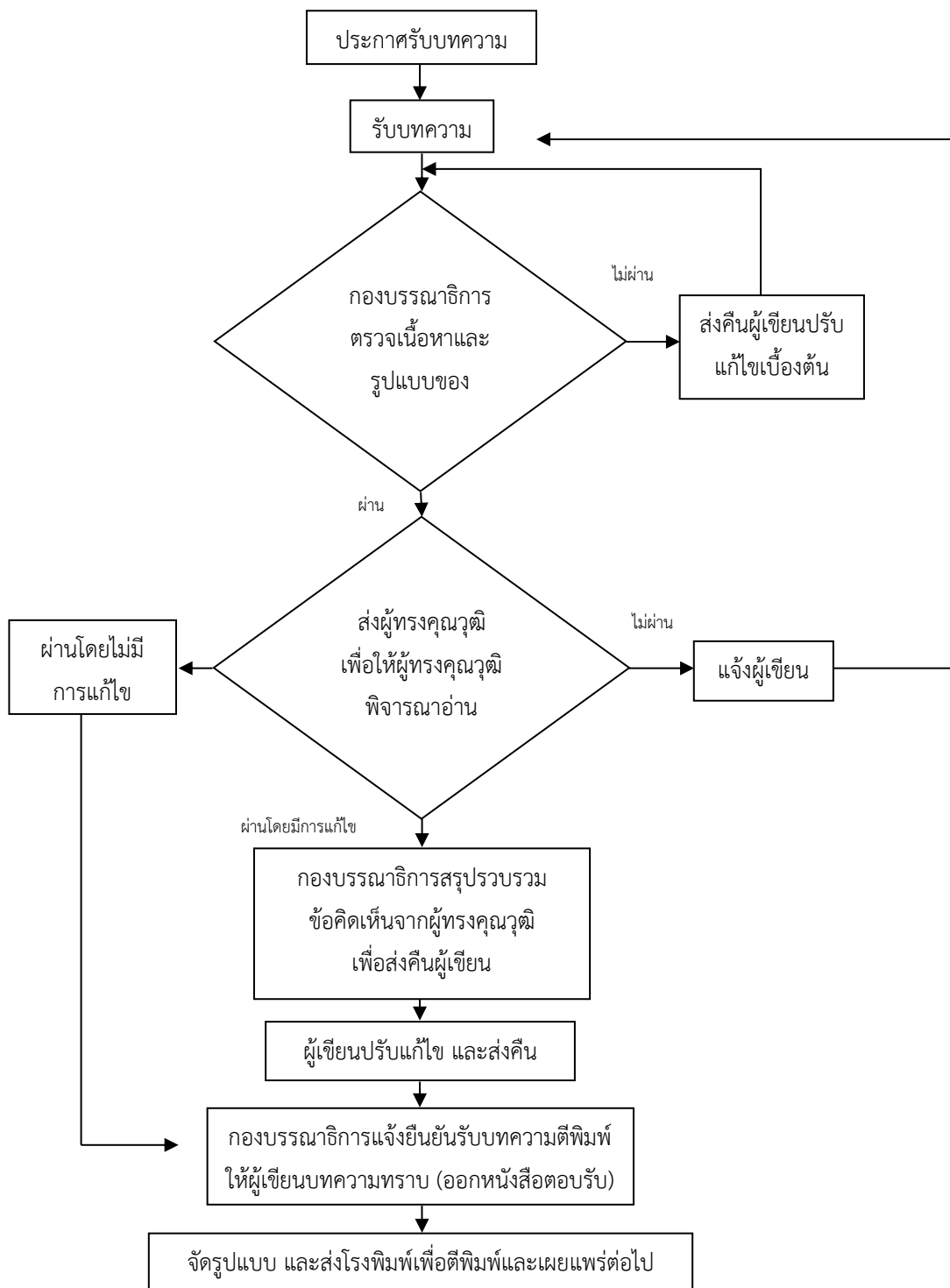
E : mail

เบอร์โทร

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2
ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

รูปแบบการตีพิมพ์

Journal of Roi Kaensarn Acadami

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนักรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ อันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ
2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ
3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ
4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน
5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้ว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่
7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาพิจารณาไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น
2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

3. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”
4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย
5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)
6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากเกินไป
7. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)
9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป
10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
2. หลังจากได้รับบทความจากกองบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ
3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้เข้าถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงาน
ชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

Publication Ethics

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.

2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.

3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using the credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) will be contacted to ask for explanation to support the editor's decision to accept or reject the said paper.

4. The editor must not bear any conflict of interest with the author(s) or the reviewer(s).

5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.

7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.

2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.

3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the 'guideline to authors' stated in the journal.

4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.

5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.

6. The author shall verify the accuracy of content and format in both 'in-text' citations and references, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable.

7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.

8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.

9. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.

10. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as ‘the revoked article’.

Duties of Reviewers

1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper’s author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny taking part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of his/her expertise, by assessing the paper’s contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgment without supportive evidences should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case of the plagiarism detecting, the reviewer must notify the editor at once.

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้อสมัยใหม่

บก.พัฒนาการเรียนรู้อสมัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRkSA/index>

E-mail : journal1990jmsd@gmail.com

